

ספר

שיח שרפי קודש

והם

השיחות והסיפורים אמרות קדושות וטהורות
המנהגים וההדרכות מרבינו הקדוש צדיק יסוד עולם

רבינו נחמן מברסלב זצ"ל

ותלמידיו ותלמידי תלמידיו

שנמסרו מפה לאוזן בין החסידים זה כמה דורות
ולא באו בכתובים עד הנה

ונשמעו מזקן אנ"ש שבדור האחרון
ה"ה הרה"ח ר' לוי יצחק בנדר זכרונו לברכה

19-08-2018mm

חלק ג

נערך ונכתב והובא לדפוס
על-ידי

אגודת משך הנחל

להדפסת והפצת ספרי

מוהר"ן מברסלב ותלמידיו זצ"ל

פעיה"ק ירושלים תובב"א

תמוז – ה'תנש"

לזכרון נצח ולעילוי נשמת
הרב החסיד
ר' אלעזר ב"ר שלמה יהודה ז"ל ווייצהנדלר
נלב"ע ז' כסלו תשמ"ה
ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת
ר' שלמה יהודה ב"ר ישראל יצחק ווייצהנדלר ז"ל
נלב"ע כ"ז אדר"ב תשכ"ה
וונתו מרת חיה ב"ר אשר יעקב ז"ל
נלב"ע כ"ד אדר"ב תשל"ה
הילדה רחל יהודית ב"ר אלעזר ז"ל
נלב"ע י"א כסלו תשכ"ט
מרת ברכה ב"ר אריה לייב ז"ל
נלב"ע ז' כסלו תשכ"ה
ר' דוב בעריש ב"ר צבי אלימלך הלברמל ז"ל
נלב"ע ז' חשוון ת"ש
ת.נ.צ.ב.ה.

כל הזכויות שמורות
לאגודת "משך הנחל"
ת.ד. 5719 טל. 02-286823
בעיה"ק ירושלים ת"ו

בס"ד

דבר המוציאים לאור

ברוך ה' אלוקי ישראל אשר עד כה עזרנו והביאנו עד הלום, להעלות על מזבח הדפוס את שני הכרכים האלו, חלק שלישי ורביעי לסידרת הספרים ^{19/08/2018} "שיח שרפי קודש" שנתקבלו בהשתוקקות על ידי אנשי שלומינו חסידי ברסלב בפרט והקהל הרחב בכלל.

שני הכרכים הללו המוגשים בזה על שולחן רבנן, אוהבי ואוהדי דרך רבינו הקדוש מוהר"ן מברסלב זי"ע, הינם שלב נוסף בעבודתנו, עבודת הקודש, להוציא לאור תעלומה – השיחות והסיפורים, האימרות, העובדות וההנהגות מרבינו ותלמידיו ותלמידי תלמידיו זי"ע אשר שמועתם היתה שנים כה רבות מפה לאוזן, איש מפי איש, בבחינת תורה שבעל פה.

שיחות וסיפורים אלה מקפלים בתוכם עולמות מלאים של דרך ועצה לעבודתו יתברך שמו, כל עובדה והנהגה מאירה ומשמחת לב שומעיה במידה שאין דומה לה. כי על כן הינם נתחי חיים של צדיקים וחסידים, אנשי מעשה ובעלי תריסין במלחמת היצר, דוגמאות חיות של עבודת השי"ת בסערת החיים, ותועלתם היא לאין שיעור. וכבר אמר רביז"ל, שכל עיקר התעוררותו לעבודת השי"ת באה לו מסיפורי צדיקים והנהגותיהם.

סיפורי המופת ופרטי החיים הנמסרים מדור לדור על רבינו וההולכים בדרכיו מאז, עד עלות הכורת על יהדות אוקראינה, רבים הם, ומיום ליום הולכים ומשתכחים ומתבלבלים, עד שכמעט לא נשמעת שיחה נאה כמאמרה. אי לזאת חגר עצמו עוז היקר באדם ה"ה הרה"ח ר' לוי יצחק ז"ל ראש חבורתנו, ופתח פיו בחכמה לספר ולשוח דברים כהווייתם כפי שראה ושמע וקיבל, וחיזק אותנו להביא את הדברים לידי כתיבה והדפסה, כדי להחיות את החפצים לדבר

שיח שרפי קודש

ה', להבין ולהשיג על ידם עומק הבנת תורת רבינו היאך הם יוצאים לפועל לידי עובדא ומעשה, שלכך היתה עיקר כוונת רביז"ל.

עלינו לשבח לאדון הכל שבימינו, בצוק העתים הללו, כאשר החושך יכסה ארץ, זכינו לנהרי אפרסמון כאלה יוצאים מפי שריד לעובדי ה' באומן, תלמיד רבי אברהם ב"ר נחמן זצ"ל בעל "ביאור הליקוטים" על ליקו"מ, הלא הוא ר' לוי יצחק ז"ל. הוא הגבר הוקם על, למסור לנו שמועה כצביונה בלא כחל ושרק, בהיותו מחונן בזכרון דקדושה להפליא, עד שלא שכח אפילו את התנועות ואת ניגון השיחה אותה שמע לפני למעלה משבעים שנה, והיו אצלו הדברים חדשים ממש כיום שמיעתם ונתינתם, כידוע לכל מכיריו שומעי לקחו.

איה סופר ואיה שוקל אשר יוכל לתאר את אמיתת מעלת איש חמודות זה, פה מפיק מרגליות, ובכל פעם בהתחדשות נפלאה, בהתמדה ^{הוא} עצומה, מתוך משברים וגלים רבים כל כך שעברו עליו, החל מימי חרפו לפני מלחמת העולם הראשונה, דרך שנות המלחמה האיומים, הרעב ופרעות הבולשביקים ועליית הקומוניסטים, ישיבתו בבית הסוהר ודין מיתה רובץ עליו, עד לחיי גלותו בטשקנט ובגרמניה, וכלה בהגיעו לארצנו הקדושה.

מה מאד דוה ונשפך לבנו בקרבנו כאשר באנו לתקן הכתובים ובמקום מילת "שליט"א" נאלצנו לכתוב "ז"ל", על איש משגב ומעוז זה אשר אמרנו בו נמצא מרגוע לנפשותינו, לשמוע דברי אלקים חיים כאשר היינו באמנה אתו עד לפני שנתיים ימים.

זכינו ושני הכרכים הראשונים נדפסו עוד בחייו, וכמוהם כן שני כרכים אלו הוקראו ברובם לפניו ז"ל פעם ופעמיים, תוך שהוא מתקן אותנו מפעם לפעם עוד ועוד.

זאת למודעי, כי שיחות וסיפורים אלה בחלקם הגדול כבר עברו עליהם קרוב למאתים שנה, ואף אותם שיחות וסיפורים שמתלמידי רבינו ותלמידי מוהרנ"ת, התרחקה שמועתם ומועד התרחשותם

ממאה שנים בקירוב עד מאה וחמישים שנה. אשר על כן, אף כי כולם אהובים, כולם קדושים ומעוררים לב שומעיהם להטיב דרכם ולהתחזק בתורה וביראה, הרי אין ללמוד מתוכם שום דבר הנוגד ח"ו בזיז כלשהו להלכה פסוקה או ליסוד מיסודות אמונתנו הקדושה ח"ו, כי מי יודע אם שיני הזמן לא נגסו בהם. אין אלה אלא שיחות גרידא ועם כל חשיבותן ורוממותן אין ענין רבינו תלוי ב"שיחות" אלא בתורות רחבות ועמוקות מני ים שבספה"ק ליקוטי מוהר"ן ובספרי ליקוטי הלכות הקדושים, ואין אלו אלא כתוספת טעם לעיקר יינה של תורה.

עוד זאת על הקורא לדעת, כי כל מה שכתבנו על חסיד פלוני ואלמוני, אין אנו מתיימרים לתאר אותו כל עיקר, אלא בדרך כלל, כי ידענו גם ידענו שמכל אחד ואחד מהם היה אפשר לחבר חיבור גדול בפני עצמו, החל מילדותו וסיפור התקרבותו לדרך רבינו, עבודתו את ה' משך ימי חייו, מעשיו הטובים, עד לעבודתו בתפילה וביגיעתו בתורה, ובפרט מדת הענוה והשפלות והחן דקדושה שאפף כל אחד ואחד מהם. וכי כיצד אפשר להגדיר אנשים עובדי ה' באמת ותלמידי חכמים מופלגים שכל ימיהם עבדו את ה' וכל מחשבתם דבוקה וקשורה בעלמא דאתי בלבד, בעשרה או עשרים סיפורים!?

מעטים הפרטים שנותרו לנו מאנ"ש בדורות שעברו, רוב רובם של שיחותיהם, הנהגותיהם, מהלכי חייהם ויחוסם נעלם עם השנים, ולא נשאר עמנו כי אם מעט מזער ממש, כטיפה מן הים. ואף גם זאת, לולא ה' עזרתה לנו, שהשאייר לנו שריד בדור האחרון את הרה"ח ר' לוי יצחק ז"ל, היו נשכחים גם זה; הוא אשר שם לבו לכל השיחות והמעשיות, לחרטן עלי לוח לבו, ובטובת עינו הנחילן לכלל אנשי שלומנו. לבד מדרשותיו שדרש השכם והערב בתורת רבינו ובהלכות עבודת ה' היוצאות ממנה.

הנה, כמה וכמה שיחות וסיפורים יראו אולי כמיותרים וישאל השואל: מה מלמדים הם אותנו? על כך הננו להשיב אמרנו, שמחמת היותנו נאמנים לשמועות ויודעים שבאנשים צדיקים עסקינו, לא הרהבנו עוז בנפשנו לחתוך את הדין ולומר, שמועה זו נאה ושמועה

שיח שרפי קודש

זו אינה נאה, והצגנו את הכל, אם להבין דבר מתוך דבר דרכים ועצות ברוחניות או בגשמיות, אם לדעת סדר הדורות. ומי יודע אם לא בסיפור או פרט קטן שאינו נראה חשוב דיו, יתִּיה מאן דהוא את נפשו וימצא בו טעם לשבת. וכבר כתב מוהרנ"ת, שענין גדול הוא, לדעת את כל הפרטים השייכים לענין רבינו.

חשיבות מיוחדת יש בכלל בהנצחת כל אחד מאנ"ש היקרים, ולפיכך ראינו אל נכון לחוקקם עלי ספר לזכרון לדורות הבאים, לתת להם שם ושארית בארץ. כך השתדלנו גם להתחקות אחר סדר יחוס בני ונכדי רבינו ותלמידיו למשפחותיהם, כפי שעלה בידינו.

יתכן גם שקוראים כלשהם ימצאו שיחות אשר נדמה להם כי שמעום מפי זקן בנוסח שונה, ברב או במעט. יבינו נא איפא, שאין הנדון דומה לראייתו ושמיעתו, כי כשידע רלו"צ ז"ל שאנו עומדים להדפיס את הדברים, שם לבו יותר ויותר לדייק בדברים ולנפותם ב"ג נפה. לפיכך, אין להשוות בין השמיעה מפיו כבדרך אגב, לבין הנכתב בפניו בשימת לב יתירה.

גם זאת ברצוננו להדגיש, שלפעמים יראה אולי התרגום של השיחה כאילו שונה מן המקור באידיש, ידע נא נאמנה הקורא, כי לא במעל ולא ברשלנות נעשה הדבר, כי אם דוקא מתוך הבנת עומק המסופר, אם בפירושו, אם בתנועת ונימת המספר. והא לך לשון הזהב של הרמב"ם לר"ש אבן תיבון: "צריך למעתיק מלשון אל לשון, שיבין הענין תחלה, ואחר כך יספר אותו במה שיובן ממנו הענין ההוא בלשון ההיא, ואי אפשר מבלתי שיקדים ויאחר ויספר על מלה אחת במלות הרבה, ויספר על מלות רבות במלה אחת, ויחסר תבות ויוסיף תבות, עד שיסדר הענין ויובן לפי הלשון אשר יעתיק אליה...".

בזה מתנצלים אנו על כפלי הלשון כי לא נשמעו ונכתבו כסדר, ולתיקון הדבר היה נצרך הון ואון רב.

הן על כל אלה ידינינו הקורא החביב לכף זכות, ולא יקל ראשו בעבודתנו כשהכלל "קל להיות מבקר ממחבר" לנגד עיניו. עם זאת

שיח שרפי קודש

ה

נבקשו, שבאם ימצא דבר שאינו מתוקן, או שום הערה עניינית, יודיענו בעל פה או בכתב, ואם האמת עמו, לא נזוז ממנה ונתקן הדברים בהדפסות החוזרות אי"ה. ובזאת הננו להודות לכל מי שהעירו לנו הערות נכונות עד כה והיו דבריהם נר לרגלינו.

בהזדמנות זו, הננו גם לבקש מכל אחד ששמע דבר מדרשותיו של הרה"ח רלוי"צ ז"ל בשיעוריו בספה"ק "סיפורי מעשיות" שהרצה מדי שבת בשבתו במשך עשרות בשנים, ימסרם לנו ונוציאם בעז"ה לאור עולם בהדפסה מיוחדת. כי כל דבריו, בפרט הרמזים והדיבורים סביב הסיפורי מעשיות, היו סולת נקיה, ומי שהפירו ושמע את שיחותיו הקדושות, הבין נכוחה כי הם הם הדברים שדברו אנשי שלומנו ב"חדר רבינו" כפי שכונה זאת, וחבל על דאבדין.

תקותנו בעזרת ה' יתברך, להוציא לאור שני כרכים נוספים שיהוו השלמה לארבעת החלקים שכבר יצאו לאור עד הנה, ובו גם יצורף מפתח מפורט על כל הכרכים.

מי יתן שזכות הרבים יעמוד לנו ונזכה לזה במהרה, מתוך נחת והרחבה, אמן.

הלא כה דברי

המשתדלים והמביאים לבית־הדפוס

אגודת משך הנחל

לזכרון עולם ולעילוי נשמת

האי גברא רבא ויקירא, שייף עייל שייף נפיק,
פה מפיק מרגליות שהיה משמש ומשקה ודולה בתורות
ועניני רבינו הקדוש עשרות עשרות בשנים ומפיו
שמענו רוב רובם של הדברים הנדפסים בספר זה

ה"ה פאר חבורתינו

הרה"ח ר' לוי יצחק בנדר

ב"ר אברהם נח זצ"ל

נלב"ע כ"ב תמוז תשמ"ט

תהא נשמתו צרורה בצרור החיים

שיח שרפי קודש

רבינו הקדוש זצ"ל

[ליקוטים]

הוצאת מוסדות

שנת ה'תשס"ו

ג — א

כך דרך רבנו ז"ל ברב המעשיות, שבתוך קשור המעשה מספר דברי מוסר על פי פשוט כמבאר למעין בהם (הקדמת ספורי מעשיות).

ג — ב

בימים הקדמונים, כשהיו החברים מדברים ומשיחים קבלה, היו משיחים בלשון חדה ומשל והלבישו סתרי תורה גנוזיא דמלכא בכמה וכמה לבושים מלבושים שונים, כי עד רבי שמעון בר יוחאי לא היו מדברים קבלה באתגליא. (הקדמת ספורי מעשיות).

ג — ג

שמענו מפיו הקדוש בפרוש, שאמר, שכל דבור ודבור של אלו המעשיות יש בו כונה עצומה, ומי שמשנה דבור אחד מאלו המעשיות כפי מה שאמרו הוא בעצמו הוא מחסר הרבה מהמעשה, ואמר שאלו המעשיות הם חדושים נפלאים ונוראים מאד מאד, ויש בהם דרכים ונסתרות ועמקות מפלג מאד, וראוים לדרשם ברבים, לעמד בבית הכנסת ולספר מאלו המעשיות, כי הם חדושים גבוהים ונוראים מאד מאד. גם מי שלבו שלם ובקי היטב בספרי קדש, ובפרט בספרי הזהר הקדוש וכתבי האר"י ז"ל, יוכל להבין ולדעת קצת מעט רמזים באיזה מעשיות, אם ישים לבו ודעתו עליהם היטב וכו' (הקדמת ספורי מעשיות).

ג — ד

אמר: שרצונו להדפיס ספורי מעשיות, ומה יוכלו העולם לומר על זה, כי הלא על-כל-פנים הם ספורי מעשיות נאים, וכבר נדפסו

שיח שרפי קודש / רבינו הקדוש

בעולם כמה וכמה ספורי מעשיות רבו מספור ואין פוצה פה ומצפצף. (הקדמת ספורי מעשיות).

ג-ה

נשמע מפיו הקדוש בפרוש, שאמר, שהוא מגלה איזה רמזים בעלמא באיזה פסוקים המרמזים לסוד המעשיות למען דעת שאינו מדבר חס ושלום דברים בטלים — אכל סוד המעשיות בעצם, רחוק מדעתנו ועמק עמק מי ימצאנו (סוף המעשה ממלך ענו).

ג-ו

מחלקת בית שמאי ובית הלל זהו בחינת כלל המחלקת שבכל דור על הצדיקים השלמים העוסקים לקרב נפשות הרחוקים לה' ותברך, שרבים מאד קמים עליהם, וגם רבים מגדולי הצדיקים חולקים עליהם מחמת שמדת הדין מחלכש בהם, ועל ידי זה נכנס בלבם טינא עד שנדמה כאלו אינו מתנהג כראוי וחולקים עליו, כאשר כבר היה לעולמים ברוב הדורות, ובפרט בימינו בעקבות משיחא, שנתרבה הקטגוריא בין התלמידי חכמים מאד, וביותר על רבנו הגדול והנורא זכר צדיק וקדוש לברכה, על אשר מסר נפשו מנגד ועסק כל ימיו לרחם על ישראל, על כל הרחוקים לקרבם לה' ותברך. וזה בחינת מחלקת השבטים על יוסף הצדיק, כי יוסף הוא בחינת הצדיק שעוסק לקרב לה' ותברך הנפשות הרחוקות בחינת "והוא נער את בני בלחה ואת בני זלפה". (לקוטי הלכות השכמת הבקר ד, טז).

ג-ז

הזהיר התנא: "הוי רץ למצוה קלה וכו'", רץ ויקא, כי צריכין לרוץ למצוה בזריזות גדולה, כי זה סימן על תקף חשקו ורצונו החזק. ועל פן "רץ" לשון רצון, כמו ששמעתי מפי אדונינו מורנו ורבנו זכרונו לברכה בשם צדיק אחד וקלסיה, כי שניהם אחד, כי

הריצה והנריזות הגדולה לדבר מצוה זה סימן על תקף הרצון והחשק. (הלכות בה"ב ה, ה). (א"ה, ראה רש"י ירמיה כג, י).

ג—ח

...עקר מצות השמחה — להיות שמח כל כף עד שיהפוף היגון ואנחה לשמחה ומזה נעשה יחודים גדולים ושעשועים גדולים מאד מאד למעלה למעלה בכל העולמות כאשר הבנו מתוך דברי רבנו ז"ל בשעה שזכינו לשמע החדוש הנפלא והנורא הזה, גדל הפלגת מעלת זאת הבחינה בשזוכין לשמחה כזאת עד שמהפך המרה שחורה וכל היגון ואנחה לשמחה וכו', (הלכות פריה ורביה הלכה ג, א).

אוצר החכמה

ג—ט

"...קדשת הברית עקרו על ידי השמחה כמוכן בדברי רבנו ז"ל בכמה מקומות, שעקר קדשת הברית זוכין על ידי שמחה, וכאשר שמעתי מפיו הקדוש בפרוש, שעקר התגברות תאוה זאת של נאוף הוא על ידי עצבות ומרה שחורה, על כן צריכין להתגבר עצמו ביותר להיות בשמחה תמיד (שם).

ג—י

...חכמה זו של נגינה, גדולה ויקרה מכל החכמות שבְעוֹלָם, כפי מה שהבנתי מפי רבנו ז"ל. (שם סעיף יז, ועין פ).

ג—יא

דע אחי שקדם שספר רבנו ז"ל מעשה זאת של יום השני של ה' בעטלערס, מעשה שהיה כף ה'ה, שהייתי עומד לפני הדרת קדשו ובתחלה קדם סעודת הצהרים דברתי עמו מענין המעשה הנוראה הזאת שספר ביום שבת קדש הקדם עד סיום הספור של הבעטלער הראשון, שהוא העור, אשר אנכי לא הייתי בעת הספור הזה, ואחר כף ביום ד' הסמוך דברתי עמו מענין הנורא והנפלא

הזה, ושמעתי מפיו הקדוש שהוא חפץ ומשתוקק להיטיב עמנו טובה נצחית לספר לנו שאר המעשה, וכלתה נפשי לשומעה אף בתוך כך בא המשרת ואמר הגיע עת לאכל והלכתי משם וכו' עד אחר כך בין הערבים חזרתי ועמדתי לפניו ודברתי עמו עוד כמה ענינים מספורי העולם, וספרתי לו כמה מעשיות מבארדיטשוב ובתוך דברי עניתי ואמרתי לפניו מענין היסורים והחסרונות שיש לכל הנגידים והגבירים הגדולים שכלם מלאים דאגות וחסר להם תמיד, וכן כל החכמים והמחוקרים כל חכמתם חסרה תמיד ואינם יודעים שום דבר בשלמות כידוע להם בעצמם, ועל ענינים כאלו אמרתי לפניו מקרא הזה, "גם את העולם נתן בלבם מבלי אשר ימצא האדם את המעשה אשר עשה האלקים מראש עד סוף" וכו' (ועי' קהלת ג' בפרוש רש"י שם), ענה רבנו ז"ל ואמר, הלא זה הוא ענין המעשה שלנו, ושאל תיכף היכן אנו עומדים בהמעשה השבתי לו ברעדה אצל הספור של יום השני, ענה ואמר, "ביום השני" וכו' וספר כל המעשה של יום השני, שהוא מענין החרש, אשרי אוננים שפך שומעות וכו', מה נאמר מה נדבר מי יוכל להעריך על הכתב חלק מאלף ממעט ההתנוצצות שבמח, עד היכן כל דבור ודבור של המעשה הנוראה הזאת מגיע וכו'. (שם ג, לב).

ג – יב

...בעת שגלה סוד ההקדמה הנוראה של רבוי הפתים וכו' (כמבאר בתורה ח' חלק ב) אמר אז שעל ידי עוצם רבוי הפתים על ידי זה גם הנפשות שהם בחוץ לגמרי עדין, כונסים אותם גם כן לפנים לתוך רבוי הפתים שנבנים ממילא גם סביבם מעצם רבויים. (שם הלכה ה, יב).

ג – יג

...מי יוכל להתאפק מלצעק על צרה פזאת ובפרט עכשיו שפשתה המספחת הרצה הזאת בעוונותינו הרבים אשר לא היתה

שיח שרפי קודש / רבינו הקדוש

יג

כזאת מימי קדם ומי יודע מה יולד יום, וכמו שאמר רבנו ז"ל "אוי ואבוי שאין אנו חושבים כלל בשביל בנינו ודורותינו איך להצילם ממים הזדונים הרעים האלה הרוצים לשטף את העולם חס ושלום, שהם דרכי הלמודים הרעים של חכמות ולשונות ופלוסופיא המתפשטים עכשיו בעולם, והאפיקורסות הולך ומתרבה בעולם בעוונותינו הרבים, ומה נעשה לבנינו ודורותינו שינצלו מזה? (הלכות קדושין הלכה ג, ב).

ג — יד

שמעתי מפי רבנו ז"ל שאמר, שעקר התשובה הוא לבלי לעשות עוד מה שעשה, דהיינו כשבא למקומות אלו שהיה מקדם ועכשיו פונה ערף מהם ואינו עושה עוד מה שעשה, זהו עקר התשובה ורק זה נקרא תשובה. (הלכות קדושין ג, ג).

אוצר החכמה

ג — טו

לפעמים נופל האדם לספקות ועצות חלוקות כל כך עד שאי אפשר לו בשום אופן לידע האמת איך להתנהג, וכל מה שחותר למצוא עצה שלמה מבלבלין עצתו בכל פעם, וכמו ששמעתי מפי רבנו ז"ל שיש לפעמים שנדמה לאדם שהוא צריך להתנהג כך וכך, ונגמר בדעתו בסברות חזקות שפך הוא צריך לנהוג בודאי, ואחר כך כשיגמר בדעתו לנהג כך בתוך כך עולה על דעתו סברא אחרת עד שנסתרת עצתו הראשונה לגמרי, ועולים סברות בדעתו שצריך להתנהג בהפוך ממש ממה שחשב מקדם. וזהו בחינת עצות חלוקות, ולפעמים מתגבר חלוקת העצה כל כך עד שאינו יודע בשום אופן להכריע העצה לכאן או לכאן. (הלכות גטין ג, כה).

ג — טז

...כי באמת על הצדיקים הגדולים במעלה מאד עוברים עליהם גם כן עצות חלוקות בעניני הנהגת העולם וכו' כמו שהבנתי מפי

שיח שרפי קודש / רבינו הקדוש

דברי הימים

רַבְּנוּ וְ"ל מִכָּל שָׁכַן וְכָל שָׁכַן קִטְנֵי הָעֶרְבָּה, מִכָּל שָׁכַן הַנִּלְכָּדִים בְּמֵאָסָר הַתְּאֵאוֹת וּבַהֲרָהוּרִים וְכוּ' וְכוּ' רַחֲמָנָא לִיִּצְלָן. (שם).

ג – יז

"חֲלוּץ" בְּגִימְטְרִיא "מִצָּה" עִם הַכּוֹלֵל שֶׁהוּא בְּחִינַת "מַחְלָקַת לְשֵׁם שָׁמַיִם".

ג – יח

"ה' אָ'ח'ד'" רְאֵשֵׁי־תְבוּת דְּבִרֵי אֱלֹקִים חַיִּים. כְּמִדּוּמָה שָׁכַף שְׁמַעְתִּי מִפִּי הַקְּדוֹשׁ נ"י. (הַלְכוֹת יְבוּם ב, ו).

ג – יט

הַמַּעֲשֵׂה מְאֻבָּדַת בַּת מֶלֶךְ (בְּסִפּוּרֵי מַעֲשֵׂיֹת מַעֲשֵׂה א), שִׁיכַת לְמֵאֲמָר פֶּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן סִימָן ס), פִּי שְׁנֵיהֶם נֶאֱמָרוּ בְּזִמְנֵים סְמוּכִים זֶה לְזֶה, וְכֵן הִבִּינוּ אֲזִי שֶׁהַמֵּאֲמָר הַנִּלְ שִׁיף לְמַעֲשֵׂה הַנִּל (לְקוּטֵי הַלְכוֹת, הַלְכוֹת י"ן נֶסֶף הַלְכָה ב).

ג – כ

דְּבַר גָּדוֹל מְאֹד מְאֹד, לְהַרְבוֹת לִילֵךְ עַל קְבָרֵי צַדִּיקִים הָאֲמֵתִיִּים, כִּי מְקוֹם קְבוּרָתָם הַקְּדוֹשָׁה הוּא בְּחִינַת: "אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל", כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "יִירְשׁוּ אֶרֶץ", כְּמוֹ שְׂאוּמְרִים בְּשֵׁם הַבְּעַל־שֵׁם־טוֹב וְ"ל (לִיקוּ"ה הַלְ רַחֲמָה וְכַתּוּבַת קַעֲקַע ג, ד).

ג – כא

נִשְׁמַע מִפִּי הַקְּדוֹשׁ בְּפִרוּשׁ אֶצֶל הַתּוֹרָה אַחֲוֵי לָן מְנָא (לִיקוּ"א ס"ה כה) שְׁמִדְבַר שֵׁם מַעֲלִיּוֹת מְדַרְגָּא לְדַרְגָּא, שְׁמַתְגַּבְּרַת וּמִשְׁתַּשְׁחַת הַסְּטְרָא־אַחֲרָא וְהַקְּלָפוֹת וְכוּ' בְּכָל פַּעַם, וְאָמַר אֲזִי בְּפִרוּשׁ שְׁגָם מִי שֶׁהוּא בְּתוֹךְ הָאֶרֶץ מִמָּשׁ כְּשֶׁנִּתְעוֹרַר לְעֵלוֹת מִשָּׁם בְּהִכָּרַח שִׁילֵךְ

מדרגא לדרגא, ואזי משתטחין כנגדו בכל פעם, על כן יש להאדם מלקמות גדולות ומניעות רבות בכל פעם שרוצה לגשת לאיזה עבודה. וגם כי לפעמים מעצם המלקמה הוא נכשל ואינו עומד בנפסיון חס ושלום, וצריך להתחיל מחדש, על-כן צריכין התחזקות גדול ועצום מאד כמה פעמים בכל יום ובכל עת לרחם על עצמו ולחשוב על תכליתו וסופו בכל פעם, כי סוף כל סוף מה יהיה ממנו, ואיך שיהיה איך שיהיה הוא מחייב ומשעבד ללחם מלקמת ה' בכל מה שיוכל, כי הגיעה בעצמה מה שמתנגע וחותר לצאת ולעלות מפחיתות מדרגתו, זה גם כן יקר מאד מאד בעיני ה' יתברך, ואם יתנגע ויחתר ויצפה ויתפלל בכל יום להשם יתברך שיוציאהו ממקומות אלו שנפל בהם בודאי יהיה אחריתו לטובה כי סוף כל סוף יתהפך הכל לטובה, כאשר שמעתי והבנתי מפיו הקדוש בכמה וכמה לשונות ובכמה רמזים שונים. (הלכות מעקה ושמירת נפש ד, ה).

ג — כב

צריכין לדעת הקדמה אחת הידועה למבינים בכתבי האר"י ז"ל ובחדושי אדמו"ר ז"ל, שבכל עולם, ובכל דרגא, ובכל אדם, יש כל בחינות השתלשלות כל העולמות. (שם הל' פקדון ד, כא).

ג — כג

...עקר מה שהולכין על קברי הצדיקים הוא בשביל תקון הברית, וכמו ששמעתי מפי רבנו ז"ל, שהוא תקון גדול לפגם הברית, כי כתיב צדיקים ירשו ארץ, הינו שהצדיקים יורשין ארץ ישראל, שזוכין שבמקום קבורתם הקדושה הוא בחינת ארץ ישראל, וארץ ישראל הוא תקון גדול לפגם הברית, כן שמעתי מפיו הקדוש. (הלכות חובל בחברו ג, י).

ג — כד

ידעת עצם תשוקתינו להתפלל תמיד בבקר השכם, כאשר

שיח שרפי קודש / רבינו הקדוש

הזהירנו הוא זכרונו לברכה, נא בני מי? תן שתזכה להתפלל בכל יום תפלת הותיקין אשריך וטוב לך, כי כשמתפללין בבקר השכם יש פנאי וחרות כל היום לעבודתו יתברך, והנהגה זו היא יסוד גדול להתקרב לה' יתברך. (עלים לתרופה, כה).

19/08/2018 10:11

ג – כה

כבר ידעת שאנו רחוקים מכבוד עולם הזה באשר שמעתי ממנו זכרונו לברכה, וכאשר אנו רואים בעינינו בכל עת. (עלים לתרופה, פד).

ג – כו

כבר ידעתם מה שדברנו בשמו זכרונו לברכה, מה שאמר: אם עמכם נעשה כך, מכל שפן וכל שפן מה נעשה עם שאר אנשים החולקים מאתנו, שאינם שוקדים על תקונם וכו'. (עלים לתרופה, צג).

ג – כז

לה' הישועה שיתפוף הכל לטובה וכל העוונות יתהפכו לזכויות, הכל בזכותו וכחו הגדול והנורא מאד, באשר שמעתי מפיו הקדוש בפרוש. (שם קג).

ג – כח

בני, הנשמע כזאת? אכל באזנינו שמענו זאת מפיו הקדוש בעצמו, מפי זה שזכה לתורת ה' ולתפלת ה' ממש, ולא היה לו ממי להתביש כלל וכו'. (שם קיח).

ג – כט

הזהירנו הוא זכרונו לברכה בפרוש, לילך עם התורה "אזמרה לאלקי בעודי" (ליקו"מ סימן רפב), והטה בידו הקדושה בתשוקה נפלאה שרצונו חזק בזה. (עלים לתרופה, רעט).

ג-ל

בַּוְדָאֵי כְּבָר שְׁמַעְתָּ מֵהַצְדִּיק הַמְּפֹרָסִם וְצ"ל שֶׁהָיָה רָגִיל לְהַזְכֵּר בְּ"הַתְּבוֹדוֹת" כְּשֶׁהִיָּתָה אֲשֶׁתוֹ כּוֹעֶסֶת וְכוּ'. (עֲלִים לְתַרְוּפָה, רצט).

ג-לא

אֲנִי מְשַׁמַּח עֲצָמֵי מַה שְׁאַתָּה חָפֵץ וּמִתְנַעֲנֵעַ עַל כָּל פְּנִים לְשִׁמּוּחַ, וְלִסְלַק הַמָּרָה שְׁחוּרָה מְעֻלֶיךָ, כִּי גַם זֶה טוֹב מֵה שְׁחַפְּצִים בְּזָה, כְּאֲשֶׁר שְׁמַעְתִּי מִפִּי הַקְּדוֹשׁ. (עֲלִים לְתַרְוּפָה, שַׁעח).

ג-לב

אֵין רְצוֹנִי שְׁיִכְנַס בְּבֵיתִי שׁוּם סֵם שֶׁל רוֹפֵא אֱלִיל, רַק לְקִים כְּמוֹ שְׁשַׁמַּעְתִּי מִפִּי הַקְּדוֹשׁ שְׁאָמַר לְעֵנִין זֶה, בְּזֶה הַלְשׁוֹן: "וְוֹאֵס טוֹהֵט מְעַן אַז מְעַן אִיז אֵין פֶּעֶלְדִּ? ! וְכוּ'. "מַה עוֹשִׁים כְּשֶׁנִּמְצָאִים בְּשִׁדָּה" בְּאֵין רוֹפֵא. (עֲלִים לְתַרְוּפָה, שַׁצא).

ג-לג

בְּעֵינֵי הָעֵלְמַת הָאוֹר הַגְּדוֹל וְהַנְּפֵלָא שֶׁל אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ, זְכוּרֵנוּ לְבָרְכָה, אֲשֶׁר חֲדוּשׁ כְּמוֹהוּ עֲדִין לֹא הָיָה אֶפְלוּ בְּדוֹרוֹת הַקְּוֹדְמִים כְּאֲשֶׁר נִשְׁמַע מִפִּי הַקְּדוֹשׁ שְׁאָמַר בֵּן בְּפִרוּשׁ, וְלִבְסוֹף הוּא נִעְלַם כֹּל כֶּף בְּתַכְלִית הַהֵעֲלָמָה וְהַכְּסוּי, עַד אֲשֶׁר רַב הָעוֹלָם אֵינָם זוֹכִים לְבֹא עַל קְבָרוֹ הַקְּדוֹשׁ אֲשֶׁר זֶה כֹּל תְּקוּנָם לְנִצְחַת, יֵשׁ לְמַצָּא רְמֵז עַל זֶה מְדַבְּרֵי הַקְּדוֹשִׁים, שְׁאָמַר, כִּי כָּל עֶסְקוֹ הוּא רֹאשׁ הַשָּׁנָה, "גָּאָר מִיִּין זֶאף אִיז רֹאשׁ הַשָּׁנָה". וְעַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה כְּתִיב: "בְּפֶסֶס לְיוֹם חַגְנוּ", כְּמוֹ שֶׁדָּרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל, וְעַל כֵּן אוֹרוֹ הַגְּדוֹל וְהַנְּפֵלָא נִעְלַם וּמְכֻסָּה כֹּל כֶּף גַּם בֵּן מֵאֵד עַד שְׂרֹב הָעוֹלָם אֵינָם זוֹכִים לְבֹא עַל קְבָרוֹ לְהַתְּפַלֵּל שָׁם, וְכְמוֹ שְׁאָמְרוּ רַז"ל: "מִפְּנֵי מַה נִּסְתַּתֵּר קְבָרוֹ שֶׁל מֹשֶׁה רַבְּנוּ מִן הָעוֹלָם וְכוּ' (בְּמַסְכַּת סוֹטָה) נִמְצָא, כִּי לֹא יָדַע אִישׁ אֶת קְבוּרַת מֹשֶׁה לְמַעַן לֹא יוֹכְלוּ לְבֹא עַל קְבָרוֹ לְהַתְּפַלֵּל שָׁם, וְכֵן קָבַר אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ, זְכוּרֵנוּ לְבָרְכָה, נִסְתַּתֵּר גַּם כֵּן מִן הָעוֹלָם עַל-יְדֵי

יח שיח שרפי קודש / רבינו הקדוש

גְּדֹל הַמַּחְלֶקֶת, אִף מְקוֹם קְבוּרָתוֹ לְמַעַן לֹא יוּכְלוּ לְבֹא שָׁם לְהִתְפַּלֵּל שָׁם. יְהִי רְצוֹן שְׁתַּתְּגַלֶּה הָאֲמֶת בְּעוֹלָם וַיִּתְפָּרֶסֶם קַדְשָׁתוֹ וְאִז תִּבְא הַגְּאֻלָּה בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, אָמֵן (חיי"מ בכת"י).

ג – לד

אָמַר: יֵשׁ לִי שׁוֹנָא כְּזֶה שְׁלֵא מְקַרְר אַפּוֹ וְחֻמְתּוֹ מִמְּנֵי בְּאִפְּן אַחַר, רַק כְּשֵׁרוּאָה אֶת דְּמִי" – "אֵיךְ הָאֵב אַזּוֹי אַ שׁוֹנָא וְוֹאֵס עַד קִילֵט זֵיךְ אַנְדֶּרְשֵׁט נִיט אֵין מִיר סִיידן עַד זֶה־עֵט מִיין בְּלוֹיט". וְלֹא גָּלָה מִי הוּא הַשׁוֹנָא הַזֶּה, וְזֶה אָמַר בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה הַאֲחֵרוֹן אַחַר שְׁאֵמַר הַתּוֹרָה "תִּקְעוּ תוֹכַחָה", בְּלִקְוִי תִּנְיָנָא, סִימָן ח, שְׁאֵז יֵצֵא מִמֶּנּוּ דְּמִים הַרְבֵּה, כְּמִבְּאָר בְּסִפֵּר "חַיֵּי מוֹהֲרָן", וְ"יְמֵי מוֹהֲרָנִי" (חיי"מ בכת"י).

ג – לה

שְׁמַעְתִּי בְּשִׁמוֹ, שְׁאֵמַר שֶׁהוּא יִלְמַד תּוֹרָה בְּיַחַד עִם הַשְּׂבָעָה רוֹעִים (א"ה עֵין בְּאֲגַרֶת הַבְּעַל שֵׁם טוֹב הַגְּדֹפֶס בְּסוּף סִפֵּר "פּוֹרֶת יוֹסֵף", מוּכָא שָׁם, שְׁמַשִּׁיחַ לוֹמַד תּוֹרָה עִם הַשְּׂבָעָה רוֹעִים) (חיי"מ בכת"י).

ג – לו

פַּעַם אַחַת הָרִים גִּדְּיו עַד כְּתַפְּיו וְהוֹרִידֶם מִכְּתַפְּיו וְלִמְטָה וְאָמַר: "כָּל הַצְּדִיקִים הֵם אֲצִלֵּי מִכָּאן וְעַד כָּאן, הֵינּוּ מִכְּתַפְּיו וְלִמְטָה, וְאַחַר כֵּן הָרִים גִּדְּיו לְמַעְלָה מִרֹאשׁוֹ וְהוֹרִידֶם מִשָּׁם סְמוּךְ לְרֹאשׁוֹ עַד הַכְּתַפִּים, וְאָמַר: "וְאַנִּי מִכָּאן וְעַד כָּאן, הֵינּוּ מִהֲרֹאֵשׁ וְעַד הַכְּתַפִּים". וְהַדְּבָרִים עֲתִיקִים, וְעֵינֵן בְּכַתְּבֵי הָאֲר"י ו'ל, וְהֵבֵן אִם עֵינֵי שְׂכָל לָךְ לְהֵבִין מִשָּׁם גְּדֹלֶת הָאָדָם כְּשִׁזּוּכָה לְעֲשׂוֹת רְצוֹן יוֹצְרוֹ עַד שֵׁיִשְׁלִים הַצָּלִים אֱלֹקִים בְּשִׁלְמוֹת (חיי"מ בכת"י).

ג – לז

אָמַר: "כְּשִׁבָא אַחַד לְפָנַי אִז תִּכְף כְּשִׁאֲנִי רוּאָה אוֹתוֹ, אֲנִי מִפְּרִי

שיח שרפי קודש / רבינו הקדוש יט

אותו מכובע העליון ועד רגליו, ובלשון אשכנז אמר בזה הלשון:
"וויא באלד איך טוא אקוק אויף אים אזוי קען איך אים פין
דעם ספאדיק ביז אן דיא פיס" (חיי"מ בכת"י).

ג—לח

אמר: "כשאהיה זקן, כמו רבי ברוך, אשב בבית של זהב, של
כסף בודאי" (חיי"מ בכת"י).

ג—לט

פעם התפאר עצמו ואמר בדרך צחות בזה הלשון: "מי שנוגע
בי באצבע הרי שפבר שבעה מימות לא ירחצוהו". "ווער סע רירט
זיך אן אין מיר מיט א פינגער וועט ער זיך שוין מיט קיין
זיפען וואסערן ניט אפ וואשין" (חיי"מ בכת"י).

ג—מ

על שדוה ידוע אמר רבנו בצחות: "קשה לזונן בקריעת ים
סוף", כי שם היה קשה לפניו, כי היו הללו עובדי עבודה זרה והללו
עובדי עבודה זרה (חיי"מ בכת"י).

ג—מא

על אחד שחלה והיה נעצר אמר (בדרך צחות): "אל תהי רשע
בפני עצמך". (פאר זיך) (חיי"מ בכת"י).

ג—מב

אמר: "זה אני יודע מפבר, שעכשו אי אפשר להמשיך השפע,
הינו עשירות גדול, כי אם על ידי שמקרבין עצמן לאיזה שורה כמו
שרואין בחוש (חיי"מ בכת"י).

ג—מג

מהבעל שם-טוב, ז"ל, מספרים שהשיג וראה כל הרפואות כמו

שיח שרפי קודש / רבינו הקדוש

שָׁהֵם נִקְרָאִים בְּכָל הַשְּׂבָעִים לְשׁוֹן בְּפָרְשַׁת כ"ד מִיְּנֵי עוֹפוֹת טְמֵאִים, כְּמִדְּמָה לִי שֶׁגַם רַבְּנוּ ז"ל, סִפֵּר זֹאת בְּשֵׁם הַבַּעַל שֶׁם טוֹב ז"ל (חיי"מ בכת"י).

ג—מד

אָמַר רַבְּנוּ זְכוֹרֵנוּ לְבִרְכָה: שְׁמָה שְׁמוּבָא בְּסֵפֶר הַגְּלָגוּלִים שְׁהַרְמְב"ם הִיָּה פָּאת שְׁמָאל שֶׁל מֶשֶׁה רַבְּנוּ, אֵינִי יוֹדֵעַ אִם יָצְאוּ דְבוּרִים אֵלּוּ מִפִּי הָאֲר"י ז"ל, וְלִדְעָתִי אֵינּוּ מִפִּי הָאֲר"י ז"ל (חיי"מ בכת"י).

ג—מה

פַּעַם אַחַת אָמַר רַבְּנוּ זְכוֹרֵנוּ לְבִרְכָה, בְּזֶה הַלְּשׁוֹן: "דוּרְךָ אֲמוּנָה קָעַן מְעַן קוֹמְעַן צוּ אֲזוּי אַ רְצוֹן אַז מְעַן זָאל נִישְׁט ווִיסֶן וואס מְעַן וויל, מְעַן זָאל שְׁרִיעֵן גִּיּוּוֹאֲלֵד !! בֵּינֵט מִיךְ ווארין אִיךְ ווער וכו' וכו'" — עַל-יְדֵי אֲמוּנָה יְכוּלִים לְבַא לְכֹנֵה רְצוֹן, עַד שֶׁלֹּא יִדְעוּ מַה שְׁרוּצִים, יִצְעֲקוּ אֶהָה !! קֶשֶׁר אוֹתִי, כִּי אֲנִי נַעֲשֶׂה וכו' וכו' (חיי"מ בכת"י).

ג—מו

אָמַר: "כְּשֶׁנִּכְבְּה נַר, בָּא חֲשֵׁף, וּכְשֶׁדוֹלְקִין הַרְבֵּה נְרוֹת, אַז כְּשֶׁנִּכְבֵּין בָּא חֲשֵׁף גְּדוֹל בְּיוֹתֵר, כִּי כָּל מַה שֶׁהָאוֹר גְּדוֹל, כֵּן נִגְדַל הַחֲשֵׁף, וְאַחַר כֵּף הַסְּתַלְקוֹת הָאוֹר, וְהִנֵּה כְּשֶׁנִּפְטַר הָרַב הַחֲסִיד הָרַב גְּדֻלָּה מְלִינִין ז"ל, וְהוּא הִיָּה נַר קֶטַן שֶׁהָאִיר רַק לְעִירוֹ, נַעֲשֶׂה אַחַר כֵּף חֲשֵׁף וְאִין הַחֲשֵׁף גְּדוֹל כָּל כֵּף, כִּי אַף-עַל-פִּי-כֵן הֵם אֲנָשִׁים כְּשֵׁרִים, אֲבָל כְּשֶׁנִּפְטַר הָרַב הַקְּדוֹשׁ הָרַב שְׁלוֹם ז"ל, וְהוּא הָאִיר קֶצֶת בְּעוֹלָם, כְּמָה גְּדוֹל הַחֲשֵׁף שֶׁבָּא אַחַר הַסְּתַלְקוֹתוֹ, וְלֹא עַל חֲנָם הִיָּה כּוֹאֵב לִי בְּטֵנִי שְׁלֹשָׁה יָמִים כְּשֶׁנִּסְתַּלַּק רַבִּי שְׁלוֹם ז"ל, כִּי יִדְעָתִי שִׁיְהִיָּה כֵּף (חיי"מ בכת"י).

שיח שרפי קודש / רבינו הקדוש

כא

ג — מז

שמעתי מפיו הקדוש שאמר: "זה אין אתה יודע שחסיד שנפל גרוע ממומר", ואמר זאת לענין מה שדברתי עמו, כשהייתי במעונו ודיבקע מחברי הידוע ואמרתי לו: "אתם עשיתם לו טובה במה שנתקרב לכם, פי כפר היה נופל, רחמנא לצלן, ואמר שעדין לא יצא מזה". וכן הנה רחמנא לצלן, ואחר כך אמר הנ"ל (חיי"מ בכת"י).

ג — מח

שמעתי מהרב הצדיק מטשערין זצ"ל, שספר אשר בעת שנסע מורנו הצדיק מזה"ר נתן זצ"ל למעונו ודבקע על נשואי בתו הצדקת מרת שרה ז"ל, ובא אליו ז"ל ביום פורים הקדוש כמבאר בספר ימי מוהרנ"ת ואחר כך למחרתו ביום שושן פורים בא מורנו מוהרנ"ת זצ"ל אל אדונו, מורנו ורבונו ז"ל, וקבל לפניו אשר לא היה יכול לשמח הרבה ביום פורים מחמת שאחז בדרך נסיעתו ואמר לו רבונו ז"ל: הלא גם שושן פורים הוא פורים, ומצוה להיות גם בשושן פורים בשמחה, ותוכל לתקן ביום שושן פורים גם השמחה שהיה צריך ביום הפורים, ואמר הרב מטשערין זצ"ל על זה, אשר בכונה אמר למורנו רבי נתן זצ"ל שיוכל לשמח בשושן פורים ולתקן כל השמחה שהיה צריך ביום הפורים, פי כל העירות המקפות חומה מימות יהושע בן נון עושים פורים ביום ט"ו, כמו שושן, וידוע מדבריו הקדושים, אשר מדרגת מורנו מוהרנ"ת ז"ל היה בחינת יהושע, כמובא בהתורה "קרא אל יהושע" שאמר באותו הדרך, וכן בהתורה "כי מרחמם ינהגם", שאמר בחנכה האחרון קדם הסתלקותו (הגהת המעתיק, בחיי"מ כת"י).

ג — מט

הרב מבארדיטשוב זצ"ל לא היה לו שום חלק בהתנגדות על רבונו ז"ל, אדרבא, היה אוהב נאמן לרבונו ז"ל ולנו, וקרב אותנו

בְּאַהֲבָה רַבָּה בְּהִתְקַרְבוֹת נִפְלָא, בְּפִרְט אוֹתֵי קָרֵב בְּיֹתֵר, פִּי תוֹדָה לְקַל, הֵייתִי חָשׁוּב וְיָקָר בְּעֵינָיו מְאֹד, כְּמִפְרָסִם (מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל, בחי"מ כתי"י).

ג—ג

בְּרוּךְ ה' שֶׁהִכְדִּילָנוּ מִן הַתּוֹעִים, וְשֵׁם חֶלְקִי עִם יוֹשְׁבֵי בֵּית־הַמִּדְרָשׁ הַגָּדוֹל שֶׁל רַבְּנֵי ז"ל אֲשֶׁר דְּרוֹשׁ דְּרָשׁ בְּכָל עֵת, וְגִלְהַ דְּכָרִים שְׂפִיטָם עִתִּיק יוֹמִין, וְלֹא שֵׁם חֶלְקִי עִם מוֹשֵׁב לְצִידֵי הַדּוֹבְרוֹת עַל צִדִּיק עֲתִיק בְּגֵאוּהַ וּבּוֹז, בְּרוּךְ ה' שֶׁלֹּא נִתְּנָנוּ טְרַף לְשֹׁנֵיהֶם, בְּמַה נִקְדָּם ה' כְּעַל כָּל אֲשֶׁר גִּמְלָנוּ. יִמְלֵא פִי תְהַלְתּוּ עַל כָּל הַחֶסֶד הַזֶּה לְדוֹרֵי דוֹרוֹת וּלְנֹצֵחַ נֹצָחִים (חי"מ בכתי"י).

ג—נא

אַחַר נִשׁוּאָיו שֶׁל אֲדוֹנָנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנֵי ז"ל שֶׁהִיָּה סְמוּךְ עַל שְׁלַחַן חוֹתְנוֹ, עֲדִין, הָיָה דְרָכּוֹ לְנִסְעַ בְּכָל שָׁנָה עִם אִשְׁתּוֹ הַרְבֵּנִית לְמַעֲזֵבוֹ לְבֵית אָבִיו וְאִמּוֹ הַצְּדִיקִים לְקַיִם מִצְוֹת כְּבוֹד אָב וְאִם, וְהִנֵּה נוֹדַע, אֲשֶׁר הָיָה דְרָכּוֹ הַקְּדוּשָׁה לְהִסְתִּיר וּלְהַעֲלִים עֲבוֹדָתוֹ הַגָּדוֹלָה, בְּפִרְט בִּימֵי נַעֲוָיו וְכַמּוּבָא בְּשִׁיחוֹתָיו הַקְּדוּשִׁים, וְאֵף שֶׁאִשְׁתּוֹ יָדְעָה מְעַבְּדָתוֹ הַקְּדוּשָׁה, הָיָה מְשַׁבֵּיעָה שֶׁלֹּא יִתְגַּלֶּה לְשׁוּם אִישׁ, וְעַל כֵּן לֹא יָדַע אִזּוֹ שׁוּם אִישׁ מְעַבְּדָתוֹ וְקִדְשָׁתוֹ (חי"מ בכתי"י).

ג—נב

בְּתוֹרָה רַנּוּ "כִּי תִבֵּא בְּכֶרֶם רֵעִיךָ וְכוּ', עַל פִּי מַעֲשֶׂה "וְאִם לֹא, יִצְטָרֵךְ מַעֲזוֹר מִהֶרְחֻקִים עַל הַקְּרוֹבִים". הִיָּנוּ פִּי אֲנָשִׁים רְחוּקִים מִמֶּנּוּ, שְׂאִינָם מְקֻרְבוּי וְעִזְרוּ לוֹ, שֶׁלֹּא יִנְיָחוּ לְהִיּוֹת אֲצִלוֹ אֶת הָאִישׁ שֶׁלֹּא יוּכַל לְסַבְּלוֹ אֵף שֶׁהוּא מְקֻרְבוּי (חי"מ בכתי"י).

ג—נג

שְׁמַעְתִּי מִתְלִמִּידוֹ הַקְּדוֹשׁ (מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל) אֲשֶׁר סָמַךְ (רַבְּנֵי)

גילי זהב טהור עלי, אשר מה שנאמר בדברי חכמינו זכרונם לברכה (פסחים נ, א): "אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו", נאמר עתה על ספרי רבנו הקדוש זצוק"ל. (הקדמת קונטרס הצרופים).

ג — נד

שמעתי מאדמו"ר מוהרנ"ת זצוק"ל זכותו יגן עלינו אמן, שספר לנו, שאחד מאנשי שלומנו ממקורביו שאל אותו איך אזכה לאחר פטירתו לשאל את עצמי לרבנו ז"ל, והשיב לו בזה הלשון: האתה אינך יודע לשאל עצמך לרבנו ז"ל? הלא אתה זכר הצרופי אותיות מספרי רבנו ז"ל, והזכיר לו אז כמה צרופי אותיות. (שם).

אוצר החסידים

ג — נה

רבנו ז"ל אמר שהעולם מקנאין על האהבה שבנינו (נתיב צדיק (ט).

ג — נו

איש עשיר היה בכרסלב ושמו משה חינוקעס, והיה חשוף בנים, ומבין דברי רבנו ז"ל על אודותיו, היה נדמה לו שרבנו ז"ל תולה הדבר בו, שהוא אינו מסגל לבנים, ובכן היה כל ימי חי רבנו זצ"ל פלאחר יאוש מלהוליד בנים, ומחמת זה לא היה לו אף מחשבה לגרש את אשתו הראשונה ולשא אחרת אולי יבנה ממנה. אולם קדם הסתלקות רבנו ז"ל, פשהיה עוסק בדבר הצואה בכתב ובעל-פה, אמר בין דבריו למוהרנ"ת ז"ל, אם משה יגרש את אשתו יהיו לו בנים, "אז משה וועט זיך געטן וועט ער האבן קינדער". לאחר הסתלקות רבנו ז"ל, פשחור מוהרנ"ת ז"ל לברסלב ומסר דברים אלו למשה הנ"ל, לא האמין בתחלה לדבריו, פי לפי הבנתו בדברי רבנו ז"ל היה פלאחר יאוש, אחר כך הודמן פעם משה הנ"ל אצל מוהרנ"ת ז"ל בבקר בשעה שהיה לבוש בטלית ותפלין דרבנו תם, והזכיר לו אז מוהרנ"ת צואת רבנו ז"ל הנ"ל אודותיו, אולם

עמד בדעתו ולא היה חפץ להאמין בדבר עד שמוהרנ"ת ז"ל מחזק אמונתו ברבנו ז"ל ובקיום דבריו, קפץ והבטיח לו בזה הלשון: כמו שעומד אני לבוש בטלית ותפלין, כן נכונים הדברים שפך אמר רבנו ז"ל. נתעורר משה מדבריו אלו לתת אמון לדבריו, ותיכף הלך לביתו ושאל את אשתו אם חפצה להתגרש, ואמרה הן — ושאלה ומה את חפצה בעד זה? אמרה לו: שחפצה שיחלק את הונם ורכושם שוה בשוה, והסכים לדבריה, והתגרשו. והתחילו מיד לדבר אודות שדוּף ושדכו לו את אחותו של הרב מטאמאשפיל, וגם הרב נתן ז"ל הסכים לזה השדוף, והיתה לו לאשה, שמה היה אלקע. עבר זמן אחר הנשואין ואין סימן לבנים גם עם אשה זו, ובכך כפעם בפעם בא בטענה למוהרנ"ת ז"ל, עד שמוהרנ"ת ז"ל צוה עליו שיסע לאומאן ויטען טענותיו בציון רבנו ז"ל, ויאמר: "הלא עשיתי כאשר צויתם עלי על-ידי הרב נתן וגרשתי את אשתי הראשונה, ואיה איפוא ההבטחה שהבטחתם שיהיה לי בנים עם האשה השנייה שנשאתי זה זמן, ועדין אין שום סימן לבנים? וכן עשה, בצאתו מהציון הקדוש נפל ברעיונו הפסוק (הושע י, יב) "זרעו לכם לצדקה" והיה נחשב אצלו הדברים כאלו יצאו ממש מפי רבנו ז"ל, ושם לבקסלוב ופזר מעות לצדקה, וילדה אשתו בן ובת (קוינטרס ימי התלאות).

ג — נז

רבי ראובן יוסף היה דר בעיר הייסין, ואנ"ש מברסלב פשהיו נוסעים לאומאן דרך עיר הייסין היו ישנים ומתאכסנים בביתו, והוא היה מקבל אותם בסדר פנים יפות באכילה ושתיה ככל צרכם, וקצת שנים לפני המחלקת עברו שם אנשי שלומינו ביום כ"ח אדר פדי לבוא למחרת בערב ראש-חדש ניסן על הציון הקדוש באומאן, וכבואם לבית רבי ראובן יוסף, מצאו אותו שוכב על מטתו במחלה מסכנת סמוך למיתה, ולא היה יכול לטעם שום דבר, גם לא היה

יכול עוד לדבר, וכשאנ"ש ראו זאת דנה לבס על זה מאד, הן מצד אהבתם אותו, והן מצד בטול אכסניא טובה ויקרה זאת שתתבטל במותו, כי כבר היה לאחר יאוש בלב כלם, וקבלו על עצמם שבבואם למחרת בערב-ראש-חדש על הציון הקדוש, בקשה ותפלה הראשונה שלהם תהיה על רפואתו, כי השם יתברך רב להושיע. וכן עשו וברחמי השם יתברך נתקבלה תפלתם. ושמעתי מאבי ז"ל (הוא ר' נחמן מטולטשין) שנתגדל אז בביתו, כי הוא היה דודו של אבי ז"ל שהיא בעצמו עמד אז אצלו וראה שמכון בשעה הזאת בבקר בערב-ראש-חדש בעת שהיו אנ"ש מתפללים אז בבית ציונו הקדוש על רפואתו נשפנה לטובה, ומאז והלאה התחיל להתרפא מיום ליום עד שנתרפא בשלמות (קוינטרס ימי התלאות).

ג — נח

במעדוועדיווקע דר איש אחד נכבד מאד מאנשי אדמו"ר ז"ל, שמו היה רבי הירש ז"ל והיה לו בן יחיד ובת אחת, ונחלה בנו יחידו חולי ההוסט (שחפת), אף רבי הירש לא היה מבין כל כף על מחלתו, והיה מחלת בנו קלה בעיניו, באותה העת בא רבנו ז"ל למעדוועדיווקע ורבי הירש הנ"ל מחמת שהיתה מחלת בנו קלה בעיניו לא עלה על דעתו לספר ללל לרבנו ממחלת בנו, אף חתנו של רבי הירש שהיה מבין על מחלתו, נכנס ויקש מרבנו ז"ל להתפלל עבורו שיתרפא, השיב לו רבנו ז"ל בזה הלשון: "בזה העולם איני יכול לעשות לו שום טובה, אף בעולם העליון לאחר פטירתו, אוכל לעשות לו טובה". ואמר לו שיאמר לגיסו החולה שיבוא אליו וידבר עמו מה שצריך, אף בשמעו זאת נתבהל מאד, והתחיל לעורר רחמים אצל רבנו ז"ל שישתדל מאד להמתיק הדין שיחיה עוד, כי הרחמנות על חמיו גדול מאד, כאשר לעת זקנתו יפטר חס ושלום בנו יחידו, ורבנו ז"ל עמד פמחריש, והוא הרבה דברים על רבנו ז"ל שיעתיר עבורו שיתרפא ואחר כל דבריו אמר לו

שיח שרפי קודש / רבינו הקדוש

רַבְּנוּ ז"ל: "לָמָּה אַתָּה דוֹחֵק עָלַי, הֲרִי אִם אֲשַׁתְּדֵּל עִבּוּרוֹ לְטוֹבָתוֹ שִׁיתְרַפָּא מִכְרַח הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ לְקַח מִן הָעוֹלָם בְּמִקוּמוֹ שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֵי אֲנָשִׁים אַחֲרָיִם. וְאֶצֶּל אֲבִינוּ שְׁבַשְׁמִים כָּל בְּנֵי שְׁוִין אֶצְלוּ וַיִּכְמוּ שְׂאוּמְרִים הָעוֹלָם עַל זֶה, אִם נוֹקֵף הָאָדָם עֲצָמוֹ בְּאֶצְבַּע אַחַת גַּם כֵּן הַכָּאב גָּדוֹל מְאֹד, וְאוּלַי אַתָּה הוּא אֶחָד מֵהַשְּׁלֹשָׁה עֶשְׂרִי" (א"ה: ע"ן זֶהר בְּלֻק דָּף רה, בְּהַמְעָשָׂה דְהֵינּוּקָא אֲשֶׁר פִּעַל שְׂאֲבִיו רַבִּי יוֹסֵי דְפָקִיעִין תּוּחָזֵר לוֹ נִשְׁמַתוּ, מוּבָא שֵׁם שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִתֵּן לְמִלְאָךְ הַמִּנּוֹת עִבּוּרוֹ תְּרִיסַר בְּנֵי נִשְׂאָ). כְּשִׁמְעוּ זֹאת פֶּסֶק מְלֻדָּבֵר עִם רַבְּנוּ ז"ל, וְהֵלֵךְ אֶל גִּיסוֹ וַיַּעֲצֹהוּ שִׁילָךְ לְרַבְּנוּ ז"ל בְּעֲצָמוֹ, וְכֵן עָשָׂה הַחוֹלָה וַיָּבֵא אֶל רַבְּנוּ ז"ל וַדְּבַר עִמּוֹ מֵהַ שְׂצִירָךְ, וְאַחֲרֵיכֵן נָסַע רַבְּנוּ ז"ל לְבֵיתוֹ וְאַחַר ב' חֳדָשִׁים מֵת.

אֲבִיו רַבִּי הִירֵשׁ הִתְאַבֵּל מְאֹד עַל בְּנוֹ יַחֲידוֹ וַיְכִימֵי שְׁבָעַת יָמֵי אֲבָלוֹ סִפֵּר לוֹ חֲתָנוּ כָּל מַה שֶּׁשָּׁמַע מֵרַבְּנוּ ז"ל בְּעַת הַיּוֹתוֹ בְּמַעֲדוֹוְעֵדִיוֹקַע, וַיִּתְמַרְמֵר רַבִּי הִירֵשׁ עַל-זֶה מְאֹד וַיִּכְבֶּה הַרְבֵּה מְאֹד, וְתִיכְף אַחַר שְׁבָעַת יָמֵי הָאֲבָלוֹת, נָסַע רַבִּי הִירֵשׁ לְבִרְסֻלָּב לְרַבְּנוּ ז"ל, וַיָּבֵא לְשֵׁם בְּלִילָה וְהֵלֵךְ תִּיכְף לְרַבְּנוּ ז"ל, וַיִּכְבֵּר הִיָּה אֵיזָה שְׁעוֹת בְּלִילָה, וְרַבְּנוּ ז"ל כִּבֵּר הַתַּחֲחִיל לְפִשְׁט מְלַבּוּשָׁיו לִילָךְ לִישֵׁן עַל הַמִּטָּה, וְהוּא בְּבוֹאוֹ דְּפַק עַל הַדְּלֵת לְפַתַּח לוֹ, וְאָמַר לְהַשְׁמֵשׁ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל הוּא רַבִּי שְׁלֹמֶה מְאָגְרִינִיֶּצֶר ז"ל לְפַתַּח אֶת הַדְּלֵת, וְאָמַר לְרַבְּנוּ ז"ל אֲשֶׁר רַבִּי הִירֵשׁ מִמַּעֲדוֹוְעֵדִיוֹקַע בָּא אֵלָיו, וְצֹוֶה רַבְּנוּ ז"ל וְנִכְנַס לְבֵיתוֹ, וְתִיכְף כְּשֶׁרָאָה אֶת רַבְּנוּ ז"ל הַתַּחֲחִיל לְכַפּוֹת מְאֹד בְּפָנָיו בְּבִכְיָה רַבָּה וְעֲצוּמָה עַד אֲשֶׁר לֹא יָכוֹל לְדַבֵּר עִמּוֹ, וְרַבְּנוּ ז"ל נָחַם אוֹתוֹ בְּתַנְחוּמִים וְאָמַר לוֹ: הֲלֹא עָקַר תּוֹלְדוֹתֵיהֶם שֶׁל צְדִיקִים מַעֲשִׂים טוֹבִים, וְכִיּוֹצֵא בְּדַבּוּרִים כְּאֵלֶּה, אַף הוּא מֵאֵן לְהִתְנַחֵם וְאָמַר לְרַבְּנוּ ז"ל מַה עוֹשִׂים עִם קְדִישׁ לְאַחַר מוֹתֵי הֲלֹא רַק הוּא הִיָּה הַקְּדִישׁ שְׁלִי, אָמַר לוֹ רַבְּנוּ אֲנִי אֶהִיָּה הַקְּדִישׁ שְׁלָךְ וְאֲנִי אֶלְמַד אוֹתָךְ אֵיךְ לָמוּת, וְרָמַז לְהַשְׁמֵשׁ שִׁיֵּצֵא לַחוּץ, וְהַשְׁמֵשׁ אֵף שְׁכּוֹסְפוֹ הִיָּה חֲזַק מְאֹד לְשָׁמַע מֵהַ שִׁידְבַּר עִמּוֹ רַבְּנוּ, הַכְּרַח לְצֵאת מֵהַחֲדָר, וְסָגַר הַדְּלֵתוֹת אַף לֹא הֵיטֵב רַק הֵנִיחַ שְׁפָאֲרִינֵעַ (סְדָק) לְמַעַן יוּכַל לְשָׁמַע מִן הַחֲרָפִים

שיח שרפי קודש / רבינו הקדוש

כז

איזה דבור, ואז מכל הדבורים שדבר עמו לא שמע רק זאת שאמר רבנו לרבי הירש הנ"ל שישבע בנקיטת חפץ שיבא אליו אחר פטירתו תיכף אחר סתימת הגולל (קונטרס ימי התלאות).

ג – נט

והנה מעשה זה היה בחורף, וחזר רבי הירש לביתו, אחר-כך נסע המשמש למעדוועדיווקע ובאותו העת היה שם דבר של ילדים שמתו רחמנא לצלן, ורצו אנשי העיר לשלוח איש עם פדיון לרבנו ז"ל אף לא יכלו לקבץ מעות שיהיו על הוצאות הנסיעה ממעדוועדיווקע לברסלב שרחוק הדרך ביניהם, וגם על הוצאות הפדיון, בתוך כך נפטר רבי הירש הנ"ל שם, אחר פטירתו לא ידעו אנשי אדמו"ר ז"ל אם עשה רבי הירש הנ"ל העצה הנ"ל (מהשבועה בנקיטת חפץ, פי המשמש גלה להם זאת), ונסכם בין אנשי אדמו"ר ז"ל ובתוכם היה גם הרב רבי יודל זצ"ל, שבעת שיעשו ההקפה עם מטתו כנהוג, יקחו ספר תורה וישביעו את הנפטר שילך תיכף לרבנו ז"ל ויספר לו מהדבר שיש בעיר על הילדים, ומחמת השבועה יהיה מכרח לילך תיכף לרבנו ז"ל אף אם לא עשה בעצמו העצה שאמר לו רבנו ז"ל, וכן עשו. אחר-כך לאחר שלשה חדשים חזר המשמש לרבנו לברסלב, בבואו שאל אותו תיכף רבנו ז"ל אם הוא זוכר אימתי מת רבי הירש, והשיב לרבנו ז"ל את החדש שמת בו אף את היום לא זכר בדיוק, ואמר רבנו ז"ל האם לא היה מיתתו ביום פלוני בכך וכך ימים לחדש, ונזכר תיכף המשמש שבאמת מת רבי הירש ביום שהזכיר לו רבנו ז"ל, והשיב לרבנו ז"ל הן הן, אמר לו רבנו ז"ל: הראית פלא שתיכף אחר סתימת הגולל בא אלי, כאומר לו דמיתי שיששה איזה זמן עד שיבוא, אף הוא בא תיכף ממש להסתלקותו.

שמעתי כל זה מרבי אלתר בזשילנסקי ז"ל ששמע מידידנו הנכבד הרב דוד הירש מדימיטריווקע ז"ל שהוא שמע זאת מרבי

שְׁלֹמֹה מֵאֲגִרֵינִי צֶעַר וְלֹא שֶׁשָׁמַשׁ אֶת רַבְּנוּ, מִחֲמַת שְׂאֵמוֹ הַשְּׂאִיָּה
 אוֹתוֹ אֶצֶל רַבְּנוּ וְלֹא לְשִׁמּוֹ, וְשֶׁרַבְּנוּ וְלֹא יֵשִׂיא אוֹתוֹ לְאִשָּׁה, וְהָיָה
 נִכְדוֹ שֶׁל הָרַב הַצַּדִּיק רַבִּי שְׁלֹמֹה לְיוֹצֵקֶעַר וְלֹא תִלְמִיד הַמְּגִיד הַקְּדוֹשׁ
 מִמְּעוֹזְרִיטְשׁ וְצִ"ל. וְשָׁמַע הָעֵנָן מִפִּי רַבְּנוּ וְלֹא בְּעֶצְמוֹ (קוֹנְטְרַס יְמֵי
 הַתְּלָאוֹת).

ג - ס

הָרַב רַבִּי מֹשֶׁה בְּרֵסְלֵבֶר, תִּלְמִיד מוֹבְהָק שֶׁל מוֹהֲרַנְ"ת, אָמַר
 שֶׁשָׁמַע מִמוֹהֲרַנְ"ת בְּעֵנָן הַסְּפָמוֹת עַל סְפָרֵי הַקְּדוּשִׁים וְכוּ', בְּשַׁעַת
 הַתְּגַבְרוֹת הַרוּחַ סְעָרָה עַל מוֹהֲרַנְ"ת וְאֲנָשָׁיו, מֵהַמְּתַנַּגְדִּים בְּשַׁנַּת
 תַּקְצִ"ה וְכוּ' וְהָיָה לְבוֹ נִשְׁבֵּר מְאֹד: "אֲדַמּוּ"ר נַחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה בָּא
 אֵלַי (בְּחִלוּם אַחַר הַסְּתַלְקוֹתוֹ) עִם עוֹד אֶחָד, וְסִפְרָתִי לְפָנָיו בְּדֶרֶךְ קוֹיְבֵלְנָא
 כָּל מָה שֶׁעָבַר עָלַי, וְאָמַר לִי אֲדַמּוּ"ר בְּזֶה הַלְשׁוֹן: "דּוּ הָאֶסְט
 אֲבַעַר מֵיט דִּינַע סְפָרִים גוּט גִּימָאֲכֵט", "אֲכַל אַתָּה טוֹב עֲשִׂיתָ
 עִם הַסְּפָרִים שְׁלֹךְ". וְזֶה הָאֶחָד שֶׁהָיָה עִמּוֹ נִעְנַע לוֹ בְּרֵאשׁוֹ וְהַסְּפִים
 עַל זֶה, וְאָמַר בְּזֶה הַלְשׁוֹן: "יָא יָא, זִייעַר גוּט גִּימָאֲכֵט", "כֵּן כֵּן,
 טוֹב מְאֹד עֲשִׂיתָ". וְשֶׁאֲלַתִּי אֶת אֲדַמּוּ"ר מִי הוּא זֶה? וְהַשִּׁיב לִי, זֶה
 הוּא מֹשֶׁה רַבְּנוּ עֲלֵיו הַשְּׁלוֹם. (מִכְּתַב יַד רַאבְּרַנְ"ו וְצִ"ל).

19/08/2018nny

ג - סא

פַּעַם אַחַת בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁמַּעֲתִי מְרַבִּי יִצְחָק בְּרִייעַטֶעַר וְצִ"ל, שֶׁזֶּה
 שְׂאֵנוֹ אוֹמְרִים וְצוֹעֵקִים בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה "הַמְּלֶךְ", רֵאשֵׁי תְּבוֹת כָּל
 מְאוֹרְעוֹתֵינוּ הֵם לְטוֹבָתוֹ (רֵאשֵׁי תוֹרָה, א. ל. ג. א.), וּדְפַח"ח (גְּנוּזֵי אַבָּא,
 מִכְּתַב כַּח).

ג - סב

כְּשֶׁסְּפָרוּ לְפָנָי מוֹהֲרַנְ"ת וְצִ"ל, שֶׁאֶחָד מִתְּלַמִּידֵי רַבְּנוּ הַתְּפָאָר
 שְׁנַמְצָא אֶצְלוֹ כִּפְתַּת רַבְּנוּ וְצִ"ל, שֶׁיִּחַק וְאָמַר: "אֲנִי יֵשׁ לִי מִחַ שֶׁל רַבְּנוּ
 וְצִ"ל" (גְּנוּזֵי אַבָּא, מו).

ג — סג

אמר: "קדם ביאת המשיח, אפלו ילדים בעריסתם ידברו דבורי כפירה, רחמנא לצלן, חס ושלום." "אפלו קינדער אין די ויגאלאך וועלן רעדן אפיקורסות" (גנוי אבא).

ג — סד

ה'שיש רבי איזיק מאומאן ש'היה עשיר גדול ובזבז כל כספו לעניי אנשי-ש'לומנו ותמך בהם ובנה בכספו את הבית-מדרש באומאן, נפטר נכדו האברך, והלך רבי איזיק ללוותו וזגתו של הנפטר בכתה מאד פנהוג וצעקה אל הקבר הפתוח: "אוי בעלי, איך עזבתני, והנחתני בודדה וגלמודה, אני מה אעשה, אוי מה אעשה עכשו". וכו' וכו'. ורבי איזיק פ'ששמע צעקתה אצל הקבר הפתוח, הרים אז קולו המאים וצעק עליה: "את פ'בר תעשי!! את פ'בר תעשי! ש'אלי נא אותו", והראה ב'דו על הנפטר, "מה הוא יעשה?" וכפל ושלש דבריו עד ש'געו פ'לם בבכיה, כי הרגישו אז גדל הרחמנות ש'על הנפטר בעצמו ל'אן 'הוא' הולך ולפני מי 'הוא' עתיד לתן דין וחשבון, כי פ'ל הקרובים של הנפטר, בוכה פ'ל אחד על עצמו ש'נשא'ר הוא יתום, ולא על הנפטר בעצמו (גנוי אבא, צא).

ג — סה

ב'עת ש'אמר וגלה התורה הנפלאה ש'בלקוטי מוהר"ן סימן כב, מענין תורת ה' ומענין תפ'לת ה', השליך רבנו ראשו ל'אחוריו ב'השתוקקות נפלא ואמר: "איך זוכים ל'למד פ'מו ש'הקדוש-ברוך-הוא לומד, ולהתפ'לל פ'מו ש'הקדוש-ברוך-הוא מתפ'לל" (גנוי אבא, קיב).

ג — סו

רבנו ז"ל אמר ל'רבי נתן בענין חדושי תורתו, כי נתן לו ל'רבי נתן ז"ל ברור המדמה (גנוי אבא, קיב).

שיח שרפי קודש / רבינו הקדוש

ג – סז

שְׁמַעְתִּי בְּשֵׁם גְּדוּלֵי הַצְּדִיקִים קְדֻמוֹנִים דְּמְדִינַת קִיר"ה וּפּוֹלִין
 גְּדוּל, שְׁהִיוּ מִפְּלִיגִין מְאֹד מְאֹד בְּקִדְשֵׁי תוֹרָתוֹ וּמֵאֲמָרָיו הַקְּדוּשִׁים
 שֶׁל רַבְּנֵינוּ זַצ"ל וְאָמְרוּ עֲלֵיהֶם בְּפִרוּשׁ שֶׁהֵם בְּבַחֲיַנַּת "קְדֻשַׁת שַׁבָּת"
 (הַקְּדָמַת יְקָרָא דְשַׁבְּתָא).

19/08/2018

שיח שרפי קוז'ש

[אוצר החכמה]

רבינו הקדוש זצ"ל

ג — סח

הפליג פעם רבנו ז"ל מגדל הארת קדושת שבת, ואמר: יכול אברך לכסף ולדבר לה' יתברך בליל-שבת [פל-כף עד] שלא ידע להיכן נעלמה ועברה לו הלילה, "א יונגערמאן קען זיך פארבינקען צו השם-יתברך אין א פרייטיג-צו-נאכט, ער זאל נישט וויסן אוואו די נאכט איז אים אום געקומען".

ג — סט

נענה פעם רבנו ואמר על אחד מהמפורסמים: "אצלו הקדוש-ברוך-הוא גדול כל כף כגדל המקטרת שלי", "ביי אים איז גאט אזוי גרויס אזוי ווי מיין לילקע ציבעך", כי פידוע גדלתו יתברך הוא לכל אחד כפי שמשער בלבו כמובא בזהר על הכתוב "נודע בשערים בעלה" לכל חד כפום מה דמשער בלביה, וכמובא בספר "שיחות הר"ן סימן א וסימן רעו, עין שם.

ג — ע

אמר רבנו: "הייתי מרוצה שיהיה לי בן אף שרק ילך לבית-הכנסת עם הטלית והתפלין, העקר שיהיה לי בן", (כי פידוע לא האריכו בניו ימיהם כמובא בספר חיי מזהר"ן ועוד). "איך וואלט גיוואלט האבן א זוהן ער זאל נאר גיין מיט'ן טלית און תפלין אין שוהל אריין, אבי א זוהן". ומזה היה מנהג אנ"ש להקפיד ללכת עם הטלית והתפלין לבית-הכנסת ולא להשאירם שם מיום ליום, כי זה שבחו והתפארותו של יהודי ללכת לבית-הכנסת עם מלבושי וכתרי המלך — הם הטלית והתפלין.

ג — עא

אמר: "סעודת ראש-החדש מסגל לבנים", והיה אומר רבי נחמן

נעמירובער ז"ל, היות שאין מבורר לנו אם פונתו ז"ל היתה ללידת בנים או לגדולם, אם כן אומרים אנו שמסגלים הם לשניהם, הן ללידת הבנים והן לגדולם, ואכן הקפידו אנ"ש לקימו בעת סעודת הצהרים בהדור, בהדלקת נרות ובמלבושי שבת.

ג - עב

אמר על בעל עברה ידוע שבא והתקרב אליו, "העוונות שלו חונקים אותי". "זיינע עוונות דער ווארגן מיר".

ג - עג

אמר: אשה יולדת שנחסר חלבה, טוב יותר שתמסור התינוק לאשה מינקת אחרת, משתפטיק להניקו ותזינהו במאכלים אחרים.

ג - עד

אמר רבנו: "מלכים וקיסרים יכולים לשלוח אלי את בניהם כדי ללמוד דרך ארץ". "מלכים און קיסרים קענען שיקן צו מיר זייערע קינדער צו לערנען דרך ארץ".

ג - עה

אמר: יהודי צריך לבקש מה' יתברך שיזכה שיהיו לו הרבה בנים איך שיהיו, כי כשיבוא המשיח ויתקן את כל העולם, יתקן גם את זה, "א יוד דארף בעטן ער זאל האבן אסאך קינדער ווי אזוי זיי וועלן זיין, ווארום אז משיח וועט קומען און וועט פארעכטן די גאנצע וועלט וועט ער דאס אויך פארעכטן".

ג - עו

אמר: כשפבר עוברים על הכל מעמידים אותי לנסיון. "אז מקומט שוין אלדינג איבער שטעלט מען מיר פאר א נסיון", שהצדיקים הגדולים העומדים בנסיונות גדולים ומנצחים את יצרים, הרי שנסיונם האחרון הוא אם יסכימו ויאבו לקבל דעתו של רבנו.

שיח שרפי קודש / רבינו הקדוש

לה

ג — עז

אמר רבנו ז"ל: "מי שמפיר אותי יכול להעיד שאין בי שום תנועה של רבי ואדמו"ר הנקרא יהודי טוב", ווער ס'קען מיר קען עדות זאגן אז איך האב נישט קיין שום תנועה פון א גוטן "ידן".

ג — עח

אמר: "כמה שגבה ושנשגב הספר הקדוש "ספר הגנוז" (המובא ממנו בספר חיי מוהר"ן) הראש השנה שלי גבה יותר.

ג — עט

כשהביאו פעם לפני רבנו מקרב חדש, שהיה בעל הדרת פנים, בחשבם שיתפעל רבנו ממראה פניו, ענה ואמר אחר-כך: מה הבאתם לפני "חבית מעים?" "א פעסל קישקעס".

ג — פ

על אף המחלקת הגדולה שהיתה על רבנו ואנשיו, אף-על-פי-כן רבים היו מנכדי החולקים המפורסמים שהתקרבו לדרך רבנו, והיו מתפללים עם אנ"ש בפזוניהם.

ג — פא

כש'למד פעם רבי אברהם שטרנהרץ ז"ל את התורה פ"ג שב"לקוטי מוהר"ן" חלק ב', המדבר שם מענין שצריך להפשיט את הגוף ולהלבישו גוף נקי מגן-עדן — ספר, שבעת פטירתו של רבנו לקחו את האבנט של רבנו שהיה רחב מאד כאבנטי הרבנים, וכסו את רבנו באבנט זה, והספיק האבנט לבד לכסות את גוף רבנו, שהיה צנום ודק כל-כך.*

ג — פב

הנגון הידוע המושר בפי אנ"ש בליל שבת על מזמור "אשת

חיל" היו שרים אותו אצל רבי ברוך ממעזבון דוד רבנו, בחג השבועות על התפלה "אתה נגלית" (בתפלת מוסף של ראש-השנה), ואת המזמור הידוע בפי אנ"ש על "אתה נגלית" היו שרים על המזמור "אשת חיל". ואמר רבנו: "צריך להחליפם" מ'דארף זיי איבער בייטן", ואכן מאז נוהגים כך אנ"ש.

ג — פג

פעם התהלך רבי יודל בבית-המדרש, דבוק בשרעפיו, לפתע פתח רבנו את דלת חדרו שקהיה סמוך לבית-המדרש, כשראהו רבי יודל נגש אליו תיכף ומיד, אמר לו רבנו "ספר נא לי מעשה מרבי פנחס" (הוא הצדיק רבי פנחס קאריצער וצ"ל), "דער צייל מיר א מעשה פון ר' פנחס'ן" כי כידוע גודל רבי יודל בביתו, וספר לו איזה מעשה, רבי אברהם בר"נ ידע את הספור אולם משום מה לא ספרו, כשסיים את ספורו ענה רבנו ואמר: "אשרי העינים שראו את רבי פנחס". "וואהל זענען די אויגן וואס האפן גיזעהן רבי פנחס'ן".

ג — פד

בשבועות תקס"ז תיכף אחר פטירת זוגתו של רבנו, אמר: אלו לא התבשיתי הייתי מצוה שכבר ישדכו שדוף עבורי, כי התורה אמרה "לא טוב היות האדם לבדו", ואיני רוצה להקרא "לא טוב". "ווען איך וואלט זיך נישט גישעמט וואלט איך שוין גיהייסן מיר רעדן א שדוף, ווייל די תורה זאגט 'לא טוב היות האדם לבדו', וויל איך נישט הייסן נישט קיין גוטער".

ג — פה

כשבא פעם רבי אהרן הרב מברסלב אל רבנו וספר לו בין דבריו איך שאחד מתושבי העיר התחצף נגדו מאד, ומחמת כבוד התורה גער בו ובישו, ויש אומרים שפטר לו בפניו, וספר זאת

כְּמַצְדִּיק עֲצָמוּ עַל מַה שֶּׁעָשָׂה. אָמַר לוֹ רַבְּנוּ: "אֵיךְ נוֹיִיס דּוּ בִּיסַט גִּירְעֵכֶט, זְאָלְסַט נֶאָךְ גִּירְעֵכֶט אוֹיף נִישְׁט זַיִן, פּוֹן דְּעֵסַט נוֹעֲגֵן הָאָסְטוּ דָאָס נִישְׁט פֿאַדאַרְפֿט צו טאַן", יוֹדַע אָנִי שְׁצוֹדֵק הֵנָּה, שְׁגַם צוֹדֵק לֹא תִהְיֶה! אוֹלַם בְּכָל זֹאת לֹא הֵייתְ צָרִיף לַעֲשׂוֹתוֹ.

ג — פו

בְּתַחֲלַת נְסִיעֵתוֹ שֶׁל רַבְּנוּ לְאָרְץ הַיָּדָה מְדַבֵּר שְׂיִסַּע עִמּוֹ וּלְלוֹהוּ אָדָם אַחַר (וְלֹא רַבִּי יִצְחָק אַחִיו שֶׁל רַבִּי חַיִּיקֵל), אוֹלַם לֹא יֵצֵא לַפְעַל מַחֲמַת שְׂפָשְׁבָא וְהַתְּפָאָר לַפְּנֵי רַבְּנוּ שֶׁהַצְּלִיחַ לְהַשִּׁיג תְּפֻחִים יָפִים שְׂיִהְיֶה לָהֶם לְדֶרֶךְ הַנְּסִיעָה, נַעֲנֶה לוֹ רַבְּנוּ וְאָמַר: "אִם אַתָּה חוֹשֵׁב עַל תְּפֻחִים יָפִים אֵינְךָ יָכוֹל לְנַסֵּעַ עִמִּי לְאָרְץ־יִשְׂרָאֵל" "אִז דּוּ הָאָסְט אֵינן זַיִן שְׂיִינַע הַעֲפָל קְעֵנְסְטוּ מֵיט מִיר נִישְׁט פֿאַרִינן קַיִן אָרְץ־יִשְׂרָאֵל". פִּי נְסִיעֵתוֹ הֵיטָה בְּמַסִּירוֹת נֶפֶשׁ בְּתַכְלִית, כְּמַסְפֵּר בְּסֵפֶר שְׂבָחֵי הַר"ן עַיִן שָׁם.

ג — פז

רַבְּנוּ אָמַר לְרַבִּי זְלַמֵּן (הַקָּטָן) הַמְכַנֶּה "רַבִּי זְלַמֵּן דְּעַר קְלִינְעֵר", בְּעַת שֶׁשְׁלַחוּ לְקַחַת הַסְּפָמוֹת עֲבוּר הַסִּפְּר לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן "גַּם "דֶּרֶךְ" בְּפִשְׁיטוֹת הוּא תְּקוּן הַבְּרִית", (רְאֵה לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן חֶלֶק ב' תו' פז), וְנַסַּע לְפוֹלְנֵיָא וְלִשְׂאָר אַרְצוֹת לְקַבֵּל אֶת הַהַסְּפָמוֹת וְנִמְשָׁךְ זְמַן טְלִטּוּלוֹ כְּמִשְׁךְ שָׁנָה.

ג — פח

כְּשֶׁגְּלָה רַבְּנוּ לְמוֹהֲרַנ"ת בְּנִסְעוֹ לְאוּמָן אֶת הַהַתְּגָלוֹת הַנוֹרָא הַכְּתוּב בְּתַחֲלַת "לְקוּטֵי־מוֹהֲר"ן", הַתְּרַגְּשׁ מְאֹד מוֹהֲרַנ"ת עַד שֶׁנַּעֲנֶה וְאָמַר לְרַבְּנוּ בְּזֶה הַלְּשׁוֹן: "רַבִּי שְׂמַעוֹן קְעַר זַיִיעַר הַנָּאָה הָאֲבָן אִיר הָאֵט אִים זַיִיעַר וּוְאֵהֶל גִּיפִינְעֵן". "רַבִּי שְׂמַעוֹן בּוֹדְאֵי מְאֹד נִהְנֶה מֵהַתְּגָלוֹת זו אַחַר שְׂמַצְאֶתֶם אוֹתוֹ מְרַמֵּז בְּכַתוּב בְּרַמְזוֹ נֶאָה כְּזֶה". הַפְּטִיר רַבְּנוּ וְאָמַר: "רַבִּי שְׂמַעוֹן בְּעֲצָמוֹ הוּא עַנְיָן אַחַר לְגַמְרֵי,

כי רבי שמעון הוא עיר וקדיש מן שמיא נחית ראשי-תיבות שמעון וכו' (וראה חיי"מ סימן קפט).

ג — פט

אמר: משיח יגלה דרך חדשה בנגינה.

ג — צ

רבנו אמר: הבעל שם טוב וצ"ל היה שר על אלפים עולמות, הרב מברדיטשוב וצ"ל על עולמות, והצדיק רבי ברוך מעזבוז וצ"ל על רבבות נשמות. על הרב בעל התניא: שר האלה, ועל אחר אמר שהוא שר המאה. [ועל אחד אמר שהוא רבי של עשרים חסידים]*.

ג — צא

אמר פעם רבנו לאביו רבי שמחה: "אלו היה לי בן כמוך, הייתי מזמר ושר עם כלי זמר והייתי שמח", "ווען איך וואלט גיהאט א קינד ווי איר, וואלט איך גיזינגן און גישפילט און גיווען פרייליך".

ג — צב

אמר פעם: רואה אני אברהם בקאלבסוב שהוא "צדיק ולמדן". (ראה לקוטי מוהר"ן תורה לא) בהתפוננו על הרב הצדיק מאפטא וצ"ל, "איך זעה איונגער מאן אין קאלבסוב וואס ער איז א צדיק ולמדן". ומחמת כן נסע אליו מוהר"ן ז"ל אחר הסתלקות רבנו, כמובא בספר "ימי מוהר"ן ת".

ג — צג

הבחינו אנ"ש ברבנו ז"ל שלא התקרב בשום פעם לתנור ההסקה לחמם עצמו אף בימי החורף הקשים.

ג — צד

נוהג היה רבנו ז"ל בערב ראש-השנה בעת קריאתו את

הפתקאות "קויטלאך", שפּל קויטל שידע שבפּעליו ימותו בּשנה זו, הנה משליך את הקויטל תחת השלחן, והזהיר באזהרה את בני-הבית לבלי להביט בפתקאות אלו, והנה מוהרנ"ת ז"ל בהיותו חד עין כשעבר סמוך לשלחנו של רבנו, בערב ראש-השנה שנת תקס"ו הבחין שהקויטל של חברו רבי יהושע מזירין ז"ל, נמצא תחת השלחן, והודיע מוהרנ"ת ז"ל, אולם מחמת הזהרת רבנו הנה מכרח להחריש ולשתק. אחר ראש-השנה כשנפרד רבי יהושע מרבנו, ראה מוהרנ"ת איך שרבי יהושע בוכה מאד לפני רבנו. וכן הנה אצל שאר אנשי-שלומנו, כשגלה להם רבנו שבשנה זאת יסתלקו והורה להם מה יעשו.

אחר כך, אחר פסח שלחו רבנו לזירין עם קויטל, למסרו לרבי יהושע, בקוויטל זה היה רשום אינה שמות הקדושים בצורה משלשת כששורה ראשונה ארפה מהשנייה, והשנייה מהראשונה, (כצורת נקוד סגול הפוכה — שמות אלו היה כדי שעל-ידם תבוא נשמתו אל רבנו תיכף לאחר הסתלקותו), ונסע אליו, כשהגיע אליו מצאו כבר שוכב חולה, ולמדו סדר השמות שיזכר במחשבתו אלו השמות, ואחר כך בסמוך אכן נפטר.

והנה מוהרנ"ת עין ושם בזכרונו שמות הקדושים אלו כדי שיזכרם אף הוא לעצמו, כשחזר ובא לרבנו, אמר לו רבנו: "ידעתי מכבר שפּל מה שאני אומר מתקיים, אבּל פּל כך מהר שעוד לפני קבורתו כבר היה אצלי", "איך האב גיוואוסט אז אלץ וואס איך הייס ווערט מקיים, אפּער אזוי גיך אז נאך פאר די קבורה איז ער שוין גיווען ביי מיר?" אחר כך כשדבר מוהרנ"ת עם רבנו בענין שמות הנ"ל אמר לו רבנו: "אתה איך זקוק לזה" ושכחם מוהרנ"ת ז"ל ולא יכל היה להזכר בשום אפּן בשמות אלו. ויש גרסא שאמר לו רבנו: "א חזרת לעצמך שמות אלו?" ושכחם. וראה עוד בספר ימי מוהרנ"ת סימן יא ובחיי מוהר"ן סימן קעח.

טובה — לרבי חיים קראסנער — על זה, "פי על ידו ראה וקבל את פני הרב בעל התולדות."

ג — צז

בתחלת התקרבות מוהרנ"ת לרבינו, ראה אצל רבינו את הספר "שבחי האריז"ל", ושאל את רבינו רשות אם יכול להשאילו, ענה לו רבינו ואמר: "קחהו, אולם אל נא תנהג כהחסידים ששואלין ואינם מחזירים", "אבער זאלסט נישט זיין וויא די חסידים וואס בארגן און גיבן נישט אפ". ולקחו מוהרנ"ת.

ג — צח

פעם פשהיה רבינו אצל בתו שרה, נכנסה אליו בהתמרמרות ובלב נשבר וספדה לו, שהתוכחה עם המשרתת שלה עד שנעשה קטטה ביניהם, נענה לה רבינו ז"ל ואמר לה, וכי מדוע לא התפללת ובקשת מהשם יתברך ביום חפתך שפשהשם יעזרך ויהיה לך משרתת שלא תצטרכי חלילה להתקוטט עמה. "פאר וואס האסטו נישט גבעטן ביי גאט דעם טאג פון די חפה אז גאט וועט דיר העלפן און דו וועסט האבן א דינסט זאלסט נישט דארפן מיט איר זיך צוקריגן?."

ג — צט

ספר רבינו מעשה לענין זה שצריך האדם להיות תקיף בדעתו היטב היטב ולא להטות עצמו כלל וכלל לפתויי היצר הרע, פי כשיחלש ויסקים מעט לפתוייו הרי שלבסוף ינצחו. וזהו: מעשה מחוזה בכוכבים הנקרא "וירוש בית" שבא פעם לעיר אחת והלכו אליו כל תושבי העיר כל אחד לשאלו עצה על מצוקתו ומכאוביו, באותה עיר דר עני מרוד וירא שמים, שישב כל ימיו רק על התורה והעבודה, ואחר שהתפרסם שמו של זה החוזה בכוכבים וישועותיו ועצותיו, הפצירה בו זוגתו שילך גם הוא לזה החוזה, ואולי יעץ לו איזה עצה טובה שיוכלו להגאל מעניותם הקשה והמרה, ומחמת

שְׁהִיָּה יִרָא שְׁמַיִם וּבַעַל אַמוּנָה לֹא שָׁמַע לְקוּלָּהּ כָּלֵל וּכְלָל, אוֹלָם אַחַר שֶׁהֲצִיקָה לוֹ עַד מְאֹד לֹא עָמַד כְּנִגְדָּהּ, "רְצָה לֹא רְצָה וּבְכָל זֹאת הִלֵּךְ", בְּלִשׁוֹן זֶה אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל בְּסִפּוּרוֹ מַעֲשֵׂה זֶה: "יָא גִיּוּאֲלֵט נִישֵׁט גִּיּוּאֲלֵט אוֹן פֶּאָרֵט גִּיגֵאנְגֵעֵן", אָמַר לוֹ הַחוּזָה: "מְזַלֵּךְ יֵאִיר לֵךְ כְּשֶׁתַּעֲסֵק בְּגִנְבָה", וּבִרְחַ מִמֶּנּוּ וְהִלֵּךְ לְבֵית־הַמְּדַרְשׁ לְלַמֵּד כְּסֻדְרוֹ, כְּשֶׁבָּא לְבֵיתוֹ שָׁאַלָה אוֹתוֹ זְוִגְתּוֹ, מַה אָמַר לֵךְ הַחוּזָה, עָנָה לָהּ "לֹאוּ כְּלוּם", בְּאִמְצַע אָכְלוֹ פֶּרֶץ לְפִתַּע בְּצַחוּק רָם, אָמְרָה לוֹ זְוִגְתּוֹ בְּדַאִי אָמַר לֵךְ הַחוּזָה אֵיזָה דְּבַר אוֹלָם אֵינְךָ רוֹצָה לְגַלוֹת לִי הַדְּבַר, וְהֲצִיקָה לוֹ מְאֹד "רְצָה לֹא רְצָה וּבְכָל זֹאת אָמַר לָהּ", יָא גִיּוּאֲלֵט וְכוּ', וְגַלְהָ לָהּ מַה שִׁיעֵץ לוֹ הַחוּזָה, וְהִזְדַּעְזְעָה מִזֶּה שִׁיעֵץ הַחוּזָה לְבַעֲלָהּ הַחֲסִיד דְּבַר מְשׁוּנָה כְּזֶה, וְהִלֵּךְ כְּהַרְגָלוֹ וּכְמִנְהַגּוֹ שׁוֹב לְבֵית־הַמְּדַרְשׁ לְלַמֵּד וְלַעֲסֵק בְּעַבּוּדַת ה'. אַחַר זְמַן מַה, כְּשֶׁהֲצִיק לָהֶם הִרְעַב מְאֹד, פָּנְתָה אֵלָיו זְוִגְתּוֹ וְאָמְרָה לוֹ: הֵייתִי מוֹכֵנָה כְּכֹר שֶׁתַּעֲסֵק אִף בְּגִנְבָה וְלֹא נַחֲיָה בְּרַעַב מְצִיק כְּזֶה, וְכֹךְ מִיּוֹם לְיוֹם הֲצִיקָה לוֹ יוֹתֵר וְיוֹתֵר שִׁילֵךְ לְגַנֵּב, אִף פַּעַם אַחַת לְכַדִּי חֵיוֹתָם מִמֶּשׁ, "רְצָה לֹא רְצָה וּבְכָל זֹאת הִלֵּךְ", וְהִתְיַשֵּׁב בְּדַעְתּוֹ שֶׁהֵייתִי שְׂאִין לוֹ בְּרָרָה וּבְנֵי בֵיתוֹ מְטָלִים בְּרַעַב, יֵלֵךְ וְיִגְנֹב מִהַעֲשִׂיר הַגָּדוֹל שֶׁבַעִיר אִף סֹךְ מַעֲט כַּדִּי חֵיוֹתוֹ מִמֶּשׁ, וְהִלֵּךְ לְבֵית מְסַחְרוֹ וּמִצָּא אֶת הַשׁוֹמְרִים יְשָׁנִים וְלֹא שָׁאַל אוֹתוֹ שׁוּם אָדָם לְמַעֲשָׂיו כְּלוּם, וְנִכְנַס מִחֲדָר לְחֲדָר עַד שֶׁהִגִּיעַ לְקַפַּת הַכֶּסֶף וְלִקַּח סֹךְ מַעֲט מְאֹד וְהִבִּיאוֹ וְנִתְּנוּ לְזְוִגְתּוֹ, וְאָמַר לָהּ: רְאֵי שְׁמַלְאֵתִי הַפַּעַם רְצוּנְךָ, כִּי לֹא אָשׁוּב וְאֶעֱשֶׂה מַעֲשֵׂה גִנְבָה כְּזוֹ. עָבְרוּ שׁוֹב כְּמָה זְמַיִם וְחִזַּר הִרְעַב לְהֲצִיק לָהֶם, הַפְּצִיחָה בּוֹ זְוִגְתּוֹ שׁוֹב וְשׁוֹב שִׁיחִזֹּר רַק עוֹד פַּעַם אַחַת עַל מַעֲשָׂהּ, "רְצָה לֹא רְצָה וּבְכָל זֹאת הִלֵּךְ", וְהֲצִלִּיחַ שׁוֹב בְּמַעֲשֵׂה גִנְבָתוֹ, וְכֹךְ חִזַּר עַל עֲצֻמוֹ הַדְּבַר כְּמָה וּכְמָה פְּעָמִים.

וְנַעֲשֶׂה רַעַשׁ בְּעִיר, שְׁנִמְצָא גִנְבַּת מְפֹלָא שְׁגוֹנֵב וְלוֹקַח לְעֲצֻמוֹ כִּי אִם סֹךְ מַעֲט בְּלִבְדוֹ, וּמִצְלִיחַ לְגַנֵּב כְּרִצּוֹנוֹ וְאֵינוֹ נִתְּפַס, וְהִזָּה הַדְּבַר

מפלא גם בין הגנבים, שאין חבורת הגנבים מפירים את זה הגנב, כי חפצו הגנבים להכניסו לחבורתם, והחליטו לעקב אחריו עד שיתפשוהו, ומחמת שגם לגנבים היה מזל טוב של גנבה, תפסוהו, ונפלא בעיניהם בראותם אותו, והתיידדו והתחברו עמו.

לוי החכם

יום אחד באו אליו הגנבים ואמרו לו היות שנמצא בבית המלך בגדים יקרים מאד שקבועים בו אבנים טובות ומרגליות, ואם יגנבוהו יתעשרו מאד, וכבר זמן רב מתכוננים המה לגנבם אולם אין ביכלתם לרב השמירה הגדולה ששומרים עליהם בבית המלך, ומחמת שכחו גדול ורב בגנבה, על-כן ילך הוא ויפנס לגנבם, "רצה לא רצה ובכל זאת הלך". ונכנס לבית המלך וכפי מזלו הטוב הצליח לגנבם. כשיצא לחוץ עם הבגדים למסרם לחבורת הגנבים, החלו לריב ביניהם, כי בבואם להתחלק ברכוש, טען כל צד שמגיע לו חלק רב מחברו, הגנבים טענו שהם שגלו לו מהבגדים היקרים הנמצאים בבית המלך, ועל-כן מגיע להם חלק הגדול, והוא טען שאלולי הוא שמזלו שפר עליו, לא היו משיגים את הבגדים, והוא אשר ספן עצמו להפנס ולגנבם מבית המלך, ועל-כן מגיע לו חלק הגדול. לא ידעו לשית עצות עד שהחליט ואמר להם, היות והמלך הוא חכם גדול אפנס אליו שוב ואשאלו שאלה זו, התפלאו חבריו הגנבים באמרם לו וכי יתכן שאתה בעצמך תשאל שאלה זו את המלך? ענה ואמר להם והרי למלך יש מספר ספורים קבוע, שבכל עת שתדוד שנתו מטרדותיו הרבות, מספר הוא לו איזה ספור עד שיירדם. ועל ידו הצליח בדבר. ובכן למחרת הלך וזעזע את משת המלך עד שזעזע המלך, ופנה תיכף המלך למספר שישפר לו מעשה, והמספר עצמו ישן, ולקח הוא את תפקיד המספר, וספר את ספורו למלך באפן אחר, ובסיום המעשה שאלו מה דעתו בכגון זה, ענהו המלך בכעס, מה השאלה? בודאי מגיע חלק הגדול לזה הגנב הבר-מזל, כי במזלו הטוב הצליח להוציאו מבית המלך, לאחר זמן נודע

בבית המלך מגנבה זו, ונעשה רעש איך נכנס אחד לבית האוצר והצליח לגנב את הפגדים היקרים, והפליא הדבר את המלך ביותר, כי נזכר בשאלה זו שנשאל ומה שענה הוא עצמו על שאלה כזו, והשתומם בדבר עד שפרסם בחוצות העיר, שמבטיח לגנב זה שבאם יבוא הגנב ויתראה לפניו, לא יעשה לו המלך שום דבר, כי חפץ היה המלך לראות גנב מפלא כזה, "רצה לא רצה ובכל זאת הלך" וספר למלך כל המעשה שלו מהחל ועד כלה.

והנה שרי המלוכה והשופטים אמרו למלך אף-על-פי שאתה מותר ומוחל לו, אולם אנו תובעים את הדין ממנו, וישבו ודנו בעניו ופסקו שצריך להענישו בתליה. כשלקחו אותו לתליה ראה מרחק את החוזה בכוכבים, שהולך ונושא על כתפו שק מלא נעלים קרועות הנקרא "שקראבעס". פנה אליו בצעקה "ראה להיכן מוליכים אותי, והלא אתה שיעצתני שמולי הוא להיות גנב?" שחק ממנו החוזה ואמר לו, הבט נא בשקי שעל גבי המלא בנעלים קרועות, "כי כל כף הרבה נעלים קרועתי בהליכתי עד שיכלתי לתפסך ברשתי". כי הוא היה הבעל-דבר והיצר בעצמו שארב לו להכשילו בפתויו עד שתפסו והביאו למיתה ממש רחמנא לצלן.

ואמרו אנ"ש לענין זה המעשה, שדייק רבנו כמה פעמים בתבות "רצה לא רצה", "יא גיוואלט און נישט גיוואלט", כי זה היה חסרונו, שנכנס עם יצרו בטוען ונטען, אם לעשות הדבר הרע אם לאו, ובאם היה חזק בדעתו מהחל ועד כלה, היה נצול ממנו והיה נשאר חי ושלם עם רב טוב, וממשיך לעבד את ה' בהתגלו. וזהו הנרמז בנסיון יוסף, שכתוב (בראשית לט) "וימאן" והטעם שעליו הוא "ש'שלת" לרמוז שלא רצה ולא רצה ולא רצה — ברצון אחד שלם, ומשום כף זכה להנצל מהנסיון עד שנעשה משנה למלך. "נישט גיוואלט, און נישט גיוואלט, און נישט גיוואלט — און נישט וועלן".

ג - ק

בעת ששָׁהָה רַבְּנוּ בְּאוֹסְטְרֵיָא, בְּקֶר שָׁם גַּם בְּבֵית הַחֲכָרָא קְדִישָׁא, שְׁהִיָּה לְהֵם "פִּנְקָס" שְׁבָכַל דְּף מִמְּנוּ הִיָּה כְּתוּב מַעֲשֵׂה וּמוֹפֵת מִיַּחַד שְׁקָרָה בְּעִיר בּוֹמֵנִים קוֹדְמִים. וּכְשֶׁחָפֵץ הָיָה אָדָם לְהַבִּיט בּוּ הִיָּה מְשַׁלֵּם עֲבוּר קָרִיאַת כָּל דְּף מְטַבַּע "רַעַנְדִּיל" לְטוֹבַת קַפַּת הַקְּהֵלָה. שָׁם רָאָה רַבְּנוּ אֶת הַמַּעֲשִׂיּוֹת שֶׁסִּפֵּר מֵהַמְּהַרְשָׁ"א הַמוּבָאוֹת לְעִיל. וְסִפֵּר רַבְּנוּ שְׂרָאָה כְּתוּב שָׁם עוֹד מַעֲשֵׂה נוֹרָאָה, וְזוּ הִיא.

בַּתְּחִלַּת עַת כְּהִנְתּוּ שֶׁל הֶרֶב הַמְּהַרְשָׁ"א בְּעִיר, עָשׂוּ תוֹשְׁבֵי הָעִיר חֲגִיגַת הַנְּחַת "אָכֵן הַפְּנָה" לְבֵית כְּנֶסֶת חֲדָשׁ, וְרָצוּ פְּרָנְסֵי הָעִיר לְכַבֵּד בַּהֲנַחַת "אָכֵן-הַפְּנָה" אֶת הֶרֶב הַמְּהַרְשָׁ"א כִּיֵּאָה לּוֹ, אוּלָם אֶחָד מִנְּגִידֵי הָעִיר נִגַּשׁ וַיַּעַץ לְהֵם, שְׁלֵא יַעֲשׂוּ כֵן, כִּי חֶסֶר עֲדִין כֶּסֶף רַב לְבְנֵי בֵית הַכְּנֶסֶת, וּמֵהָרְאוּי וְהַנְּכוּן שְׁיִמְכְּרוּ אֶת הַכְּפֹוד הַזֶּה לְכָל הַחֲפֵץ בּוֹ, וּמִי שְׁיִרְבֶּה בְּשֹׂכֵר הוּא שְׁיִזְכֶּה בּוֹ, קִבְּלוּ הַפְּרָנְסִים אֶת דַּעְתּוֹ וְהִכְרִיזוּ עַל מְכִירַת זְכוּת הַמַּצְוָה, הַחֲלוּ פְּרָנְסֵי הָעִיר לְהִרְבּוֹת בְּמַחֲרָה, אוּלָם הָעָשִׂיר הַזֶּה שְׁיַעֲץ הַדָּבָר, הִרְבֶּה בְּמַחֲרֵי הַגְּבוּהָ בְּיוֹמֵר, בְּהִבְטִיחוּ שֶׁק מְלֵא דִינָרֵי זָהָב. לְאַחַר שְׁזָכָה בַּמַּצְוָה, כְּפָדוּ בְּנֵי־בֵית לְהֶרֶב הַמְּהַרְשָׁ"א, אַחֲר־כֵּן פָּנָה אֵלָיו הַמְּהַרְשָׁ"א וְאָמַר לוֹ: "אָמַר נָא לִי, בְּמָה אוֹכַל לְהַחְזִיר לָךְ תּוֹדָה עֲבוּר זֶה, וְאִמְלֵא בְּקִשְׁתְּךָ בְּמָה שְׁתִּבְקָשְׁנִי". אָמַר לוֹ הָעָשִׂיר "מִבְּקֵשׁ אֲנִי מִמְּכֶם, שְׁתִּבְטִיחוּ לִי בֶּן זָכַר שְׁיִהְיֶה גְדוֹל בַּתּוֹרָה כְּמוֹתְכֶם". הִמְתִּין הֶרֶב מְעַט וְאָמַר לוֹ: בְּקִשָּׁה גְדוֹלָה וְקִשָּׁה הִיא, עַד שְׁבִרְכָה זוֹ לֹא תוֹכַל לְהַתְקִים רַק בַּתְּנָאִים אֵלָיו: שְׁבַעַת שְׁאִשְׁתְּךָ תִּפְקֹד בְּזֹרַע שֶׁל קִימָא תִּפְטֹר אֶתָּה מִן הָעוֹלָם, וּלְאַחַר שְׁתִּלַּד זּוֹגְתְּךָ אֶת הַבֶּן תְּמוּת גַּם הִיא. הִסְפִּים לָזֶה הָעָשִׂיר תִּיכֵף וּמְדִד, וְאָמַר לוֹ הַמְּהַרְשָׁ"א זֶה דַּעְתְּךָ אֶתָּה אוּלָם לָךְ וּשְׂאֵל גַּם אֶת דַּעְתְּךָ שֶׁל זּוֹגְתְּךָ, אִם מְסִימָה גַּם הִיא לָזֶה? וְהִלֵּךְ וּשְׂאֵלָה עַל זֶה, וְהִסְפִּימָה אֵף הִיא לָזֶה. הִבְטִיחַ לְהֵם הַמְּהַרְשָׁ"א כְּבִקְשָׁתוֹ שְׁיִפְקְדוּ בְּבֶן גְדוֹל בַּתּוֹרָה כְּמוֹהוּ, וְאֵף גַּם זֹאת הִבְטִיחַ לְהֵם

שהוא אשר יגדל את בנם בביתו לאחר פטירתם, וכל עשירותם תעבור לזכות הבן. ואכן כן קרה, שתיכף בתחלת הרינונה נפטר העשיר, ולאחר שילדה את הבן נפטרה האם, לקח המהרש"א את הבן לביתו וגדלו, וגדל אצלו בתורה וביראה.

עברו כמה שנים, ולא ראו תושבי העיר שיצעו מהבטחת הרב, גדלות מיחדת בבן זה, ועוד שיהיה גדול כמהרש"א, כשהגיעה עת פטירתו של הרב המהרש"א, צוה לפונסי הקהל, שהבן הזה שגדלו בביתו הוא אשר יכהן ברבנות אחריו, וקימו ועשו כדבריו, על אף אשר לא ראו בו את הגדלות כמו שראו במהרש"א. והנה, מנהג מיחד היה לו לרב הזה, שלא היה הולך ללוות שום לוי שבעיר, והתרגלו התושבים למנהג זה, אולם פעם כשנפטר עשיר גדול מתושבי העיר והרב כמנהגו לא בא ללוותו, חרה להם מאד הדבר עד ששלחו כמה מחשובי העיר שליח לרב לאמר לו: אם לא יבוא הרב ללוות את העשיר יפטרו אותו ממשרתו, כשבא השליח לבית הרב ואמר לרב את הדברים האלה, אמר לו הרב: "אכן, כבר אלו ללוייה". בדרך הלוך הלוייה העביר הרב את ידו מעל למטת הנפטר ותיכף ראו כל המלויים שמנח לפניהם קורת עץ. הוכיחם הרב ואמר להם: "ראו נא איך נראים פני מתיכם ה'כשרים". כי הביטו נא וראו איך שכבר חטפו המזיקים את הנפטר הכשר שלכם, ועוד חפיצים אתם שאבוא ללוות את מתיכם?" העביר אחר כן שוב את ידו על מטת הנפטר, וראו שוב שמנחת גופת נפטר כמקדם, אז ראו תושבי העיר שבאמת התקימה בו ברכת המהרש"א שיהיה כמוהו.

והנה לרב הזה היה בן שהיה סוחר גדול, פעם כשהתנפח עם חברו בנוגע למסחרם, אמר לחברו: "אם תעשה כן וכך הרי גנב הנד", לאחר זמן לא רב נפטר הסוחר הזה, וכשעלתה נשמתו למרום ודנו אותה בבית דין של מעלה לא מצאו בו שום עולה ורמאות, פנה להבית דין ואמר להם: "אם באמת נקי כפיס אני מדוע כנה אותי

חברי הסוחר בן הרב בשם "גנב"? ובכן דורש אני שיִדונו אותו כאן לפניכם, בקשו ממנו הבית-דין שיסלח לו ולא אָבָה בשום אופן. ופנו לבית-דין גבוה יותר וגם שם בקשו ממנו שיסלח לו, והוא התעקש ולא אָבָה לסלוח לו בשום אופן, בתוך כך עף ובא מלאך שרף אחד ואמר לו: האם הנך מכירני? אמר לו: לא, אמר לו: הבט בי היטב, הביט בו ושוב לא הכירו, נענה השרף בעצמו ואמר לו: הרי אני הפרנס של אוסטֶרְהָא, נזכר בו הסוחר והכירו, אמר לו הפרנס: זכור אתה מהמנהג הנהוג בעירנו לגבות צדקה מכל בעל בית בכל שנה, וסדר הגביה הייתה לפי הכנסתו של בעל הבית, שלפי הכנסתו של הבעל הבית, כך קבעו את סכום הצדקה שעליו לתת, פעם כשָבֵאוּ גבאי הצדקה לתבוע ממך כסף שאלוף האם הכנסתך השנה הייתה יותר משנה שעברה, ענית ואמרת להם שהכנסתך השנה לא גדלה יותר מהשנה שעברה, וכדבריה נתת לגבאים ככשנה הקודמת, אולם לפי האמת בן גדלה הכנסתך, ואם בן הרי באמת גנב הנך וכמו שאמר לך חברך הסוחר בן הרב! ובזה נסתתמו טענותיו. בסיום הספור היה כתוב "כאלו הם פרנסיה של אוסטֶרְהָא וכאלו הם סוחריה של אוסטֶרְהָא". דאס זענען אוסטֶרְהָא פרנסים, דאס זענען אוסטֶרְהָא סוחרים.

ג — קא

כסאו של רבנו הנמצא עמנו כיום בירושלים עיה"ק, היה שוכן בבית רבי הירש ב"ר זלמן ב"ר נחמן, בנה של מרת תיה בת רבנו.

ג — קב

בספור רבי ישראל מנעמירוב עם רבנו ז"ל (לעיל חלק א' סימן שנו), מספר עוד — שכּוֹן רבנו לשמו, פי שמו היה "פלאטניסקי" ושם האיש הסוחר שקרכו שמו היה "העכט". והנה כשנתפס הדג בחכה טורף מעט מהדג הקטן הנתון בחכה כפתיח לתפיסת הדגים, כמו כן זה הסוחר נתקרב לגמרי, ורבי ישראל עצמו נחלש מעט מדרך עבודת-השם-יתברך.

רבי זלמן הקטן, הִיָּה מתפרנס מעסק החלפנות, דִּהְיָנוּ שְׁהִיָּה מחליף כספים ממטבעות קטנים לגדולים ולהפך, וכן בהחלפת מטבע זר וכדומה. פעם כשהגיע רבי אורי מיאס שברומניה לקבוץ על ראש השנה לרבנו לברסלב, הביא עמו את כל כסף נדניתו, פי פחד להשאירו בביתו, ובינתים הלִוּהוּ אותם לרבי זלמן שִׁהְיָה נצרך להם לעסקו, אולם איתרע מזלו, וגנבו גנבים מרבי זלמן את כספו, ומחמת שרבנו גם הפקיד אצלו מעות, השתדל ראשונה רבי זלמן להחזיר לרבנו את כספו, כשנודע דבר הגנבה לרבי אורי, פרץ בבכיות ובצעקות באָמְרוֹ: "וכי איך אֶחָזֵר לְבֵיתִי וּבְיַדִי אֵין אֵת המעות?" פי היו אלה כסף נדניתו פנ"ל.

כששמע רבנו את צעקותיו וצערו הגדול, נתן רבנו את הכסף שהחזיר לו רבי זלמן לרבי אורי ואמר לרבי זלמן: "נו, אַז תְּהִיָּה חַיֵּב לִי", "וְעוֹסֵטוּ מִיר זֵיִן שׁוֹלְדִיק". כששמע מוהרנ"ת אחר כך מזה פנה בקפידה לרבי אורי ואמר לו: "את כסף רבנו אתה לוקח? את כסף רבנו אתה לוקח? "דעם רעבינס געלד נעמסטו", ולא היתה לרבי אורי שום בררה אלא להחזיר את המעות לרבנו כבתחלה.

ג — קג

אחר שישן פעם רבנו במטתו של רבי אהרן, הרב מברסלב ז"ל, אמר: "מטה נקיה".

ג — קד

אחר שגמר רבנו הספור מיום הרביעי ספור הז' בעטלירס. מהבעטלר שהיה צוארו עקם וכו', נענה ואמר על עצמו: "א שייך און א גלייך האלדז" צואר יפה וישר.

ג — קה

בעת המחלקת שהיה על רבנו התאוננו אנשי-שלוֹמְנוּ לְפָנֵי רַבְנוּ

שיח שרפי קודש / רבינו הקדוש

ממ

על אחד מהחולקים שמתיראים ממנו ומאנשיו, נענה רבנו ואמר: "ממנו אתם מתיראים!! הוא הרי מפחד אפלו מחתול". וכן הנה שאחר איזה זמן כשישב עם אנשיו, נכנס חתול ונשכו ונפטר אחר כך מארס הנשיכה.

ג - קו

פעם כשנסע רבי יודל לשהות אצל רבנו בימי ראש-השנה, רצה לנסע עמו גם בנו הקטן רבי ישעיה שלום ז"ל, ומחשש טלטול הדרכים עם ילד קטן כזה לא לקחו, כשבא ונכנס אל רבנו, אמר לו רבנו מעצמו: "ענני הוא פלא, האבא נוסע אלי הרי שמאמין בי, אף-על-פי-כן, כשבנו רוצה לנסע אלי, אין הוא חפץ לקחתו". "מיין זאך איז א פלא, א טאטע פארט צו מיר גלייבט ער דאך אין מיר, זיין זון וויל פארן וויל ער אים נישט נעמען".

ג - קז

פעם בימות החרף נכנס לבית רבנו אחד מאנשי-שלומו וראה איך שהבית מלא עשן מחמת עצי ההסקה שטפל ועסק בו המשרת שבבית, ותכף עשה הלה רעש שיכבה המשרת את האש ויאורר את בית רבנו. אחר כך שאל את רבנו שישב בבית: מדוע לא הערתם למשרת על העשן המתרבה בבית? ענה לו רבנו ואמר: "בפעם הראשונה מצוים בנחת, בפעם השנייה, מגבירים את הקול, עד שבפעם שלישית, באים לידי כעס, ומשום בן החרשתי מלכתחלה.

ג - קח

במגלת סתרים שגלה בו רבנו למוהרנ"ת ורבי נפתלי סדר ביאת הגואל, ידוע שאמר בו רבנו: "שלעתיד לא ישאר מכל מלכות רוסייה (הגדולה) פי אם גבעה קטנה ועליה עץ קטן. "א קליין בערגיל מיט א קליין ביימל".

שיח שרפי קודש / רבינו הקדוש

ג - קט

כשספר פעם אחד לפני רבנו מסדר חיו ועסק פרנסתו, איך שמתפרנס מצסק החלפנות, שעומד בשוק כל היום ושואל לכל אחד: "מה אתה מחליף, מה אתה מחליף", וחוזר חלילה. אמר לו רבנו: "הרי באפשרותך להפך כל זאת לתפלה, שבבקר בטרם תתחיל עבודתך הפצר מעט בתפלה ואמר: רבנו של עולם, רחם עלי, ואל תתן לי להחליף רע בטוב וכו' וכו' כי למה לי להחליף ולהמיר רע בטוב, וכך תמשיך בצעקתך כל היום בתפלה לפניו יתברך: "מה אתה מחליף, מה אתה מחליף" וחוזר חלילה, כשהעוברים ושבים חושבים שפונה בקריאתו אליהם, ולאמת מתפלל הוא לפניו יתברך, ונמצא שכל היום עסקת בתפלה לפניו יתברך."

ג - קי

פעם בעת ישיבת אנשי-שלומנו בשלחן רבנו הרהר אחד מאנשי-שלומנו במחשבה שאינה טובה, והודיעוה תכף בעצמו איך חושב אני מחשבה רעה כזו ובשלחן רבנו? ותכף נחם אותו יצרו במחשבתו ואמר לעצמו: "הלא גם ה' יתברך נמצא כאן". (כאומר שאינו צריך לירא מרבנו יותר מהיראה מלפניו יתברך). רבנו שקרא את מחשבותיו, הפטיר ואמר: "עכון, אבל הקדוש-ברוך-הוא ארך אפים". "יא אבער גאט איז א ארך אפים", כאומר לו שבאפן אחד צריך לירא מן רבנו יותר.

ג - קיא

רבי אפרים ברבי נפתלי ורבי שכנא בן מוהרנ"ת זכו לקבל פני רבנו בילדותם. פעם בתן אותם רבנו בגמרא, ובאחת משאלותיו שאל את רבי שכנא: "מה טוב יותר להיות לוה, או מלוה?" ענה לו רבי שכנא שיותר טוב להיות מלוה. ושאלו רבנו שוב: "וימה אם המלוה מלוה לאנשים, אולם אין מחזירים ופורעים לו?" ברכות השנים נתקיים דבור זה ברבי שכנא, כי מלוה היה לאנשים ומשום

מה לא הזדרזו לפרע לו, וראוה איה שדברי רבנו היו מכונים אליו היטב. בלית ברירא עזב את מסחרו ונעשה ל'סופר'.

ג — קיב

רבי יוסף יוסקא חתן רבנו נקרא בשמו על שם אם אמו הוא הרב בעל ה"תולדות יעקב יוסף", תלמיד הבעל-שם-טוב ז"ל בנו רבי אברהם בערניו נקרא על שם אביו הרב רבי אברהם דב מחמעלניק חתן הרב בעל התולדות, ולרבי אברהם בערניו היה בן בשם יוסף וכנו אותו בשם "יוסל" שנקרא על שם סבו רבי יוסף יוסקא. בנו של רבי יוסל הנ"ל היו באים לקבוץ על ראש השנה והיו מכנים אותם "די יאסאלאך".

המשנה

ג — קיג

אמר ראבר"ג ז"ל לרבי לוי יצחק ז"ל, שבמגילת סתרים היה פתוב, שבעקבתא דמשיחא יהיו כאלו קיסרים ומלכים שלא ירצו להשתתף ולהלחם בשום מלחמות, וירצו לשבת בשקט ובשלווה, אולם יתפסו אותם בציצית ראשם "זאפרינעס" ויכריחו אותם להשתתף במלחמות בעל כרחם.

19/08/2018

שיח שרפי קוז'ש

מורינו ר' נתן זצ"ל

ג – קיד

אמר הכותב: כבר נודע האיש המציין בשערים המצינים בהלכה, הלא המה ספרי "לקוטי הלכות" הקדושים ממורנו הרב רבי נתן זצ"ל וצדקתו וגדלת השגתו, כי בדבריו הקדושים שכתבם על ספר זכה וזכה את הרבים להשיכם מעון והרבה הרבה בעלי תשובה נעשו על ידו, כי דבריו הקדושים שדבר עם אנשיו ביראת ה' נכנסו בלבם כאש בוערת עד שנתעוררו על ידם לשוב לה' יתברך באמת, וגם עתה מי שעוסק בספריו הקדושים מתעורר על ידם לשוב לה' יתברך בתשובה שלמה באמת ולחזק עצמו תמיד בעבודת השם, גם עבודתו בתורה ותפלה היתה בלבת אש נוראה מאד מאד עד אשר כל מי ששמע קול תפלתו ותורתו נתעורר גם כן בהתעוררות גדול מאד לה' יתברך, ואין ביכולת לציר כלל אותה הרגשה שהביא בדברי תפלתו גם בלב זולתו (קונטרס ימי התלאות).

ג – קטו

ידידנו המפלא רבי אפרים ז"ל מקרימנטשאק, אמר פעם אחת למוהרנ"ת ז"ל בזה הלשון: "מיט אייער דאוונען מאכט איר א פרוש אויף דעם דאוונען" – בתפלתכם מחברים הנכם פרוש על התפלה. וכל בכל מקרא ומקרא מדברי התנ"ך, כשהיה מוציא מפיו, היה ממש נדמה להשומע כאלו הנביא בעצמו קורא וצועק את אלה הדברים (קונטרס ימי התלאות).

ג – קטז

ידידנו המפלא רבי עקיבא זאב מנעמרוב ז"ל, היה רגיל לספר מעצם ההתעוררות שראה ממורנו מוהרנ"ת ז"ל בערב יום-כפור האחרון לימי חייו, כי דבר אז בעת סעודת ערב-יום-כפור מענין הד'

יסודות "דומם צומח חי מדבר", ואמר הלא אֲנַחְנוּ רואים כָּל מֵה שֶׁהַמְדְּרָגָה נְמוּכָה יוֹתֵר נִמְצָא בּוֹ טוֹב יוֹתֵר, כִּי יְסוּד הַמְדְּבָר הוּא הָאֵדָם, וּמִקַּח הָאֵדָם בְּמִכִּירְתּוֹ לֹא יַעֲלֶה כְּמִקַּח הַסּוּס שֶׁהוּא מִיְסוּד הַחַי הַנְּמוּךְ מֵהַמְדְּבָר, כְּנֹדַע. כִּי לְפַעֲמִים נִמְצָא סוּס שְׁנוֹתָנִים בְּמַחִירוֹ כְּמֵה אֲלָפִים רו"כ וּמִקַּח הַצּוּמַח יַעֲלֶה עוֹד יוֹתֵר, כִּי נִמְצָאִים שׁוֹשְׁנִים וּפְרָחִים שְׂמֻכֵּי־אֵימָה מְמַדִּינֹת רְחוּקוֹת שְׂאִין עֲרֵף כָּלֵל לְמַחִיר שְׁוִיָּם, וּבִיְסוּד הַדּוּמָם נִמְצָאִים אֲבָנִים טוֹבוֹת וַיְקָרוֹת הָעוֹלָם עוֹד יוֹתֵר, וְרוֹאִים אָנוּ עוֹד אֵת הַטוֹב וְהָאֱלֹהוּת שֶׁנִּמְצָא בָּהֶם מִפְּקוּדַת הַתּוֹרָה עַל הַכֹּהֵן גָּדוֹל, שֶׁכָּכֵל עֵת כְּנִיסָתוֹ לְבֵית-הַמִּקְדָּשׁ יִהְיֶה לְבוֹשׁ בַּחֲשׂוֹן וְאִפְּדוּ שְׁהִיּוּ נְתוּנִים בָּהֶם כְּמֵה אֲבָנִים טוֹבוֹת וְכוּ'. אַחֵר שָׁאֵמַר דְּבָרִים אֵלֶּה נִכְנַס מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל בְּדִבְרָיו הַקְּדוּשִׁים מַעֲנִין לְעַנְיָן עַד שֶׁהִתְחִיל לְדַבֵּר בְּהַתְעוּרָרוֹת גָּדוֹל בְּשִׁלְהֶבֶת אֵשׁ נוֹרְאָה וְצַעֲקָה בְּקוֹלוֹ הַקְּדוּשׁ בְּזֶה הַלְשׁוֹן: "אֶף-עַל-פִּי-כֵן נִמְצָא גְבוּהָ מֵעַל גְבוּהָ קִדְשָׁה נִעְלַמַּת וְנִסְתָּרַת "קִדְשׁ הַקְּדוּשִׁים" שֶׁהִכְהֵן הַגָּדוֹל כְּשֶׁהִיָּה צְרִיף לְכַנֵּס לְשֵׁם הִיָּה צְרִיף לְהַפְשִׁיט כָּל בְּגָדָיו הַיְקָרִים וְרַק "כְּתוּנַת בֶּד קִדְשׁ יִלְבַּשׁ וּמִכְנָסֵי בֶד יִהְיוּ עַל בְּשׂוּרוֹ", וְאָמַר פְּסוּק זֶה בְּנִגּוּן הַקְּרִיאָה שֶׁל יוֹם-כִּפּוּר, בְּמוֹרָא גָּדוֹל כְּזֶה עַד שֶׁרַבִּי מֵאִיר יְהוּדָה ז"ל מְבַרְסֵלֵב הִיָּה רְגִיל גַּם כֵּן לְסַפְרוֹ, כִּי גַם הוּא נִכְנַס אֶז אֶל בֵּית מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל וּבְבוֹאוֹ לְפֶתַח הַבַּיִת וְשָׁמַע מִרְחוּק אֵת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה יוֹצְאוֹת מִפִּי הַקְּדוּשׁ כְּלַפִּיד אֵשׁ, נִשְׁאָר עוֹמֵד עַל עֲמָדוֹ וּמְקוֹמוֹ וַיִּירָא לְלַכֵּת יוֹתֵר וְלִהְתְּקַרֵּב אֶל הַשְּׁלֹחַן (קִינְטֵרס יְמֵי הַתְּלֹאוֹת).

19/08/2018mmk

ג — קיז

וְהִנֵּה עַל שֶׁבֶת שְׁלִפְנֵי פְטִירְתּוֹ (שֶׁל מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל), כָּא אֵלִיו שְׁנִית רַבִּי עֲקִיבָא זָאב, וּבְלִיל שֶׁבֶת אַחֵר הַסְּעוּדָה דִּבְרַ בְּהַתְּלֵהבוֹת גָּדוֹל וְנוֹרָא עוֹד הַפַּעַם מַעֲבֹדַת הַכֹּהֵן גָּדוֹל בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים, וְהַזְכִּיר אֶז כְּמֵה תְּבוֹת מֵהַפִּיּוּט שֶׁבְ"סֵדֵר הָעֵבוּדָה" "נִכְנַס לְמִקּוֹם שְׁנִכְנַס וְעָמַד בְּמִקּוֹם שְׁעָמַד" וְעוֹד כְּמֵה תְּבוֹת, וּבְשִׁבּוּעַ שְׁאֵחֵר זֶה נִפְטַר

וַיֵּצֵא נִשְׁמָתוֹ בְּאֵלֶּה הַתְּבוּת "חֲנוּן הַמְּרָבָה לְסִלּוּחַ" בַּיּוֹם הַעֲשִׂירִי לַחֲדָשׁ טֵבֵת, וְהַמּוֹכֵן מְכַל זֶה כִּי נִמְצָא בּוֹ מִצַּד נִשְׁמָתוֹ גַּם כָּל הַסְּלִיחָה וְהַכְּפָרָה שֶׁל יוֹם הַעֲשִׂירִי מֵעֲשֶׂרֶת יְמֵי תְּשׁוּבָה הוּא יוֹם-כְּפוּר, כִּי הִרְבֵּה הִרְבָּה בְּעַל־יְתוּשׁוּבָה שְׁבוּדָאֵי נִתְכַּפֵּר לָהֶם עוֹנוֹתֵיהֶם, חֲזָרוּ בְּתוּשׁוּבָה עַל-יְדֵי דְבוּרֵיו וּסְפָרֵיו הַקְּדוּשִׁים שֶׁהֲשִׂיר אַחֲרָיו. וְלוּלֵא דְמִסְתַּפְּנָא הֵייתִי אוֹמֵר שְׁזָהוּ גַם שְׁשֵׁמוֹ הַקְּדוּשׁ "נִתָּן" גִּימַטְרִיא מְכוּן מִמֶּשׁ מְסַפֵּר מִנֵּן הַתְּבוּת "חֲנוּן הַמְּרָבָה לְסִלּוּחַ", וְזֶה אֲשֶׁר גַּם אֲדַמּוּ"ר הַנִּגְמַ"ח מוֹהֲרָ"ן ז"ל סָמַךְ יָדוֹ עָלָיו וְאָמַר עָלָיו שֶׁהוּא יוֹדֵעַ מִמֶּנּוּ יוֹתֵר מִכֻּלָּם, וּמַחֲמַת פֶּן יִזְכֶּה לַחֲבֵר סְפָרֵי "לְקוּטֵי הַלְכוּת" הַקְּדוּשִׁים, וְסֵפֶר "לְקוּטֵי תְּפִלוֹת", הַמְּעוֹרְרִים וּמְחַזְקִים כָּל אִישׁ מִגְּדוּל וְעַד קָטָן לְהַנְטוֹתוֹ לְטוֹב, לְשׁוֹב בְּתוּשׁוּבָה שְׁלֵמָה (קוּנְטֵרס יְמֵי הַתְּלָאוֹת).

ג — קיח

שְׁמַעְתִּי מִיְדֵינּוּ מוֹהֲרֵ"ר מִיכָל מִיאַס ז"ל, שֶׁבְּאוֹתוֹ הַזְּמַן שֶׁל הַמַּחְלָקֶת הַגְּדוּלָה, הִיָּה בְּבִרְסָלָב מִתְּנַגֵּד אֶחָד שֶׁהִרְבֵּה מְאֹד לְקַלֵּל וּלְחַרֵּף אֶת מוֹהֲרֵנ"ת, וַיִּשְׁאַל אוֹתוֹ אֶחָד מֵאַנְשֵׁי מוֹהֲרֵנ"ת אֵיךְ לֹא תִירָא לְחַרֵּף וּלְגַדֵּף אִישׁ דְּבוֹק בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה כְּמוֹהוּ וּמֵה רִוַח יֵהָא לָךְ בְּחַרוּפָךְ? וְעוֹד דְּבָרִים פְּאֵלָה, אֲכַל הַמִּתְנַגֵּד הִזָּה הִקְשָׁה עָרְפוֹ וְהַחֲזִיק בְּחַרוּפָיו. אַחַר קִצַּת יָמִים נִחְלָה הַמִּתְנַגֵּד הַנ"ל וַיָּמַת, וְאַחֲרֵיכֶן תִּיכַף נִחְלָה וַיָּמַת אֶחָד מִיְלָדָיו הַקְּטַנִּים, וְאַחֲרֵיכֶן נִחְלָה וַיָּמַת גַּם הַיָּלֵד הַשְּׁנִי וְאַחֲרֵיכֶן מֵת הַיָּלֵד הַשְּׁלִישִׁי, וְאַחֲרֵיכֶן נִחְלָה הַיָּלֵד הַרְבִּיעִי, וְהוּא הָאַחֲרוֹן, כִּי לֹא הָיוּ לוֹ יְלָדִים יוֹתֵר מֵאלוֹ הַד'. וְזוּגְתוֹ הָאֵלֶּמְנָה נִכְסְפָה מְאֹד בְּכָל לְבָבָה לְרוּץ לְבֵית מוֹהֲרֵנ"ת לְפִיּוֹסוֹ, כִּי רָאָתָה מִמֶּשׁ בְּעֵינֶיהָ שֶׁלֹּא הִיָּתָה הַמְּפָה הַזֹּאת רַק בְּגִלְל הַחַרוּפִים שֶׁל בְּעֵלָה, אֲבָל לֹא יָדְעָה אִם יוֹעִיל לָהּ הַפִּיּוּס כְּפִי הַרְדִּיפּוֹת שְׂרָדָךְ וְחַרְף אוֹתוֹ בְּעֵלָה עַד לַחֲיָיו, וְאַף-עַל-פִּי-כֵן מְרַב מְכַאוֹבֵי לְבָבָה עַל מִיתַת בְּנֵיהָ וְעַל חֲלֻשַׁת הַיָּלֵד הַזֶּה הָאַחֲרוֹן, לְקַחְהָ עַל יָדָהּ אֶת הַיָּלֵד וְהַבִּיאָה אוֹתוֹ

נח שיח שרפי קודש / מוהרנ"ת ז"ל

לבית מוהרנ"ת כמו שהיה בחולשתו, ואמרה למוהרנ"ת בזה הלשון:
"אני בעצמי איני חייבת בחרפות של בעלי והוא כבר נפטר וגם
שלשה בנים, ולא נשאר לי רק היילד הזה "עין אחת שבראשי",
ועתה נחלש גם הוא. ומיד התחיל מוהרנ"ת להבטיחה שיתרפא,
והשיבה לו: "בדבר מספן בזה אין עוד ברצוני הבטחות, רק ישכב
היילד הזה בביתכם ואם ימות גם הוא כאחיו, ימות בביתכם", ותיכף
ברחה מבית מוהרנ"ת ולא רצתה לילך עוד להיילד, עד שבאו ואמרו
לה שהיילד התחיל לשוב לכריאותו, ואז באה לבית מוהרנ"ת שתקח
את היילד, וכן היה שנתרפא בשלמות (קונטרס ימי התלאות).

ג - קיט

ספר מוהרנ"ת ז"ל, שקדם איזה רגל יום-טוב שאז העקר הוא
השמחה כמפרש בתורה, ושמחה בחגיגה וכו' (דברים טז), ובפרט על-
פי ענין רבנו ז"ל, נפל למרה שחרה בחושבו מי יודע אם יוכל לקיים
זאת, ובפרט בעת המחלקת, אבל עם דרך ההתחזקות של ה"עוד
מעט" שהודיעו רבנו ז"ל לענין למוד התורה, אז מיד עלה בדעתו
איך אפשר שלא יזכה לשמחה מעט ואולי עוד מעט, ועוד מעט עד
שיצא מהמרה שחרה לגמרי (קונטרס ימי התלאות).

ג - קכ

וכן אמר פעם מוהרנ"ת ז"ל: "ביים רעבנ'ס לעבן האב איך
זיך מחיה געווען מיט זיינע דבורים, היינט בין איך מיך
מחיה מיט זיין קוקן וואס ער האט געקוקט אויף מיר", -
"בחי רבנו החייתי את עצמי בדבוריו, כיום מחיה אני את עצמי
בהבטה שהביט עלי". כלומר עם הרמזים שרמז לו - ואף-על-פי
שהיתה לו הבטחה זו מרבנו ז"ל שה' יושיעו, אף-על-פי-כן בעת
המחלקת הרבה מאד בתפלה (קונטרס ימי התלאות).

ג - קכא

שכנו של מוהרנ"ת ז"ל בשם רבי יונה, היה מקורב לצד

החולקים, אולם אף-על-פי-כן לא הציק למוהרנ"ת, כששאלו על זה אחד מחשובי המתנגדים, וכי אמת שגם אתה מתומכיו ומצדד לטובתו, ענה לו: וכי מה אעשה אשר בכל לילה מתעורר אני משנתי מחמת קולות של מוהרנ"ת הקם בחצות לילה ומקונן בלב מר בפרט כשאומר הפסוק "מי זה מלך הכבוד" ובקולו אינו מניח לי לישן כלל עד שמרים אותי ממשכבי, "ער טראגט מיר אוינטער" ואיך יכול אני בקומי בבקר לזרק אחריו אבנים ולבזותו? (קונטרס ימי התלאות).

ג — קכב

ביום ג' תצוה י"א אדר תקפ"ח לפ"ק נפטר רבי יצחק איזיק יוסף סופר זצ"ל, בין-המצרים תקפ"ז לפ"ק נפטר רבי ישראל ור"מ זעליג גיסו ז"ל. ביום א' ערב שביעי של פסח בשנת תקצ"א, נפטר רבי מענדיל ז"ל מלאדיזין על ידי חולאת החולירע, שהיתה בשנה הזאת, גם מקדם נפטר בביתי על ידי חולאת הנ"ל רבי שמואל מנעמרוב, ואחר כך באותו החרף נפטר רבי אברהם הירש הפהן ז"ל. בשנת תק"ץ לפ"ק נפטר בטעפליק רבי שואל ז"ל (כת"י מוהרנ"ת ז"ל).

ג — קכג

משל לרפס אחד שהיה לו גן נפלא, ונמצאו וגדלו בו כל מיני חלקי הצומח שבעולם, מלבד מין אחד מיוחד, שחלפו שנים הרבה ולא נמצא בגן זה מחמת שהיה יקר המציאות, עד שברב הזמן וברב השתדלות וגייעה השיג גרעין אחד ממין צומח זה וזרע גם אותו בגנו, ומחמת שגרעין זה היה יחיד ומיחס בגנו, ודוקא על גרעין כמוהו הספנה מרחפת ביותר עד שגדל כל צרכו, הן מצד המכשירים הנצרכים לגדלו שצריכים להיות מכונים היטב, בשעה שהוא צריך להם ובמדה מצמצמת לא פחות ולא יותר. והן מצד הצפרים האורבים על הגרעינים, ובכן הפקיד על גרעין זה שומרים מיוחדים שתמיד ישגיחו על גרעין זה בעינא פקיקחא, לא יסירו עין מעליו אף רגע אחד. המשילו מוהרנ"ת ז"ל לענין רבנו ואמר: פן הדבר נוהג

שיח שרפי קודש / מוהרנ"ת ז"ל

עם האמת היקר שאינו בנמצא ומשלך ארצה ועובר עליו מה שעובר, אבל אין לפחד על האמת המשלך הזה, כי השם יתברך בעצמו "שומר אמת לעולם" ועיניו תמיד עליו, עד שיתקיים "אמת מארץ תצמח" ותגדל ותצליח ותעשה פרי ושפת אמת תפון לעד.

ג — קכד

שמעתי מהר"ר נתן וצ"ל שלפעמים השם יתברך עושה את עצמו, כביכול, כאלו הוא בעצמו מתנגד על האדם וחולק עליו ומרחיקו, וזה: "שויתי ה' לנגדי" (פרפראות לחכמה, סימן רכא).

ג — קכה

כידוע היה מוהרנ"ת ז"ל סובל מחולי מעים בשנותיו האחרונות, פעם כשהיה במקוה חמה (שנקרא שויץ באד) ששה שם איזה משך זמן, אחר-כך הוטב לו מפאביו הקשים, ומשום כן חזר ללכת שם שוב, אולם עתה התגברו עליו פאביו יותר, נענה ואמר: "בפעם ראשונה כשלא התפונתי לתועלת רפואתי, אכן הועילה לי הרחצה, אולם בפעם השנייה כשכבר הרהרתי שיצמח לי מזה רפואה למחושי, הזקתי על ידה יותר".

ג — קכו

הפליג פעם מוהרנ"ת בשבח השיחות הקדושות והמעשיות והתורות שגלה לנו רבנו, ואמר: אלו היו לתלמידי הפעל-שם טוב הקדושים את אלו השיחות והמעשיות והתורות, היה מתבטל אצלם כח הבחירה לגמרי.

ג — קכז

זוגתו של רבי חיים סטאלער ז"ל, באה בטענה אל בעלה: כלם הולכים אל מוהרנ"ת להתברך מפיו ואתה שלא זכית בבנים אינך הולך אליו לקבל ברכתו? ענה לה בעלה: מוהרנ"ת ז"ל יודע בלאו

שיח שרפי קודש / מוהרנ"ת ז"ל

סא

הכי מצרתנו ואין לי מה לבקשו על פך, אם את רוצה, לכי את ובקשי את ברכתו, ואכן הלכה אל מוהרנ"ת ונעמדה ליד הדלת ופרצה בכי, שאל מוהרנ"ת מי בדלת? החלה לספר ולשטוח לפניו צרתם הגדולה, שזה כבר כמה שנים שאין להם בנים. אמר לה מוהרנ"ת: לכי אל בעלך ואמרי לו "שיקבל על עצמו להכניס עשרה אנשים אורחים הבאים לקבוץ אנשי-שלומנו בראש-השנה, ויתן להם לאכל. "איני מתכונן שיאכילם דגים ובשר, אלא אפלו חלה קלועה עם אבטיחים", "איך מיין נישט פיש מיט פלייש, נאר אפלו קולטש מיט קאוונעס" ענתה היא תיכף בשמחה: "נקח את האורחים ונאכילם", אמר לה מוהרנ"ת, לכי ושאלי זאת את בעלך. הלכה לביתה וספרה לבעלה את תשובת מוהרנ"ת ז"ל. אמר לה: "לכי ואמרי למוהרנ"ת שנתן להם גם דגים ובשר". כשחזרה ואמרה זאת למוהרנ"ת, אמר לה מוהרנ"ת: כשיעזור ה' ותפקדו בכן, תתנו שם לילד על-שם הרב מבארדיטשוב ז"ל. וכך הנה שנולד לה בן, וקראו אותו בשם זה. אחר-כך נולד להם עוד בן, ונקרא בשם רבי ישראל, על-שם הבעל-שם-טוב. הוא הידוע בפנוי רבי ישראל טרהוויצער ז"ל. רבי לוי יצחק ז"ל נפטר בשנות התר"פ. הם היו כהנים, וכשהיה עולה רבי לוי יצחק לדיוכן, היה מברך בנעימה צריכה להפליא. וכן נולד להם עוד בת אחת שנשארה לר' שבתי ברסלבר ז"ל, בנם הוא המפרסם בפנוי ר' חיים שבתי ז"ל.

ג — קכח

פעם אחר שדבר דבוריו ועורר את אנשי-שלומנו לעבודת ה', נענה ואמר: "אם אינכם משמנים ומורחים את הדבורים האלו עם התבודדות, איני מקנא בכם". ויש אומרים שאמר זאת לענין חיוב ההתחזקות. "טאמר איר באשמאלצט און באשמירט דאס נישט מיט התבודדות בין איך אייך נישט מקנא".

ג – קכט

17/08/2018hnn

פעם אחר שהיתו של מוהרנ"ת על ציון רבנו, ענה ואמר: "רבנו פאן", וסימן בידו על מקום הציון, "ואני פאן" והראה בידו על מקום עמידת אנ"ש בסמוך לציון. "דער רבי איז דא און איך בין דא", כאומר, שרפי אני תמיד אצל רבנו.

ג – קל

ספר ר' נתן ב"ר אברהם שטרנהרץ ז"ל ששמע מר' מרדכי שוחט בשם מוהרנ"ת, כשסתובבים בתפלה אנה ואנה מסתבכים. "אז מ'דרייט זיך ביים דאוונען פארדרייט מען זאך".

ג – קלא

באחת משיחותיו של מוהרנ"ת מגנות תאות ממון, נענה ואמר "אף מחשבה של ממון הרי הוא נחשב כבר לפגם בתאות ממון". השתוממו אנ"ש השומעים על דבריו, בטענם שעל-ידי-זה לא יוכלו שוב לעסק בשום מסחר ומשא ומתן. נחמם מוהרנ"ת ואמר: "לנהול משא ומתן ומסחר מספיק אף בהעברה בעלמא מחלק השביעי שבמח", "מיט'ן זיבעטן חלק פון מח", ולא כאנשי העולם השקועים ראשם ורפם כל היום משך כל ימי חייהם אף במחשבות השגת רכוש וממון (ה"ה עיין בתו' כט).

ג – קלב

הדרין מוהרנ"ת ז"ל, את בנו רבי יצחק ז"ל איך לנהל עבודתו בבית הדאר, ואמר לו: "בדרךך לבית הדאר וכן בחזרתך תחשב רק מחשבות של תורה ועבודת ה', אולם בבית הדאר עצמו, הטה אונך ודעתך לעבודה שאתה עוסק בה, שלא יצא חלילה שום מכשול ממון על ירך". ואכן כך נהג כל ימי חייו, ומשום כך לא נמצא שום עולה בעבודתו ולא שום הפסד ממון כלל וכלל, כי הקפיד שלא ישאר אצלו בדאר שום ממון שנשלח למאן שהוא אף ללינת לילה

אחת. אחר כך כשעלה בדעתו לעלות לארץ ישראל ומסר את מקום עבודתו לבניו רבי דוד צבי ורבי מיכלי, אמר להם: "כך למדני אבי ז"ל לנהל את העבודה בבית הדאר, תודה לאל כל ימי שמעתי לקולו ונהגתי כך, ויבן מבקש אני מכם שגם אתם תנהלו את העבודה כך". וכן נהגו גם הם. אולם אחר-כך כשעבר לידי נכדיהם, כבר לא ניהלה העבודה כראוי וכמקדם.

ג – קלג

בעת הגזרה של לקיחת ילדי בני ישראל לצבא, שהיתה פידוע, גזרה קשה ואימה מאד, רצה אשה אחת – שחטפו ממנה את בנה הקטן – לבית-הפנסט, ופתחה את ארון הקודש ושאגה בקולי קולות בככיות נוראות לפני ספרי התורה, ולרב צערה ושאגתה נפלה מטה. ונעשה מזה רעש גדול, כשנודע הדבר למוהרנ"ת (שפידוע ועק הרבה בתפלותיו על-זה כמודפס בספר "לקוטי תפלות" כמה תפלות על גזרה זו), אמר: אלו היתה פונה אלי הייתי מיצעץ לה שתתחזק ותקבע כל יום עת קבוע להתפלל לפניו יתברך שתצליח ותוכל להחזיר את בנה, והיתה מועלת בתפלתה לא רק להחזיר אותו אלא היו חוזרים עוד כמה וכמה ילדים בזכות תפלתה הזכה.

ג – קלד

מוהרנ"ת ז"ל לא היה נוהג לומר בליל שבת את הזמור הנקרא "דער פרומער נגון" המיושר בפי אנ"ש על זמור "מעין עולם הבא", בהטעימו שמחמת קדשת ומעלת שמחת שבת, אינו חפץ לומר נגוני התעוררות אלא רק נגוני שמחה וחדוה, אולם בסעודה שלישית עת רצוא דרעוין דביקות והתעוררות, אז היה מזמרו.

ג – קלה

בשנת תר"ד השיא מוהרנ"ת את בנו רבי נחמן עם בתו של הרב החסיד רבי ישראל מעיר לפאוויץ (שנה לפני הסתלקותו), כשהתקרב

יום החתונה נסע מוהרנ"ת עם אנ"ש לחתונה. ומנהג היה בימים
ההם שלקראת ביאת החתן יצאו הורי הכלה ובני משפחתם לקבל
את פני החתן ומליו בשירה ובזמרה מחוץ לעיר והלאה, אולם
כשנודע למתנגדים תושבי העיר מביאת מוהרנ"ת, יצאו במקלות
ואבנים לקבל את פניו. ואכן בהתקרב מוהרנ"ת עם בנו החתן,
התנפלו עליהם המתנגדים. והנה מוהרנ"ת בראותו את כל הרעש
והצעקות שהיו שם, הפנה עצמו לצד ונכנס לעיר סמוך. בנתיים הלך
המחתן רבי ישראל וקרא למשטרה וכאו מהרה והשתיקים.
כשנשקטה המריבה הבחין רבי נחמן מטולטשין שמוהרנ"ת נעלם
והבין שהלך לעיר הסמוך. מיד יצא לחפש את מוהרנ"ת ביצר
ומצאהו יושב ומתפלל. ושמעו שטוען בתפלתו לה' יתברך ואומר:
"רבונו של עולם, וכי למי יש כזו קבלת פנים כשלי? לאיזה שואב
מים פשוט מקבלים את פניו כמו שמקבלים את פני? וכל זה הרי
אינו אלא משום שאני מדבר מרבנו ומגלה ומפרסם גדלתו ותפארתו
בעולם." "רבונו של עולם!! אז א וואסער טרעגער מאכט
חתונה א קינד, האט ער אזא קבלת פנים? איז דאך דאס נאר
דער פאר ווייל איך רעד פון דעם רעבן". ונחם את עצמו על-פי
הפתוב בתורה ס"ו חלק א, שמכאן שם "שעקר גדלתנו ותפארתנו
(של כל היראים והכשרים) יהיה רק לעתיד לבוא". שאמר זאת רבנו
גם על עצמו ועל אנ"ש. ושר תבות אלו בנגון של אשת חיל הידוע
"אוינזער גרויסקייט און אוינזער שיינקייט וועט מען זעהן
ווען משיח וועט קומען, אוינזער גרויסקייט און אוינזער
שיינקייט וועט נאר זיין אויף יענער וועלט". וחזר מוהרנ"ת
לעגלה ונכנסו לעיר וערוך את החפה פדת וכדין.

ג - קלו

אמר פעם על אחד מהמפרסמים: "הבעל דבר נתן לו שמונה
מאות מופתים במתנה".

ג – קלז

פעם בערב שבת אחת באמצע ההכנות והדחק הרב לפני פניסת השבת, פנה מוהרנ"ת אל רבי נחמן טולטשינער ואמר לו, שכשיעבר חמשה דקות יודיעו, וראה רבי נחמן טולטשינער איך שנעמד מוהרנ"ת ליד המזוזה שבדלת ומתפלל ומתבודד, וכשרמו לו רבי נחמן טולטשינער שפבר עברו חמשה רגעים, אמר לו מוהרנ"ת בשמחה, "רבי נחמן!! חמשת רגעים גדולים", "גרויסע פינף מינוט, לרב שמחתו בחמשת רגעי התפלה וההתבודדות שזכה לחטף על-אף רב הטודה והדחק.

ג – קלח

הדגיש והרחיב מוהרנ"ת מאד המוכא בפרוש הפתוב: "גדול וקטן שם הוא" (איוב ג) שבנה העולם אין יודעים כלל מי הוא הגדול והחשוב במעלה בשמים ומי הוא הקטן במעלה, ורק למעלה בשמים, ה' הבוחן לבות הוא יודע היטב מדרגת כל אחד ואחד, וזהו "גדול וקטן" – מי הוא גדול ומי הוא קטן "שם הוא", שם יודעין מי הוא.

ג – קלט

אמר מוהרנ"ת: "סדר העבודה בעבודת השם יתברך שביום הפורים קשה עלי הרבה יותר מסדר העבודה ביום הפורים", כי ביום הפורים נמצאים בבית-הפנסת כל היום ועוסקים אך בתפלות ובקשות, מה-שאין-כן ביום הפורים שצריך להרבות בשכרות, בשמחה ובאכילה וכיו, ובדרך זה לעבד את ה' הרי שקשה הדבר יותר ויותר. "די עבודה פון פורים איז מיר אסאך שווערער וויא די עבודה פון יום כפור".

ג – קמ

שבח מוהרנ"ת ז"ל את אביו באמרו: אף-על-פי שאבי הנה

סוחר וטריד במסחרו, אף-על-פי-כן לא החסיר יום מבלי למוד גמרא ומדי שבוע למוד פל המדרש על הפרשה.

ג — קמא

שבת פעם מוהרנ"ת בעיר טשערין ודבר מגדלת רבנו הרבה כל כך עד שנענה לו אחד מחשובי וגדולי אנ"ש: ר' נתן מאין לוקחים אתם זאת — לדבר כל כך מגדלתו? ולא ענה לו מוהרנ"ת פלוס. והנה במוצאי שבת חל אז יום תשעה באב, ונסגר מוהרנ"ת כדרך כל שנה למשך כל הלילה והרבה בזעקות בקינות שעל החרבן, למחרת בבקר כשעבר הנ"ל ליד חדרו ושמע עדין זעקותיו, נענה ואמר: אכן הוא יכול לדבר בגדלתו של רבנו.

ג — קמב

פעם בעת המחלקת הגדולה נענה מוהרנ"ת ז"ל ואמר לאנשי שלומנו: "מה שומעים ומתפחדים אנו מהמחלקת בעת שיושב עמנו כאן בשלחן יהודי ששומע את הפרוז היוצא בכל מוצאי שבת "ישובו רשעים לשאולה" פמוכא בזהר, בהתפוננו על רבי יודל ז"ל. "וואס הערין מיר זיי אז דא זיצט ביים טיש א יוד וואס ערט דעם פרוז: "ישובו רשעים לשאולה".

ג — קמג

בערב שבועות ה"גדול" הידוע והמפרסם, ראה רבי נחמן מטולטשין את מוהרנ"ת ז"ל שרוי בדאגה מרבה, עד ששאלו לפשר הדבר, ענה לו מוהרנ"ת ואמר: הנה בעת באו הרבה מאנ"ש לשהות עמנו בחג השבועות ואיני יודע איך לומר תורה לפני קהל כזה, כי אם אדבר דברי התעוררות והלה צריך לדבורי התחזקות המשיבים את הנפש, הרי ש"כורת אני לו את ראשו", האק איך אים אפ דעם קאפ", וכן להפך, באם זקוק זה האדם לדברי התעוררות

והתלהבות ושומע ממני דבורי התחזקות ועודד, כמו כן "כורת אני
לו את ראשו". ומשום כן דואג אני איך להתנהג בנדון זה.

ג — קמד

אמר פעם מוהרנ"ת, קבלתי מרבנו כאלו שיחות ודבורים של
התחזקות ולמוד זכות, שאלו הייתי מגלה אותם הייתה מתבטלת כח
הבחירה לגמרי.

ג — קמה

מוהרנ"ת לא היה שם לבו לאלו האנשים שהיו מספרים לו
חלומותיהם השונות, והיה אומר להם בדרך צחות: "ספר נא לי
מהעובר עליך בהקיץ ולא מהעובר ומתרגש עליך בחלום".

ג — קמו

רבי נחמן בן רבי עוזר, גדל בבית מוהרנ"ת לאחר פטירתו של
אביו רבי עוזר, והיה משמש את מוהרנ"ת ומלווהו וכדומה.

ג — קמז

כידוע התנגד הצדיק מאפטא וצ"ל להדפסת הספורי מעשיות
מה גם עוד בשפת האידיש, בהטעמו שכאלו דברים גבוהים
ונאצלים אין ראוי להדפיסם לכל קורא, עד שיהיה דומה לספורי
קריאה גרידא "מעשה ביכל". ואף שמוהרנ"ת — אחר שנסגר
בחדרו בהתבודדות משך שלשה ימים — לא חשש לקפידתו
והדפיסו, כרצון רבנו ז"ל, אף על פי כן מספרים שפגעה קפידת הרב
במדפיס, שבאותה השנה שהדפיסו שבק חיים, ה"י.

ג — קמח

אמר פעם מוהרנ"ת ז"ל, אני סובל כלל וכלל שום מחלקת,

ואף פְּשׁוּאָה אָנִי שְׁנֵי סְבָלִים בְּרָחוּב שְׁמַתְקוּטָטִים וּמְתוּפָחִים
בִּינֵיהֶם, דוֹקֵר הַדְּבָר בְּלִבִּי, "שְׁטַעֲכֵט דָּאס מִיר אִין הָאָרְצֵן".

ג – קמט

בְּסֵפֶר חַיֵּי מוֹהֲרֵן סִימֵן קַעֲד, כּוֹתֵב מוֹהֲרֵן שֶׁשְּׁלַח רַבְּנוּ אֶת
סֵפֶר הַנְּשׁוּרָף עִם שְׁנֵי אֲנָשִׁים וְצוּה עֲלֵיהֶם לְנִסֵּעַ בְּעִירוֹת וְלוֹמַר בְּכָל
עִיר וְעִיר מַעֲט מִזֶּה הַסֵּפֶר וְכוּ', וַיֵּשׁ בְּעֵנִין זֶה כַּמָּה סְפוּרִים עֵינַי שָׁם.
הִנֵּה שְׁנֵי הָאֲנָשִׁים הַנִּלְהוּ הָיוּ רַבֵּי יוֹדֵל וְרַבֵּי שְׁמוּאֵל אֵיזִיק ז"ל, אוֹלָם
לֹא יָכְלוּ לַעֲמֹד בְּקִשֵׁי הַדְּבָר, כִּי חֲשָׁדוֹם בְּכָל מְקוֹם בּוֹאֵם לְגַנְבִּים
וְכַדּוּמָה, וְכִשְׁלֹא הָיָה לָהֶם עֲבוּר הוֹצָאוֹת וּבְקִשׁוֹ עֲזַרְתְּ הָאֲנָשִׁים, גָּעְרוּ
בָּהֶם: "בְּרִיאִים הַנְּכֵם וְלָכוּ עֲבְדוּ" וְכַדּוּמָה, וְכֵן עוֹד הִרְבֵּה מְנִיעוֹת,
וְרַבְּנוּ בְּעֲצָמוֹ אָמַר לָהֶם שִׁיזְהָרוּ בְּשְׁלִיחוֹתֵם, כִּי יִהְיֶה לָהֶם הִרְבֵּה
קִשְׁיִים וּמְנִיעוֹת עַל זֶה, "מִחֲמַת שְׁחֵי הַיָּלֵד תְּלוּי בְּזֶה" "דָּאס לְעַבְרָן
פּוֹן קִינֵד הַיִּינְגֵט אָהֵן אִין דָּעם". וְחֲזָרוּ וְלֹא מְלָאוּ שְׁלִיחוֹתֵם
בְּשְׁלֵמוֹת. כְּשֶׁנִּכְנסוּ לְרַבְּנוּ שְׁמַח בָּהֶם רַבְּנוּ מָאד, וְאָמַר: "תּוֹדָה לְאֵל,
שְׁרוּאָה אָנִי אֲתָכֶם, חֲשַׁבְתִּי שְׁפָכָר לֹא אֲרָאָה אֲתָכֶם עוֹד" "דִּיִּינְקֵעֵן
גָּאט וָוֹאס אִיף זַעֵה אִיף, אִיף הָאֵב גִּימִינֵט אִיף וְוֵעַל אִיף
שׁוֹיֵן נִישְׁט זַעֵהֵן", לְגַדֵּל הַמְּנִיעוֹת שִׁיִּתְגַּבְּרוּ עֲלֵיהֶם. מוֹהֲרֵן תָּ
עֲצָמוֹ אָמַר: אֵלוֹ הָיָה רַבְּנוּ שׁוֹלַח אוֹתִי הֵייתִי גּוֹמֵר שְׁלִיחוֹתִי כְּרֵאוּי.

ג – קנ

בְּעִיר לְעַמְבֶּעֶרְג, דֵּר יְהוּדֵי כְּשׁוֹר, בְּעַל תְּפִלָּה מְפֻלֵּג וְעוֹבֵד ד'
נִפְלֵא, וְהָיָה מְפוֹרָסִם בְּעִבּוּדְתוֹ אֶת ה' יִתְבָּרֵךְ, כְּשֶׁשָּׁהָה מוֹהֲרֵן תָּ
בְּלַעַמְבֶּעֶרְג, רָאָה זֶה הָאִישׁ הַפֶּשֶׁר אֶת מוֹהֲרֵן תָּ וְעִבּוּדְתוֹ, הִפְלִיג
בְּשִׁבַח מוֹהֲרֵן תָּ וְנִעְנָה וְאָמַר: "לְהַתִּיגַע בְּתִפְלָה כְּמוֹהֲרֵן תָּ יִכּוֹל גַּם
אֲנִי, אוֹלָם לוֹמַר תְּהִלִּים כְּמוֹהוּ זֹאת אֲנִי יִכּוֹל".

ג – קנא

הַשְּׁתַּבַּח פַּעַם מוֹהֲרֵן תָּ ז"ל וְאָמַר: "בְּקִי אֲנִי בְּתַכּוּנָה כָּל כֶּף כְּמוֹ
שְׂרָפִי רְאוּבָאֵלָה אוֹדְעֵסְעַר ז"ל "בְּסִפְק סִפְקָא".

ג — קנב

אמר פעם רבנו ז"ל למוהרנ"ת ז"ל: "מען וועט דיך נאך אמאהל יאגן, און יאגן, און יאגן, נאר דער אויבערשטער וועט דיך אויס פיהרן". — "עוד ירדפו אותך פעם, וירדפו וירדפו אחריך, אולם השם יתברך יגמר עמך לטובה". וכן קדם הסתלקותו הביט רבנו והסתפל על מוהרנ"ת ז"ל הרבה, כאומר לו: "יודע אני מה שיעבר עליך".

ג — קנג

בני משפחתו ונכדיו וניניו של מוהרנ"ת, היו כלם מטבעם סופרים מעלים, כמו רבי שכנא בן מוהרנ"ת, שהיה ידוע כסופר ממחה להפליא, וכן בנו רבי הירץ, היה גם הוא סופר ממחה מאד, וכן כל בניו דהיינו רבי אברהם שטרנהרץ ואחיו רבי דוד צבי ורבי שכנא היו כלם סופרים מעלים.

ג — קנד

הלך פעם מוהרנ"ת ז"ל עם רבי נפתלי ז"ל וילפתע פגעה אבן במוהרנ"ת ז"ל, שזרקו עליו המתנגדים, והמשיך בדרכו כלא דבר, אחר כך נענה ואמר: "מזל היה לזורק שפגעה האבן בי, כי אלולא היה פוגע האבן ברבי נפתלי ז"ל היה עוקרו מהעולם".

ג — קנה

אמר פעם מוהרנ"ת ז"ל, אחר הדפסתו את הספר "ספורי מעשיות": לשבח גדול יהיה לי שיאמרו אחר הסתלקותי: "כאן, מוליכים ללונה את זה שהדפיס את הספר ספורי מעשיות", "דא טראגט מען דעם וואס האט גידרוקט דעם ספורי מעשיות".

ג — קנו

תלמידי מוהרנ"ת היו קשורים וכרוכים בו עד מאד ובכל עת שהיה באפשרותם לבא ולקבל דבריו, עזבו כל עסקם ומשאם ומתנם

שיח שרפי קודש / מוהרנ"ת ז"ל

כדי לבא לשמע מִמֶּנּוּ עוֹד דְּבַר תּוֹרָה, מוֹסֵר וַיֵּרָאֵת שָׁמַיִם, וַיְכַמּוּ רַבֵּי חַיִּים לִירְסֵמֵן ז"ל שֶׁהִתְנַה תְּנַאֵי עִם מַעֲבִידוֹ, שְׂמוּכֵן לְעַבֵּד אֶצְלוֹ בְּתַנְאֵי זֶה שְׂבָכְלָ עַת שִׁיתְאַסְפוּ אֶצְל מוֹהֲרַנְ"ת יַעֲזֹב אֶת עֲבוֹדָתוֹ לְלַכֵּת אֵלָיו, וְהִסְכִּים עִמוֹ.

19/08/2018 17:00

ג – קנז

אָמַר פֶּעַם מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל: "דוֹמִים הֵם הַתְּאֹוֹת הַמִּתְגַּבְּרִים בְּכָל פֶּעַם עַל הָאָדָם לֶסֶם וּמְרָה הַמְרוּחַ בְּדַבְּשׁ, כְּשִׁטּוֹעֵמִין מִמֶּנָּה נְדָמָה לְטַעַם דְּבִשׁ, וַיְכַשְׂמַעְמִיקִין הַנְּגִיסָה, מְרָה הִיא עַד מִיתָה, בְּבַחֲיִנַת וְאַחֲרֵיהָ מְרָה פְּלַעְנָה.

אָמַר הַחֲכָמִים

ג – קנח

אָמַר פֶּעַם דְּרָף מֶשֶׁל: "עַל כָּל כֶּף הַתְּעוֹרְרוֹת צָרִיף קַעֲרָה מְלֵאָה שֶׁל הַתְּחִזְקוֹת". "אוֹיֵף יַעֲדֵן לְעַפְלָ פּוֹן הַתְּעוֹרְרוֹת דְּאֶרְף מְעַן צוֹ הָאָבֶן אַ פּוֹל שִׁיסְעֵלַע פּוֹן הַתְּחִזְקוֹת".

ג – קנט

יְדוּעַ, שְׂבָכְלָ אֵלוֹ שֶׁהֲצִיקוּ לְאַנְשֵׁי־שְׁלוֹמֵנוּ וּלְמוֹהֲרַנְ"ת נַעֲנֵשׁוּ וַיְכַמּוּבָא מִזָּה מַעֲט בְּסַפֵּר "עֲלִים לְתַרוּפָּה" שֶׁסִּפֵּר מִזָּה מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל בְּעֲצָמוֹ. וְהִנֵּה אֶחָד מִמִּתְנַגְדֵי הַגְּדוּלִים נַעֲנֵשׁ בְּעֵנֶשׁ מֵר כְּזֶה, שֶׁנִּתְלָשׁוּ מֵעִיּוֹ מִמְּקוֹמָם, וְאָמְרוּ הַרוֹפְאִים, שְׂמַחֲיָבִים לְהַפְכוֹ, רֵאשׁוּ לְמַטָּה וְרַגְלָיו לְמַעְלָה. וְכֵן עָשׂוּ, וְעַמַּד כֶּף מֶשֶׁף זְמַן עַד שֶׁנִּפְטַר, ה"י, וְאָמְרוּ מְאַנְשֵׁי־שְׁלוֹמֵנוּ, שְׂבָכְלָ זֹאת מְדָה כְּנֶגֶד מְדָה עַל שֶׁהִפֵּךְ אֶת רֵאשׁוֹ הַטּוֹב לְחֵלֶק עַל רַבּוֹ.

ג – קס

בְּעַת הַמִּחְלָקַת הַגְּדוּלָה שֶׁהָיָה עָלָיו ז"ל מֵאֶחָד מֵהַגְּדוּלִים נַעֲנָה וְאָמַר בְּכַאֲב: "אֵין לִי עִם מִי לְדַבֵּר [בְּדוֹר הַזֶּה] בְּסוֹד הָעֲבוּר אֶלָּא עִמוֹ, וְעַתָּה נִתְהַפֵּךְ כָּל כֶּף עַד שֶׁנֶּאֱמַר עָלָיו: "גִּאֲוֹתוֹ שֶׁל יִרְכָּעֵם בְּן־נֶבֶט טוֹרְדָתוֹ מִן הָעוֹלָם".

ג — קסא

בשנת תקפ"ז הגיע שליח לבת רבנו מרת אדיל מאחד מגדולי הרבנים, שרוצה להשתדף עמה אחר שנתאלמן מזוגתו, ושאלה על זאת את מוהרנ"ת ז"ל ולא הסכים לזה, בנתנו טעם לדבר, שבאם ישתדף עמה ויבא לדור בבכרסלב, הרי שמחמת רב גדלתו ורבנותו, יוכל לנזק התגלות ופרסום אור תורתו של רבנו, חלילה.

ג — קסב

כשהיה מוהרנ"ת בלעמבערג, כשבקר אצל הרופא הגדול שטפל ברבנו, שאל אותו אם זוכר איזה דבר מה מרבנו, ענה לו: "כבר זמן רב עבר מאותו עת ואיני זוכר היטב, רק זאת שאמרתי לו לרבכם, שרואה אני בו שהיה לו מטבעו גוף בריא וחזק מאד, אוילם שבר אותו לגמרי".

ג — קסג

אמר פעם מוהרנ"ת: "אם הייתי יודע מקדם שאפשר לקרב את המון העם על-ידי מופתים, הייתי מבקש מרבנו רשות להשתמש בהם". ויש אומרים שאמר זאת לענין המחלקת הגדולה והקשה שהיה עליו, באמרו: "אלויל ידעתי מה שיעבר עלי, הייתי מבקש מרבנו רשות להשתמש במופתים".

ג — קסד

ספר רבי אברהם שטרנינהרץ נכד מוהרנ"ת, ששמע מהזקנים שהפירו עוד את מוהרנ"ת, שבעת שהיה מדבר מהבתי ספר החדשים "השקאלעס", שנתיסדו בזמנו, חרה לו הדבר כל כף והחזיר בצערו כל כף, עד שחשבו שהנה הוא נגוע ונפטר, ל"ע.

ג — קסה

פרש רבי דוד צבי חותן מוהרנ"ת ז"ל פרוש הכתוב: "נתון תתן, ולא ירע לכתך בתתך לו". ואמר שצריך כל אדם להכין לעצמו כסף

עב שיח שרפי קודש / מוהרנ"ת ז"ל

צדקה בביתו בקפת צדקה מיחדת, כדי ששכיבוא עני לבקשו על צדקה, יהיה מוכן לו מיד, ואז מחמת שפכר מוכן לו הצדקה — לא ירע לבכו בנתנו לו הצדקה, וזהו רמז בכפילת התבה "נתון", "תתן", שתחלה נתון, יתן לקפת הצדקה, ואחר כך יתן לעני ובכך לא ירע לבכו בתתו הצדקה. ואמרו אנשי-שלומנו לפי זה: שזהו הענין 'להפריש' צדקה קדם התפלה (המובא בשלחן-ערוך, ומובא בתורה ב), והינו הפרשת הצדקה לקפת הצדקה ואחר כך בבוא העני, יזכה בנתינה ממש בלב טוב ושלם.

ג — קסו

בזמן מוהרנ"ת היה דר בטשערין עשיר גדול, והיה מפרסם בעשירותו כל כך עד שהיו מפקידים אצלו קמון רב, כמו קמון יתומים ואלמנות וכספי צדקה, שמו היה "הלפרין". והנה מוהרנ"ת ורבי נפתלי ז"ל חברו יחד ללכת ולאסוף קמון עבור עניי רבנו ז"ל והספימו בדעתם ללכת גם אליו לבקשו צדקה, כשקברו לביתו ראוהו מטיל הלך ושוב על מרפסת ביתו הגדולה וההדוירה, נענה רבי נפתלי ז"ל ואמר למוהרנ"ת: "כל העולם מדברים "הלפרין, הלפרין", והנה הוא עצמו היה נוח לו שיפל עליו ביתו וימות, רחמנא לצלן, נו שלפחות יתמך בנו ויהיה זאת לו לטובה". ונכנסו אליו ובקשוהו צדקה, נענה ואמר להם: "וכי אינכם יודעים שלכאלו דברים איני נותן?" הפצירו בו מוהרנ"ת ורבי נפתלי מאד מאד אולם ללא הועיל ולא נתן להם אף פרוטה אחת. כשיצאו נענו ואמרו: "חבל חבל, אלולא עוד היה נותן לנו". לא עברו ימים מעטים ופשט רגל, והיה מזה שבר גדול לאלפי יתומים ואלמנות שנאבד כל קמונם, והם בידעם ברוח קדשם מהמשבר הצפוי לרבים, נסו בכל כחם לשדלו לטובת הצדקה, כדי להציל קמוננו, אולם ללא הועיל.

ג — קסז

מרת אדיל בת רבנו ז"ל ספרה פעם שראתה בחלומה איך

שְׁעָמַד רַבְּנוּ מַחוּץ לְבֵית הַמִּדְרָשׁ וְחָפֵץ הָיָה לְהַפְגִּס לְתוֹכוֹ וְנִעְמְדוּ כַּמָּה מִתְנַגְּדִים לְפָנָיו פָּתַח בֵּית הַפְּגִיסָתָה וְהִתְגַּוְּדוּ בֵּינָם לְבִין עֲצָמָם בְּאִמְרָם זֶה לְזֶה: "אֲנַחְנוּ לֹא נִתֵּן לוֹ בְּשׂוּם אִפֹּן לְהַפְגִּס פְּנִימָה". וְהִלֵּךְ רַבְּנוּ וְהִתְקַרַּב לְפָגִיס וְנִפְּצוּ מִשָּׁם, וְנִעְמְדוּ אַחֲרָיִם בְּתוֹךְ כְּנִיסַת בֵּית-הַפְּגִיסָתָה וְגַם הֵם פָּחַדְרִיָּהם הָרֵאשׁוֹנִים אָמְרוּ זֶה לְזֶה: "אֲנַחְנוּ בְּשׂוּם אִפֹּן לֹא נִתֵּן לוֹ לְהַפְגִּס פְּנִימָה". וְכִשְׁהִגִּיעַ רַבְּנוּ אֶצְלָם, נִפְּצוּ גַם הֵם, וְכָךְ נִעְמְדוּ אַחֲרָיִם פְּנִימָה יוֹתֵר בְּאִמְרָם שׁוֹב כְּנ"ל, וְכִשְׁהִתְקַרַּב רַבְּנוּ, הִתְבַּטְּלוּ פָּחַדְרִיָּהם הָרֵאשׁוֹנִים, וְהִנֵּה אֶף-עַל-פִּי שְׁמוֹהֲרַנְתָּ ז"ל לֹא הָיָה שָׁם לְבוֹ כְּלָל לְחִלּוּמֹת, וְכַמֵּאֲמָרָם ז"ל: דְּבָרֵי חִלּוּמֹת לֹא מַעֲלִין וְלֹא מוֹרִידִין, אֶף-עַל-פִּי-כֵן בְּשִׁמְעוֹ חִלוּם זֶה בְּשֵׁם אָדִיל בֵּת רַבְּנוּ ז"ל, עָנָה וְאָמַר: "כִּי הוּא עֲנִין רַבְּנוּ" שְׁמַתְגַּבֵּר הַיֵּצֵר לְמַנְעַת הַתְּפִשְׁטוֹת אוֹרוֹ בְּעוֹלָם, אוֹלָם לְאֵט לְאֵט כָּל מֵה שְׁמַתְקַרַּב וְהוֹלֵךְ, מִתְבַּטְּלִים הַמוֹנְעִים יוֹתֵר וְיוֹתֵר עַדִּי הַכְּפִסוּ פְּנִימָה לְגַמְרֵי, עַד שִׁיגְמֹר עֲנִינוּ בְּעוֹלָם וְיִתְפֹּשֵׁט אוֹר תּוֹרְתוֹ בְּכָל הָעוֹלָם.

ג – קסח

כְּשֶׁהִפְלִיג פַּעַם מוֹהֲרַנְתָּ מַגְדֵּל מַעֲלַת קְבוּץ אַנ"ש בְּרֵאשֵׁי-הַשָּׁנָה בְּאוֹמָאן, עָנָה וְאָמַר: כָּל הָעוֹלָם צוֹעֵק בְּרֵאשֵׁי-הַשָּׁנָה "הַמְּלֶךְ", אוֹלָם הַהִכְתָּרָה הַיָּא בְּאוֹמָאן". "דִּי גֵאֲנָצֵע וְוַעֲלֵט שְׁרִיט "הַמְּלֶךְ" אֲבַעַר דִּי קְרִינִיצֵע אִיז אִין אוֹמָאן".

ג – קסט

הַתְּפָאָר פַּעַם מוֹהֲרַנְתָּ, וְאָמַר: "לְלַמֵּד אָנוּ יוֹדְעִים, וּמְדוּעַ נִקְרָאִים הָאַחֲרָיִם 'גְּאוּנֵי אַרְץ'? כִּי גֵאוֹת הָעוֹלָם הוּא אֶצְלָם", "לְעֲרַנְעֵן קְעַנְעֵן מִיר, פֶּאָר וְוַאס הַיִּיסָן זִי 'גְּאוּנֵי אַרְץ'? וְוַארוֹם דָּאס גֵּיאוֹת פּוֹן דְּעַר וְוַעֲלֵט אִיז בֵּי זִי".

ג – קע

כְּשֶׁהָיָה פַּעַם אִיזָה וְכוּחַ בֵּין אַנְשֵׁי-שְׁלוֹמֵנוּ נִעְנְתָה מֵרַת אָדִיל בֵּת רַבְּנוּ וְאָמְרָה: "אַנִּי יוֹדַעַת שְׁבָבִית אָבִי יְדַעוּ שֶׁהַכֹּל תְּלוּי בְּנִתְלַע",

"ביים טאטן איז אלץ גיווען נתלע". בהתכוננה על מוהרנ"ת ז"ל, ועל כן כפי שיאמר כן יקום.

ג – קעא

פעם אחר שפא מוהרנ"ת ז"ל עם אנשי-שלוֹמנו הפרוכים אחריו אל הרב מברסלב רבי אהרן ז"ל לברכו בברכת יום טוב פנהוג, אמר לו רבי אהרן ז"ל: "עד מתי תלך ותסובב עם העוזרים שלך?" פי ידע רבי אהרן בגדל גדלתו של מוהרנ"ת ז"ל. ענה לו מוהרנ"ת ז"ל: "וכי מה אעשה שאין הגדולים באים אלי?"

ג – קעב

שמע פעם מוהרנ"ת ז"ל איך שמתאונן אחד מאנשי-שלוֹמנו, לפני חברו, היות שמתקרב והולך חג הפסח ועדין אין לו מצרכי החג לו ולבני ביתו ואמר לו בכאב: "וכי מהיכן אקח עבור החג?" וראו נעמט מען אויף פסח? פנה אליו מוהרנ"ת ז"ל ונחמו: "על פסח יהיה לך", כאומר לו: אל דאגה, אחי, "אולם איך זוכים לקחת את 'הפסח' בעצמו", כאומר: זאת אינה דאגה, העקר הוא הדאגה הרוחנית, איך זוכים לפנימיות הארת פסח בעצמו. כדבעי, "אויף פסח וועט זיין, ווי נעמט מען דעם פסח אליין".

ג – קעג

כשספרו לפני מוהרנ"ת ז"ל מגדל עבודותיו הנשגבות והיגיעות של רבי שמואל איזיק תלמיד רבנו ז"ל שעבד את ה' בכחות עצומות לאין שעור, עד שאמר פעם: "אלו ידעתי שלמחרת אקרא קריאת שמע פהיום, הרי שמוטב היה לי להניח ראשי על התרב, שיקטעו אותו".

הפטיר מוהרנ"ת ז"ל ואמר: "אותו הדרין רבנו בחד התרב ועמד בו, אותנו למד רבנו, שאם לא זכינו והתפללנו היטב ביום פפור מתפללים היטב ב"שם ה'". [מחרת יום הפפור היה נקרא

שיח שרפי קודש / מוהרנ"ת ז"ל

באוקראינא "שם ה'" ["אים האט דער רבי גיפירט אויפן שארף פון דעם שווערד און איז ביי גישטאנען, אונז האט דער רבי ז"ל גילערנט אז מידאווינט נישט יום פפור דאווינט מען גאטס נאמען".

אונד רחמנ

ג — קעד

אמר פעם מוהרנ"ת: "בני העולם עוד יתמהו בעצמם מאין לקחתי זמן רב כל כך לעשות ולהספיק כל כך, הן בכתיבת ספרי רבנו, והן בכתיבת ספרי, והן בעסקי רבנו כבניית הקלויז ועסק ההדפסה, ובפרט העסק עם אנשי-שלומנו המתקרבים לדבר עמהם בדרכי עצותיו של רבנו. ולכל זה זכיתי, רק משום ששמרתי על הזמן".

ג — קעה

פעם בפורים אמרו למוהרנ"ת ז"ל שרבי נחמן בן מרת חיה בת רבנו שוהה בביתו של רבי מרדכי, הוא העשיר רבי מרדכי רוטנזייט ז"ל: "נחמן שוהה בבית מרדכי", "נחמן שטיט איין ביי מרדכן". נענה ואמר: "כן הדבר נוהג, שבפורים שוהה נחמן, הוא נשמת הצדיק, אצל מרדכי הצדיק, ובפסח שוהה הצדיק אצל פסח, וכן בכל הימים-טובים". "אזוי איז, פורים שטיט איין נחמן ביי מרדכן, פסח שטיט איין נחמן ביי פסח".

ג — קעו

אמר פעם לרבי אפרים ברבי נפתלי ז"ל: "אתה אפרים עם ראש (גאון) בשלך, שיעלה לי בדעתי שרבי נחמן מטולטשין ז"ל, תהיה לו הרגשה בספרו של רבנו יתרו ממה?" "דו פרויקע מיט דיין קעפאלע, זאל מיר רעכטן אז רבי נחמן זאל האבין מער גיפיל אין רעבנס ספר פון דיר".

ג – קעז

אמר פעם מוהרנ"ת ז"ל: "הפל יכול אני לציר לעצמי, חוץ מה'ברוך הבא' הראשון שבקבר", "אלץ קען איך זאך אויסקאלן, חוץ פון דעם ערשטן 'ברוך הבא' אין קבר".
(נסחא אחרת: חוץ מלילה הראשון בקבר).

19/08/2018

ג – קעז*

שמעתי מאנ"ש, ששמעו מרבי אברהם ז"ל, בשם מוהרנ"ת ז"ל, ששאלו אותו פעם לענין הגאולה, שלכאורה איך יכול הדבר להיות שבזמן הדורות הקודמים לא באה הגאולה וכדורות אלו האחרונים אשר יורדים מטה מטה, תבוא הגאולה. וענה ואמר בדרך משל, שהיה בעולם עיר אחת גדולה, וסביבה חומה בצורה וחזקה עד להפליא, וכל המלכים רצו לכבשה והתאמצו בכל כחותיהם, אולם תקותם נשארה מעל, כי כל חיליהם נפלו מהחצים שזרקו מהחומה. אחר-כך בא מלך אחד חכם מאד, שהלך סביב החומה והביט עליה, והבין בדעתו שאם יקח פעת את כל הגבורים מחילותיו ויכו על החומה, יוכל לה עד שיכבשנה, ועשה כן, ונפלו כל חילותיו, ונשארו רק הוא לבדו, והלך סביב החומה לראות מה פעל שם, וראה בחקמתו שכעת שבקר החומה מבפנים בלה מזועזעת אף שמבחוץ לא נכר זאת, הרי שאפלו בזקנים וחולים וילדים, יכבשה, ועשה כן, וקבץ כל השאר נשים וילדים וחולים מה שנשארו לו והלך והרס החומה כליל וכבשה. פעת יש לחשב מי כבש החומה, האם אלו האחרונים החלושים? והרי הלא אפלו יעבדו בכל כחותם אף אלפים שנה לא היו עושים אפלו שום רשם כלל בחומה, ואלא בהכרח שרק בכחם של הגבורים הראשונים שזועזעו את החומה עד להריסה הם שכבשוה, ואם נאמר שהראשונים הם כבשוה והלא במציאות לא כבשוה רק אלו האחרונים. וכן הוא לענין הגאולה, שהראשונים כמו הצדיקי אמת ואנשיהם שהיו בכל הדורות, זרקו

שיח שרפי קודש / מוהרנ"ת ז"ל

חֲצִים לְהִסְטָרָא-אַחְרָא וְסִיעָתוֹ, וּכְבֹר זְעִזְעוּ כָּל כְּפֵי הַסְטָרָא-אַחְרָא עַד
שֶׁאֵפְלוּ יְהִי מִי שִׁיְהִי מִדּוֹרוֹת הָאֲחֵרוֹנִים יוּכְלוּ לְכַבֵּשׁ אֶת הַסְטָרָא-
אַחְרָא וְשִׁתְּכֵא עַל יְדוֹ הַגְּאֻלָּה (מכת"י ר"ש וועקסליר).

אגודת התורה

קטלוב

שיח שרפי קודש

19/08/2018

תלמידי רבינו זצ"ל

רבי נפתלי זצ"ל

19/08/2018

רבי אהרן הרב מברסלב זצ"ל

רבי נפתלי ז"ל

ג — קעח

אמר רבי נפתלי ז"ל: "גזרת ת"ח, שנרצחו אז רבבות מישראל, כידוע, באה כעונש על זה שחלקו על רבנו האר"י ז"ל. והרציחות, שהיו על ידי גאנאטע בעיר אומאן בשנת תקכ"ח, באו כעונש על זה שחלקו על הבעל-שם-טוב. וגזרת הנעקראטין, היינו: הגזרה לקחת את בני-ישראל לצבא, שיעצה לפעל בשנת תקפ"ז (כמוכא בחיי מוהר"ן סימן א'), באה כעונש על זה שחלקו על רבנו; ומשום שעדין עומדים וחולקים על רבנו, לא תבטל גזרה זו ויצטרכו ללכת לצבא, עד ביאת הגואל במהרה בימינו.

ג — קעט

לרבי נפתלי תלמיד רבנו ז"ל היו שני בנים: אחד המיוחד, הלא הוא רבי אפרים, ועוד בן, שירד מדרך היהדות, עד שנסע לאוניברסיטה באודיסה ללמד שם חכמות, וחרה הדבר מאד לרבי נפתלי והקפיד עליו מאד. לא עברו ימים מועטים ונפטר בנו זה. כשנודע זאת למוהר"ן אמר, שלא נהג רבי נפתלי כשורה, כי אם כחו גדול כל-כף, טוב יותר היה, שיתפלל שיחזור בתשובה משומות.

ג — קפ

כששכרו פעם המתנגדים את החלונות שבקלויז על ידי האבנים שזרקו, אמר רבי נפתלי ז"ל בקפידא, "אם כף יקחו כבר עוד ועוד מבני ישראל לצבא", "וועט מען נעמען נעקראטין און נאך נעקראטין".

ג — קפא

בעת פטירתו של רבי נפתלי בשנת תר"כ, היה אז רבי אברהם בן רבי נחמן, ילד בגיל אחד-עשר, פי נולד בשנת תר"ט; וספר

שזוכר איך ששמע את רבי נפתלי מתפלל, והיה אומר את התיבות:
 "לך ה' הגדלה והגבורה והתפארת וכו'" שבפסוקי דזמרה כל תיבה
 ותיבה בהדגשה מיחדת פסופר מספר מיחד מהעשר ספירות.

ג — קפב

בהלכותו של רבי נפתלי, בעת שעברו דרך בית-הכנסת הגדול
 שבאומאן, שעמד בסמוך לבית-הכנסת של המתנגדים נזרק בקבוק
 מבית-הכנסת של המתנגדים על מטתו, ואמרו אנ"ש שבזיון זה עוד
 יהיה לו לכבוד גדול שם בעולם הבא.

ג — קפג

להלכותו של רבי נפתלי בא ללוותו גם הרב של אומאן.
 וכששאלוהו המתנגדים על זה, ענה להם וכי לא אלף ללזיה של
 אדם צדיק כזה שישב יומם ולילה רק על התורה ועל העבודה???

ג — קפד

רבי נפתלי קבור באומאן ועל מצבתו חרוט: "פה נקבר הרב
 רבי נפתלי", ותו לא, הוא היה דר ליד הקלויז ונשתמרה דירתו עד
 למלחמת העולם השנייה.

ג — קפה

לרבי נפתלי ז"ל היה באומאן מנגן מיחד לתפלה ורבי חיים פהן
 ז"ל היה אצלו אחד מהמתפללים הקבועים, פעם באיזה זמן היה
 חסר להם עשירי למנגן והיה לרבי חיים חבר אחד שהיה לוי והפציר
 בו שיצטרף עשירי למנגן, אמר הלוי לרבי חיים: "היות שעדין לא
 זכיתי להתברך בכנים, אם יבטיח לי רבי נפתלי שאזפה לכנים, אבא
 להתפלל אצלו". אמר זאת רבי חיים לרבי נפתלי, אמר לו רבי
 נפתלי: "שיבא, שיבא", ובא להתפלל אצלו, כשעבר איזה זמן ועדין
 לא נפקד, בא הלוי לרבי חיים בטרונייה, הלך רבי חיים ואמר את
 טענתו לרבי נפתלי, ענה רבי נפתלי, ואמר: "אנו יש לנו קבלה

שיח שרפי קודש / ר' נפתלי ז"ל פג

מרבנו לנצר את לשוננו, אולם כשאנו כבר מבטיחים פעם, הרי הדבר מתקיים", "מיר האבין א קבלה פון רעבין צו האלטין דאס מויל פאר מאכט, האבער אז מיר זאגין אמהל צו, ווערט דאס מקיים". וכן היה, שנפקד ונולדו לו כמה בנים.

ג – קפו

פעם בליל שבת הלך רבי נפתלי ז"ל עם עוד כמה מאנשי-שלומנו לכן זכר אצל רבי חיים סטאליר ז"ל (אבי רבי ישראל טירדוויצער ורבי לוי יצחק ז"ל), והיה באמצע החורף הקשה, ותקפו אותם רוחות עזות מלוות בשלג, עד שלא ראו ללכת לנכון, ואמר להם רבי נפתלי שיאמרו ויזכירו עמו שמות הצדיקים ותכף כשהחלו באמירתם, התבהר להם הדרך והיה לפלא, אחר כך בפעם אחרת כשהלכו אנשי-שלומנו שוב עם רבי נפתלי והיה נצרך להם שוב לישועה זו אמרו זה לזה: "נו, נתחיל להזכיר שמות הצדיקים", אמר להם רבי נפתלי: "נכון, אבל אני צריך לצוות לזה". "יא אבער איך דארף הייסן".

ג – קפז

פנה פעם רבי אהרן ליפּוועצקער ז"ל אל רבי נפתלי ז"ל ואמר לו: "אתם הרי שמעתם מרבנו את ה"מגלת סתרים" [שבו ספר רבנו כל סדר השתלשלות הגאולה שתבא במהרה בימינו]. היכן עומד הענין "ווי האלט דאס?" ענה לו רבי נפתלי בנחישות: "לומד הנך לפחות הרבה את ספרו של רבנו?" — "לערנסטי האטש אסאך דעם רעבנס ספר?" יש לנו בקבלה מרבנו ז"ל שאמר: "כשיתקבל ספרי בעולם אפשר כבר להתפונן למשיח", "מיר האבן א קבלה פון דעם רעבן וואס האט גיזאגט אז מיין ספר וועט ווערן אנגינעמען אין דער וועלט קען מען זיך שוין רעכטן אויף משיח'ן". אחר כך בזמן אחר מסר לו את ה"מגלת סתרים".

ג — קפח

סגלה יש לחולה שיפרסו גליל בד ממשות חליו של החולה עד לבית הקברות הסמוך ואת הבר הזה יחלקו לצדקה לעניי העיר. ואכן בת עשיר אחד שבאומאן נחלתה במחלה קשה, ואביה בהתמסרותו לגורלה, עשה סגלה זו לבתו החולנית, אולם בחלקם את הבר לעניים דלגו על עניי אנשי-שלומנו ולא חלקו להם מהבר ונפטרה. כשנודע הדבר לרבי נפתלי ז"ל ענה ואמר: "אלמלא היה לפחות מחלק גם לנו!!!" — "וואלט ער האטש אונז אויף גיגיבן".

ג — קפט

אשר החמטה

בשנת תרי"ד פנה רבי נפתלי ז"ל אל רבי נחמן מטולטשין ז"ל ואמר לו בחמימות: "רואה אני שענין רבנו החל להתעורר בעיר טרהוויץ סע לשם" — "איך זעה אז דעם רעבנס זאף אויפט זיך אהן דאויגן זיך אין טרהוויץ פאר צי זיי". ונסע לשם, ודבר עמהם דברי התעוררות פדרפו, וכל כך נמשכו אחר דבריו, עד שאחר שהותו אצלם משך שבוע ימים לווהו ברגלם כל בני חבורת המתקרבים בנוסיעתו חזרה לברסלב, אולם לרב געגועם והתרגשותם זה לזה עצרוהו מנוסיעתו ושידלוהו להשאיר עמהם עוד, ונענע להם ושהה עמם עוד שבוע ימים אחרים, ושתו בצמא את דבריו הנלהבים, ואחר שבוע השני כשלוהו חזרה לביתו, שוב התרגשו והתגעגעו כל כך זה לזה, עד ששידלוהו לשהות עמהם עוד שבוע. כל כך נמשכו אחר דבריו הנלהבים, והספים להם, ושאלו אותו: "אמר נא לנו, מאין לך כל דבורים נלהבים אלו?" ענה להם: "בעלית ביתו של מוהרנ"ת נמצאים כל כתביו, דהינו כל ספרי לקוטי הלכות בכתב יד. ומתחילים כבר כתביו להרקב לרב הזנחתם, ומשם הם כל דבורים אלו, ולמצוה רבה יחשב הדפסתם בספר". התעוררו מאד ושאלו אותו כמה, לדעתו, תעלה הוצאות הדפסתם? ענה להם: "לערך שלש מאות רבל פסף, שהיה סך נכבד מאד, כמובן. התארגנו

שיח שרפי קודש / ר' נפתלי ז"ל

פה ואספּוּ בּינָם לְבֵית עֲצָמָם בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ תַּכְּף, סֶךְ מְאֵה רוּבֵל וּנְתִנוּהוּ לּוֹ, וְאָמְרוּ לוֹ: "קַח לָךְ עֵתָה עֲבוּר הַתְּחִלַּת הַהִדְפָּסָה סֶךְ מְאֵה רוּבֵל, וּמְאֵה רוּבֵל נִתֵּן לָךְ בְּאֲמִצֵּעַ הַהִדְפָּסָה. וְעוֹד מְאֵה בַגְּמָר הַהִדְפָּסָה", וְהִחַל מֵיַד רַבִּי נַחֲמָן לְטַפֵּל בְּהִדְפָּסָה וְעַסֵּק בָּהּ מִשָּׁךְ אַרְבַּע שָׁנִים וּנְגַמַר הַדְּפָסָתָם בְּשָׁנַת תרי"ח, כִּי עָמְדוּ בְּהַתְּחִיבוּתָם וְקִיְמוּ הַכְּטָחָתָם בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ, וּבְזִכְרוֹתָם נִמְצְאִים עֵתָה לָנוּ כָּל חֻלְקֵי "לְקוּיֵי הַלְכוּת", לְבַד מִחֻלְקֵי אֲרַח חַיִּים חֻלְקֵי א', שֶׁנִּדְפְּסוּ בְּחֻלְקוֹ כֶּבֶר בְּחַיֵּי מוֹהֲרֵינֵינוּ וְזוֹלָה, גַּם הוּא עַל-יְדֵי רַבִּי נַחֲמָן ז"ל, וְכַמְבָּאָר בְּסִפְּר "עֲלִים לְתַרוּפָּה".

ג — קצ

בְּעַת שְׁלֻקְחוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְצַבָּא בְּכַח, הִנְקִרָא גְזִירַת הַקְּנֻטוֹנִיסְטִים, הַחֲבִיא אִישׁ אֶחָד מְאוּמָאן אֶת בְּנוֹ הַקְּטָן בְּבֵית רַבִּי נִפְתָּלִי, מִשׁוּם שֶׁסָּבַר שֶׁאֲצֵל אָדָם מְבוּגֵר וְזָקֵן כְּמוֹהוּ לֹא יִחַפְּשׂוּ. וְהַבְּלָשִׁים שֶׁפָּנּוּ אוֹתָם "לְאִוְשִׁיקְעֵס" (הֵם לֹא הָיוּ מְמוּנִים עַל זֶה בְּמִיחַד מִהַמְּשָׁלָה וְלֹא הָיָה לָהֶם רְשׁוּת לְכַנֵּס לְפָנִים הַבֵּית לְחִטּוֹף, כְּדִי שְׁלֹא לְבִישׁ אֶת הַמְּשָׁלָה. אֲלֵא פְּעִלּוּ מִעֲצָמָם כְּשׁוֹטְרֵי חֲרָשׁ בְּהַסְכַּמַּת הַמְּשָׁלָה), תִּפְּשׂוּ אֶת הַיָּלֵד כְּשֶׁשָּׁחַק לְתוֹמְתוֹ מִחוּץ לְבֵית, וְנִעֲשֶׂה רַעַשׁ גְּדוֹל מְזֵה כִּי הַיְהוּדִים תּוֹשְׁבֵי הַמְּקוֹם הַתְּקוּטָטוּ עִמָּהֶם עַד שֶׁהֲצִילוּ אֶת הַיָּלֵד מִיָּדָם, וּבְכָל אוֹתָהּ הָעֵת עָמַד רַבִּי נִפְתָּלִי בְּתַפְּלַת הַשְּׁמוּנָה-עֶשְׂרֵה, אַחַר כֶּף אַחַר שְׁסִים אֶת תַּפְּלָתוֹ בָּא אָבִי הַיָּלֵד לְהַתְּנַצֵּל לְפָנָי רַבִּי נִפְתָּלִי, עַל זֶה שֶׁהִפְרִיעַ לוֹ בְּתַפְּלָתוֹ עַל יְדֵי הַצְּעָקוֹת וְכוּ', אָמַר לוֹ רַבִּי נִפְתָּלִי שֶׁאִינוּ יוֹדְעֵי עַל מַה כְּוָנְתוּ, כִּי לֹא שָׁמַע שׁוֹם צְעָקוֹת, כָּל כֶּף הָיָה דְּבוּק בְּתַפְּלָתוֹ.

ג — קצא

בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה הָרֵאשׁוֹנָה לְאַחַר פְּטִירַת מוֹהֲרֵינֵינוּ, בְּעַת הַתְּקִיעוֹת, הִשְׁתַּהֲהָ מְאֹד רַבִּי נַחֲמָן בְּנוֹ שֶׁל רַבִּי פֶּסַח הַמְּכוּנָה נַחֲמָן פֶּסַח חַלְסֵי ז"ל בְּהַכְּנֻתָיו שֶׁלְפָנָי הַתְּקִיעוֹת, שֶׁבָּכָה מְאֹד בְּעַת אֲמִירַת הַזִּהָר שֶׁלְפָנָי

פו

שיח שרפי קודש / ר' נפתלי ז"ל

התקיעות וכו', וכשראו אנ"ש שרבי נפתלי מקפיד עליו, כי פנה בקפידה ואמר מדוע הוא מאריך כל כך, הבינו כבר אנ"ש שבגלל קפידתו של רבי נפתלי לא יצליח בתקיעותיו, וכך הנה שלא הצליח לתקוע בשום אופן. עד שנגש "רבי מאיר ליב בלעכער" ולקח את השופר ותקע בו פהוגן, ומני אז תקע הוא בכל שנה.

תאריך: 19/08/2018

אתר: החכמה

19/08/2018

שיח שרפי קוזש

רבי אהרן זצ"ל

רבי אהרן ז"ל

אוצר החכמות

ג — קצב

רבי אהרן הרב מברסלב ז"ל היו לו שלשה בנים, רבי הירש ליב ז"ל שהמשיך לכהן ברבנות אחר אביו. רבי נחמן ז"ל שהתחתן עם בתו של מוהרנ"ת אולם לא האריך ימים. ורבי שמחה ז"ל שהתחתן עם בתו של רבי שמואל יצחק הרב מטשערין ז"ל שהיה מתלמידי רבנו.

ג — קצג

רבי אהרן הרב מברסלב היה חזן נפלא וחבר כמה נסחאות על התפלות שבזמנים נוראים, ומשום מה, לא נתקבלו בקרב אנשי-שולמונו. רבי אברהם סופר ז"ל, היה יודע כמה מהם.

ג — קצד

רבי אהרן, הרב מברסלב ז"ל, לא היה נוסע אחר הסתלקות רבנו לאומאן, להתפלל עם כלל אנ"ש שם בימי ראש-השנה, וכן בנו, הרב רבי הירש ליב, פי כידוע, לא היה רבי אהרן אצל רבנו בראש-השנה האחרון שבחזיו ו'לא שמע מדבורי רבנו, שהפליג במעלת ההתקבצות אצלו בימי ראש-השנה.

ג — קצה

רבי אהרן הרב מברסלב הנ"ל, נפטר בראש חודש אב שנת תר"ה בגיל שבעים, הוא היה מבוגר ממוהרנ"ת בחמש שנים, פי נולד בשנת תקל"ה.

ג — קצו

לפני פטירתו של רבי אהרן הרב מברסלב ז"ל, קרא לבניו וצוה עליהם שייעמידו מטתו באמצע החדר, ונעמדו בניו ובני בתו סביבו,

צ

שיח שרפי קודש / ר' אהרן ז"ל

וּכְשֶׁרָאָה אֶת כָּלֶם עוֹמְדִים סְבִיבוֹ, פָּנָה וְאָמַר לָהֶם: "הָעוֹלָם אוֹמְרִים שְׂאֲנִי לְמִדָּן, שְׂאֲנִי חָכֵם, וְאִם-כֵּן הָרִי בּוֹדֵאֵי יַדְעֵתִי לְבַחֲוֹר לְעַצְמִי חֶלֶק טוֹב — וּבְכֵן הַחֶלֶק הַטּוֹב הַזֶּה שֶׁבְחִרְתִּי בְּחַיֵּי הוּא הַתְּקַרְבוּתִי לְרַבְּנוֹ, וְעַתָּה נוֹתֵן אֲנִי לָכֶם יַעֲצָה זוֹ בִּירוּשָׁה, שֶׁתְּבַחְרוּ גַם אִתָּם בּוֹ.

19/08/2018nkn

ג — קצו

אוצר החכמה

עַל קִבְרָם שֶׁל רַבֵּי אֶהְרֹן, הָרַב מְבַרְסֵלַב ז"ל, הַקְּבוּר שֶׁם בְּבִרְסֵלַב וְכֵן עַל קִבְר בָּנוֹ, רַבֵּי הִירֶשׁ לֵיב, הַקְּבוּר לִידוֹ פְּתוּב רַק אֶת שְׁמֵם וְכֵן "מו"ץ", הֵינּוּ: מוֹרָה צַדִּיק.

תאריך: 19/08/2018

שיח שרפי קוה"ש

מסמך החלטה

תלמידי רבינו זצ"ל

ג – קצח

רבי שמעון שמש רבנו ז"ל, בא לאומאן עם בנו הבחור על "שבועות הגדול", המכנה "דער גרוסער שבועות" ובא אז גם בכונה כדי למצא שדוץ לבנו, כי בארץ ישראל לא מצא עבורו זוג נאה ומצא שדוץ באומאן והתקיימה שם החתונה, ואחר כך עלו בחזרה לארץ ישראל ודרו בצפת. בנו קבור סמוך לו בבית העלמין שבצפת ליד קבר האר"י הקדוש.

ג – קצט

פעם בהיותו בשדה מתבודד בינו לבין קונו הבחין בדב המתקרב ובא אליו, לא אבד עשתונותו, והלך וכרך בזריות סביב ידו אחד מבגדיו ותפס בידו סכין, פשהתקרב אליו הדב, זנק לקראתו, פשתוחב את ידו עמוק בפיו וקרע בספינו את אברי פיו, עד שנפל פגר מת, כי מחמת הבגד שהיה פרוץ סביב ידו, לא הצליח הדב לנשכו בשניו, ונצל ממנו.

ג – ר

רבי שמעון תלמיד רבנו הסתלק לאחר שהתנפלו עליו ערבים שודדים בהיותו מחוץ לעיר והכוהו קשות, פשתזר לביתו שכב רתוק למטתו משך כמה שבועות עד שנפטרו.

ג – רא

שמעו פעם אנשי-שלומנו את רבי חייקל משתטח ומתפלל על ציון רבנו ואומר: "אתם הרי אמרתם שאדם שאינו לומד ומסים את כל הש"ס אין מאיר עליו צלם אלקים, וכבן המליצו טוב בעד נכדי שיזפו וילמדו ויסימו את כל הש"ס".

ג - רב

לא ידוע מי מתלמידי רבנו, חוץ ממוהרנ"ת ז"ל ורבי שמעון
היה בארץ ישראל, לגבי רבי נפתלי ז"ל יש ספק בדבר.

ג - רג

ספר רבי אייזיק קראסינשטיין ז"ל, ששמע מאביו רבי נחמן,
שסבו ר' משה עברו עליו כמה שנים שלא היו לו בנים זכרים, ובא
בבקשה לרבי שמואל אייזיק שיתפלל עבורו, והבטיח לו רבי שמואל
אייזיק שיזכה לבן זכר, ועבור פדיון נפש בקש ממנו, שבכל שנה
יביא לו לראש-השנה זוג לבנים חדשים. וכך היה, שנפקד וזכה
לשנה הבאה לבן זכר, והיה נותן לבנים חדשים לרבי שמואל אייזיק
בכל שנה כהבטחתו. וכשגדל הבן, הוא רבי נחמן, היה הוא בעצמו
השליח למסר אותם לרבי שמואל אייזיק.

ג - רד

והנה רבי שמואל אייזיק ז"ל היה עומד בתפלתו בראש-השנה
מליל ראשון עד ליל שני ברצף בפנה בצד דרום, מתחת לשעון בית
הכנסת, והיה מתפלל בכזו דבקות והתלהבות, עד שלא היו יכולים
לעמד סמוך לו. וספר רבי נחמן לבנו, שזוכר שפעם אחת הביא לו
בערב ראש-השנה את הלבנים הנ"ל ולבשם, אחר-כך בליל שני של
ראש-השנה כשגמר תפלתו, כשפתח רבי שמואל אייזיק חגורו, אחר
שעמד כל המעת לעת, נפלו אלו בגדיו החדשים כשהם מפורדים
לרב הזעה והחמימות שהיה בהם. כל-כך התפלל בהתלהבות.

ג - רה

רבי לוי יצחק ז"ל ראה באומאן כתב יד שכתוב היה בו חמשה
מראות וחוזיונות שראה בחזיונו רבי שמואל אייזיק תלמיד רבנו ז"ל,
אחת מהם שיכת לתורה ב', וזהו: בליל חרפי קשה אחד מצא את
עצמו עומד בחוץ, בתוך סופת שלג עזה הנקרא "זאויריכע" בלע"ז,
עד שלא ידע לאן לפנות, לפתע הבחין באור הבוקע מרחוק מאיזה

שיח שרפי קודש / תלמידי רבינו ז"ל

בית, ונגש לשם וראה שהוא ארמון מהדר מלא חדרים, ונכנס בו מחדר לחדר ומחדר לחדר, עד שהגיע לדלת שהיה פתוח עליו "היכלו של משיח", ונכנס לתוכו וראה את משיח יושב וחוגר עצמו בהרבה חרבות, וגדל היופי והחן לראות את משיח חוגר עצמו בחרבות אלו אין נתן לשער כלל וכלל. נענה לו משיח ואמר לו: "בכלי זין אלו אכבש את כל העולם", "מיט די שווערדן געה איף האפ נעמען גאר די וועלט". וכשעמד כף משתומם ונחרד פנה אליו משיח ואמר לו: לך לרבך והוא כבר יאמר לך פרוש הדבר, ונעלם החזיון כלא היה. כשבא ונכנס אל רבנו, התחיל רבנו לומר לפניו את התורה "אמר אל הכהנים" שבלקוטי מוהר"ן חלק ב, המתחיל "עקר פלי זינו של משיח הוא התפלה" וכו', והבין הדבר.

ג - ר

רבי שלמה בן רבי ראובן וכן זלאטע, המכנה ראובן זלאטע ו"ל, מאנשי שלומנו היקרים שבעיר ברסלב, לא נפקד בבנים כמה שנים אחר נשואיו, ונסע וכא לרבי שמואל איזיק ו"ל שהחשיבו לרבו, שיברכו בבנים. ואכן פעל אצלו וברכו בבנים. אחר זמן מה הגיע הצדיק רבי מרדכי מטשערנוביל וצ"ל לעיר ברסלב, והנה בכל מקום בואו היה נוהג ר' מרדכי להתעכב עם העגלה במרפז העירה, ועשירי העיר התחילו להתמקח ביניהם היכן ישפן ויתארח (והמעות שנתנו על זה אספו רבי מרדכי עבור מצות פדיון שבוים שהיה עוסק בו הרבה). והנה כשהגיע לברסלב ונעמד ברחוב העיר כמנהגו, לא בא שום אחד מעשירי ונכבדי העיר לקבל פניו, עד שהלך רבי שלמה ראובן זלאטעס לאחד מעשירי העיר ושדלו שיזכה בזכות גדול כזה לארח בביתו את הצדיק רבי מרדכי, והספים והזויל זהב מכיסו עבור זכות זו, ועבר רבי מרדכי לביתו. בישבם אחר כך יחד לסעודה, פנה אליו רבי מרדכי ואמר לו לר' ראובן: "נו מה מגיע לך עבור השדכנות", "נו וואס קומט דיר פאר שדכנות", נענה אחד

מהשומעים ואמר: יברכו נא רבנו בבנים. פי עדין לא זכה רבי ראובן בבנים, כשראה רבי ראובן שמוכן רבי מרדכי לברכו ברכה זו, ונענה ואמר לו: "לא לא" ! רבנו ! מברך אני כבר מרבי ומורי רבי שמואל איזיק שקבר ברכני בבנים, ועתה אם תברכוני אתם, יאמרו שמופת זה שזכיתי בבנים הוא מחמת ברכתכם, התפעל ממנו רבי מרדכי עד שנענה ואמר: זה נקרא אמונת חכמים אמיתית. "דאס הייסט אן אמתן אמונת חכמים" ואכן, זכה אחר כך לבנים.

מאת החתום

ג - רח

כשנפרד אז הצדיק רבי מרדכי מטשערנוביל מעיר ברסלב, אמר בין דבוריו: אמרו חכמינו זכרונם לברכה (שבת פח:): "הנצלבים ואינם עולכים שומעים חרפתם ואינם משיבים עליהם הכתוב אומר ואהביו כצאת השמש בגבורתו". ושאל: "מה אעשה אני שהיכן שאני הולך וקא, כלם מכבדים אותי מאד, ואף אדם לא מבזיזי איה אזכה אנכי למעלה זו להיות מאהבי ה' ? אלא שצריך להקנות "זאף איינקויפן", באנשים כאלו שמבזים אותם והם שותקים על בזיונם". והפטיר ואמר: "כאן בעיר דר יהודי שקל העולם מבזים ומבזים אותו והוא שותק על בזיונו, משום כך חפצי ורצוני להקנות בו", ומסר סך רב אחד שיקנו עבורו את הספר לקויטי תפלות שחברו מוהרנ"ת. וזה היה סכום רב פי עשרים ויותר לערך הספר, ותיכף רץ רבי שלמה ראובן זלאטעס והביא לו את הספר, ושמח בו מאד, ואמר: "בזאת קונה אני חלק ביהודי שקלם מבזים אותו". "דאס קויף איה זאף איין אין דעם אידן וואס אלע זענען אים מבזה".

ג - רח

רבי שמואל איזיק נולד בשנת תקכ"ה ונפטר בשנת תקפ"ז, בהיותו בגיל ששים ושנים.

שיח שרפי קודש / תלמידי רבינו ז"ל

צז

ג - רט

רבי שמואל אייזיק ז"ל, אף-על-פי שעבד את ה' בעבודות קשות וכו', ה' היה אדם נח לבריות מאד וה'יה מדבר עם כל אחד בענוה ובשפלות עצומה.

ג - רי

לרבי שמואל אייזיק ז"ל היה לו רק בת אחת. הוא היה דודו של רבי חיים קבליטשער, ורבי חיים, כשהיה מספר ממנו ומזכירו, היה מכנהו: "הדוד רבי שמואל אייזיק".

ג - ריא

רבי שמואל אייזיק ז"ל נהג להתפלל תפלת המנחה של ערב ראש-השנה עטוף בטלית.

ג - ריב

לר' שמואל אייזיק ז"ל היו בתי הרבה תלמידים, אולם לאחר הסתלקותו חדלו מלבוא ולשהות באומאן בימי ראש-השנה.

ג - ריג

רבי מתתיהו ליב מבאפליע ז"ל, היה צדיק גדול ועובד ה' מופלג מאד, וה'יה מאנשי רבנו.

ג - ריד

רבי יודל ז"ל היה בעת התקרבותו לרבנו בערך בגיל שלשים ושבע, ורבנו היה אז צעיר לימים, כבן עשרים ויזתר.

ג - רטו

גדל ההתלהבות וההתקשרות שהרגיש רבי יודל ברבנו בעת התקרבותו אין נתן לשער כלל, כי שהה אצל רבנו בעת ביאתו פעם הראשונה משך ששה שבועות, וכשחזר לביתו שבדאשיב אחר-כך, אמר תיכף לבני ביתו איך יכולים לדור רחוק מרבי נורא כזה? ועקר דירתו למעונודיבקע לדור בסמוך לרבנו.

ג—רטז

תאריך פטירתם של תלמידי רבנו ידועים שלשה: של מוהרנ"ת ז"ל — עשרה בטבת, שנת תר"ה בהיותו בגיל ששים וחמש; של רבי נפתלי — י"ט אב שנת תר"כ בהיותו בגיל שמונים; של רבי אהרן רב עיר ברסלב — ערב ראש חודש אב שנת תר"ה בהיותו בגיל שבעים, זכר כלם לברכה.

ג—ריז

רבי נפתלי ז"ל היה דר באומאן; רבי אהרן הרב ומוהרנ"ת ז"ל — בברסלב; רבי שמואל איזיק — בדאשיב; ורבי יודל — במעודוויבקע. המגיד מטרהוויצע נפטר בשנת תקע"א היא שנת פטירתו של רבנו, ויש אומרים שנפטר בשנה אחר זה, הינו בשנת תקע"ב, ידוע שהשתטח פעם אחת על ציון רבנו ואמר שם את "התקון הכללי" וכל מזמור מהעשר מזמורים אמרו בטעם ובנגון אחר בבחינת "עשרה מיני נגינה" ממש.

ג—ריח

רבי שמואל איזיק מדאשוב היה בעל מפת גדול מאד ואמרו אנשי-שלומו שירש מרבנו את ענין וכח תקון הנשמות, וספר רבי מרדכי הדין מטעפליק ז"ל שפעם במוצאי שבת קדש בימי החורף שהיה שלג וקור גדול עד מאד, דפק בדלתו מאן דהו, וכשפתח את הדלת ראה את רבי שמואל איזיק, התפלא מאד איך הגיע אליו פתאם במוצאי שבת קדש, בקש ממנו רבי שמואל איזיק שילווהו לבית הקברות והלך עמו לבית הקברות ונעמדו מאחורי הגדר, והוציא רבי שמואל איזיק מאמתחתו בקבוק יין עם כוס ומזג את הכוס ועשה הבדלה, ושמע רבי מרדכי איך שבקע קול מבית הקברות, העונה אמן על ברכתו, וכשספר זאת רבי מרדכי, אמר, שבהכרח לומר שבא רבי שמואל מעירו דאשיב המרחקת מאד מטעפליק בקפיצת הדרך.

שיח שרפי קודש / תלמידי רבינו ז"ל

צט

ג — ריט

לרבי יודל ז"ל היו לו שתי קופסאות להרחת טבק, אחת גדולה ואחת קטנה, והיה משתמש עם הקטנה וכשנגמרה היה ממלאה מהגדולה. פעם פשבא אליו אחד עם פדיון בשביל שיתפלל על מקשה לילד (פידוע שענין הפדיונות והמופתים נמסר לו אחר פטירת רבנו), אמר "נו! אנו יכולים לעשות פדיון גם על ידי הרחת טבק, "נו! מיר קענען מאכן א פדיון מיט א שמעק טבק אויף". ולקח ממנה מעט להרחזה, ותיכף ילדה למזל-טוב.

ג — רכ

רבי יודל ז"ל נפטר בשנת תקצ"ח, בהיותו בגיל שמונים ומעלה.

ג — רכא

יש סברא, שרפי אברהם בערניו, נכד רבנו ז"ל, הפיר וראה את רבנו, כי אמו אדל התחתנה בשנת תק"ס, כמספר בספר "חיי מוהר"ן" סי' קיד, שהוא כאחד עשר שנים לפני פטירת רבנו שנפטר בשנת תקע"א, הוא עצמו נפטר בשנות תר"מ.

ג — רכב

רבי אברהם בערניו ז"ל היה אברך יקר מאד מאד והיתה לו צורה והדרת פנים מפלגת, עד שכל רואיו היו מעידים על גדל יראתו וצדקותו.

ג — רכג

רבי אברהם בערניו ז"ל נכד רבנו (בן אדיל בת רבנו), היה דר בעיר טשערין, והיה חביב על כל יודעיו ומכיריו. והרבה מנכדי הבעל-שם-טוב היו נוהגים להתאכסן בביתו מדי פעם. פעם כשהתאכסנו אצלו בתשעת הימים שלפני תשעה-באב כמה מנכדי הבעל-שם-טוב, רצו באיזה יום לעשות סיום על מסכת ולאכל אחריה סעודה בשרית, פנהווג בעת סיום מסכת. אמר להם רבי

אברהם בערניו, את הסיוס תעשו בביתכם, אצלי תאכלו רק סעודה חלבית, פי לא סבלו אנ"ש מנהגים אלו, פי רצו להדר ולהוג כמנהג ישן אל וכעקר ההלכה בדוקא.

ג — רכד

רבי אברהם שטרנהרץ ז"ל גדל בבית זקנו הרב מטשערין, אחר שנתייתם בילדותו מאמו בת הרב. וספר שצוה עליו הרב, שלא ילך לסעד אצל אף אחד מאנ"ש שיזמינו לאכל בביתו, ורק אם יזמינו לסעודה רבי אברהם בערניו נכד רבנו, יוכל ללכת אצלו ולסעד, ואכן פעם הזמינו רבי אברהם בערניו לאכל, והבחין, איך שאחר כל כפית שאוכל ומכניס לפיו, מניח את הכפית מידו על השלחן, ומרים עיניו כלפי מעלה בהשתוקקות נפלאה, וכן מכפית אחת לשנייה, כשחזור וספר את הנהגתו להרב מטשערין, אמר לו הרב: משום כך צויתך לבלי לאכל פי אם אצלו כדי שתראה ותלמד איך יהודי אוכל. ר' אברהם ז"ל היה אז ילד כבן תשע שנים.

ג — רכה

רבי ליפא שנתרחק מרבנו התבטא ואמר: "רבנו הוא רק רבי של עולם הבא, אני רוצה גם עולם הזה".

ג — רכו

המגיד מטרהוויץ ז"ל, נהג לבוא אל רבנו ז"ל פעמים בשנה: לשבת פרשת "יתרו" ולשבת פרשת "ואתחנן", בנותנו טעם לזה, "משום שאת התורה רוצה אני לקבל אצל רבנו". ומחמת שקורין אז בעשרת הדברות, על כן בא אז.

ג — רכז

מסתבר, שהמגיד מטרהוויץ עוד היה אצל הבעל-שם-טוב, פי כשנפטר הבעל-שם-טוב בשנת תק"ך, היה כבר כבן ארבעים שנה, והיה גם חברו וידידו של רבי נחום מטשערנוביל, וגם הרב בעל התניא, כשהדפיס את סדורו, שלח לקבל ממנו הספמה לסדורו.

שיח שרפי קודש / תלמידי רבינו ז"ל

קא

ג—רכח

נגש פֿעם אחת להמגיד מטרהוין ואמר לו: "רבי, אמר נא לי לאלטר, איזה דברי תוכחה", ענהו מיד בלשון הכתוב: "ויוכח אמש", שהיום האתמול יוכיח אותך — היכן הוא יום האתמול?", "דער נעכטיגער טאג זאל דיר מוכיח זיין, אוראו איז דער נעכטיגער טאג". והיננו שאמר לו תכף שהתוכחה הטובה והנכונה — היא יום האתמול שהלך ואיננו עוד, ומה הרויח ונשאך לו מעולותיו שעשה, וכמה חבל עליו אם לא זכה לקדשו כהגון, ולהפך — כמה טוב ויפה הוא כשזכה לקדשו ולצרפו לכלל מעשיו הטובים עלי אדמות.

ג—רכט

רבי יצחק ליב מטעפליק אביו של רבי נחמן היה לו כזה יראה ופחד מפני רבנו, שלפעמים שכשהיה רבנו אומר תורה, היה מרב פחד נופל מתחת לשלחן, הוא קבור בטעפליק ועשו תושבי העיר אהל על קברו והיו הולכים להשתטח על ציונו, פי היה מפרסם מאד לצדיק ובעל מופת.

ג—רל

בעת מלחמת נפוליון והצאר בשנת תקפ"ז התבטא פעם רבי שמואל איזיק, ואמר: "או אני, או הוא", כאומר או שאני אסתלק מהעולם, או הצד השני. ולא הבינו על מי מתכנן; אם על הצאר או על נפוליון, באותה השנה עלה הצאר לשלטון וקבל את המלוכה אחר הביסו את צבא נפוליון, ובאותה השנה אכן נפטר רבי שמואל איזיק ז"ל.

ג—רלא

רבי בער אטקאפטשיק חותנו של רבי אברהם בערניו, היה שתף במסחרו עם רבי יעקב יוסף מחתן רבנו והיה עשיר גדול.

ג — רלב

כְּשֶׁהִתְקַיְמָה חֲתַנַּת נִכְדָּתוֹ שֶׁל הָרַב הַצַּדִּיק רַבֵּי מְרִדְכֵי מְטָשְׁרֵנוּבִיל עִם נִכְד רַבְּנוּ ז"ל, הָיָה כְּבָר רַבֵּי מְרִדְכֵי חָלוּשׁ מְאֹד וְאַף עַל פִּי כֵן מַחְמַת הַשְּׂמֵחָה נִכְנָסוּ אֵלָיו הַבָּאִים לְחַתְנָה עִם קוּוִיטְלַאף (פֶּתְקָאוֹת) בְּנֵהוּג. אַחַר כֵּן אָמַר: "רַק אֶחָד מִכָּל הַנִּכְנָסִים אֵלַי בִּקְשׁ מִמֶּנִּי בִקְשָׁה עַל רוֹחֲנִיּוֹת". וְזֶה הָיָה אֶחָד מֵאַנְשֵׁי-שְׁלוֹמְנוּ שֶׁכָּתַב בְּקוּוִיטְל אֶת לְשׁוֹן הַפְּסוּק (תְּהִלִּים כה): "צָרוֹת לְבָבִי הִרְחִיבוּ מִמְּצִיאוֹתַי הוֹצִיאֵנִי".

ג — רלג

הַמְּגִיד מְטָרְהוּוִיץ ז"ל, טָמוֹן בְּעִירוֹ טְרַהוּוִיץ, וְעַל קִבְרוֹ עָשׂוּ אֲהֵל קָטָן. עַל צִיּוּנוֹ לֹא חָקְקוּ וְכָתְבוּ שׁוּם שְׁבָחִים, וְהָיָה קִבְרוֹ מְקַדָּשׁ בֵּין תּוֹשְׁבֵי הַמְּקוֹם (רנ"ג).

ג — רלד

עִיר טְרַהוּוִיץ הֵיְתָה חֲלוּקָה לְשָׁנִים, צַד אֶחָד מֵהַעִיר הָיָה שְׂדֵן לְמַחֲזוֹ קִיּוֹב וְצֵדוֹ הַשְּׂנִי לְמַחֲזוֹ חַאֲרַסָּאן, וְאַמְרוּ צַדִּיקֵי הַדּוֹר ז"ל בְּשִׁבְחַת הָרַב הַמְּגִיד מְטָרְהוּוִיץ ז"ל "מֵהַשָּׁמַיִם סִבְבוּ שְׂדֵדוֹר הָרַב בְּעִיר זו, וְהוּא כִּי-שׁוֹמֵר הַתְּחוּם", שֶׁלְגַדְל קִדְשָׁתוֹ וּמַעֲלָתוֹ הִרְמָה, לֹא תוּכַל הִרַע וְהַשְׁפֵּלָה הַנִּמְצָאָת בְּמַחֲזוֹ חַאֲרַסָּאן לְהַתְּפַשֵּׁט וּלְעִבּוֹר לְמַחֲזוֹ קִיּוֹב".

ג — רלה

שָׂהָה פַּעַם רַבֵּי יִצְחָק חֲתַן הָרַב הַמְּגִיד מְטָרְהוּוִיץ ז"ל, עוֹד בְּחַיֵּי רַבְּנוּ, בְּעִיר חַאֲרַסָּאן, וְשָׁמַע אֵיךְ שְׂמֻדְבָּרִים שָׁם כְּמָה אֲנָשִׁים חֲשׁוּבִים בְּעֵנֶיז רַבְּנוּ וּמֵהַמְּחֻלָּקַת שְׁעָלִיו, נָנַשׁ אֵלֵיהֶם וְשָׁאַלם כְּתָם, מִי הוּא רַבֵּי נַחְמָן, וְעֲנוּהוּ הוּא יַחֲסֵן גְּדוֹל מְאֹד כִּי הוּא נִכְדוֹ שֶׁל הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב מִצַּד אִמּוֹ, וְנִכְדוֹ שֶׁל רַבֵּי נַחְמָן מֵהוֹרֹדְעֵנְקַע מִצַּד אָבִיו, וְשָׁאַלם שׁוֹב הָאֵם יֵשׁ לוֹ חֲסִידִים, וְעֲנוּהוּ כֵן נִמְצָאִים אֲצִלוֹ הָרַבָּה חֲסִידִים בְּעָלֵי

שיח שרפי קודש / תלמידי רבינו ז"ל

קג

מדרגה ויראים ושלמים, ושאלם שוב האם הוא למדן, ענוהו פן, למדן מופלג הוא ומגלה דברי תורה מופלאים ונוראים, ושאלם נו, אם פן מאחר שהוא יחסן וצדיק מפורסם ולמדן גדול ואנשיו כשרים, מי הוא העומד כנגדו במחלקת. ושמח רבי יצחק שהגין בדבוריו לכבוד רבנו ובא על ספוקו בזה ששהה בעיר, כי לא היתה לו סבה חשובה שיששה עבודה בעיר זו, וראה שמלמעלה סבבו דבר זה. ויש אומרים שרבנו שלחו לשם ולא ידע עבור מה עד שראה מעשה זו והבין שלכונה זו שלחו.

ג— רלו

פעם, כשנתעוררה בטעפליק שאלה חמורה בנוגע לאיזו עגונה, רצה רבי מרדכי דין ז"ל להתירה, אולם מנע עצמו והמתין לביאתו של הרב בעל התניא, כדי לדון גם עמו בשאלה זו. כשבא הרב בעל התניא, לבקר בטעפליק, דן עמו בשאלה זו והתיר את העגונה כדעתו. אחר-כך, בעת שנסע הרב מהעיר ולוהו אנשי העיר, פנה אליהם ואמר: "בטעפליק נמצאים שני רבנים (כי היה עוד רב שכהן שם ברבנות), שניהם שוים הון רב, ופרוטה..." "טעפליק האט צווי רבנים, ביידע האפן דערוערד א הון רב — מיט א קפיקע", בהתכוננו, שרבי מרדכי שוה הון רב לרב גדלתו בתורה, והשני שוה נגדו רק פרוטה.

ג— רלו

רבי מרדכי דין, שהיה דין בטעפליק בפקדתו של רבנו, הנהיג מנהג בטעפליק, שביום שאומרים הלל, לא יפסיקו הקהל בסוף כל מזמור וימתינו לסיימו של החזן פנהוג בעולם, אלא יאמרו את כל המזמורים ברצף עד לפסיקים "הודו לה' פי טוב", בכדי שלא להפסיק את ההתעוררות וההתלהבות שבאמירת ההלל.

ג— רלח

המגיד מטירהוויץ התקרב לרבנו עוד במעודוודיבקע בהיות רבנו

אז בסביבות שנות העשרים, הינו בשנות תק"ן והוא היה אז כבר למעלה מגיל שבעים, פי בהיות רבנו בגיל שמונה עשרה נעשה לרבי במעוודיבקה הסמוכה להוסאטין וטשערין.

1908/2018הח

ג – רלט

פעם בהיות רבי נחום מטשערנוביל תלמיד הבעל שם טוב, במעוודיבקה, שהיו שניהם חברים וידידים מנער, הראה המגיד באצבעו על רבנו ואמר לרבי נחום: "זהו הרבי שלי!", "דאס איז מיין רבי!", כשראה רבי נחום את רבנו, שבחו ואמר: "הוא יפה עינים" (הנאמר בדרוד).

ג – רמ

1918/2018הח

שהו פעם המגיד מטרהוויץ ורבי נחום מטשערנוביל יחד בחג השבועות, ורקדו ביחד כל הלילה, אולם לבסוף כבר לא היה בכחו של רבי נחום לרקד ורקד במקומו בנו הצדיק רבי מרדכי זצ"ל.

ג – רמא

היה רבי שמואל איזיק ז"ל עובד את ה' בהתלהבות כזו, שפעם בליל שבת בימות החורף הקשים שהיה ביתו קפוא מקור ראו איו שנטף ממנו נטפי זעה בעת שזמר את הזמירות של השבת.

ג – רמב

בעת החתונה המפרסמת בין בתו של הצדיק רבי אהרן בן הרב הצדיק רבי מרדכי מטשערנוביל זצ"ל עם רבי ישראל בן שרה בת רבנו זצ"ל, והיה אז גם מרדכי על החתנה אף-על-פי שהיה אז חולה מאד, כשכבר עמד ללכת לישן נעמד והסתכל על אנשי-שלוֹמנו הרוקדים והתפעל ואמר: "רואה אני שלא חסידים הם הרוקדים, אלא צדיקים".

ג – רמג

רבי ראובן יוסף, דודו של רבי אברהם ב"ר נחמן ז"ל, נסע על

שיח שרפי קודש / תלמידי רבינו ז"ל

קה

דעת עצמו לעיר סאווראן, כדי לדבר שם עם הרב מסאווראן בענין המחלקת ולהשפין שלום בינם לבין אנ"ש, פי היה הרב מסאווראן מחבבו מאד, והיה מתאכסן אצלו בעת שהותו בעיר הייסין, וגם שידע את גדל מעלתו בתורה ויראת שמים, וכשראו החסידים שבהתנפחו עם הרב בענין המחלקת נשאר הרב ללא מענה בפיו תרה הדבר לאחד הריקים ולקח אחר-כך פמוט של הנרות ועטפו במגבת וזרקו עליו בכח ופגע בו בראשו עד שנפל למשכב, וחזר לביתו ולא יצאו ימים מועטים ושכב חיים.

ג – רמד

רבי גרשון, נכד המגיד מטרהוויצע, היה מבגר בשנים מדודו רבי יצחק, ^{המגיד} חתן המגיד.

ג – רמה

ר' אורי מיאס, תלמיד רבנו, עבר לדור לעיר יאס אשר ברומניה מחמת בריחתו משרות הצבא, ונפטר שם. ביום מותו כשנכנסו אנשי ה"חברא-קדישא" והפצירו בו שיאמר עמהם ודוי פנהוג, אמר להם "תודה לאל, מסתופפים אנו בצלו של רבנו הקדוש שהזהירנו להתמיד בזה מדי יום, וכרוף ה' קימתיו כבר היום". ויש שאומרים שהיה זאת אצל החסיד הצדיק ר' נחמן ב"ר יצחק לייב ז"ל.

ג – רמו

רבי זלמן "הקטן" ז"ל פנהוג בשם זה, משום שהיה עוד רבי זלמן אחר, וכן רבי סענדער הקטן המזכר ב"עלים לתרופה" מכתב קע"ג, הוא מטעם זה.

ג – רמו

רבי זלמן 'הקטן' ז"ל שנסע בשליחות רבנו לקבל הסכמות להספר "לקוטי מוהר"ן", היה אומר למוהר"ן ולרבי נפתלי: יודע אני כאלו דברים מרבנו שאתם אינכם יודעים, ואמר על זה ראבר"נ

קו שיח שרפי קודש / תלמידי רבינו ז"ל

שאף על פי שאין יודעים אנו מה הם הדברים, אולם מבינים אנו שנסבו הדברים על ענין הקץ, שרצון רבנו היה שלא ידחקו הצדיקים את הקץ.

ג – רמח

רבי משה הענייני ^{19/08/2018nns} ז"ל, הוא רבי משה קראסינשטיין, תלמיד רבנו, נקרא בכנוי שם זה על שם אמו, מרת העניא. בנו רבי נחמן היה חתנו של רבי אהרן, הרב מברסלב, ואביו של רבי אייזיק קראסינשטיין, חתנו של רבי אברהם צפורה'ס, ונפטר בשנת תרצ"ו, לרבי אייזיק היו שני בנים בשם רבי משה ורבי הירש ליב ועוד בת אחת.

ג – רמט

רבי דוד מלכה'ס, נקרא על שם אמו מלכה. מקור חוץבו היה בעיר הייסין שעל יד עיר אומאן, ובגלל המחלקת שהיה עליו שם, עבר לדור בלאדיזין והתמנה שם לדין.

ג – רנ

רבי שמואל יצחק, שהיה הרב בטשערין לפני רבי נחמן מטשערין, התקרב לרבנו עוד בהיותו דר בטרהוויצע עיר הולדתו.

ג – רנא

רבי חיים המכנה רבי חיים שרה'ס תלמיד רבנו, היה חותנו של רבי הירש ליב בנו של רבי אהרן תלמיד רבנו, והיה דר בכפר שוריוועץ הסמוך לברסלב. ויש אומרים שהיה אחיו של רבי יעקב "בעל מגיה".

ג – רנב

רבי אברהם'ל פעטערבורגער, תלמיד רבנו, האריך ימים, ורבי אהרן קיבליטשער ז"ל עוד הפירו.

שיח שרפי קודש / תלמידי רבינו ז"ל

קז

ג – רנג

אָדל פת רבנו התחתנה בזיווגה הראשון עם רבי יוסקא, בן הרב מחמעלניק, ואחותה שרה, התחתנה עם רבי יצחק אייזיק בן רבי ליב מדאבראונע ז"ל, ואחר שנתאלמנה אָדל מבעלה, נשאָה לרבי יצחק אייזיק, שנתאלמן מזוגתו שרה. והשתדכו אחר־כֵּף בכניהם, דהיינו: שבתה של אָדל (בתו של רבי יוסקא), נשאָה לבנו של רבי יצחק אייזיק, רבי "שמחה ברוך" (בנה של שרה, זוגתו הראשונה). ממרת אָדל נשאָרו רק בן ובת, הלא הם רבי אברהם בערניו, ובת בשם רבקה מרים.

ג – רנד

חיה פת רבנו היתה צנועה מאד ובעלת יראת שמים עד מאד, שָׁלֵרֵב הקפדתה במדת הצניעות, היתה מכסה פניה כשהיתה הולכת ברחוב. בנשאָיה השניים שנשאָה לרבי אהרן נכדו של הרב ה"בעל התניא", היתה דרה בקרימנטשוק.

ג – רנה

רבי יעקב יוסף, מחתנו של רבנו, (בנו רבי זלמן, היתה בעלה של חיה, בת רבנו), היה דר בקרימנטשוק, ושם משפחתו היה ליוברסקי.

ג – רנו

רבי נחמן בן חיה בת רבנו המכנה "נחמן חיה לעס" היה בן יחיד לאביו רבי זלמן חתן רבנו ודר בטולטשין, מקום מגוריו של חותנו רבי בער, בנו של הצדיק רבי שלמה מקארלין זצ"ל, רבי בער עצמו היה דר שם משום חותנו הלא הוא רבי ברוך ממעזבז, שהיו לו שתי דירות, אחת בטולטשין ואחת במעזבז, בסוף ימיו עבר ר' נחמן לדור באימן, ונפטר שם בשנת תרמ"ט בהיותו בגיל שכעים, ונקבר אצל קברו של רבי נחמן מטולטשין.

ג — רנו

חותנו של רבי אפרים בן רבי נפתלי ז"ל, יש אומרים שהיה רבי שמואל טעפליקער, הינו רבי שמואל שפילבאנד. ויש אומרים ומסתבר שהוא הנכון שהתחתן עם בתו של רבי שמואל מתלמידי רבנו ואחותו של רבי אבאליה, ומטעם זה היה גר בקרמיניטשוק שלייד טשערין ששם היו דרים רבי שמואל ורבנו רבי אבאליה (ועין ב"עלים לתרופה" מכתב קנו).

ג — רנח

שם משפחתו של רבי שמואל טעפליקער היה שפילבאנד. לרבי שמואל היה בן בשם רבי נחמן ולו בן בשם רבי נתן, שהיה חתנו של רבי דוד צבי בן רבי יצחק בן מוהרנ"ת, שם זוגתו היה אדיל. [רל"י עוד הפירו] הוא היה דר בטעפליק ויהתפרנס מעבודת המלמדות. רבי יוחנן גלנט ז"ל היה חתנו בזוגו הראשון, שנשא את בתו מרת יוכבד, הוא נפטר בשנת תר"פ.

ג — רנט

בעיר קיבליטש דר אחד מתלמידיו המקורבים לרבי שמואל אייזיק תלמיד רבנו ז"ל, ונהגו תלמידיו בנסעם אליו מפעם לפעם לשבת-קדש לאסוף את כל בני חבורתם ולנסע יחדיו אליו. פעם כשעברו דרך עיר קיבליטש בערב שבת בכדי לאסוף את חברם, פגשוהו שוכב חולה במחלה אנושה, ובראותם שאין יכול להצטרף עמם בנסיעתם, הזדרזו מאד, בהתפונם להודיע מהרה מחליו לרבי רבי שמואל אייזיק וכדי שיפציר בתפלה לרפואתו השלמה. והנה רבי שמואל אייזיק היה נוהג להאריך מאד בתפלתו, בפרט בתפלת המנחה של ערב שבת, שהיה מאריך בה כמשך ארבע שעות. בהפנסם לביתו פגשוהו עומד בתפלה פדרונו, ובחפצם לגשת לתת לו את שם תלמידו החולה הבחינו איך שקבר מסומן אצלו על הדרך בכרפת "מחיה המתים" שם חברם, בין שאר שמות של נפטרים

שיח שרפי קודש / תלמידי רבינו ז"ל

קט

אוצר החכמה

19/08/2018חחחחח

אַחֲרַיִם, וַיִּדְעוּ וְהִבִּינוּ שְׂכָבָר נִפְטָר וְהִלֵּךְ לְעוֹלָמוֹ, וְעַתָּה עוֹסֵק כְּבָר
רַבָּם בְּתַקוּן נִשְׁמָתוֹ.

19/08/2018 תרמ"ח

שיח שרפי קודש

ר' נחמן מטולטשין זצ"ל

ג—רס

אמר פעם רבי נחמן טולטשינער ז"ל בדרך צחות, על הפסוק (תהלים קמה) "אשרי העם שפכה לו אשרי" וכו', דהיינו שאף על פי שעובר עלינו מה שעובר כל אחד כפי ענינו, אף על פי כן "אשרי", כי "אשרי העם שה' אלהיו", וזהו אשרי העם שפכה לו — אשרי העם שה' אלהיו.

וכן פרש על פי המוכא בזהר, והוכא בדברי רבנו ז"ל בתורה י"ג "שפכה" בגימטריא "משה" וזהו "אשרי העם" המקורבים לצדיק הדור שהוא בחינת משה שהוא בגימטריא "שפכה", וזהו: אשרי העם — שפכה לו, ועל ידי זה "אשרי העם שה' אלהיו", כי אשרי העם שמקורב לצדיק המקורבו לה' תבנה בדרך אמת, כמבואר בלקוטי מוהר"ן סימן כה עין שם.

ג—רסא

אמר פעם, ענין רבנו הרי הוא כמת מצוה, שאין לו קרובים, מחמת שבני העולם רחוקים ממנו, אולם אנו שפכר בן זכינו ונתקרבו אליו, הרי שמחייבים אנו לטפל בו וכראוי.

ג—רסב

אמר: בני העולם חושבים שהצדיקים הנסתרים הם חוטבי העצים או שואבי המים — אולם לאמת אפשר להיות כרבי אברהם בערניו שלנו (נכד רבנו ז"ל שהיה עשיר גדול כידוע) — ובכל זאת להיות אחד מהל"ו צדיקים.

ג—רסג

אמר פעם בדרך צחות: הרי מצינו שעל כל הדברים הטובים קבעו לזה חז"ל ברכה, והיכן מרומז ברכה על ענין רבנו? ואמר שזה

שאנו אומרים בזמירות שבת "ברוך ה' אשר נתן מנוחה לעמו ישראל", המרמז על רבנו הקדוש — "נחמן" — והוסיפו לזה אנ"ש רמז, אשר "נתן" "מנוחה", היינו רבנו הקדוש ותלמידו ז"ל.

ג — רסד

פעם כשישב רבי נחמן טולטשינער בבית-המדרש ועסק בעבודת ה' מאחורי הבימה, חשב שאף אדם לא נמצא בבית-המדרש, ולא הבחין שמוהרנ"ת נכנס ונעמד לידו, וכשהבחין פתאום שמוהרנ"ת עומד לידו, התמלא בפחד נורא עד שקפץ מרב יראה והתאדמו פניו מאד. אמר לו מוהרנ"ת: נחמן!! כף צריכים לפחד מפחד ה' ומהדר גאוונו.*

ג — רסה

כששאל פעם אחד מאנ"ש את רבי נחמן טולטשינער איזו שאלה, וענה לו. שאלו ההוא: הלא אחד מחשובי אנ"ש אמר לי שהיפך מדעתכם? ענה לו רבי נחמן טולטשינער ואמר: איני יודע מה לומר לך, אני קבלתי מתלמיד שהלכה כמותו!!!*

ג — רסו

הפליג פעם רבי סענדער טרהוויצער ז"ל, בשבחו של רבי נחמן טולטשינער ז"ל, ואמר: היינט שטייט אן דער נחל נובע מ'קור ח'כמה ביי רבי נחמן'ען, "כיום שוהה הנחל נובע מ'קור ח'כמה אצל רבי נחמן טולטשינער זצ"ל".

ג — רסז

ספר רבי איזיק אייזנשטיין ז"ל, שפעם בערב שבת התישב בסמוך לרבי נחמן מטולטשין ז"ל בעת שאמר שיר השירים ואמר אחריו מלה במלה, כי חפץ היה לאמרו בחמימות ובדבקות פראוי כמו רבי נחמן ז"ל, כשהרגיש רבי נחמן בדבר אמר לו אחר כך: "מה הנך מחקה אותי? קוף מחקה. — "אמלפע קרימט נאך".

שיח שרפי קודש / רנ"ט ז"ל

קטו

ג — רסח

ספר רבי נחמן מטולטשין ז"ל, שפעם בעת המחלקת הגדולה שקה בבית איש אחד שלא הפירו, והיה מטפל בבנים, וראה איך שבעת נענועו את התינוק בעריסתו שבכה וצעק מאד כדרך התינוקות, צעק עליו אביו ואמר, שקוט כבר, צועק הנך כבר כמו הברסלברס בעת תפלתם (קונטרס ימי התלאות).

ג — רסט

ספר ראבר"נ שבסוף ימי אביו בעת חולשתו, כשברך ברכת המזון וחשש שמא ירדם באמצע, בקש ממנו שישגיח עליו שלא ירדם באמצע, עד הגיעו לתיבות "אל יחסרנו", ואם ירדם אחר אמירת תיבות אלו לא יעוררו.

ג — רע

עיר אומאן היתה מאז ומקדם עיר של חזנים, וכל חזן שהיה רוצה להשמיע את קולו הנאה היה בא לאומאן, גם דרו בה מגדולי החזנים, פרפי יעקב סירוקה ועוד, ואף על פי כן הפירו תושבי העיר בנוראות תפלתו של רבי נחמן מטולטשין בימים הנוראים, ולאחר שסימו תושבי העיר את תפלתם בבית הכנסת הגדול שבעיר היו באים להתבשם מתפלתו של רנ"ט, והיו אומרים התושבים לאנ"ש איפה מגיע תפלתו של רבי יעקב לתפלתו של רנ"ט החזן שלכם, אף על פי שלרנ"ט לא היה קול צלול, כי קולו היה צרוד, וכקול שאגה, אולם השתפכות הנפש שלו עברה על מעלת הקול, וזו אשר הלהיכה את לב הקהל. לעמתו ר' ליב קאנסטאטינער היה "בעל בכי" וחזן גדול.

ג — רעא

לרבי אליעזר מעיר לאדיזין, [יש דעה שעוד זכה לקבל את פני מוהרנ"ת], נולד בן שיום מילתו חל להיות בראש השנה, ולא ידע לשית עצה לנפשו, האם יסע לראש השנה לאומאן וימנה שליח

למילת בנו, או שישאר בביתו בלאדיזין לקים מצות הברית של בנו בעצמו, ושאל על זה לרנ"ט, ענה לו רנ"ט: הפסוק אומר, "ומל ה' אלקיך את לבבך ואת לבב זרעך" (דברים ל), הרי שמקדם עליך למול את לבבך ואחר כך למול את לבבך, וכך עשה, ונסע לראש-השנה לאומאן. רבי לוי יצחק ז"ל עוד הכירו, ובקר אצלו בשנת תרע"ה, כי ראבר"נ שבחו מאד, ורצה להפירו, וחקוק היה בזכרונו כל הימים את "ברכת המזון" ששמע ממנו, שברכו בהתלהבות וחיית נפלא, אף על פי שהיה במקצועו סיטונאי.

11/08/2018
מאת הרב
יצחק הרב

ג — רעב

רבי נחמן טולטשינער ז"ל היה מקפיד שלא יעבר עליו יום ללא רקוד, ופעם בשנוזכר אחר שכבתו כבר על מטתו, אחר שקרא כבר קריאת שמע שעדין לא רקד באותו יום, ירד ממטתו ורקד לעצמו וחרז למטתו.

ג — רעג

בחי מוהרנ"ת היה נוהג לנסוע אליו בכל שבת שניה, היינו ששבת אחת שהיה בביתו ושבת אחת אצל מוהרנ"ת והנה באותה שבת האחרונה לחיי מוהרנ"ת היה צריך לפי סדר מנהגו לשהות בביתו, אולם באמצע השבוע בא אליו אחד מאנ"ש והודיעו בכאב "מוהרנ"ת שוכב חולה מאד בביתו ואיך שוהה אתה כאן בטולטשין?" ונתעורר על ידי זה והלך וצוה תיכף לרבי יצחק בן מוהרנ"ת שדר אף הוא בטולטשין: סע אתה לאביך תיכף ומיד ואני אבוא אחריך, ונסע רבי יצחק תיכף, ורנ"ט הגיע אחר כך לפני שבת, ושמש את מוהרנ"ת ביום הסתלקותו, שהיתה בערב שבת כידוע.

ג — רעד

היה מתפלל בראש-השנה בשליח-צבור לפני העמוד, והיה מתפלל בכזו התלהבות והשתפכות הנפש, עד שבפסירתו אמרו

שיח שרפי קודש / רנ"ט ז"ל

אנ"ש זה לזה בצער ובכאב תפלה כזו שוב לא ישמע עוד עד ביאת הגואל.

ג – רעה

היה שפל ברך כזה עד שהיה בעצמו מנקה את הבית המדרש משך שנים רבות, ובערב שבת לאחר שנקה את בית המדרש, היה מתישב במקומו לומר שיר השירים, ואמרה פדרכו בדכקות נפלאה.

ג – רעו

ספר רבי יודל חתנו (כ"ר יצחק בער שנשא את בתו של רנ"ט מזוג ראשון), שהיו אומרים בשבחו, שזכה והתפלל בראש השנה בכזו התלהבות ובהשתפכות הנפש, משום שכל ספרי ה"לקוטי הלכות" היו חדורים בו במחו ודעתו.

ג – רעז

איזה משך זמן מה היה לו ויכות עם רבי סענדער מטרהוויץ ואנשיו ז"ל, בענין נהול חשבונות הפספים, פי היה רצון אנ"ש מטרהוויץ, שהיו שולחים מעות להוצאות הקלויז שבאומאן, שינהל רנ"ט ז"ל חשבון הוצאות שלו ושל הקלויז בפרוטרוט. אולם הוא לא הסכים לזה, בטוענו שחבל לו על הזמן הזה של הנהלת החשבונות, וכשבא רבי סענדער וטען את טענותיו שיש לו על רנ"ט לפני גבירי אנ"ש, דחהו וטענו נגדו וכי מה טענותיך, — "הרי לאכל די"סא ומרק צריך רבי נחמן לאכל כמונו, וגם לתפר שמלה לכבוד החג לאסתר שיינדיל [זוגתו], וליותר מזה אינו זקוק, ואם בן עבור מה צריך הוא לנהל חשבונות". "עסין קאשע מיט יוף דארף רבי נחמן עסן גלייך מיט אונז און מאכן א קלייד פאר אסתר שיינדל אויף יום-טוב, און מער דארף ער נישט".

ג – רעז

אחר כך פעם בערב ראש השנה בעת שהלך רבי טוביה

באברניצער ז"ל להציון, פגשו רנ"ט. ורצה לפרש שיחתו לפניו בענין הויכוח הנ"ל, כי הוא היה מגבאי אנ"ש מטרהוויץ, פנה אליו רבי טוביה ואמר לו, "רבי נחמן! רבי נחמן!! איני רוצה לשמוע מכל זה כלל וכלל, כי לא רצה להכנס בוכוח זה כלל, התפעל רנ"ט מהגינותו וישרו שבורח כל כך מכל וכווח ומחלקת, עד שנענה ואמר לו: "שתאריך ימים" "לאנג לעבן זאלסטו" וכן היה.

ג — רעט

כששאל פעם אחד מאנ"ש את רבי מיכל, נכד מוהרנ"ת, מי הוא כיום הראש בית המוזכר ב"לקוטי תפלות" תפלה ל"ג חלק ב, ענה לו "בזמננו היה זה רבי נחמן טולטשינער", עליו השלום.

ג — רפ

נענה פעם ואמר: וכי היכן מגיע אני לעבודת ה' של אנ"ש מטרהוויץ, אולם כשנצרכים לעצה — צריך לשאול אותי, "ווי קום איך צו די עבודה פון די טרהוויצער — אפער א עצה דארף מען פרעגן ביי מיר".

ג — רפא

רבי אברהם ציפר'עס, בנו של רבי מרדכי דין ז"ל, היה למדן מופלג וישב תדיר רק על התורה והעבודה ולא היה מפסיק בדבור כלל וכלל, ואפלו עם בני ביתו היה מדבר מעט מאד מאד, ואף-על-פי-כן פשהיה בא אליו רנ"ט לבקרו היה יושב ומדבר עמו שעות ארוכות, עד ששאלוהו בני ביתו על זה, "מדוע עמנו אינך רוצה לדבר ועמו יושב הנך ומדבר כמה שעות רצופות? ענה ואמר להם: "רבי נחמן איש חכם גדול הוא כל כך, שכשליהודים תהיה מדינה ימנו אותו לשר האוצר פייננס מיניסטער" ולסבה זו האריך עמו בדבור כל כך.

ג – רפב

רבי יודל ז"ל חתנו אמר פעם בשבחו: חותני היה מתפלל בהתלהבות וחקימות כזו, כחם קטר הרפכת, שנקרא בלע"ז "א לאקאמאטיב", ששם רותח דוד המניע את הרפכת כחם עצום.

ג – רפג

בעת שהיה צריך בנו רבי ישראל להתיצב לצבא, התפלל רנ"ט הרבה על שחרורו, ובקש ממנו רנ"ט שפשיזפה וישתחרר לא ישלח לו מברק הודעה על זה. "זאלסט מיר נישט שיקן קיין דעפעש", כדי שלא יפסיק להתפלל עליו עוד, בהטעימו: אם כבר לא יוצרכו עבורך התפלות יועילו התפלות ויבואו לשמוש לשאר בני ישראל המצויים בצרה זו.

ג – רפד

כשחזר רנ"ט ז"ל לברסלב אחר שהדפיס בגאליציא ביגיעה רבה חלק מחלק הראשון של ספרי "לקוטי הלקויות", אמרו אנ"ש למוהרנ"ת בפניו: "יכולים אנו כבר לקרא לו בשם "רבי נחמן" כאות הוקרה על מעשיו הטובים, אמר להם מוהרנ"ת וכי זהו זה!! קליפת ביצה גם זה טוב, ואמר בבדיחותא, השפיכוהו על השלחן לחטוף הלקאה, כאומר, איזה מעשה טוב שהוא אפלו מעט כקלפת ביצה הוא כבר ראוי לשבח, ואם פן מדוע לקרוא לו עבור מעשה טוב זה בשם "רבי", "א דאס איז דאס א שאלאכטץ פון א היי, איז אויף גוט – לייגט אים איבער אויפן טיש חאפן א שמייץ". ואמר ראבר"נ, מוהרנ"ת נהג כך פי שמר מאד על אבי שלא יכשל חלילה בשום מחשבה של גאות.

ג – רפה

הבחינו שהיה נזהר מאד לבלי לומר שום חסרון על שום דבר אכילה, וכל מה שהיו מגישים לפניו היה אוכל מבלי לתבל את האוכל במלח וכדומה.

ג — רפז

התקופה

כְּשֶׁהָיָה רל"י ז"ל פָּעַם בְּעִיר בְּאֶרְיִיץ פִּנְשׁ שָׁם בְּשִׁמְשׁ שֶׁל בֵּית
כְּנֶסֶת, שֶׁסָּפַר לוֹ שְׁבַע־עִירֹתָיו שְׁבַת פָּעַם אָצֵל רנ"ט, וְשִׁבַּח אֶת רנ"ט
מָאד, וְהִפְלִיג לְפָנָיו מִגְדֵּל הָאֶרֶת שְׁבַת שְׁהִיָּה לוֹ אָצֵלוֹ מָאד, עַד
שְׁסִיִּים בְּאֶמְרוֹ לוֹ: מָה אוֹמֵר לָךְ, הִיָּה טוֹב, וְאִינִי יָכוֹל לְשַׁכְּחוֹ.

התקופה

ג — רפז

סֵפֶר רַבִּי אֵיזִיק אֵיזִיזְנִישְׁטֵיין מְאוּמָאן ז"ל: פָּעַם בְּלַיִל יוֹם כְּפוּר
אֲחֵר תְּפִלַּת מְעִרִיב, פָּנָה אֵלַי רנ"ט וְאָמַר לִי: "אֵיזִיק בָּא נָא בְּכַקְשָׁה
וְסִיעֵ לִי לְהוֹצִיא וְלִשְׁפוֹף הַחוּצָה אֶת הַמַּיִם שֶׁבְּחִבֵּית הַקְּבוּעָה בְּפֶתַח
בֵּית הַכְּנֶסֶת", שֶׁהִתְמַלְאָה מִמֵּי נְטִילַת יָדַיִם שֶׁל אֲנִי שֶׁרָחֲצוּ יְדֵיהֶם
לְפָנַי הַתְּפִלָּה, בְּלַע"ז נִקְרָאת חֲבִית זוֹ בְּשֵׁם "צִיבֵר", וְאָמַר לוֹ רנ"ט
בְּלִשׁוֹן צְחוּת "בָּא נָא וְתִהְיֶה שְׁלִיחַ צִיבֵר", תִּיכֵף הִפְשִׁיט רנ"ט אֶת
הַקֵּיטֵל וְלָקַח מִקַּל אַרְוֶף וְתַחֲבֹו בְּיַדֵּי חֲבִית וְהוֹצִיאוֹ בְּיַדֵּי שְׁמַצֵּד
הַשְּׁנִי, הִנִּיחַ צַד אֶחָד שֶׁל הַמִּקְל עַל כְּתָפוֹ וְאֶת צַד הַשְּׁנִי שָׁם רַבִּי
אֵיזִיק עַל כְּתָפוֹ, וְכֵן יָתְדוּ הוֹצִיאוֹ אֶת הַמַּיִם לַחוּץ וְשִׁפְכוּהוּ, לְאַחֵר
שָׁמַר רנ"ט אֶת מְלֶאכְתּוֹ זוֹ, תָּזַר וְלָבַשׁ אֶת הַקֵּיטֵל וְהִתְחִיל לֹמַר אֶת
כָּל הַתְּהִלִּים כְּנֶהוּג, וְאָמְרָה בְּהַתְּלֵהבוּת כְּדָרְכּוֹ. וְהִפְטִיר רַבִּי אֵיזִיק
כְּשֶׁסָּפַר מַעֲשֵׂה זוֹ, וְאָמַר: רנ"ט נֶהֱג בְּכָל זֶה בְּפִשְׁיטוֹת וְתַמִּימוֹת כָּל
כֶּף עַד שֶׁלֹּא נִתֵּן לְהַבְחִין שׁוּם חֲלוּק בֵּין סְחִיבַת הַדּוּד וְשִׁפְיַכַת הַמַּיִם
לְאִמִּירְתּוֹ אֶת הַתְּהִלִּים, שְׁאֵת שְׁנִיָּהֶם עָשָׂה בְּתַמִּימוֹת וּפִשְׁיטוֹת וּבְחִין
דְּקִרְשָׁה נִפְלָא לְלֹא שׁוּם הַבְּדֵל.

ג — רפח

כִּידוּעַ הַקְּפִידוֹ אֲנִי שׁ לֹא לְאָכַל שְׂרוּיָה בְּפֶסַח "גִּיבְרָאקֶס" שֶׁכֵּן
נֶהֱג רַבְּנֵנוּ, וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן נֶעְנֶה פָּעַם רנ"ט וְאָמַר לְבִנֵּי בֵיתוֹ, שְׁכַשְׁיֵרָאוּ
שְׁנוּפֵל אִיזָה פְּרוּר מְצָה מְמַנּוּ לְתוֹף הַמָּרְק שֶׁלֹּא יִסְפְּרוּ לוֹ, כִּי הַתּוֹרָה
הַזֵּהִירָה וְאָסְרָה מְשֵׁהוּ חֲמֵץ וְלֹא מְשֵׁהוּ מְצָה.

שיח שרפי קודש / רנ"ט ז"ל

קכא

ג — רפט

באומאן נהגו למפור את העליות לתורה שבימי ראש-השנה, ביום ערב ראש-השנה, וכן לא היו מארגנים כמה מנינים לקריאת התורה אלא רק מנין אחד, פעם קנה רבי יחזקאל העשיל ז"ל את הקריאה "לוי", אולם למחרת בעת הקריאה צוה להגבאי לכבד בעליה זו את רבי נחמן טולטשינער ז"ל, שגם בן היה לוי פידווע, לאחר ראש-השנה כשבא לפרוע לרבי נחמן טולטשינער את שכר העליה אמר לו רנ"ט בקפידא, שעוד פעם לא יעשה כן — בהפטריו, כשקונים עליה צריך לבד לעלות לתורה, כי לא סבלו אנ"ש את ענין הכבודים וגינוגי הכבוד.

ג — רצ

בעת שיצא לאור עולם הספר הקדוש "לב העברי" על-ידי הצדיק רבי עקיבא יוסף שלעזינגער זצ"ל, מתלמידיו הגדולים של הרב ה"חתם סופר", אמר: כנגד החשף הגדול שמתפשט בעולם בעת הזאת, סבב ה' יתברך שזה לעמת זה יצא ספר זה שסלק הרבה מהחשף. כי כלו דברי מוסר נפלאים וסותר שם את כל הדעות הכוזבות של האפיקורסים הרשעים.

ג — רצא

ספר רבי הערש כהן ז"ל, שפעם בצעירותו התקלקל אצלו השלום בית, עד שעזב את ביתו וברא לשהות באומאן, כשראהו רנ"ט קנטרו, ואמר לו, מה? ! אתה מתקוטט עם אשתך — ומשום כן בורח הנך לכאן — וכי פאן באומאן הוא אחד מהערי מקלט? וואס דו קריגסט זיך מיט דיין פרוי איז דא דער ערי מקלט"?

ג — רצב

כשדבר פעם מגדל מעלת למוד ספרי רבנו נענה ואמר: אם אנו לא נלמד בספרי רבנו מי אם בן ילמד את ספריו? "אז מיר וועלן

נִישֵׁט לְעֶרְנֵעַן דָּעם רַעֲבֵנְס סֶפֶר ווער דען וועט לְעֶרְנֵעַן דָּעם רַעֲבֵינְס סֶפֶר.

19/08/2018 10:05

ג – רצג

פֿעם בעת השמחה הגדולה שהיתה בשמחת תורה, נכנס לקלויז מתנגד שהיה שתיי עד מאד, והתחיל לדבר סרה על אנ"ש בפניהם, אָחִזוּ רנ"ט וְהוֹצִיאוּ לַחוּץ וְהַשְׁאִירוּ שָׁם וְיָרַד אִזְ גֶּשֶׁם רַב, וְהָיָה הַרְחוֹב מְלֵא בּוּץ, בְּאָמְרוֹ לוֹ, "כָּאֵן מְקוּמְךָ" "דָּא אִיז דֵּיין אָרֶט".

ג – רצד

כְּשֶׁנֶּסַע רנ"ט ז"ל לְלַעַמְבֶּעֶרְג לְהַדְפִּיס אֶת הַלְקוּטֵי הַלְכוֹת לֹא הָיָה לוֹ מְעוֹת בְּשִׁפְע אָפֶלוֹ כְּדֵי כְּסוּי הוֹצָאוֹת הַנְּסִיעָה, וְכָל שָׁכֵן עַל הַהַדְפָּסָה, כְּשֶׁכָּתַב לְמוֹהֲרַנְ"ת מִדְּחִקוֹ הַגְּדוֹל, בֵּינן דְּבָרָיו נָחַם אֶת עֲצָמוֹ בְּמִכְתָּבוֹ עַל פִּי הַכְּתוּב, "בְּטַח בָּהּ לֵב בְּעֵלָה – וְשָׁלַל לֹא יִחְסֵר", דְּהֵינְנוּ שֵׁישׁ לוֹ בְּטַחֲוֹן בְּה' יִתְבָּרַךְ שִׁיזְמִין לוֹ מְעוֹת עֲבוּר הוֹצָאוֹתָיו, וְעַל יְדֵי מַדַּת הַבְּטַחֲוֹן עֲצָמוֹ, בְּוֹדָאֵי "שָׁלַל לֹא יִחְסֵר".

ג – רצה

אָמַר פֿעם בְּצַחוֹת לְשׁוֹנוֹ: מְקַנָּא אָנִי בְּר' שְׁבִתִּי בְּרִסְלֶכֶר ז"ל שְׁלֵא דָר בְּעִיר בְּרִסְלֶב וְאָף עַל פִּי כֵן הַכֵּל מְכַנֵּים אוֹתוֹ בְּשֵׁם "בְּרִסְלֶכֶר" וְאֵנִי דְרָתִי י"ח שָׁנִים בְּבְרִסְלֶב וְלֹא זְכִיתִי לְכַנּוֹי נְכַבֵּד זֶה.

ג – רצו

כְּשֶׁבָּנָה רַבֵּי סַעַנְדֶּעֶר בְּשָׁנַת תַּרְכּו"ו מִחֲדָשׁ אֶת הַקְּלוּיז, בָּנָה לְמִטָּה עֲשָׂרָה חֲדָרִים בְּרִצּוֹתוֹ שִׁידוּרוֹ בּוֹ עֲשָׂרָה בְּטָלְנִים מְאַנ"ש שְׁלֵא יַעֲסִקוּ בְּשׁוּם מִשָּׂא וּמַתָּן, רַק יֵשְׁבוּ עַל הַתּוֹרָה וְהַעֲבוּדָה, וְלֹא הַסְּפִים עָמוֹ רנ"ט, בְּאָמְרוֹ "רַבְּנוֹ לֹא אוֹחִז מַחְזִילִים שְׁכִירִים", "דְּעַר רַבֵּי הָאֵלֶּט נִישֵׁט פּוֹן גִּידוֹנְגִינְעֵ זַעֲלָנְעֶר". רנ"ט בְּעֲצָמוֹ דָר שָׁם אַחַר כֵּן, מִחֲמַת נְהוּלוֹ אֶת מִשְׁרַת הַגְּבָאוֹת שֶׁל הַקְּלוּיז.

ג — רצז

פעם בתשעה באב שָׁהָה אֶצֶל אַנ"ש בְּעִיר דְּעַמִּיטְרִיוּקַע
הַסְמוּכָה לְעִיר טְשֶׁעְרִין, שָׁם בְּעִיר דֶּר אֵיזָה מִתְנַגֵּד לִין שְׁהִיָּה מִתְלוֹצֵץ
וּמְצַר לְאַנ"ש, כְּשֶׁשָּׁמַע שְׁבָא רַנ"ט לְעִיר, רָצָה לַעֲשׂוֹת לִיצְנוּת גַּם
מִמֶּנּוּ כְּהַרְגֵלוֹ הָרַע, וְהִלֵּךְ לִפְגָּשׁוֹ בְּבֵית הַפְּנִסָּת, וּכְשֶׁרָאָה אִיף שִׁיֵּשֵׁב
בְּפִינָה בְּבֵית הַפְּנִסָּת (כִּי כִּף הָיָה נוֹהֵג לְשַׁבֵּת לְאַרְץ וְלוֹמַר קְנוֹת וְכוּ'
מִשָּׁף כֹּל הַלֵּילָה), וְאָמַר אֶת הַקְּנוֹת בְּשִׁבְרוֹן לֵב וּבְנִיעִמָּה כְּדַרְכּוֹ, לְאֵט
לְאֵט הִתְלַהֵב וְהִתְעוֹרַר הוּא עֲצָמוֹ עַל יְדֵי זֶה, עַד שֶׁנַּעֲמַד אֶצְלוֹ וְהִחַל
אִף הוּא לְבַכּוֹת יַחַד עִמּוֹ עַד שֶׁלֹּא הָיָה יָכוֹל שׁוֹב לְהַפְרֵד מִמֶּנּוּ כֹּל
הַלֵּילָה, וּמֵאֲזוּ הִתְקַרַּב אִף הוּא לְאַנ"ש בְּהִתְקַרְבוֹת גְּדוֹלָה.

ג — רחצ

סֵפֶר רַבִּי נִתֵּן בְּיִטְלֵמַאכְעֵר בְּנוֹ שֶׁל רַבִּי פְּנַחֵס יְהוֹשֻׁעַ וְז"ל,
שְׁבִהִיתוּ יֶלֶד קָטָן, לְקַחוּ אֲבִיו לְאוּמָאן לְקַבּוּץ אַנ"ש בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה,
וּכְשֶׁשָּׁמַע אֶת רַנ"ט פּוֹתַח בְּשִׁאֲנַת אָרִי לֹמַר אֶת הַקַּאפִּיטַל "לְדוֹד
מְזֹמֹר" הִנָּאֵמַר בְּלֵיל רֹאשׁ הַשָּׁנָה, נִפְל לְאַרְץ מְרוֹב הַפְּחַד שֶׁנִּפְל
עָלָיו.

ג — רצט

כְּשֶׁאָמַר וְהִסְבִּיר פְּעַם רַאבְר"נ לְאֲבִיו רַנ"ט שְׁגַם בְּשִׁכַּל נִתֵּן
לְהִבִּין מְדוּעַ נִכּוֹן הַדְּבָר לְהִתְרַחַק מִהַרְוֹפָאִים וּרְפוּאוֹתֵיהֶם, גָּעַר בּוֹ
אֲבִיו רַנ"ט וְאָמַר לוֹ: "צְרִיף לְקִים צוּיֵי רַבְנוֹ, לְהִתְרַחַק מִהַרְוֹפָאִים
מִחֲמַת אֲמוּנָה בְּדַבְּרֵיו לְבַד. כִּי כְּשִׁיתְרַחַק מֵהֶם מִחֲמַת הַהִבְנָה
שְׁבִשְׁכְּלוֹ, יָכוֹל לְהִיּוֹת שְׂאֵחַר זְמַן יְבִין לְהִיפֵף, וְדַבּוּר רַבְנוֹ שְׂאֵמַר
שְׁצַרִּיכִים לְהִתְרַחַק מֵהֶם, אֵינּוּ נִתֵּן לְשִׁנּוּי.

ג — ש

כְּשֶׁשָּׁמַע פְּעַם רַבִּי לֵיב קְאִנְסְטַאנְטִינֶעֶר וְז"ל אִיף שְׁכַמָּה מְאַנ"ש
אָמְרוֹ לַעֲצָמָם בְּצַעַר אַחַר גְּמַר תְּפִלְתּוֹ שֶׁל רַנ"ט בְּתַפְלַת הַמוֹסָף שֶׁל

יום א' "חבל! פי בעת נצטרף כפר לחכות עוד שנה לשמוע את תפלתו של רנ"ט", כי חפצו שרנ"ט יתפלל גם ביום השני, פנה אליהם רבי ליב ואמר להם: "אינכם יכולים לתאר לעצמכם את הצער וחלישות הדעת שיהיה לי כשלא אתפלל לפני העמוד כמנהגי מאז ומקדם", ולרוב אהבת החברים שהיה בין אנ"ש ותרו על פונתם הטובה ונחמוהו באמרו לו: "כן בן רבי ליב, אתה תתפלל, אתה תתפלל."

ג — שא

כשנודע לרנ"ט ז"ל מהתקרבותו של רבי אייזיק אייזנשטיין בעיר קאנסטנטין, נסע לשם במיוחד ושהה שם עם אנ"ש כמה שבועות, וכדי לעודדו ולקרבו לאנ"ש. כי היה אכרף יקר ערך עד מאד.

ג — שב

רבי אייזיק אייזנשטיין, היה מקורב מאד לרנ"ט, והיה מבני ביתו, וספר מגדל ישוב דעתו וצדקתו שראו בו סמוך לפטירתו, הוא צנה לבני ביתו שכינו עבור אנ"ש מאכל העשוי מעדשים הנקרא גריץ, כדי שפשיחורו מהליתו יהיה מוכן להם מה לטעם איזה מאכל חם, ולפני פטירתו ממש, אמר מלה במלה את תפלת "ברוך שמייה דמריה עלמא", וכשהגיע לתיבות "ביה אנא רחיץ" חזר על תיבות אלו הרבה פעמים, "ביה אנא רחיץ", ביה אנא וכו', ואחר כך התחיל לומר תפלת אלקי נשמה וכו' מלה במלה בהשתפכות הנפש, וכשהגיע לתיבות "ואתה עתיד ליטלה ממני" נפטר.

ג — שג

רנ"ט ז"ל היה משתמט מללמוד ולדבר לפני הצבור בעת סעודה שלישית של שבת וכדומה, בעת שהיה שם הרב מטשערין ז"ל, מחמת הכבוד הרב שרחש לו, ועל כן היה נכנס הרב לשמוע דבריו אחר שפבר החל לדרוש, וחפה בחדר הסמוך לבית המדרש הנקרא "פאליש" כדי לשמוע משם את דבריו. כשהבחין בזה פעם הרב,

שיח שרפי קודש / רנ"ט ז"ל

קכה

פנה אליו ואמר לו: "מדוע נשמטים אתם מלדבר ולומר תורה בפני, הרי פששומע אני מכם איזה דבור הרי הוא עבורי פרוש על הלקוטי מוהר"ן".

ג – שד

פעם אחר ששמע דבריו הנפלאים שפרש ובאר איזה מדרש על פי דברי רבנו, כי כן היה דרכו לתפוס איזה מאמר חז"ל שבמדרש ולבארו לעובדא ולמעשה על פי דברי רבנו, נענה הרב ואמר: "זכיתי כבר ברודה' כמה וכמה פעמים לעבור על דברי המדרש האלו, אולם לבארו כן על פי דברי רבנו לא זכיתי".

ג – שה

כשהשתטח פעם רבי יודל חתנו על קברו שבאומאן, וראה את המצבה הקטנה שעל קברו שהיה כתוב בה רק התיבות "פ"נ איש תם ר' נחמן הלוי חזן" התרגש מאד ואמר: הרי אין רואים פה כלל קבר, וסיים מעצמו ואמר: "בחייו היה חותני שפל וכלום בעיני עצמו, וגם עתה הינו שוב פלום", "ביים לעבן איז ער גיווען א גארנישט און איצטער איז ער ווייטער גארנישט".

ג – שו

רבי ישראל ליב מבאפליע ז"ל, היה צדיק גדול ומהעובדי ה' הגדולים עוד בזמן מוהרנ"ת, כשרצה להעתיק מושבו מבאפליע לבוא לדור באומאן, מנע אותו רנ"ט מזה ולא הסכים עמו בזה, פעם כששעה רבי ישראל ליב על ציון רבנו ונכנס לשם אז גם רנ"ט, אמר לו רבי ישראל ליב "רבי נחמן בא ונטען את טענותינו בנדון זה לפני רבנו". "קום זאך לאדינען פארן רעבן", תיכף יצא רנ"ט ז"ל מהציון ולא רצה לדבר עמו מזה, כי לא סבל לשונות והנהגות של גדלות פאלו.

ג – שז

אנ"ש היו אומרים, עד זמנו של רנ"ט היו השיחות והאמרות

מרבנו וכו' מדויקים בתכלית, ונמסרו מאחד לחברו פהוגן, עם חנם ויפדים האמתי, אולם אחר כך כבר עלו בהם שבושים והיו צריכים לברר וללבן כל שיחה וספור על נכונם.

ג — שח

הקפיד והתלוצץ על אלו הנוהגים לקדש בשבת בבקר על יין-שרף, ואמר: "ממה נפשך הרי שזה המקדש או שפור הוא, או עם הארץ, כי כששוחה יותר מרביעית, הרי נוהג כשכור, וכששוחה פחות מזה, הריהו עם הארץ, כדין השלחן ערוף, שצריך המקדש לשחות כשעור רביעית", ועל כן הנכון הוא שיקדש כל אחד בביתו על יין וישתה כשעור. (כן נהג גם החוזה זי"ע, מביאו ה"בית יצחק" [שמעלקיש]).

ג — שט

פעם בשנות המחלקת הגדולה, באמצע השמחה והרקוד שהיה בשמחת תורה, יצא רנ"ט לרחוב הסמוך לקלוז עם חתיכת חלה "קוליטש", והכריז ואמר בשמחה, גם חסידי ברסלב אוכלים קוליטש, "בראסלווער חסידים עסין אויף קוליטש". כאומר, על אף כל הרדיפות לא נתן ה' למוט רגלינו ויש לנו כל צרכנו ובשפע.

ג — שי

כשהתפלל פעם רנ"ט בראש השנה לפני העמוד והגיע לתיבות "אבינו מלכנו כלה וכו' ושנאת חנם מעלינו" אמרה בצעקה ושאגה נוראה כזו עד שגעו כלם בבכיה, על גדל שנאת החנם שהיה עליהם מצד המתנגדים ושגם בינינו עדין אין השלום בשלמות כראוי וכנכון.

ג — שיא

פעם התארח רנ"ט אצל אחד והגיש לו הלה איזה מאכל שלא היה לו שום טעם כלל, אולם היה חם מאד, שבח רנ"ט את המאכל

שיח שרפי קודש / רנ"ט ז"ל

קבו
ואמר: "הוּ הוּ חַם חַם" וְלֹא הִרְאָה שׁוּם הִרְחָקָה לַמַּאֲכָל, אֲלֵא שֶׁבַח
אֶת הַמַּאֲכָל שֶׁלֹּא הָיָה בּוֹ שׁוּם מַעֲלָה חוּץ מִזֶּה שֶׁמִּחַמֵּם.

ג — שיב

בְּמִסְפָּר, נוֹלַד רנ"ט בְּשַׁנַּת תקע"ד, וּבְכַבֵּר בְּשַׁנַּת תקצ"ה כְּשֶׁהָיָה
אֶךְ בֶּן עֶשְׂרִים וְאַחַת שָׁנָה, כִּנְיָה אוֹתוֹ מוֹהֲרֵנ"ת בְּ"מַכְתָּבוֹ" בְּשֵׁם
רַבִּי נַחֲמָן מֵהֵיִסִין.

ג — שיג

רַבִּי נַחֲמָן מֵטוּלִטְשִׁין ז"ל, הִחֵל לְהִתְפַּלֵּל מוֹסָף כְּשֶׁלִּיחַ צְבוּר
בְּקְבוּץ אַנ"ש בְּרֵאש־הַשָּׁנָה בְּשַׁנַּת תר"ח, בְּהִיוֹתוֹ בֶּן שְׁלֹשִׁים וְאַרְבַּע
שָׁנִים (נוֹלַד בְּשַׁנַּת תקע"ד), וְקָדַם לָזֶה הִתְפַּלֵּל בְּיוֹם כְּפוּר בְּכַרְסֶלֶב,
וְאֵז נִחְגְּלָה כַחוֹ בַתְּפִלָּה, וְהִתְפַּלֵּל עַד סוּף יָמָיו — שַׁנַּת תרמ"ד.
לְפָנָיו הִתְפַּלְלוּ כְּשֶׁלִּיחֵי צְבוּר בְּרַב הַשָּׁנִים, רַבִּי חֵיִקֵּל תַּלְמִיד רַבְּנוּ
ז"ל, וְכֵן רַבִּי יְקוֹתִיאֵל בֶּן רַבִּי גֵרְשׁוֹן נִינּוֹ שֶׁל הַרְבַּ מְטָרְהוּוִיצֵעַ ז"ל
שֶׁמוֹהֲרֵנ"ת בְּעֶצְמוֹ הִלְבִּישׁ לוֹ אֶת הַקִּיטֵל, וְשָׁלַח אוֹתוֹ לְהִתְפַּלֵּל כַּמָּה
שָׁנִים לְפָנָיו הַעֲמוּד.

ג — שיד

בְּמוֹצָאֵי יוֹם־כְּפוּר, לְאַחַר הָאֲכִילָה, הָיוּ אַנ"ש נוֹהֲגִים לְבוֹא
וּלְהִתְאַסֵּף לְשַׁעַר מוֹעֲטוֹת בְּבֵיתוֹ שֶׁל רַבִּי נַחֲמָן טוּלִטְשִׁינֵצֶר ז"ל וְהָיוּ
מְדַבְּרִים יַחַד בְּעִבּוּדַת ה' וְחוֹזְרִים אֶז יַחַד עַל הַנְּסַחָאוֹת וְכוּ'. וְהָיָה
רנ"ט מְרַבֵּה אֶז בְּשִׁבְחֵי מוֹהֲרֵנ"ת ז"ל.

ג — שטו

עַל קְבֻרוֹ נִחְרַט: "פ"נ אִישׁ תָּם רַבִּי נַחֲמָן ב"ר אֲבָרְהָם הַלּוֹי
ז"ל", בְּלֹא שׁוּם שְׂבָחִים, וְאָמַר רַאבְר"נ בְּנוֹ שֶׁאַפְלוּ תִיבוֹת אֵלוֹ "אִישׁ
תָּם" לֹא הָיוּ צְרִיכִים לְכַתּוֹב — אוֹלָם אָבִי בְּאֵמַת הָיָה אִישׁ תָּם.
נָאֵר מֵיִין טַאטֵעַ אִיז טַאקִי גִיווּעֵן אַ תָּם".

ג — שטז

רנ"ט ז"ל החל להתפלל כשליח צבור בשני ימי ראש השנה בתפלת המוסף, בשנת תר"ח, אחר-כך בשנת תרי"א. כשכא רבי ליב קאנסטאנטינער ז"ל לקבוץ בפעם הראשונה, התחלקו בתפלתם, שביים הראשון התפלל רבי נחמן וכיום השני רבי ליב, ולאחר פטירתו של רנ"ט התפלל רבי ליב בשני הימים של ראש השנה. לאחר פטירתו של רבי ליב בשנת תרמ"ט החל רבי נחמן נעמירובער להתפלל בשני הימים, עד שנת תר"פ, בעוד שרבי אברהם סופר שטרנהרץ, ממשיך להתפלל תפלת שחרית כשליח צבור, עוד משנת תרמ"ה, ובשנת תר"פ החל להתפלל מוסף רבי לוי יצחק ז"ל, ומשנת תרפ"ב התפלל ר' אברהם ז"ל מוסף ורל"י שחרית.

ג — שיז

בזמנו של רבי נחמן טולטשינער, היה רבי אליעזר ביאלסטווצקער ז"ל, מתפלל לפני העמוד בימי ראש השנה את תפלת השחרית, ולאחר שעלה לארץ ישראל בשנת תרמ"ד, המשיך אחריו להתפלל רבי אברהם שטרנהרץ, בהיותו אז בגיל עשרים ושתיים שנה.

ג — שיח

ספר רבי שמואל ווינבערג ז"ל, שבהיותו ילד קטן, אמר לו רבי נחמן מטולטשין את הלשון שבתורה "ח"ב: "מה שהעולם רחוקים מהשם יתברך ואינם מתקרבים אליו יתברך, הוא רק מחמת שאין להם ישוב הדעת ואינם מושבים עצמן וכו'", עין שם, וכל כך חדרו הדברים ללבו, עד שחמשים שנה אחר כך לוו אותו דברים אלו, ואמר, שכמעט כל יהדותו בא לו ממספר תיבות אלו.

ג — שיט

רנ"ט זכה להפיר ולשמש את מוהרנ"ת עוד בצעירותו וילדותו

שיח שרפי קודש / רנ"ט ז"ל

קכט

ממש, בהיותו עוד ילד קטן כבן שבע, כי פשהיה מוהרנ"ת בא לשהות בהייסין לשבתות וכדומה, שקה בבית דודו רבי ראובן יוסף, והיה רנ"ט מסייע לו ולוקח עבורו את הסדור והשעון והמשקפים וכדומה לבית הפנסת, והיה מוהרנ"ת מחבבו מאד ומקרבו עוד בילדותו.

ג — שכ

היה מקפיד על אלו שנשארו לשהות באומאן יותר משני שבועות ברציפות.

ג — שכא

היה נוהג לחזור על השיחות ששמע ממוהרנ"ת עם רבי יצחק בן מוהרנ"ת.

ג — שכב

לא ידוע אם עלה לבקר בארץ ישראל.

ג — שכג

מזויג ראשון היה לו רק בת אחת, ומזויגו השני נולדו לו שני בנים ושלוש בנות, בהו הראשונה התחתנה עם רבי יודל ב"ר יצחק בער מטעפליק ז"ל. בת אחת התחתנה עם רבי גדליה וולוול ב"ר מנשה מאומאן ז"ל, ואחת שנקראה בשם מלכה ונשאה לרבי נתן בייטלמאכער ז"ל, [אחר כך התגרשו כשרצה רבי נתן לעלות לארץ ישראל, ונשאה לרבי אלטער טעפליקער ז"ל], ועוד בת בשם רחל שנשאה לרבי יחיאל, בניו, האחד המיוחד הלא הוא רבי אברהם ז"ל, בעל-מחבר הספר הנפלא "ביאור הלקוטים", "כוכבי אור", ועוד.

ג — שכד

מרת אסתר שינדל זוגתו של רנ"ט בזויג שני היתה אלמנה, ולאחר התאלמנותה התאכסנה ושהתה בבית אדיל בת רבנו, והיא

ששדכה אותה לרנ"ט, לאחר החפה טפחה לה אדיל על שכמה ואמרה לה "נתתי לך בעל ירא שמים". היתה לה בן מבעלה הראשון בשם ר' ישראל, והיה דר בטשערין ודמה מאד לראבר"נ.

ג — שכה

רנ"ט ז"ל התייתם מאביו רבי אברהם בהיותו ילד קטן ודודו רבי ראובן יוסף לקחו וגדלו בביתו, רבי ראובן יוסף זה, היה איש אמיד וקמו כן גאון ולמדן מופלג, הם היו יחד חמשה אחים, כלם מתלמידי רבנו, סבו של רנ"ט נקרא בשם רבי ישראל.

ג — שכו

מוצאו היה מהייסין, נולד בשנת תקע"ד ובשנת תק"צ נשא אשה, ועבר לדור בטולטשין, ודר שם שמונה עשר שנים, עד לשנת תר"ח, אחר-כך עבר לדור בברסלב, עד לשנת תרכ"ו, גם כן משך שמונה עשר שנים, ובשנת תרכ"ו עבר לדור באומאן עד לשנת תרמ"ד, שוב משך שמונה עשר שנים, ובכ"ו ניסן שנת תרמ"ד נסתלק לעולמו לשלום.

19/08/2018

שיח שרפי קודש

מוצר החכמה:

ר' נחמן הרב מטשערין זצ"ל

אבר החטט

ג — שכז

לאחר פטירתו של רבי שמואל יצחק תלמיד רבנו ז"ל שפנה ברבנות בעיר טשערין, פנו אנ"ש להרב מטשערין שהיה אז אברף צעיר כבן עשרים, ובקשוהו שיבוא לכהן כרב על מקומו, ולא הסכים בשום אופן. פנו אנ"ש אל רבי נפתלי תלמיד רבנו שישתדל וישפיע עליו וישדלו לקבל עליו את על הרבנות, קרא אותו רבי נפתלי ודבר עמו, ובין דבריו אמר לו: "אתה שב בביתך ולמד כהרגלך, ואם בא אחד ושאלך איזה שאלה והנך יודע את התשובה מדוע שלא תענה לו"? "דו זיין און לערן ווי דיין שטייגער, טאמער קומט איינער מיט א שאלה און דו ווייסט די תשובה פאר וואס זאלסטו עם נישט ענטפערן". ובדבריו אלו השפיע עליו והסכים לקבל עליו את על הרבנות, ואמנם כף נהג כל ימיו כהצעתו של רבי נפתלי. והשתבח בסוף ימיו שכל שנות רבנותו נהג כמו שצוה עליו רבי נפתלי, כנ"ל, שישב סגור בחדרו ועסק בתורה בהתמדה נפלאה. ולאחר זמן, כשראה והבחין באחד בשם רבי יחזקאל ז"ל שהיה תלמיד חכם ופוסק שפנה ברבנות מטעמו של הרבי מטשערקאס, שראוי לנהג ברבנות, מינה אותו לרב גם מטעמו, לבד מסדור גט שהתנה עמו שלא יסדר שום גט בלעדו. ובשאלות קלות ומזדמנות היו בני העיר פונים אליו, ובשאלות חמורות פונים היו להרב מטשערין.

ג — שכח

בעת התמנותו של הרב מטשערין, הייתה העיר שיכת למגידותו של הרבי רבי יעקב ישראל מטשערקאס בנו של הרב הצדיק רבי

מְרַדְכֵי מְטָשְׁרוּבִיל וְצ"ל, וּכְשָׁבָא הָרַב לְכַהֵן כָּרַב בְּטָשְׁעָרִין, לֹא הֵלֵךְ לְקַבֵּל אֶת הַהִתְמַנּוּת מֵהֶרְבֵי מְטָשְׁעָרְקָאס הַנ"ל כְּנֶהוּג, מִחֲמַת הַמַּחְלָקֶת הַגְּדוּלָה שֶׁהִיְתָה עַל אַנ"ש, חָרָה הַדְּבָר לְאַנְשֵׁי מָאד, וְנִסְעוּ וְהִתְאַוְּנוּ לְפָנֵי רַבָּם בְּטָשְׁעָרְקָאס, בְּאַמְרָם אִף עַל פִּי שְׂבָאֲמַת לְמַדָּן גְּדוֹל וּמוֹפְלֵג הוּא, אוֹלַם הֵפֵר בְּכֹף אֶת הַמוֹסָפֶם מִכְּבָר בְּעֵינֵי הַנְּהַגַת הַמַּגִּידוּת. אַחַר זְמַן לֹא רַב בָּא הֶרְבֵי לְשַׁבַּת שְׁבַת בְּטָשְׁעָרִין כְּמִנְהַגוֹ לְשַׁבַּת בְּעִירוֹת שֶׁתַּחַת מַגִּידוּתוֹ, וְשׁוֹב לֹא הֵלֵךְ הָרַב לְקַבֵּל פָּנָיו כְּנֶהוּג. חָרָה לוֹ הַדְּבָר מָאד, שְׂאִף אַחַר שְׂכָבָר בָּא הוּא בְּעֵצְמוֹ לְטָשְׁעָרִין, אִף עַל פִּי כֵן אֵין הָרַב בָּא לְקַבֵּל פָּנָיו. בְּשַׁבַּת בְּבִקְרַת הַגִּיעַ לְהָרַב שְׁלִיחַ מִיַּחַד לְאֵמֹר לוֹ שֶׁהָרַב מְטָשְׁעָרְקָאס קוֹרֵא לוֹ לְבֹא אֲצִלּוֹ. וְהִנֵּה הָרַב הֵיךְ נוֹהֵג לְדַבֵּר בְּשַׁבַּת רַק בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ נִרְאֶה זוּהַר פְּקוּדֵי ר"ה] (בְּפֶרֶט לְאַחַר שְׁחַבְר אֶת הַסֵּפֶר "יִקְרָא דְשַׁבְּתָא"), עֲנָה לְהַשְׁלִיחַ בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ "לְאַחַר הַבְּדֵלָה אָבֹא", חָרָה לָהֶם הַדְּבָר עוֹד יוֹתֵר. בְּעָרַב לְאַחַר הַבְּדֵלָה אָכֵן בָּא לְבֵית הֶרְבֵי וְקַבְּלוּ בְּסִבָּר פָּנִים יְפוֹת, בֵּין דְּבָרָיו עֲמוֹ, שְׂאֵלוֹ: הֵאֵם יֵשׁ לָכֶם סְמִיכָה לְרַבְּנוֹת? וּמִמֵּי נִסְמַכְתֶּם? עֲנָה לוֹ הָרַב: "יֹודַע אֲנִי לְלַמּוּד", וְסִפֵּר לוֹ שֶׁהוּא בֵּן לְמִשְׁפָּחָה שְׂכָבָר כְּהֵנוּ בְּרַבְּנוֹת בְּעִירוֹת שׁוֹנוֹת מִשְׁךְ חֲמִשָּׁה עָשָׂר דוֹרוֹת. וְהִנֵּה הֶרְבֵי מְטָשְׁעָרְקָאס הֵיךְ לוֹקַח עֲמוֹ תָמִיד בְּנִסְיַעוּתָיו אֶת תְּלִמִּידוֹ הַגְּאוּן מְקַאֲרְסִינֵעַ, פָּנָה אֵלָיו הֶרְבֵי מְטָשְׁעָרְקָאס וְאָמַר לוֹ: "הָרַב מְקַאֲרְסִינֵעַ לָךְ וּבַחוּן נָא אוֹתוֹ", נִכְנָסוּ שְׁנֵיהֶם לְחֹדֶר פָּנִימֵי וְדַבְּרוּ בְּלַמּוּד עַד שֶׁהִתְפַּעַל הָרַב מְקַאֲרְסִינֵעַ וַיֵּצֵא וְהִכְרִיז לְהֶרְבֵי מְטָשְׁעָרְקָאס בְּהַתְּלַהֲבוֹת וּבְהַתְּפַעְלוֹת "יְכוֹל הוּא לְכַהֵן כָּרַב בְּכָל תְּפוּצוֹת יִשְׂרָאֵל". מֵאֵז נִשְׁתַּתְּקוּ כָּל הַקְּטוֹרוּגִים סְבִיב הָרַב, וְחֹזֵר הַשְּׁלוֹם לְעִיר (סִבַּת הַדְּבָר שֶׁלֹּא בִקֵּשׁ הָרַב רְשׁוּת מִמֶּנּוּ הֵיךְ גַּם, כִּי בָּא לְדוֹר שֶׁם וּלְפִסֵּק הַלְכוֹת לְאַנ"ש וְלְהַשׂוֹאֲלִים אוֹתוֹ כְּתִלְמִידֵי-חֶכֶם הַבְּקִי בְּהַלְכוֹת בְּלָבָד, בְּפִקּוּדָתוֹ שֶׁל רַבִּי נִפְתָּלִי תְּלִמִּיד רַבְּנוֹ, וְלֹא כָּרַב עִם כָּל הַמְּשַׁתְּמַע מִכֶּף).

שיח שרפי קודש / הרב מטשערין ז"ל קלה

ג — שכט

נוהג היה הרב מטשערין, ביום שהיתה חתונה בעיר, להיות געור משך כל הלילה ולעסק בתורה, כי אמר לעצמו, הרי לכתחלה הייתי צריך ללכת ולשמח בחתונה עד סופה, ומשום כך בישבי בביתי מחיב אני גם להיות געור ולעסק בתורה. פעם היתה חתונה בעיר ולא הודיעו משמשו על קיום חתונה זו, כשנודע לו אחר-כך מחתונה זו, שאל את משמשו משום מה לא הודעתני משמחת החתונה? ענה לו השמש בין כך הרי אין הרב נוהג ללכת לשמחת החתונה, גער הרב במשמשו ואמר לו: "לקחת לי לילה" "האסט מיר צוגיגומען א נאכט", ואז נודע מנהגו הקדוש הזה.

ג — של

בדרך הנסיעה מטשערין לברסלב, עוברים דרך טרהוויטץ ושהה הרב מטשערין בבית רבי שמואל פיקסעל, בחצות לילה בדרך נסיעתו לראש-השנה, כשהתעורר הרב לעריכת התקון התלהב ואמר: אויגזער רבי סענדער ער איז דאך גיט ווי פרום, רעכט האפ איצטער חצות רבי סענדער שלנו, הוא הרי טוב וכשר, עורף עתה "תקון חצות".

ג — שלא

פעם כשבאו שני אברכים חשובים להרב מטשערין לשאלו פירוש במה שאומר רבנו בתורה מ"ט חלק א', מענין לב איש הישראלי שבוצר עד אין סוף וכו' עין שם, כי היה להם איזה וכוח בפירוש הדברים. נענה הרב בעצב ואמר להם: פעם כשהיו שומעים דבור כזה היו שומעיו בוצרים ויוקדים לשם יתברך, וכיום שואלים מה הפירוש, "אמאהל אז מ'האט גיהערט אזא דבור האט מען גיברענט און גיפלאקערט צו השם יתברך, און היינט פרעגט מען שאלות".

ג – שלב

כְּשֶׁאָמַר פֶּעַם אֶחָד מֵאַנ"ש לְהֵרֵב, אַחַר יְמֵי הַפֶּסַח, הִנֵּה כָּבֵד עָבְרוּ יְמֵי הַפֶּסַח, אָמַר לוֹ הֵרֵב שְׁלֵא נִכּוֹן לֹאמַר כֵּן אֶלֶּא צְרִיךְ לֹאמַר שֶׁהַפֶּסַח כָּבֵד נִכְנָס וְלֹא שְׁעָבַר, "אַרְיִין גִּינוּמְעֵן דָּעַם פֶּסַח", עַל פִּי מַה שְׂרַבְנוּ אוֹמַר בְּתוֹרַה קל"ה עַל הַפֶּסוּק "כִּי אָקַח מוֹעֵד" שְׁמַקְבְּלִין וְלוֹקְחִים אֶת הַיּוֹם-טוֹב וְעַל יְדֵי זֶה זֹכִין לַעֲנֹה, כְּמִבּוֹאֵר שֶׁם בְּפָנִים הַתּוֹרָה, עֵינַי שָׁם, וְכֵן נַעֲשֶׂה בְּכָל חַג כְּשֶׁמְכַבְּדִים אוֹתוֹ פְּרָאוִי, שְׁנֹלְקַח וְנִכְנָס לְטוֹבָה בְּמִסְפֵּר יְמֵי חַיֵּי הָאָדָם.

19/08/2018nmx

ג – שלג

אַחַר שְׁחִבְרַת הֵרֵב אֶת סִפְרוֹ הַנִּפְלָא וְהַמְפּוֹרָס "יִקְרָא דְשַׁבְּתָא" שׁוֹב לֹא הִיָּה יָשֵׁן בְּכָל הַשַּׁבָּת, מְרַב הַרְגִּישׁוֹ בְּקִדּוּשׁ הַשַּׁבָּת, וְכֵן אַחַר שְׁחִבְרַת אֶת הַסִּפֵּר "יֵרַח הָאֵיתָנִים" לֹא הִיָּה יָשֵׁן כָּל הַלַּיְלָה וְהַיּוֹם הָרִאשׁוֹן שֶׁל רֵאשֵׁי-הַשָּׁנָה.

ג – שלד

רַבֵּי אַבְרָהָם שְׁטְרֵנְהַרְץ ז"ל, קִבֵּל עַל עֲצוּמוֹ אֶת מִשְׁרַת הַמְּלַמְדוֹת לְבִנְי רַבֵּי 'בוֹנֵי'א' מַעִיר קְרִימְנֶטְשׁוֹק, שֶׁהִיָּה עֲשִׂיר גְּדוֹל, וְהִיָּה רַבֵּי בוֹנֵי'א שׁוֹלַח עֲבוּרוֹ עֲגָלָה מִהַדְרַת כְּדָרְךָ הַעֲשִׂירִים מְדֵי תַחֲלַת שָׁבוּעַ שְׁתַּבִּיאָהוּ לְקְרִימְנֶטְשׁוֹק וְתַחֲזִירוּ בְּחֻזְרָה בְּסוֹף הַשָּׁבוּעַ, פֶּעַם כְּשֶׁרָאָהוּ הֵרֵב מִטְשְׁעָרִין חוֹזֵר עִם הַעֲגָלָה הַמְּהַדְרַת, אָמַר לוֹ בְּקַפִּידָא בְּלִשׁוֹנוֹ הַצַּח: "אַה, אֲשֶׁר בְּחַר בְּנוֹ", וְהַדְּגִישׁ אֶת תִּיבַת "בְּנוֹ" כְּאוֹמַר "בוֹנֵי'א", כִּי לֹא מִצָּא חֵן בְּעֵינֵי הֵרֵב ז"ל נִסְיַעְתּוֹ בְּמִרְכָּבָה הַדּוֹרָה כְּזוֹ הַמְּנַקֶּרֶת עֵינֵי הָאֲנָשִׁים, וְהַקְפִּיד עֲלָיו מְאֹד.

ג – שלה

בְּלַיְלָה הָרִאשׁוֹנָה לְאַחַר פְּטִירַתוֹ שֶׁל רַבֵּי אֶפְרַיִם ב"ר נַפְתָּלִי, הִלָּךְ הֵרֵב בְּחֻדְרוֹ אָנָּה וְאָנָּה כָּל הַלַּיְלָה כְּשֶׁהוּא סוֹר וְזוֹעֵף וְאָמַר בְּכָאֵב וּבְצַעַר: "פְּטִירַתוֹ שֶׁל ר"א בֶּן רַבֵּי נַפְתָּלִי אֵינָה מְנַחַת לִי לִישׁוֹן". "ר' אֶפְרַיִם לְאֲזַט מִיר נִישְׁט שְׁלֵאפֶן".

שיח שרפי קודש / הרב מטשערין ז"ל קלו

ג — שלו

ספר רבי ישׂראל קאנדונער ז"ל לרי"ב אודעסער שליט"א, שׂכל מי שׂרק הׂביט על צורתו של הרב מטשערין נפל עליו פחד ומורא גדול, כי היתה לו צורה והדרת פנים מופלגת מאד, וכן שמע רל"י מאנ"ש שהפירוהו.

ג — שלז

ספר רבי אברהם שטרנהרץ לרל"י ז"ל, שפעם בעת שמחת ברית מילה, אמר הרב מטשערין שיוצא מבואר מדברי האר"י הקדוש שבעת בכית התינוק בעת חתוף בשר ערלתו אז מקבל הוא את הצלם אלקים, "ממש שאפשר לראות זאת". "ממש אז מקען דאס זעהן".

ג — שלח

הרב מטשערין ז"ל וכן רבי מיכלע בן רבי יצחק בן מוהרנ"ת ז"ל, לא הניחו תכלת בציצית, שהתגלה באותו עת על ידי הרה"צ מראדזין זצ"ל.

ג — שלט

רבי נתן בייטלמאכער היה הסופר והכותב של הרב מטשערין, והיה משלם לו הרב שכר נאה ומכבד.

ג — שמ

כשפסד הרב מטשערין את ספריו לדפוס, אמר — כמתאונן על ירידת ערוך למוד ועסק התורה בימים אלו — בצחות ובכאב: "כיום צריכים לחדש דברי תורה לבד, ולבד להדפיסם, ולבד ללמוד בהם, ולבד גם לקיים את הנאמר בהם.

ג — שמא

רבי חיים בן הרב מטשערין, היה חתנו של רבי משה ברסלב

קלח שיח שרפי קודש / הרב ממשערין ז"ל

ז"ל, וישב על כסא אביו וכהן כרב בטשערין, בשנת תרצ"ו, בא לקבוץ אנ"ש באומאן, ובצום גדליה כבדו אותו בעליה לתורה, באמצע פרץ בככי רב, ואחר כך כשדבר עם אנ"ש, הסביר להם סבת בכיתו, ואמר: "כבר שש עשרה דורות ממני ולמעלה היו כלם רבנים וצדיקים, וכאן — בהצביעו על עצמו — זה מפסיק", "און דא שטעלט זיך דאס האפ". כי בניו כבר לא היו ראויים לרבנות. הוא דמה בפניו מאד לאביו הרב מטשערין, והיה מקושר מאד לראבר"ג, ואחרי ראש השנה הנ"ל בא לרל"י ואמר לו שמעתי שהייתם פרוכים מאד אחרי ראבר"ג אם פן בא נא ונדבר יחד בשכחו, הוא היה אז כבר זקן וכא בימים.

ג — שמב

בעת שרקדו פעם אנ"ש שבטשערין עובדי ה' הענים עם העשירים והגבירים, אמר ופרש אז הרב בדרך צחות את הפסוק (תהלים סח): "מלאכי צבאות ידודון ידודון ונת בית תחלק שלל", והיינו מלאכי צבאות שהם עובדי ה' העניים הם צריכים לרקוד, והעשירים והגבירים, צריכים אז לחלק ולפזר מעותיהם לצדקה לאלו הענים הרוקדים, וזהו: "וננת בית תחלק שלל".*

ג — שמג

ספר ר"א סופר ז"ל לרל"י שלפני חתונתו (שהתחתן בגיל שש-עשרה) עכב הרב מטשערין את חתונתו למשך זמן, בכדי שייספיק לסים את כל הש"ס לפני חתונתו.

ג — שמד

המליץ פעם על רבי פנחס יהושע שהיה בעל דקדוק גדול את הפסוק (תהלים נג): "היש משכיל — ואף על פי כן — דורש את אלקים", ולא כהחוקרים והמדקדקים המשכילים שהם הפכיים מזה*.

שיח שרפי קודש / הרב מטשערין ז"ל

קלט

ג — שמה

בעת שפנו את בית הכנסת של אנ"ש בטשערין, שהיה יפה עד להפליא והיה גדול כארמון עם גן גדול מסביב, השתדלו מאד הגבירים לקנות מקומות (שטעט בלע"ז) במזרח, ומשום כך היה במקומות שבמזרח דוחק רב, וכשראה הרב מטשערין ז"ל איך שהם מצטופפים ומתגודדים עבור זה, אמר: "הגופות אכן מצטופפות אבל הלקבות רחוקים, די גופים שטופן זאך אפער די הערצער זיינען ווייט".

ג — שמו

שבח את אחיו רבי חיים ז"ל על שזכה להיות רב בכרסלב ששם היו עובדי ה' גדולים, ואמר כמתאונן: אחי רב בכרסלב ואני בטשערין.

ג — שמז

איזה אנשים מאנ"ש שלא הכירו במעלתו של ראבר"נ ז"ל אמרו לו פעם עליו, שלפי דעתם הרי הוא חסר דעה חס ושלום, כי כידוע עבד את ה' בעבודות מפלגות עד שנדמה היה להם כך, נענה הרב ואמר להם: "אולי הוא הוא הגנני" המוכב בספורי מעשיות מעשה מהו בעטלערס עין שם, "אפשר איז ער גאר דער אגראדניק". = שהיה כמשגע בעיני הבריות.

ג — שמח

נולד לו בן פשערות ראשו לבנות פזקן, אמר הרב: "בני נולד יהודי זקן", "ער איז גיבארן גיווארן א אלטער יוד", ולאחר שנה נפטר, ואמר: שהתינוק בא להשלים את השבעים שנה של אביו רבי הירש ליב, שחי רק ששים וחשע שנים, וכא התינוק להשלים לו את שנותיו לשבעים. [ואמר אז שעניני הנשמות הם מהדברים הכי נעלמים מעין כל חין], אחר כך בימי השבעה חלם לו להרב שראה את אביו ר' הירש ליב אוהז את התינוק בחיקו ואמר להרב: "אני

כָּבֵד אֶלְמַד עִמּוֹ — אֲנִי כָּבֵד אֶלְמַד עִמּוֹ "אֵיךְ וְעַל שׁוֹיֵן מֵיט אִים לְעִרְנָעוֹן".

ג — שמת

שֶׁבַח פֶּעַם מְאֹד אֶת רַבֵּי יִשְׂרָאֵל מְקַאֲרְדָּאן וְאָמַר: "אוֹלֵי עָלִיו הִתְפַּנֵּן רַבְנֵנוּ בְּסוּף הַמַּעֲשָׂה מְזָכוּב וְעַכְבִּישׁ, שְׁמִסְפָּר שֵׁם מֵהַמְּלֶךְ שְׁחָלַם לוֹ שֶׁהָיָה בְּיָדוֹ אֲכֵן טוֹב שְׁקוֹרִין דּוּמֵיט שֶׁהָיָה עָלָיו כָּל מֵינֵי חֵן וְכֹד", ^{ואיך תחבית} עֵינֵי שָׁם.

ג — שנ

סֵפֶר רַבֵּי אֲבֵרָהִם "שְׁטַרְנֵהֶרֶץ" סוֹפֵר, שְׁפַעַם בְּיָלְדוּתוֹ בְּעָרֵב רֵאש־הַשָּׁנָה קָרָא אֵלָיו הֶרֶב מְטִשְׁעֵרִין ז"ל, וְאָמַר לוֹ: "לֶךְ רֵאֵה נָא אֵיךְ שְׂאֲכַרְךָ מְדַבֵּר בְּעִבּוּדַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ עַל פִּי דְרַךְ רַבְנֵנוּ", בְּהַצְבִּיעוֹ בְּיָדוֹ עַל רַבֵּי פִנְחָס קִיבְלִיטְשֶׁעֶר, שְׁעֵמַד וְדַבֵּר עִם אַנ"ש מְעַבְדוֹת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ "גְּעָה זְעָה וְוִי אַ יוֹנְגֶּעֶר מֵאָן רַעֲדֵט פּוֹן רַעֲבִינְס זַאךְ".

ג — שנא

נִוְהַג הָיָה לְעָבוֹר בְּעָרֵב רֵאש־הַשָּׁנָה בֵּין אַנ"ש שְׂכָאוּ לְקַבּוּץ לְרֵאש־הַשָּׁנָה וְהֵבִיט עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאַנ"ש וְהָיָה אוֹמֵר שְׁזָה בְּחִינַת "רֵאִית פְּנֵי הַצְּדִיק" הַמוּבָא בְּדַבְרֵי רַבְנֵנוּ ז"ל בְּתוֹרַה ד' וְעוֹד (וְעֵין בְּפִירוּשׁוֹ בְּסֵפֶר "פְּרָפְרָאוֹת לְחַכְמָה").

ג — שנב

לְרַב עֲנֻתָנוֹתוֹ לֹא הָיָה מְדַבֵּר בְּשׁוּם פֶּעַם דְּבַרֵּי תוֹרָה לְפָנָי הָעוֹלָם, אוֹלָם פֶּעַם אַחַת בְּרֵאש־הַשָּׁנָה בָּאוּ בְּמָה מֵאַנ"ש אֶל מְקוֹם אַכְסֵנִיתוֹ וְהַפְּצִירוּ בּוֹ מְאֹד, וְלֹא הָיָה יְכוֹל לְסַרֵּב וְדַבֵּר לְפָנָיִם וְהִשְׁתַּמְּחוּ כָּל הַשׁוֹמְעִים אוֹתוֹ.

ג — שנג

בְּתַחֲלַת הַתְּקָרְבוֹתוֹ שֶׁל רַבֵּי יִשְׂרָאֵל מְקַאֲרְדָּאן ז"ל, הֵלֶךְ לְשִׁמוּעַ

שיח שרפי קודש / הרב מטשערין ז"ל קמא

וְלִקְבֹּל דְּבָרֵי הַתְּעוּרָוֹת מֵהֶרֶב מִטְּשַׁעְרֵין ז"ל, לְאַחַר פְּמָה יָמִים שְׁנָהֵג בֵּין הַפְּסִיק מַעְצָמוֹ הֶרֶב לְדַבֵּר עִמּוֹ, וּכְשֶׁשָּׂאֵלוֹ רַבֵּי יִשְׂרָאֵל עַל זֶה, עָנָה לוֹ הֶרֶב בְּשִׁדְמָעוֹת בְּעֵינָיו, וְאָמַר לוֹ: אֲנִי לֹא זָכִיתִי לְשַׁמֵּשׁ הֶרֶבָה אֶת מוֹהֲרַנְיָת בְּחַיָּיו, וּמָשׁוּם בֵּין אֵין לִי דְבוּרִים בְּשִׁבְלֶךָ, אוּלָם לֶךָ לְמַחֲוֹתַנִּי רַבֵּי מִשָּׁה בְּרַסְלָכֵר שְׁזָכָה לְשַׁמֵּשׁ הֶרֶבָה אֶת מוֹהֲרַנְיָת וְשָׁמַע מִמֶּנּוּ, וּמָאז דְּבַק רַבֵּי יִשְׂרָאֵל מְקַאֲרֵדָאן בְּרַבֵּי מִשָּׁה ז"ל וְנִהְפֵּךְ לְתַלְמִידוֹ הַמּוֹבָהֵק, עַד שֶׁהָיָה מְכַנְהוּ "רַבֵּי וּמּוֹרֵי רַבֵּי מִשָּׁה", וְהָיָה שׁוֹמֵר מְדֵי שְׁנָה אֶת יוֹם הַיָּאֲרֻצִּיט" שְׁלוֹ כַּבֵּן עַל אָבִיו.

ג — שַׁנֵּד

פַּעַם לְמַד לְפָנַי הַצְּבוּר אֶחָד מֵאַנְ"שׁ הַחֲשׁוּבִים מֵאַמֵּר כ"ו שְׁבַלְקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֶלֶק א', וּבְמִקּוּם הַפְּסוּק "יִפְרַח בְּיָמָיו צְדִיק" שְׁמַבִּיא שָׁם רַבְּנֵי לְעַנְיָן שֶׁהַצְּדִיק נִקְרָא אֶפְרוּחַ, הַזְכִּיר גַּם אֶת הַפְּסוּק "צְדִיק פִּתְמָר יִפְרַח" (תהלים צב), הַקְּפִיד עָלָיו הֶרֶב מִטְּשַׁעְרֵין ז"ל וְאָמַר לוֹ: אִם רַבְּנֵי מַבִּיא אֶת הַפְּסוּק הַנִּ"ל, הָרִי שְׁפּוֹנְתוֹ דִּיִּיקָא עַל פְּסוּק זֶה, וּמְדוּעַ תְּשַׁנָּה וְתוֹסִיף. וְהוֹכִיחַ לוֹ בְּאַר הֵיטֵב בְּפֶשֶׁט הַמֵּאָמַר שְׁבַכְוֵנָה גְּדוּלָה וּבְדוּקָא הַבִּיא רַבְּנֵי אֶת הַפְּסוּק הַנִּ"ל.

ג — שְׁנָה

נִעְנָה פַּעַם וְאָמַר: לְלַמּוֹד אֲנִי בְּאַמֶּת יוֹדַע, אֲבָל אֶח יֵשׁ לִי לְחֲסִיד, "לְעַרְנָעֵן קַעֵן אֵיף, אֲבַעַר אַ בְּרוּדַעַר הָאֵב אֵיף פֶּאֵר אַ חֲסִיד". בְּהַתְּכַוְּנוֹ עַל אַחֵיו רַבֵּי חַיִּים, רַב עִיר בְּרַסְלָכֵב.

ג — שְׁנו

בְּהִיוֹתוֹ יָלֵד קֶטֶן, בְּעַת בְּדִיקַת חֲמֵץ, לָקַח אוֹתוֹ אָבִיו רַבֵּי הִירֶשׁ לֵיב, שִׁיעִזּוֹר לוֹ בְּבְדִיקַת חֲמֵץ, וּפְתָאוּם נַעֲלָם מִמֶּנּוּ וְחִפְּשׁוּ אָבִיו עַד שֶׁמָּצְאוּ בְּהַעֲלִיָּה יוֹשֵׁב וְלוֹמֵד בְּהַתְּמָדָה אֶת מַסְכַּת פְּסָחִים, וְהַקְּפִיד עָלָיו אָבִיו וְאָמַר לוֹ: וְכִי פַּעַת הַזְּמַן לְלַמֵּד, כַּעַת צְרִיכִים לְקַיֵּם מִצְוֹת בְּדִיקַת חֲמֵץ, וּמְסַפְרִים שְׁפִים בְּאוֹתוֹ לִילָה אֶת פֶּל הַמַּסְכַּת.

קמב שיח שרפי קודש / הרב מטשערין ז"ל

ג — שנו

בטשערין, דר שוחט אחד מחשובי אנ"ש, בשם רבי דוד שוחט ז"ל, (היה גם הבעל תוקע בראש השנה באומאן). פעם באיזה שבת כשעשה הרב קדוש ושמחה אחר התפלה, הבחין ברבי דוד ששותה ממשקה המשפר יותר מהנכון, לא מצא הדבר חן בעיני הרב, ותיקף לאחר השבת פטרו ממשרת השחיטה, ונעשה רעש מזה, ובאו אנשי טשערין הגבירים והמכבדים, לבקש מהרב שיותר וירחם עליו, אולם כל בקשותיהם נדחו מפני החלטתו הנחושה, ולא התפעל אפלו מאיומיהם שיעבירוהו ממשרת הרבנות, אחר כך הגיעו לידי פשרה שבנו של רבי דוד ילמד הלכות שחיטה ומשיף הוא בעבודת הקודש במקום אביו.

ג — שנח

כשנגש פעם אחד מתושבי העיר טשערין בעזרתו, ואמר באזני הרב את 'ברכות השחר'. כשסים רמז לו הרב בפקחותו: המשך נא ואמור הלאה. יהי רצון שתצילני וכו' "מעזי פנים" ו"מצוות פנים". כי היה זה חוצפה ודרך עזות מצדו.

ג — שנט

בראש השנה היה הרב מטשערין מאריך בתפלתו מאד, כי היה מתפלל כותיקין והאריך בתפלת י"ח כל כך עד שסים את תפלת י"ח ביחד עם כלל אנ"ש שלא התפללו כותיקין.

ג — שס

להרב מטשערין היו שני בנים, רבי חיים שמש אחריו ברבנות בטשערין, ועוד בן שדר בעיר סמילא, וכן שני בנות, בת אחת הייתה פלתו של רבי יחזקאל העשיל ז"ל, (וילדה לו רק בת אחת, כי בעלה לא האריך ימים), ועוד בת אחת שנשא לה רבי נפתלי הערץ אביו של רבי אברהם שטרנהרץ ז"ל, ונפטרה בלידתה את רבי אברהם שטרנהרץ ז"ל.

שיח שרפי קודש / הרב מטשערין ז"ל

קמג

ג — שסא

בשְׁלֹשֶׁת שָׁנָיו הָאֲחֵרוֹנוֹת הָיָה מְשַׁתֵּק בְּכָל חֶלְקֵי גּוּפוֹ, אוֹלָם צְלוּל הָיָה בְּדַעְתּוֹ בְּתַכְלִית עַד עַת פְּטִירָתוֹ, וּבַעַת חָלְיוֹ שָׁכְרוּ עֲבוּרוֹ אַנ"ש אִישׁ אֶחָד מֵאַנ"ש שֵׁי־עַמֵּד לְפָנָיו וַיִּשְׁמָשְׁנוּ בְּכָל הַצְּטָרְכוֹתָיו, שֵׁם הָאִישׁ הָיָה "וּלְוֹל" (זֶאֱבֵב), וְהָיָה לְרֹב הַשְּׁמוּשׁ הַקָּשָׁה שֶׁהָיוּ צָרִיכִים בְּשִׁבְלֵי לְשִׁמּוֹשׁוֹ, הִבְחִין פַּעַם הָרַב אִיף שֶׁאֵינוֹ מְכַבְּדוֹ כְּרֵאוּי בְּעַת שִׁמּוֹשׁ לְפָנָיו, פָּנָה אֵלָיו הָרַב וְאָמַר לוֹ בְּנִיחוּתָא: "וּלְוֹל אִיף בֵּין שׁוֹיֵן גִּיּוּוֹאֲרֵן בֵּי דִיר וְוֹאֲלוֹל?" (וּלְוֹל בְּלַע"ז פְּרוּשׁוֹ זוֹל) "וּלְוֹל כְּבָר נִהְיִיתִי זוֹל בְּעֵינֶיךָ"?

הצורה הנכונה

ג — שסב

בשְׁלֹשֶׁת שָׁנָיו הָאֲחֵרוֹנוֹת, הָיָה הָרַב מְשַׁתֵּק בְּכָל חֶלְקֵי גּוּפוֹ כְּנִל, אִף עַל פִּי כֵן כְּשֶׁהִגִּיעוּ יְמֵי רֵאשִׁי הַשָּׁנָה, הִתְחַנֵּן לְבָנֵי בֵיתוֹ שֵׁי־סִדְרוּ עֲבוּרוֹ נְסִיעָה נֹחָה וַיִּקְחוּהוּ לְאוּמָאן, וְהִזְכִּיר בְּמַלְיָצָה אֶת הַמוּכָא בְּתוֹרָה ד' חֶלֶק א' עַל "וְשִׁדְיֵיהוּ לְגוֹדָא" עִין שָׁם, וְאָמַר "הַשְּׁלִיכוּ אוֹתִי לְצַדִּיק" "וְוֹאֲרַפְט מִיר צוּם צַדִּיק", אוֹלָם בְּנֵי בְּחֻשָּׁשׁ לְכַרְיָאוֹתוֹ לֹא לְקַחוּהוּ, וְלֹא הִשְׁתַּתֵּף בְּקַבּוּץ בָּאלוֹ הַשָּׁנִים.

ג — שסג

בְּעַת הַלְוִיָּתוֹ שֶׁל הָרַב מְטִשְׁעֵרִין ז"ל, טָבְלוּ כָל בְּנֵי הָעִיר בְּמַקְנֵה וְהִשְׁבִּיתוּ כָּלִיל אֶת הַמְּסַחֵר, וְכַבּוּד גְּדוֹל עָשׂוּ לוֹ בְּמוֹתוֹ. וְהָיָה אֹז בֵּין תוֹשְׁבֵי הָעִיר הַתְּעוֹרְרוֹת גְּדוֹלָה לְתִשׁוּבָה.

ג — שסד

גָּסַס שְׁלֹשָׁה יָמִים רְצוּפִים לְפָנָי פְּטִירָתוֹ.

ג — שסה

כְּשֶׁשָּׂאָלוּ פַּעַם אַנ"ש אֶת הָרַב מְטִשְׁעֵרִין, מַדּוּעַ אֵינוֹ מְדַבֵּר וּמוֹסֵר שְׁעוּרִים בְּעֵינָן רַבְנוּ ז"ל לְפָנָי אַנ"ש, עָנָה וְאָמַר: כּוֹתֵב אֲנִי אֶת

קמד שיח שרפי קודש / הרב מטשערין ז"ל

הכל בספרים ובהם ימצאו כבר אנ"ש דברי מוסר ויראת שמים, המשיבים את הנפש.

תורת מוסר

ג — שסו

כשרצו אנ"ש לכבד את הרב בראש השנה בעת הקבוץ, כפי הכבוד הראוי לו, לא הניח להם לעשות זאת, ואמר להם בהלצה: "את הרבנות השארתי בטשערין". דהיינו שבא לאומאן לבדו פאיש פשוט ללא הרבנות, כי רצה שיחשיבו אותו בראש השנה כאחד מאנ"ש הפשוטים. "דאס רבנות האב איך אבער גילאזט אין טשערין".

ג — שסז

ספר רבי אברהם שטרנהרץ ז"ל, שספר לו הרב מטשערין, שכשהכיר אביו רבי הירש ליב שיש בכחו לחדש חדושי תורה, אמר לו שישתדל שעקר חדושי יחיו בעניני עבודת ה' ממש כעין המובא בתורה ג"ד, בענין לאדבקא מחשבתיה בעלמא דאתי, ומענין הסתפקות, ומענין שמחה והתבודדות וחסות וכו', ובענינים אלו יהיו עקר חדושי. *

ג — שסח

פעם נסעו הרב מטשערין ורבי אברהם בערניו (בן אדיל בת רבנו) ועוד מאנ"ש שמעיר טשערין על ראש השנה לאומאן, באמצע הדרך נעצרו לאכל ולפוש באיזה אכסניה, באמצע האכילה שאכלו שם, זרק רבי אברהם בערניו בכדיחותא ולאות שמחה, קלפת דבר-מה לכיון הרב מטשערין, ונעשה מזה שמחה וחדוה. רבי אברהם היה מבגר מהרב מטשערין בכעשרים שנה ויותר.

ג — שסט

פעם כשהלך הרב מטשערין ז"ל בלוי אחד מאנ"ש להשתטח על ציון רבנו ז"ל, זרקו עליהם כמה ריקים מצד המתנגדים חתיכת

שיח שרפי קודש / הרב מטשערין ז"ל קמה

צואה ופגעו בגב הרב, התחיל הלה לצעק על עזותם הגדולה לפגע
ברב מפרסם פמהו, ענה לו אחד מהם: "הוא — בהתפונם על הרב
— לפחות שותק, אתה עוד מדבר", פי הרב עצמו הבליג על
מעשיהם והלך לדרך כאלו לא ארע דבר. ורק כשהגיע לציון רבנו
רמץ את הבגד.

ג — שע

כשחתן פעם אחד מבני ביתו, לא רקד וצהל בחתונתו פנהוג,
כששאלוהו לדרך זה, ענה ואמר: "כשיחיו זוג זה משך פמה שנים
אז אגיל ואשמח ויהיה לי זאת למזל טוב", ואכן כך היה, כי לא
עלה זוגם יפה ונפרדו אחר-כך.

ג — שעא

יצא פעם איזה שם רע על אחד מאנשי-שלומנו, וכשהגיע
לקבוץ בראש-השנה אמר לו הרב מטשערין: "משה וולוול דו
ביזסט אונו א בזיון" — "משה זאב אתה לנו לבזיון", ונפגע מזה
מאד. ולא הספיקו שאר זקני וחשובי אנשי-שלומנו עם הרב בנדון
זה באמרים: משה וולוול בא ל"קבוץ רבנו" ואין רשות לשום אדם
לדחותו. וספר רבי מרדכי באברניצער שהתפלל פעם בבית אכסניתו
כשליח צבור את תפלת המנחה של יום א' והתפללו בככיות עצומות
ונוראות.

ג — שעב

היה איזה זמן, שהמפתח של בית ציון רבנו היה ברשותו של
ראבר"ג ז"ל, וספר בגדלתו של הרב מטשערין ומהרגשתו בקדשת
הציון, שבא פעם לאומאן ובקש ממנו שיפתח לו את בית הציון
והלך עמו ופתח לו, וראה איך שנעמד הרב ואמר את "התקון
הפוללי" בקול חרישי, כשהתקון בידיו מכסה את פניו, ועמד ובכה
כל כך עד שנרטבו פניו לגמרי לרב שטף הדמעות, ואחר כך אחר

קמו

שיח שרפי קודש / הרב מטשערין ז"ל

19/08/2018תשס"ח

שְׁעָמַד כָּךְ מִשָּׁךְ זְמַן רַב, הוֹצִיא מִטְּפַחַת מְכִיסוֹ וּפְרָסָה עַל הָרִצְפָּה
וְהִתְיָשַׁב עָלֶיהָ, וְהִמְשִׁיךְ בְּתַפְלָתוֹ, וְסִיִּים וְאָמַר רַבִּי אַבְרָהָם בְּעֶצֶב:
"וְהַיּוֹם לֹקָחִים לְצִיּוֹן כְּפָאוֹת", "אוֹן הֵינְט נְעֻמָּט מְעַן
בֵּינְקֵלֶאךְ".

לוצר החכמה

ג — שעג

סֵפֶר ר' אַבְרָהָם שְׁטַרְנְהַרְץ ז"ל שִׁשְׁמַע מֵהַרְבַּ מִטְּשַׁעְרִין לְעַנְיָן
חֲבוּרוֹ סִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים "דֶּרֶךְ חֲסִידִים" "לְשׁוֹן חֲסִידִים" שְׁחַבְרָם
לְתוֹעֵלַת אֲנִי שׁ וְכַדִּי שְׁלֵא תִשְׁתַּכַּח תּוֹרַת הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב.

שיח שרפי קודש

מרכז חינוך
מרכז חינוך

תלמידי מוהרנ"ת זצ"ל

שיח שרפי קודש / תלמידי מוהרנ"ת ז"ל

קמט

אוצר החסידים

ג — שער

הרגיש פעם בשבת רבי יצחק בן מוהרנ"ת ז"ל, שיש לו דבר מה בכיסו, חרה לו הדבר כל כך עד שלקראת השבת הבאה תפר את כל כיסי בגדי השבת שלו, וכדי שלא יבוא ויכשל שוב חלילה בנשיאת שום דבר אף בשוגג.

ג — שעה

חלה פעם רבי יצחק בן מוהרנ"ת, במחלה קשה מאד, כשבקש בתפלתו מה' יתברך על רפואתו, נענה ואמר: "רבנו של עולם, וכי מה כבר אוכל להבטיחך! שאבטיחך שאם תבריאני אהיה מהיום והלאה איש כשר, איני יכול להבטיחך זאת, אולם זאת כן אוכל להבטיחך, אם תבריאני לעולם לא אשפח זאת, ותמיד אודה לך על חסד וטובה זו, ואכן הבריא.

ג — שער

רבי יצחק בן מוהרנ"ת, היה נותן לרבי נחמן טולטשינער שמונה עשר זהובים לפדיון בכל ערב ראש-השנה, עבור הוצאות הקלויז.

ג — שער

רבי יוסף יונה בן מוהרנ"ת, ישב כל ימיו רק על התורה והעבודה, והיה מתפלל במתיקות נפלאה עד מאד.

ג — שעח

הִיָּה פֶּעַם רַבִּי יִצְחָק דֵּב מְטַעֲפֵלִיק ז"ל, בְּאִיזָה לְוִיָּה וְהַסְפִיד מְרָה אֶת הַנֶּפֶטָר, כְּשִׁסִּים דְּבָרָיו פָּנָה לְצַבּוּר הַשּׁוֹמְעִים וְאָמַר לָהֶם: מִמָּנוּ — הֵיִינוּ מֵהַנֶּפֶטָר — כְּכָר גְּמָרְנוּ לְדַבֵּר, מַעֲתָה נִמְשִׁיף בְּדַבּוּרְנוּ מֵאֵלוּ שְׁהוֹלְכִים אַחֲרֵי הַמָּטָה, בְּהַתְּפוּנּוֹ עַל בְּנֵי־אָדָם הַחַיִּים הַמְּלוּיִם אֶת הַנֶּפֶטָר, שְׁצָרִיכִים לְהַתְּפוּנָה וְלַחֲשׁוֹב הַיֵּטֵב עַל תְּכַלִּיתָם הַקָּרוֹב לְכֹא בְּוֹדָאִי. "פּוֹן אִים הָאֵט מָעַן שׁוּיִן אֶפְגִּירְעֵדֵט, אִיִּצְטָעֵר וְוַעֲלָן מִיר רְעֵדָן פּוֹן דִּי וְוֹאֵס גִּיעֵצֵן נֶאָף". וְאַחֲזֵם חֵיל וְרַעְדָה וְנִתְעוּרְרוּ לְתַשׁוּבָה שְׁלָמָה.

ג — שעט

פֶּעַם יִצְא רִנּוֹן עַל אִמָּם שֶׁל רַבִּי יְקוּתִיאֵל וְרַבִּי יִצְחָק בְּעַר וְהִבִּיאוּ אוֹתָהּ לִפְנֵי הַמַּגִּיד מְטָרְהוּוּיץ, לְדוֹן בְּדִינָה. עָמַד וְהוֹצִיא סִפְרֵי תוֹרָה וְקֵרָא לִפְנֵיהֶּ אֶת פְּרִשְׁת סוּטָה שְׁבַתוֹרָה, וּכְשִׁסִּים אֶת הַקְּרִיאָה אָמַר לָהּ: "אִויֵב סִ'אִיזוּ נִישְׁט אָמֶת, זָאֵלְסְטוּ הָאֵבֶן גּוּטְע קִינְדֵּער", "אִם הַחֲשַׁד אִינוּ נִכּוֹן [מְבָרֵךְ אֲנִי אוֹתָךְ] שִׁיְהִיָּה לָךְ בְּנִים טוֹבִים". וְכֵן הָיָה שְׁאַחַר כֵּן נוֹלְדוּ לָהּ אֵלּוּ שְׁנֵי הַבְּנִים הַנִּזְכָּרִים רַבִּי יְקוּתִיאֵל וְרַבִּי יִצְחָק בְּעַר שֶׁהָיוּ אֲנָשִׁים צְדִיקִים מוֹפְלָגִים מְאֹד בְּיָדוּעַ (מְקוּדָם לֹא הָיוּ לָהּ בְּנִים). רַבִּי יְקוּתִיאֵל הַנִּזְכָּר טָמוֹן בְּטָרְהוּוּיץ וְרַבִּי יִצְחָק בְּעַר בְּטַעֲפֵלִיק. אַבְיָהֶם הָיָה אָדָם פֶּשׁוּט שֶׁהַתְּפִינָס מַעֲשִׂית בּוֹכְעִים.

ג — שפ

רַבִּי יִצְחָק בְּעַר הַנִּזְכָּר הָיָה אֶהוּב וְחָבִיב מְאֹד עַל כָּל אָדָם, עַד כְּדִי כֵּן שְׁבַעַת הַמַּחֲלָקֶת עַל אַנ"ש מְצַד הַמַּתְנַגְּדִים תוֹשְׁבֵי הָעִיר טַעֲפֵלִיק, בְּקִשׁוּהוּ אַנ"ש שִׁיעֶקֶר דִּירְתוּ מְטָרְהוּוּיץ לְטַעֲפֵלִיק, כְּדִי שְׁעַל־יְדִיָּה תִשְׁקַט הַמַּחֲלָקֶת וְהַמְרִיבָה, וְכֵן עָשָׂה, וּמִשׁוֹם כֵּן נִשְׁקַט הַמַּחֲלָקֶת. בְּהַעֲרִיצָם אוֹתוֹ הָיוּ אוֹמְרִים לוֹ הַחוֹלְקִים: אוֹתָךְ הֵיִינוּ

שיח שרפי קודש / תלמיד מוהרנ"ת ז"ל קנא

רוצים להכתיר לרבי עלינו, ופעם אמרו לו: אילולי היית ברסלבך היינו מכתירים אותך לרבי על כל הרביים. וזהו אמרים עליו: רבי יצחק בער אדם גדול הוא ואין בו שום חסרון אלא זאת שחסיד ברסלב הנהו.

ג — שפא

רבי יצחק בער מטעפליק ז"ל חלם חלום, שבא אליו אחד ואמר לו: "יצחק בער הגיע קצף" בקש ממנו רבי יצחק בער שיניחוו לחיות עוד חדש כדי שיוכל לעשות תשובה, ונסע לאומאן ושהה שם חדש שלם, וכשחזר לביתו לטעפליק חי עוד חמשה ימים ונפטר. ובכל יום מאלו החמשה ימים היה אומר בשמחה: "עדין מטת לוייתי אינה עומדת בחוץ, נו אם כן הרי אפשר עוד להתפלל". ונעמד להתפלל בכחות כהרגלו, "דאס בעטאלע שטייט נאף נישט אין דרויסן נו קען מען דאף נאף דאוונען".

ג — שפכ

כשנתעוררה המחלקת על אנ"ש בעיר טעפליק, היה רבי יצחק בער, דר בטרהוויץ, ומחלקת זו היתה חריפה מאד, מחמת שבין לאנ"ש ובין למתנגדים היה כח גדול הן מחמת עצירותם והן מחמת למדנותם, ומחמת שרבי יצחק בער היה אדם גדול במעלה ונכבד מאד, אפלו בין המתנגדים שגם הם נהגו בו כבוד, לכן הפצירו בו אנ"ש שייבוא לדור בטעפליק, כדי שעל ידו תושקט המחלקת. ונענה לבקשתם, לפני נסיעתו כשנפרד ממנו אחיו הקטן רבי יקותיאל, בכה לפניו מאד, בהתאוננו: אחי מה אעשה עתה לבדי פאן בטרהוויץ אחר שתעזבני, ומי יחזקני וינחמני. נחמו רבי יצחק בער, ואמר לו בחבה: "קנה לך את הספר 'שערי ציון' וקום בכל לילה בחצות לילה וזה כל כך יאיר לך !!!" "ברודער מיינער" קויף דיר דעם 'שערי ציון' און שטיי אויף אלע נאכט חצות וועט דיר ווערן אזוי לעכטיג" !!! ומשך תיבת "לעכטיג" כמפליג בדבר.

ג — שפג

רבי יצחק בער מטעפליק הָיָה מתפלל בכל כחותיו ובכטול כל הרגשותיו ממש, פעם בעת תפלתו פְּשֵׁה־גִיעַ לתיבות "הבוחר בעמו ישראל באהבה — שמע ישראל" נפל מתעלה.

ג — שפד

יש סברא שרפי יצחק בער נפטר בשנת תרי"ד, בנו רבי יודל היה חתנו של רבי נחמן טולטשינער, שנשא את בתו שהיה לו מזווג ראשון.

ג — שפה

רבי אברהם ציפּרע'ס ז"ל, (נקרא על שם אמו מרת צפורה). היה בנו של רבי מרדכי דין, תלמיד רבנו ז"ל, וגדל בבית דודו, גיס אביו — העשיר הגדול והלמדן, רבי דוד מעיר פאלי, שהיה לו בית חרשת גדול לעשיית משקאות חריפים, אולם בנים לא היו לו, ועל כן אמר לגיסו רבי מרדכי ז"ל, שימסר לו את בנו רבי אברהם, והוא יגדלו בתורה, והסכים לזה רבי מרדכי, ומסר לו דודו את הונו ורכושו בחייו, ועלה רבי דוד לארץ־ישראל והתישב בטבריה, וקבלוהו שם התושבים לדין מכבד עם שם טוב מאד, כי היה תלמיד חכם וגאון מפלג, ולא רצה לקבל שום שכר עבור הדינות, ורבי אברהם היה שולח לו כסף רב, שהספיק לכל מחסורו ועוד גם לחלק סכומים נכבדים לצדקה. רבי אברהם עצמו לקח לו מנהלים ופועלים נאמנים, שנהלו עבורו את בית־החרשת, ביניהם גם רבי אייזיק אייזינשטיין ז"ל, והוא ישב כל ימיו סגור בחדר על התורה, כי היה גם הוא למדן גדול ומפלג וסיים כמה פעמים את כל הש"ס עם כל המפרשים; ובכל פעם שגמר את הש"ס, עשה סעודה גדולה, ושתף בסעדתו את כל תושבי עיר טעפליק, וגם בעבודת התפלה השקיע את כל כחו, בפרט בשני וחמישי, בעת אמירת "והוא רחום", היה צועק בקולי קולות עד שנשמע קולו למרחוק, עד שהיו מתושבי

שיח שרפי קודש / תלמידי מוהרנ"ת ז"ל קנג

העיר סוגרים חנויותיהם ובאים לשמוע ולהתעורר מתפלתו. חתנו של רבי אברהם היה רבי אייזיק קראסינשטיין והיה לו גם בן בטעפליק, בשם רבי נחמן, שהיה עשיר גדול, שירשו מאביו ז"ל.

ג — שפו

רבי זעליג מטעפליק ז"ל אביו של רבי אלטער טעפליקער ז"ל, היה תלמיד חכם וגאון מופלג, והיה עוד מאנשי מוהרנ"ת, היה חביב כל-כף בין תושבי העיר, עד שכנוהו "הרבי רבי זעליג". בסוף ימיו עלה לארץ ישראל ונקבר בצפת.

ג — שפז

כשאמרו פעם לרבי הירש ליב הנ"ל, שהוא עובד את ה' על פי דרכו של רבי שמואל אייזיק, תלמיד רבנו, שהיה עובד את ה' בחריפות גדולה, אמר רבי הירש ליב, "את דרך עבודתי לא קבלתי מרבי שמואל אייזיק".

ג — שפח

רבי הירש ליב הרב מברסלב, מרב שמחה שהיתה לו, בעת שאפו בביתו את החלות לכבוד שבת, היה צועק ומזרוז את בני ביתו "לכבוד שבת" "לכבוד שבת" לרב ההתלהבות וההרגש שהרגיש בקרשת שבת הקרבה ובאה.*

ג — שפט

בזמנו של רבי הירש ליב הרב מברסלב ז"ל, היתה עגונה אחת שנסעה להרבה רבנים על מנת שיתירו אותה מעגונה ולא מצאו לה הרבנים שום התר, וכשבאה בשאלתה אל רבי הירש ליב, התירה מעיגונה. ותיכף נעשה מזה רעש בפרט מהחולקים. באותה עת התקיים איזה ברית מילה בברסלב והיה הרב על הברית, וכן אחד מחשובי החולקים, שכבדו אותו בסנדקאות, והוא עשה הכנות גדולות לפני זה, שעטף את התנוק עם טליתו וכו' ושהה זמן רב

קנר שיח שרפי קודש / תלמידי מוהרנ"ת ז"ל

בהכנותיו, עד שהטריח את הצבור בזה, וכך באמצע השהיות פברו את הרב שהיה מוהל מומחה למול את התינוק, הלך הרב והרים את הטלית של החולק מעל התינוק ומל את התינוק ללא שהיות, חרה הדבר להחולק מאד, עד שבאמצע הסעודה התחיל לדבר בנוגע לעגונה הנ"ל, ואמר: עגונה — עגונה. כששמע זאת הרב נענה ואמר לו: "אם אתם רבי מפורסם או לא איני יודע, אולם ללמוד אני יודע, אם אתם רוצים, נשלח את צדדי ההתר שהתרתי את העגונה הנ"ל להרב המפורסם הגדול רבי שלמה קלוגר, ונראה מה יפסוק", ואכן כך עשו, שהכין הרב את תשובת ההתר שלו ושלחה עם שליח לרבי שלמה קלוגר, שהיה שם השליח משך שלשה ימים, עד שהכין רבי שלמה את כתב התשובה. לאחר שמסר לשליח את תשובתו — שפסק בו לאיסור. נעמד רבי שלמה להתפלל מנחה, וכשכבר פסע לאחוריו השלש פסיעות כדי לגשת לתפלה, חזר בו פתאום ולא נעמד להתפלל אלא נגש לארון הספרים והוציא איזה ספר ועיין בו, וכשגמר לעיין בו, נגש לשליח וביקשו להחזיר לו את כתב האסור וקרעו בו במקום. אחר כך כתב לו מחדש תשובה ארוכה ולהיתר, כששמרה לשליח אמר לו, תאמר לאנשי עירך שיש להם רב גאון ורא וקשר, שכן כבר פסקתי לאסור, ואחר עיון מחדש חזרתי בי להתירה, והפליג עוד בשבחו.

ג — שצ

רבי הירש ליב, בנו של רבי אהרן הרב מברסלב, התחיל לכהן כרב בברסלב, לאחר פטירתו של אביו, בשנת תר"ה, ונפטר בשנת תרכ"ח ביום תענית אסתר.

ג — שצא

ידוע היה שרפי הירש ליב הרב מברסלב קים פמה פעמים את סדר התשובה הפתובה בספר "הקנה", הוא היה בגיל שתים עשרה,

שיח שרפי קודש / תלמידי מוהרנ"ת ז"ל קנה

בַּעַת הַסְתַּלְקוֹתוֹ שֶׁל רַבְּנוֹ, כִּי נִפְטַר בַּשָּׁנָה תַּרְכַּח בְּהִיּוֹתוֹ בְּגִיל שָׂשִׁים וְחָשֵׁעַ.

ג — שצב

רַבִּי נַחֲמָן בֶּן רַבִּי אֶהְרֹן הָרַב מְבַרְסֶלֶב, הָיָה אִישׁ קָדוֹשׁ מִפְּלֶג בְּמַעֲלָה מְאֹד עַד שֶׁהָיוּ מְכַנְּיָם אוֹתוֹ בְּשֵׁם "מְלֶאֶךָ". וְנִשְׂאָ אֶת בְּתוּ שֶׁל מוֹהֲרֵנ"ת, וּמַחֲמַת רַב קְדוּשָׁתוֹ לֹא עָלָה זְוִיגָם יָפָה וְנִתְפָּרְדּוּ, אַחֵר כָּף הַתְּחַרְטָה בַּת מוֹהֲרֵנ"ת עַל זֶה וְהִיְתָה אוֹמֶרֶת: אֵלּוּלֵא לֹא הִיְיָתִי מִתְגַּרְשֶׁת מִמֶּנּוּ, הִיְיָתִי זֹכָה לְכַנְּיָם טוֹכִים יוֹתֵר. רַבִּי נַחֲמָן עֲצָמוֹ לֹא הֶאֱרִיךְ יָמִים.

ג — שצג

לְרַבִּי גֵרְשׁוֹן נֶכֶד הַמַּגִּיד מְטִירֵהוּוִיצֵעַ הָיוּ שְׁנֵי בָּנִים אֶחָד בְּשֵׁם רַבִּי אַבְרָהָם, שֶׁדָּר בְּבַרְסֶלֶב וְנִפְטַר בְּהִיּוֹתוֹ זָקֵן מִפְּלֶג. וְנִקְרָא בְּשֵׁם זֶה עַל שֵׁם אָבִיו שֶׁל הַמַּגִּיד מְטִירֵהוּוִיצֵעַ. וְהָבֵן הַשֵּׁנִי בְּשֵׁם רַבִּי יְקוֹתִיאֵל, שֶׁנִּקְרָא עַל שְׁמוֹ שֶׁל הַמַּגִּיד מְטִירֵהוּוִיצֵעַ. לְרַבִּי יְקוֹתִיאֵל הִלְבִּישׁ מוֹהֲרֵנ"ת אֶת הַקִּיטֵל בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה לְפָנָי תְּפִלַּת מוֹסֵף וְשָׁלְחוּ לְהַתְּפַלֵּל לְפָנָי הַעֲמוּד. לְרַבִּי אַבְרָהָם הָיָה בֶּן בְּשֵׁם רַבִּי גֵרְשׁוֹן שֵׁם זְוִיגָתוֹ הָיָה צְלוּבֵעַ, הִיא הִיְתָה אִשָּׁה צַדִּיקַת מִפְּלֶגֶת וְהוּא רַבִּי גֵרְשׁוֹן, הָיָה מְכַבְּדָהּ מְאֹד בְּיָדְעוֹ וְהֶעֱרִיכוֹ גְּדָל צַדִּיקוֹתָהּ.

ג — שצד

בַּעַת הַפְּרָעוֹת שֶׁל הַבּוֹלְשֵׁיבִיקִים הָרַג לְכַדוֹ כַּמָּה מִהַרוֹצְחִים שֶׁבָּאוּ לְבִיתוֹ, כִּי הָיָה אִישׁ גְּבוּר. לְרַבִּי יְקוֹתִיאֵל הַנַּ"ל הָיָה גַם בֶּן בְּשֵׁם רַבִּי גֵרְשׁוֹן שֶׁדָּר בְּטַעַפְלִיק וְהָיָה חֲזָן שָׁם.

ג — שצה

לְרַבִּי יִשְׁעִיָּה שְׁלוֹם בְּנוֹ שֶׁל רַבִּי יוֹדֵל תַּלְמִיד רַבְּנוֹ הָיוּ שְׁלֹשָׁה בָּנִים, אֶחָד בְּשֵׁם רַבִּי זְלַמֵּן הַמְּכַנֶּה "רַבִּי זְלַמֵּן הָרַב" שֶׁהִמְשִׁיךְ לְכַהֵן בְּרַבְּנוֹת אַחֵר פְּטִירַת אָבִיו בְּמַעֲדוֹוִדִיבְקָע, וּבֶן בְּשֵׁם רַבִּי יוֹנָה, הוּא

קנו שיח שרפי קודש / תלמידי מוהרנ"ת ז"ל

אָביו שֶׁל רַבִּי דָּוִד צְבִי דְאִשְׁוֹסְקֶעֶר, וּבֵן בְּשֵׁם רַבִּי יַחֲיָאֵל מְעַנְדִּיל, שְׁחַבֵּר אֶת הַסֵּפֶר "שִׁיר יְדִידוֹת", לֹא יְדוּעַ מִי הָיָה הַגְּדוֹל מְבִינֵיהֶם.

ג — שצו

רַבִּי מִשֵּׁה לֵיב, אָביו שֶׁל יַחְזְקָאֵל הַעֲשִׂיל ז"ל הַמְזָכָר עוֹד בְּמַכְתָּבֵי רַבִּי נַחְמָן טוֹלֵטְשִׁינֶעֶר, הָיָה מְאַנְ"שׁ הַזְּקֵנִים, וּמְסַתְבֵּר לוֹמַר שְׂרָאָה וְהַפִּיר עוֹד אֶת מוֹהֲרַנְ"ת.

ג — שצז

תִּיכֶף לְאַחַר רֵאש־הַשָּׁנָה שֶׁל שְׁנַת תר"א, שְׁעֹזֵב אָז רַבִּי לֵיִב קְאִנְסְטָאנְטִינֶעֶר ז"ל אֶת פְּרִנְסַת חֲזִנּוֹתוֹ בְּעִירוֹ כְּדֵי לְשִׁהוֹת עִם אַנְ"שׁ בְּרֵאש־הַשָּׁנָה פְּנֹזֶפֶר לְעִיל, עָלָה אֶחָד מְאַנְ"שׁ לְבִימַת בֵּית הַפְּנִסַּת, וְהִפָּה עָלֶיהָ לְהַחְרִישׁ הַמִּית הָעַם פְּנֵהוּג, וּפְנָה וְאָמַר לְאַנְ"שׁ: כְּלַכֶּם נוֹסְעִים עִתָּה לְבִיתְכֶם, אוֹלָם לְרַבִּי לֵיִב לֹא תִהְיֶה לוֹ יוֹתֵר פְּרִנְסָה כָּל הַשָּׁנָה, כִּי הַפְּקִיר אֶת פְּרִנְסָתוֹ שֶׁהַתְּפִרְנָס מֵהַחֲזִנּוֹת בְּעִירוֹ קְאִנְסְטָאנְטִין וְכָא לְאוּמָאן, הַתְּעוֹרְרוּ אַנְ"שׁ וְאָסְפוּ עֲבוּרוֹ סֵף שְׁמוֹנִים רְעֵנְדְלָאָף, שֶׁהַסְּפִיק לְפְרִנְסָתוֹ לְמִשְׁךָ כָּל הַשָּׁנָה, וּמִשׁוּם כֶּף הַעֲתִיק אֶת מוֹשְׁבוֹ וְעָבַר לְדוּר בְּאוּמָאן.

ג — שצח

אֶת הַנְּגוּן הַמְּפּוֹרְסֵם עַל הַתִּיבּוֹת "עֲזוּ וְהָדַר לְבוֹשָׁה וְתִשְׁחַק לְיוֹם אַחֲרוֹן", חִבְרוּ תַלְמִיד מוֹהֲרַנְ"ת וְחִבְרוּ ר' מֵאִיר לֵיב כְּלַעֲכֶעֶר ז"ל, שְׁלְרוּב עֲנִיּוֹתוֹ הַגְּדוֹלָה כְּשֶׁהִגִּיעַ עֵת נִשׁוּאֵי בָתּוֹ לֹא הָיָה לוֹ שׁוּם מַעוֹת לְהַשִּׁיאָהּ, אָף לְהוֹצֵאוֹת בְּגָדֵי כְּלָה, וּפְנָה אֶלֶיהָ וְנַחְמָהּ: "בְּתִי אֵין לִי בְּמָה לְהַשִּׁיאָךְ אוֹלָם אֲתָן לָךְ זֶמֶר נָאָה", וְחִבְרַת נְגוּן זֶה לְכַבּוֹד נִשׁוּאֵיהָ.

ג — שצט

דְּבָרָיו הָאֲחֲרוֹנִים שֶׁל ר' נַחְמָן ב"ר יִצְחָק לֵיִב ז"ל לְפָנֵי הַסְּתַלְקוֹתוֹ, הָיָה: "אַנָּא בְּשָׂרָא וְאַנָּת אִשׁ וְאַנָּא עַדִּיפְנָא מְנַךְ", כְּדַבְּרֵי ר' עֲמֶרֶם חֲסִידָא שְׁאָמַר לְיִצְרָו. (קְדוּשִׁין פֶּא, א.)

שיח שרפי קודש / תלמידי מוהרנ"ת ז"ל

קנו

ג—ת

בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה הָאֲחֵרוֹן לַחַיּוֹ שֶׁל רַבֵּי אֶפְרַיִם ב"ר נַפְתָּלִי ז"ל,
בַּעַת שֶׁכָּבַר לֹא יָכוֹל הָיָה לְהִתְפַּלֵּל בַּיַּחַד עִם אַנ"ש, הַפְּצִיר בְּאַנ"ש
שִׁיתְּפַלְלוּ עִלּוֹ, וְאָמַר: "יֵשׁ בְּכַח אַנ"ש בְּתַפְלָתָם לְהִקִּים אוֹתִי מִחֲלִי
הַקָּשָׁה", וְאַחַר רֹאשׁ-הַשָּׁנָה נִסַּע לְשָׂהוֹת בְּבֵית בְּתוֹ שְׁדֵרָה בְּטָשְׁעָרִין,
וְנִפְטָר שָׁם בְּעָרֵב סְפוֹת.

ג—תא

לְפָנַי פְּטִירְתוֹ כְּשֶׁרָאָה שֶׁנִּכְנְסוּ כָּבַר אֵלָיו אֲנָשֵׁי הַחֲבָרָא-קְדִישָׁא,
פְּנָה הוּא מַעְצָמוֹ אֲלֵיהֶם וְאָמַר לָהֶם: בְּוֹדָאֵי תִרְצוּ לְקַבְּרֵנִי בְּסַמּוּף
לְקַבְּרוּ שֶׁל בֶּן הָרַב שֶׁנִּפְטָר בְּסַמּוּף [שֶׁהָיָה חוֹלֵק בְּחַיּוֹ עַל אַנ"ש],
עָנּוּ לוֹ בְּנֵי הַחֲבָרָא קְדִישָׁא בְּוֹדָאֵי בְּוֹדָאֵי, פְּנָה אֲלֵיהֶם וְאָמַר לָהֶם: לֹא
לֹא, קַבְּרוּנִי נָא לִיד אֶחָד שֶׁנִּסַּע עַל רֹאשׁ-הַשָּׁנָה לְאוּמָאן יִהְיֶה מִי
שִׁיְהִיָּה, וְאֶכֶן עָשׂוּ כְּצוּרְתוֹ וְנִטְמָן לִיד אֶחָד מִפְּשׁוּטֵי אַנ"ש, סַמּוּף לֹא
נִטְמָן אַחַר כֶּף הַחֲסִיד רַבֵּי פִּנְחָס יְהוֹשֻׁעַ ז"ל.

ג—תב

כְּשֶׁנִּפְטָר רַבֵּי אֶפְרַיִם, בֶּן רַבֵּי נַפְתָּלִי ז"ל, אָמַר הָרַב מִטְּשְׁעָרִין
ז"ל בְּצַעַר: "נִסְתַּלַּק כְּעַת פּוֹעֵל שְׁעָבַד טוֹב — מֵאִין לֹקְחִים שׁוֹב
פּוֹעֵל טוֹב כְּזֶה?" וְאָמַר עוֹד, שְׁמוּכָא מִהָאָר"י ז"ל, שֶׁהַצְּדִיקִים בּוֹנִים
אֶת הַמִּשְׁכָּן; וְכִשְׁתַּגְּמַר בְּנִיתוֹ, תָּבוֹא הַגְּאֻלָּה, וְעַתָּה כָּבַר נִגְמְרָה
מְלֹאכֶת הַמִּשְׁכָּן, וְרַק יֵשׁ לְתַפֵּר אֶת הַתְּפִירוֹת הָאֲחֵרוֹנוֹת שֶׁבְּכַפְּלִים
שְׁבִירֵיעוֹת וּבְגַדֵי הַמִּשְׁכָּן, "דִּי פְּרַעַנְדִּין", וְזוֹ עֲבוּדָה עֲדִינָה מְאֹד.
וְסִיִּם וְאָמַר: וְהוּא, רַבֵּי אֶפְרַיִם, בְּעֲבוּדַת ה' שְׁעָבַד יָדַע הֵיטֵב לְתַפְּרֵם,
וְעַתָּה נִסְתַּלַּק!!! וְמִי יִקְבַּל עַל עֲצָמוֹ כְּעַת לְעֲבוֹד עֲבוּדָה זוֹ!!! "אוּן
דָּאס אִיז זִיעֵר אַ אִיידִלְע אַרְבַּעַט, אוּן ר' אֶפְרַיִם הָאָט דָּאס
גִּיקָאָנְט, וְוֵער וְוֵעט זִיךְ אִיצְט אוּנְטְעֵר נַעֲמַעֵן צו טָאן דִּי
אַרְבַּעַט"!!!

קנח שיח שרפי קודש / תלמידי מוהרנ"ת ז"ל

ג – תג

פעם בראש-השנה בעת הקבוץ כשאכלו אנ"ש את הסעודה לכבוד יום-טוב, הרגישו אנ"ש שהדגים התקלקלו והעלו צחנה. פנה אליהם רבי אפרים בן רבי נפתלי ז"ל, ואמר להם בכדיחותא: "יהי רצון, שיסרחו עונינו".

ג – תד

שני הנגונים על הפזמון "יום ליבשה" חפרם רבי מאיר ליב בלעכער, שהיה תלמיד חבר למוהרנ"ת.

ג – תה

רבי מאיר ליב הנ"ל, שהיה נפח במקצועו, היה עובד מדי יום, רק כדי מחיתו לאותו יום, וכשהרויח כדי ספוקו לאותו יום, שוב לא עבד, וסגר בית מלאכתו והלך לעסק בעבודת השם יתברך, וכיום ששי היה עובד לכדי ספוקו לשני הימים – ליום הששי והשבת.

ג – תו

יש אומרים, שרבי עוזר תלמיד מוהרנ"ת ז"ל היה חתנו של רבי שמואל איזיק ז"ל בנשואיו הראשונים ואחר כך התגרש מבתו מחמת התגברות המחלקת שהיה על אנ"ש, ואנ"ש היו אומרים עליו שדרך התעוררותו בעבודת השם יתברך קבל מר' שמואל איזיק, ודרך ההתחזקות קבל מרבו מוהרנ"ת, ומשום שהיה לו שני מעלות אלו זכה להתעלות מעלה מעלה בעבודת השם יתברך.

ג – תז

לרבי עוזר, תלמיד מוהרנ"ת, היה בן יחיד בשם רבי נחמן, ולו היו כמה בנים ובנות, נפשות יקרות מאד ואצילי נפש, בתו יענטא הייתה דרה בטעפליק ונהלה בית הכנסת אורחים. רבי עוזר עצמו טמון באומאן ורבי נחמן בנו בטעפליק.

שיח שרפי קודש / תלמידי מוהרנ"ת ז"ל

קנט

ג – תח

דבוק וקשור היה רבי עוזר למוהרנ"ת מאד, ומחמת עניויותו הגדולה, היה הולך אליו בגלי, מביתו עד ברסלב, מרחק הליכה של כמאה קילומטר. ובדרך הליכתו היה נושא עמו שק עם ספרים, והיה עוסק בדרך הלוחו, בתורה, והיה אומר: בכל פסיעה שאני הולך ומתקרב לעיר ברסלב, מתקרב אני למח העולם, בהתכוננו על מוהרנ"ת, שהוא מח העולם.

19/08/2018

ג – תט

אמר פעם רבי זלמן הרב ממעדוודיבקה: "רבנו הפליג בשבח האקדמות ואמר (בשיחות הר"ן סימן רנ"ו): "מה שעם ישראל אוצרים בתוכם 'אקדמות' עם הנגון, ואנו אומרים מה שאנו אוצרים בתוכנו 'אומר בשבחין' המלים מהאר"י הקדוש, בנגונו של רבנו". "וואס אידין פארמאגן 'אקדמות' מיט'ן נגון – און מיר זאגן וואס מיר פארמאגן 'אומר בשבחין' די ווערטער פון האר"י הקדוש און דעם רעפניס נגון".

ג – תי

רבי זלמן הרב ממעדוודיבקה ז"ל, היה חסיד נלהב והיה נוהג לנסוע אל אנ"ש בעירוותיהם לשבתות, כדי לעוררם לעבודת השם יתברך ולחזקם ולעודדם בדרך רבנו.

ג – תיא

רבי איצלי הייסינער ז"ל, היה מגדולי אנשי מוהרנ"ת וראפר"נ ז"ל בעת ספרו ממנו היה מפליג בשבחו מאד, כי היה איש צדיק וחקם מופלג. הוא היה חותנו של רבי יחזקאל העשיל המוזכר במכתבי ר' נחמן מטולטשין ז"ל, ואף הוא היה מרבה לדבר בשבחו.

ג – תיב

רבי מאיר טעפליקער היה נוהג לבוא מארץ ישראל לאומאן

קס שיח שרפי קודש / תלמידי מוהרנ"ת ז"ל

לימי ראש-השנה, אחת לעשר שנים, כששנה שם בעת המחלקת שהיתה בין רבי סענדער טרהוויצער לרבי נחמן טולטשינער, נגש רבי סענדער לפרש צערו ולטעון טענותיו לפני רבי מאיר ולהצדיק את מחלקותו, כשרק התחיל בדבריו, נענה לו רבי מאיר ברעדה ואמר: רבי נחמן, רבי נחמן, רבי נחמן, הוא היה מוציא אף את דליי הזבל אצל מוהרנ"ת. "רבי נחמן — ער האט ארויס גיטראגן די פיימינצעס ביי רבי נתן". כאומר לו שזכה רבי נחמן לשמש הרבה את מוהרנ"ת ואסור לנו להרהר אחריו. ושוב לא המשיך רבי סענדער בדבורו יותר.

ג — תיג

רבי פנחס יהושע, היה מתלמידיו הגדולים של מוהרנ"ת, נפטר בשנות התר"מ.

ג — תיד

אנ"ש שהפירו את רבי ישראל ליב מבאפליע, שהיה מתלמידיו הגדולים של מוהרנ"ת, ספרו שהיה מתפלל בכוחות ובהתלהבות עד להפליא וכשהיה מגיע לתיבות: "ביום ההוא אבדו עשתונותיו" שבפסוקי דזמרה שבתפלת שחרית, היה חוזר עליו הרבה, עד שהדעזעו מפתח יום הדין כל השומעים אותו.

ג — תטו

חותנו של רבי איצלי הייסינער היה מחסידיו הגלגבים של הרב הצדיק רבי מרדכי מטשערנוביל, ובעת לקחו לחתן לבתו לא ידע מהתקרבותו לענין רבנו, אולם לאחר חתונתו כשראהו לומד והוגה בספר לקוטי מוהר"ן שאלו על זה, ענה לו רבי איצלי, אכן, חסיד ברסלב הנני, והתחיל חותנו להצר לו כל כך, עד שפנה אליו רבי איצלי ואמר לו: "אם מרוצה הנך, מוכן אני לתת לבתך גט פטורין", והתחיל חותנו להפציר בבתו שתתרצה לקבל ממנו גט, אולם היא לא הסכימה לדבר בשום אופן בטוענה לו שכזה בעל יקר ערך שוב

שיח שרפי קודש / תלמידי מוהרנ"ת ז"ל

לא תשיג, ונמשך הדבר זמן מה עד שהוספם ביניהם שכשיגיע רבי מרדכי מטשערנוביל להייסין כדרכו, מחמת שהיתה כפופה למרותו, יטען לפניו טענותיו וכפי שיאמר ויפסוק, כן ינהג, כשהגיע רבי מרדכי לעירה, נכנס חותנו של רבי איצלי לקבל פניו כנהוג, עם קוויטל וכתב לפניו טענתו, היות שלקח את רבי יצחק לחתן לבתו, ועתה ראהו לומד בספר לקוטי מוהר"ן וכו'. כשהביט רבי מרדכי בקוויטל פנה למשמשו ואמר לו: חלאוונע, (כך היה שמו), תן נא לי את הלקוטי מוהר"ן הנמצא עמנו. ופנה ואמר לו בנימת קפידא: יש לי בביתי הרבה שעורים קבועים — בלמוד התורה — ביניהם גם בספר "לקוטי מוהר"ן", אולם בדרך נסיעתי מחמת טרחת הדרך יש לי פחות שעורים, ואף על פי כן לומד אני בספר לקוטי מוהר"ן אף בדרך, ואתה בא ונותן לי קוויטל נגד חתנך שלומד והגה בספר לקוטי מוהר"ן?!

ג — תטז

ראה פעם רבי וועלוועל מאומאן ז"ל בצעירותו, את רבי משה ברסלבר תלמיד מוהרנ"ת סובב והולך בבית המדרש אנה ואנה כשהספר "לקוטי הלכות" בידיו נגד פניו בהתלהבות גדולה, וכשמעיניו זולגות דמעות, והתפלא עד מאד וחשב, שמחמת דברי ההתעוררות הכתוב בספר, מחמת כן התעורר כל-כך, והלך והביט באיזה "הלכה" עין בה רבי משה, ופתח אף הוא את הספר לקוטי הלכות, ולא הבין בה סבה להתעוררותו הגדולה, כי היה רבי משה ז"ל תלמיד חכם ו"בעל מח" מפלג פידוע, והבין שלא לחנם התלהב כל כך ושאלו בעצמו על זה: "מה ראה כבודו להתרגש כל כך בדברי 'הלכה' זו?". ענה לו רבי משה: "זכיתי אני לשמע הלכה זו מפי מוהרנ"ת ז"ל ונזכרתי איך שאמרה הוא ז"ל בעצמו, לולא שמעתי אתה הלכה זו, מפי יהודי זה, גם אתה היית מתלהב כל כך" "דוא זאלסט גיווען עהרין דעם אידן זאגן די הלכה!!!"

קסב שיח שרפי קודש / תלמידי מוהרנ"ת ז"ל

ג — תיז

רבי חיים לירסמאן תלמיד מוהרנ"ת, היה לו בן בשם ר' משה, ורבי לוי יצחק הכירו, הוא נפטר בחדש חשון בשנת תרע"ה, [רבי לוי יצחק ועוד כמה מאנ"ש שהיו בביתו כליל פטירתו]. הניח בן בשם רבי חיים שהיה חתנו של רבי גדליה ועלוול חתנו של רבי נחמן מטולטשין ונפטר בחיי אביו. הוא היה ירא שמים גדול, והיה מתפונס כעורך דין.

ג — תיח

לאחר פטירתו של רבי יצחק אייזיק יוסף ז"ל, דאג מוהרנ"ת לבניו היתומים, ולקח את בנו רבי פנחס יהושע וגדלו בביתו, והיה ישן אצלו בעליתו, כי מוהרנ"ת היה שוהה רב הזמן בעליה שבביתו, ולא רצה לישן לבדו, וספר שפעם השתדל והתאמץ להיות נעור כדי לראות ולהביט בסדר הנהגתו ועבודתו של מוהרנ"ת לאחר חצות הלילה, פשהבחין בזה מוהרנ"ת, נגש אליו ואמר לו: מחביא אתה את עצמך ממני, החבא פאכיך שהתחבא והעלים את עצמו. "דו בהאלסט זיך פון מיר בהאלט זיך ווי דיין טאטע האט זיך בהאלטן". כי היה רבי יצחק אייזיק יוסף צדיק גדול ועובד ה' מפלג, והיה נסתר מאד.

ג — תיט

רבי משה ליב קארסינסקע ז"ל, היה מחשובי אנ"ש והסברא נוחנת שזכה עוד להסתופף ולקבל ממוהרנ"ת. הוא היה איש אמיד וזכה לחמשה בנים חשובים, אחד בשם רבי יצחק שנתלה בידי הנאצים במלחמת העולם השנייה, והיה איש חשוב מאד. רבי נחמן, ורבי מרדכי ור' ישראל שהיו עובדי ה' גדולים. רבי משה ליב היה יושב כל היום על התורה ועל העבודה ואשתו הייתה מנהלת את החנות, פעם פנתה אליו אשתו ושאלתו, מאחר שאני עובדת ודואגת לפרנסה ומחתנת את הילדים, וכל זה הוא כדי שאתה תוכל לשבת

שיח שרפי קודש / תלמידי מוהרנ"ת ז"ל

19/08/2018

אוצר החכמה

וְלַעֲבֹד אֶת ה', אִם כֵּן רוּצָה אֲנִי שְׂתַתֵּן לִי חֲצִי מְשֹׁכֵר עוֹלָם הַבָּא
שְׁלָךְ, עוֹדְדָה וְאָמַר לָהּ: ה' גְּדוֹל הוּא מְאֹד וְיָכוֹל לָתֵת שְׂכָר שְׁלָם
לְשִׁנְיָנוּ, וְנִסְפְּיִסָּה.

ג – תכ

הִיָּה רַבִּי נַחֲמָן ב"ר יִצְחָק לֵיב ו"ל אוֹמֵר עַל עֲצָמוֹ: "הוֹמָה אֲנִי
לְשׁוֹפָר הַמְּנַח כָּל הַשָּׁנָה בְּאֶרֶן הַקֹּדֶשׁ, וּכְשֶׁמְגִיעַ רֹאשׁ-הַשָּׁנָה תוֹקֵעַ
הוּא." כִּי הִיָּה כָּל הַשָּׁנָה מִתְּפַלֵּל בְּהַשְׁקָט וּבְרֹאשׁ-הַשָּׁנָה הִיָּה מִתְּלַהֵב
וּמוֹצִיא בְּתַפְלָתוֹ הַנִּפְלְאָה אֶת כָּל כַּחוֹ הָאָצוּר. וְהִיָּה אוֹמֵר ר' לְוִי
יִצְחָק ו"ל, שְׂאֲכֹן מִי שֶׁמְנַח כָּל הַשָּׁנָה בְּאֶרֶן קֹדֶשׁ אֲזִי כִּשְׁבָא רֹאשׁ
הַשָּׁנָה הוּא מְפַלֵּיא בְּתַקִּיעוֹתָיו. עוֹד בִּימֵי מוֹהֲרֵנ"ת הִיָּה הוּא
שֶׁהִתְּפַלֵּל תְּפִלַּת הַמְּנַחָה שֶׁל עֶרֶב רֹאשׁ-הַשָּׁנָה, וְהִיָּה מִתְּפַלֵּל בְּדַבְּקוּת
כְּזוֹ, שְׂכַשְׂשָׁאֵל פַּעַם רַבִּי נַחֲמָן טוּלְטְשִׁינְעַר אֶת מוֹהֲרֵנ"ת, מַה הוּא
הַנִּקְרָא "תְּפִלָּה בְּמַסִּירוֹת נֶפֶשׁ", שְׂדַבֵּר מִמֶּנָּה רַבְּנוּ ו"ל, עֲנֵה וְאָמַר לוֹ
מוֹהֲרֵנ"ת, הַבֵּט נָא עַל רַבִּי נַחֲמָן בְּעַת הַתְּחִלָּתוֹ אֶת תְּפִלַּת הַמְּנַחָה שֶׁל
עֶרֶב רֹאשׁ-הַשָּׁנָה בְּאֶמְרוֹ "וַיִּדְבֹּר" וְתִבְחִין שְׂמַמֵּשׁ פּוֹרֵחַ הוּא בְּאֹיִר
— וְתִבִּין. וְאֲכֵן עָקֵב אַחֲרָיו ר' נַחֲמָן וְסִפֵּר שֶׁרָאָה שְׂאֲכֹן אֵינּוּ עוֹמֵד
כְּמַעֲט עַל הָאָרֶץ לְרַב הַתְּעוֹרְרוֹתָיו וְהַתְּלַהֲבוֹתָיו.

ג – תכא

פַּעַם כְּשֶׁהִיָּתָה אֵיזָה שְׂמִחָה בְּבֵיתוֹ שֶׁל רַבִּי אַבְאֵלָה וְרַקְדוּ אַנ"ש
בְּדַרְפָּם, בְּאֲמִצֵּעַ הַהַתְּלַהֲבוֹת הַגְּדוֹלָה תִּפְסֵי רַבִּי אַבְאֵלָה דְּלִי עִם מַיִם
וְשִׁפְכוּ עַל הָרִצְפָּה וְהִלְךְ וְהַתְּגַלְגַּל בְּתוֹךְ הַמַּיִם וְצָעַק וְאָמַר: הִנֵּה כָּבֵד
מְטַהְרִים אֶת אַבְאֵלָה. "הָאֵט אֵיזוּ מְעַן שׁוִיִן מְטַהֵר אַבְאֵלָעוֹן".
כָּל-כַּף הִיָּה חֻקוֹק בְּזִכְרוֹנָם, זְכוּרֵן יוֹם הַמִּיתָה.

ג – תכב

לְרַבִּי יִצְחָק בֶּן מוֹהֲרֵנ"ת הִיָּתָה בֵּת שְׁנַפְטָרָה צְעִירָה לְיָמִים,
בְּהַשְׂאִירָהּ אַחֲרֶיהָ יְתוּמִים קְטָנִים, אַחַר זְמַן מָה נִשְׂא חֲתָנּוּ אִשָּׁה

קסד שיח שרפי קודש / תלמידי מוהרנ"ת ז"ל

אחרת, והלך לביתם בשבת הראשונה לנשואיהם וברכם ברוב ברכות ושזכו לחיות יחדיו כל ימיהם ברוב טובה, התפעלה האשה מאד מיושר וטוב לכבו עד שהשפיע עליה הדבר, ונכר היה הדבר אחר כך בגדול ילדי בעלה.

ג — תכג

רבי משה ברסלבר תלמיד מוהרנ"ת ז"ל היה תלמיד חכם ולמדן מפלג והיה דרכו ללמד בקול והיה נשמע קול תורתו היטב, בפרט אחר חצות לילה, וספרו מכריו שעדין מצלצל באזנם אף שמשנן וחוזר לעצמו בהתמדה רבה אחר חצות לילה, בלמדו בספר הטור ואומר לעצמו בהדגשה — אומר הב"ח, ואומר הב"ח, "זאגט דער ב"ח, זאגט דער ב"ח וכו'.

ג — תכד

בתחלת התקרבותו של רבי ישראל מקארדאן כשלמד עם רבי משה ברסלבר ז"ל, בספר לקוטי מוהר"ן, היכן שהיה פתוב בענין מעלות הצדיק, היה מפרשו על רבו הצדיק, כי היה חסיד נלהב, ולא סתר רבי משה מחשבותיו, אולם אחר כך ברב למודו, הבין מעצמו שאין לרבו מדרגות נשגבות אלו הכתובים בספר. ומאז התקרב ביותר.

ג — תכה

כששמע פעם רבי חיים סטאלער ז"ל את בנו מדבר פנגד הרביים המפרסמים אמר לו: "אתה עוד תשחיר (מיסורים שכיבאו עליך) עבור זה", "דו וועסט נאך פאר שווארצט ווערן איבער דעם". וכן היה לו, רחמנא לצלן, שסבל יסורים נוראים מפניו, ה"י.

ג — תכו

רבי עוזר תלמיד מוהרנ"ת ז"ל היה עובד את ה' במסירות נפש מתוך עניית ודחקות אימה, הוא היה נוהג בהתבודדותו לדבר לאיבריו. (פמוכא ענינו בספר "חיי מוהר"ן"). והיו שומעים אף

שיח שרפי קודש / תלמידי מוהרנ"ת ז"ל

קסה

שאמר לעצמו, עיני עיני, מה יותר שתביט כאן בעולם הזה, פן תפגס בתוכך יותר התולעת לאחר מיתתך ותישף אותך יותר ויותר, רחם על עצמך וסגר את עיניך מהכלי עולם הזה. וכך דבר למחול, לאזנו, לפיו ולשאר איבריו.

ג — תכז

פעם בליל ששי אחד פשעדין לא היה לו פלום על הוצאות שבת הקרב, עמד בעזרת הנשים והתבודד אחר חצות לילה פדרכו, וכך בעמדו בתפלה בבלו יצרו בדאגת צרכי השבת ונחם את עצמו באמצע תפלתו: "ואם לעוזר אין פסוף עבור הוצאות שבת, לעוזר עוד יהיה צרכי שבת", והמשיך בתפלתו הלאה, וכן כמה פעמים. ואכן כך היה, שבדיוק באותה עת עבר במקום בעל המאפיה ושמע קול תפלה נשגבה הבוקעת מעזרת הנשים והטה אזנו לשמע, ושמע איך שמתבודד ומתפלל רבי עוזר על צרכי נפשו פשבאמצע פונה ומנחם עצמו "ואם לעוזר אין לשבת, לעוזר יהיה על שבת". "איי עוזר האט נישט אוף שבת עוזר וועט האפין אויף שבת". התרגש האופה והלך חזרה למאפיה והביא לו בשפע חלות טריות עבור השבת לו ולכל ביתו ובשפע.

ג — תכח

פל כך חקוק היה זכרון יום המיתה בין אנשי-שלומנו, שפעם בפורים בעת השכרות שהיו מתבסמים אנשי-שלומנו מאד, לקים "עד ולא ידע" בפשיטות, פנה רבי הירש ליב הרב מבוסלב לרבי מאיר ליב הנפח ואמר לו: "רבי מאיר ליב, אמר נא לנו את הספירה שלך". "זאג אונז דיין ספירה". ותכף נתעורר ברעדה אף משכרותו הקשה ומנה לפניהם כמה שנים, וכמה ימים, וכמה שעות עברו כבר מימי חיינו, כי חקוק היה זאת בדעתם כל כך, עד שלא עבר עליהם כמעט רגע בלי חשבון מדיק, ולא בבלו שכרותו

קסו שיח שרפי קודש / תלמודי מוהרנ"ת ז"ל

19/08/2018nnc

מחשבון ספירתו. והפטיר עוד ואמר: "כך למדנו רבנו, רבי שמואל איזיק ז"ל, שנספר ספירה בכל יום", "אזוי האט אונז אונזער רבי, רבי שמואל איזיק גילערנט, מיר זאלן ציילן ספירה אלע טאג".

ג – תכט

פעם נגנב מרבי משה ברסלבר איזה גנבה, למד פסגלה לזה, "הלכות גזלה", עם ההלכות שבספר "לקוטי הלכות", זמן מה, עד שהחזיר לו הגנב את הגנבה בעצמו.

ג – תל

רבי מאיר טעפליקער ז"ל היה עושה בכל חודש באמצע היום "סעדת ראש-חודש", פעם פנה לחתנו רבי יעקב יוסף ואמר לו: "לך והזמן לסעדה את רבי יצחק בער ז"ל, אוילם לך אליו לפנות בקר, כי כשמתחיל להתפלל אי אפשר יותר לדבר עמו משך כל היום" – לרב התלהבותו וגיעתו בתפלה. ואכן הלך אליו להזמינו אחר חצות לילה, וכך בין דבורם אמר לו רבי יצחק בער: "נלמד נא איזה מאמר מרבנו". שאל לו רבי יעקב יוסף: "איזה מאמר?" ענה לו רבי יצחק בער: "היכן שהוא, תודה לאל, היכן שאנחנו פותחים את הספר של רבנו [לקוטי מוהר"ן] הוא זורח ומאיר לי", "דאנקן גאט ווי מיר העפינען דעם רעבינס ספר שיינט עס מיר".

שיח שרפי קודש

19/08/2018

רבי אברהם ב"ר נחמן
מטולטשין זצ"ל

ג—תלא

מְשָׁלִים מֵרַבֵּי אַבְרָהָם בֶּן רַבִּי נַחֲמָן ז"ל
לְעֵינַיִן שְׁגֵעוֹן הַבְּלִי עוֹלָם הַזֶּה

מְשָׁל לְאִישׁ אֶחָד שֶׁנִּחְרַץ מִשְׁפָּטוֹ לְמִיתָה, וּכְבָר נִמְסַר לַיָּדִי הַתְּלִין וְהוֹשִׁיבוֹ אוֹתוֹ בְּעַגְלָה עִם סוּסִים יָחַד עִם הַתְּלִין הַמוֹצִיא אֶת הַמִּשְׁפָּט לְפַעַל, וְזֶה הָאָדָם הַנִּחְרַץ לְמִשְׁפָּט יוֹדֵעַ כִּי אֵין כָּבֵר שׁוֹם מְנוּס וּמִפְּלֹט לְהַנְצִל מִהַגְזֵר דִּין, וְרוֹאֵה הַעַגְלָה עִם הַסּוּסִים נוֹסְעִים, הוֹלְכִים וְקֹרְבִים לְמָקוֹם הַתְּלִיָּה, וְאֵינָם עוֹמְדִים וְנֹחִים אֶף לְרַגַע אַחַת, וְכָל רַגַע הוּא מִתְקָרֵב לְמָקוֹם הַהִרְיָגָה, אוֹלָם דְּבָר אֶחָד אֵינוֹ יוֹדֵעַ כַּמָּה זְמַן יִשְׁהָה בְּנִסְיַתוֹ עַד לְמָקוֹם הַהִרְיָגָה, אִם שָׁנָה אוֹ יוֹם אוֹ שָׁעָה, אוֹלָם זֹאת בְּוַדָּאוֹת רוֹאֵה שֶׁהוֹלֵךְ וּמִתְקָרֵב לְמָקוֹם תּוֹפֵת זֶה. וְהִנֵּה אִם הָיָה רוֹאֵה אֵיזֶה שְׁחוֹק הַנִּקְרָא קְאָמְעֵדָא = הַצָּנָה, בְּוַדָּאֵי לֹא הָיָה מְשִׁים לְבוֹ לְזֶה. כְּמוֹ כֵן הַנִּמְשָׁל אֵצֶל כָּל אָדָם, שֶׁכָּל אָדָם יוֹדֵעַ שְׁסוּף כָּל סוּף יִהְיֶה מְכָרֵחַ לְמוֹת, וְהַשְּׁנֵי סוּסִים הֵם הַיּוֹם וְהַלַּיְלָה הַרְצִים וְשִׁטִּים וּפּוֹרְחִים, וְאֵינָם עוֹמְדִים כְּהֶרֶף עֵינַיִן, וְכָל נַחֲמָתוֹ הוּא רַק שְׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ אִם קְרוֹב יוֹמוֹ אוֹ אִם עוֹד יֵשׁ לוֹ יוֹתֵר לְחַיּוֹת, אוֹלָם הוֹלֵךְ וְקֹרֵב לְמִיתָתוֹ בְּוַדָּאֵי, וְאִם כֵּן מִהֲרָאוּי שְׂיָכִין לוֹ צְדָה לְדַרְךָ וְלֹא יִבְלַפְּלוּ אוֹתוֹ כָּל הַמִּינֵי שְׁחוֹק וְהַשְּׁטוּיּוֹת שֶׁל הַתְּאוּוֹת מְלַשְׁכָּח מִלְּהַכִּין לְעַצְמוֹ צְדָה לְדַרְךָ (סְפוּרִים וּמְשָׁלִים).

ג—תלב

מְשָׁל מִהַבְּטַת הַצְּדִיק שֶׁמְבִיט בְּרַחֲמָנוֹת עַל
בְּנֵי הָעוֹלָם הַמְּנַחִים בְּשְׁגֵעוֹנוֹת וְהַבְּלִים

מְשָׁל שֶׁחֲרָצוּ אֵיזֶה מִשְׁפָּט עַל אֲנָשִׁים שֶׁיִּנְיָחוּ אוֹתָם בְּבוֹר עֲמוּק מוֹקֵף בְּמַחֲצוֹת שְׁלֵא יְכוּלִים לְהַבִּיט אֶל הָעוֹלָם הָרָחֵב וְהַיָּפֵה,

ומזונותם שנותנים להם הוא מה שיוצא ממי השופכים היוצאים חוץ לעיר, ונהנים הם מהמותרות הנזרקים מארמון המלך, והם עומדים ומחפשים ומוצאים שם חתיכות מעים קטנים הנקרא "קישקעליך" וכדומה. והנה אחד מהם מצא חתיכה גדולה וחקרו מקנא בו על זה שהוא לא זכה ומצא רק חתיכה קטנה, ומשום כן נצפט לבו בקרבו "און ער איז פאר קלעמט דער פון" על זה שלחקרו יש חתיכה גדולה ממנו, והצדיק עומד ומביט עליהם ברחמנות איך שהם משפלים וחושבים שאין יותר טוב מזה, ואינם רואים וטועמים הטוב שיש בארמון המלך. אולם הצדיק אינו נח, ומחפש כל העת עצות איך להוציאם מבור זה ולהטעימם מטוב עדן התענוגים שיש ושיכולים גם הם לזכות ליהנות מהם בזה העולם (ספורים ומשלים).

ג — תלג

משל מגדל הספנה והנסיונות הקשים הנמצאים בעולם הזה

משל מהלוחמים בקרב נגד השונא, שעומד הלוחם ורואה שכל רגע נופל ומת עוד איש אחד העומד סמוך לו, עד שממש החצים מגיעים עד מקומו ממש, ואין יודע איך להציל את עצמו, ולרוב פחדו אין לו כח להתזק החרב ללחם עוד לרוב הפחד וחלישות הדעת שיש לו. אולם שאר החילים מחזקים זה את זה לבלי להתיאש ולפלל, רק לחזק עצמו להגן על עצמו, ולא לוותר לשונא, "און ניט נאך געבן דעם שונא" ולא להפגע לפני האויב, שלא יבוא השונא למבקשו. כמו כן ממש צריך הרבה התחזקות לגדל הספנה שיש בזה העולם, שבכל פעם הפעל דבר תופש את האדם וכו' וכו' עד שיכולים חס ושלום לפלל, ואין עצה רק להתחזק את עצמו, על כל פנים להגן על עצמו "ניט אפ לאזן הענד און פיס", לא להניח ידיו ורגליו, רק לאחז בכלי הזין וללחם עמו ולא להכניע את עצמו

תחת השוּנא שְרוּצָה לְהַכְרִיתוֹ מִשְׁנֵי עוֹלָמוֹת חַס וְשָׁלוֹם, רַק לְהַחְזִיק נִגְדוֹ וּלְהַמְלִיט מִמֶּנּוּ מָה שְׁיִכּוֹל (סְפוּרִים וּמְשָׁלִים).

ג—תלד

עוד שְׁמַעְתִּי מֵהֶרֶב הַגָּאוֹן רַבִּי מְרַדְכֵי מו"ץ דְּקַהֲלָה קְדוּשָׁה סְאֲקָלוֹב, שֶׁשָּׁמַע מֵאֵת רַבִּי אַבְרָהָם ז"ל בְּעֵנֵן הַנ"ל, שֶׁהֵלֵא רוֹאִים אָנוּ שְׁכַל דוֹר וְדוֹר מֵתְדַלְדֵּל בְּתוֹרָה וְעִבּוּדָה וְיִרְאַת שָׁמַיִם, אִם כֵּן אֵיךְ תָּבוֹא הַגָּאֲלָה בִּימֵיהֶם שְׁלֵא בָּאָה בַּדּוֹרוֹת הָרִאשׁוֹנִים שֶׁהָיוּ צְדִיקִים נוֹרָאִים עוֹבְדֵי ה' בְּאֵמֶת. וְהַשִּׁיב ז"ל בְּזֵה הַלְשׁוֹן: לְכַאֲרָה הֲלֵא קִשָּׁה עַל דְּבָרֵי חֲכָמֵינוּ ז"ל בְּמַסְכַּת סוּטָה פָּרָק ט, שְׁאֲמְרוּ, מִשְׁחָרֵב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בּוֹשׁוּ חֲבָרִים וְכוּ' עַל מִי לָנוּ לְהִשָּׁעַן עַל אָבִינוּ שְׁבַשְׁמִים, מִשְׁחָרֵב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ שָׁרוּ חֲכָמֵיָא וְכוּ' עַל מִי לְהִשָּׁעַן וְכוּ' וְכוּ' בְּעַקְבוֹת מְשִׁיחָא וְכוּ' עַל מִי לָנוּ לְהִשָּׁעַן וְכוּ', וְכִי מָה מוֹדִיעִים לָנוּ בְּזֵה, מֵהַנִּכּוֹן שִׁיּוֹדִיעוֹ לָנוּ חו"ל הַעֲצָה, וְאִיזוֹ עֲצָה הִיא, וְהֵלֵא זֶה אָנוּ יוֹדְעִים גַּם כֵּן כִּי אֵין עַל מִי לְהִשָּׁעַן וְכוּ'. אֲבָל הַעֲנִין כֵּן הוּא, כִּי יֵשׁ אֲתַעְרוּתָא דְלַעֲלָא מֵאֵת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּעֲצָמוֹ בְּרַחֲמָנוּתוֹ, וְיֵשׁ אֲתַעְרוּתָא דְלַתַּתָּא מֵעִבּוּדָה שְׁלָנוּ מִתּוֹרָה וְיִרְאַת שָׁמַיִם וְכוּ', וּבְכַאֲמַת אֲנַחְנוּ (בְּשׁוּר וְדָם) הוֹלְכִים בְּכָל פְּעַם מְטָה מְטָה, וְכָל דוֹר גְּרוּעַ בְּכָל פְּעַם מֵהַדּוֹר הַקּוֹדֵם, אֲבָל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הוֹלֵךְ וּמְגַלֵּה חֲסִדוֹ בְּהַתְגַּלּוֹת גְּדוֹל יוֹתֵר, כִּי זֶה עֵקֶר גְּדֻלָּתוֹ (כִּי "גְּדֻלָּה" זֶה "חֲסִד" כִּיְדוּעַ), וְכִמּוֹ שְׁמוּבָא בְּשִׁיחוֹת הַר"ן (סִימָן שׁז) "שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְנַהֵיג אֶת הָעוֹלָם בְּכָל פְּעַם יוֹתֵר יָפֵה", וְעַל-כֵּן מְסַפֵּר הַתַּנָּא בְּמִשְׁנֵיּוֹת אֱלוֹ אֵיךְ שֶׁהַדּוֹרוֹת הוֹלְכִים וּמִתְמַעֲטִים בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, אֲבָל הַעֲצָה שְׁלַעֲמַת זֶה הוּא הָאֲתַעְרוּתָא דְלַעֲלָא שֶׁהוּא רַחֲמָנוּת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, הוֹלֵךְ וְגֹדֵל, וְאֲדַרְבָּא כָּל מָה שֶׁהַדּוֹר יוֹתֵר גְּרוּעַ הַרְחָמָנוּת יוֹתֵר גְּדוֹל וְכוּ', וְזֶה שְׁמַסִּים הַתַּנָּא "עַל מִי לָנוּ לְהִשָּׁעַן?" כִּי הֲלֵא הָאֲתַעְרוּתָא דְלַתַּתָּא שְׁלָנוּ הוֹלֵךְ וְקָטַן? וְתַרְצוּ: "עַל אָבִינוּ שְׁבַשְׁמִים", הִינוּ עַל הָאֲתַעְרוּתָא דְלַעֲלָא שֶׁל רַחֲמָנוּתוֹ יִתְבָּרַךְ שֶׁהוֹלֵךְ וְגֹדֵל, וְכָל מָה שִׁיּוֹתֵר

גרוע וחולה יותר, הִרְחַמְנוּת גָּדוֹל עָלָיו יוֹתֵר, וְכִמוּ לְמַשָּׁל שֶׁשָּׂרָאָה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הִרְחַמְנוּת שְׁעַל בְּנֵי הָעוֹלָם בִּימֵי דוֹר הַמַּבּוּל, שֶׁלַח לָהֶם אֶת נֹחַ, וְאַחֲרֵי־כֵן שֶׁלַח אֶת אַבְרָהָם אָבִינוּ וְכוּ', וּבְמִצְרַיִם שֶׁהָיוּ בְּמִדְרָגָה הַתַּחְתּוֹנָה בְּמִ"ט שְׁעָרֵי טְמֵאָה, נִכְמְרוּ רַחֲמָיו וְשֶׁלַח לָהֶם רוּעָה נְאֻמָּן מִשֵּׁה רַבְּנוּ לְגַאֲלָם, וְכֵן אַחֲרֵי כֵן בְּחִרְבַּן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ נִכְמְרוּ רַחֲמָיו וְשֶׁלַח לָהֶם אֶת עֲזָרָא הַסּוֹפֵר שֶׁרָאִי הִיָּה שֶׁתַּנְתֵּן הַתּוֹרָה עַל יָדוֹ וְכוּ', אֲלֵמְלָא קְדָמוּ מִשֵּׁה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ ז"ל וּבְחִרְבַּן בֵּית שְׁנֵי דְחָמִיר לָן, הֶעָמִיד לָנוּ בּוֹצִינָא קְדִישָׁא רַשְׁבִּי זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, וְכֵן בְּכָל דוֹר וָדוֹר וְכוּ'.

19/08/2018

ג – תלה

וְאַחֲרֵי־כֵן הַחֵל נִצּוֹץ הַגְּאֻלָּה בִּימֵי הָאָר"י הַקְּדוֹשׁ זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ אָמֵן, וְאַחֲרֵי־כֵן נִכְמְרוּ רַחֲמָיו עַל הַדּוֹרוֹת שֶׁהוֹלְכִים וּמִתְמַעֲטִים וְהֶעָמִיד אֶת הַבְּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקְּדוֹשׁ וְהַחֲבִיָּא שְׁלוֹ, וְאַחֲרֵי־כֵן כְּשֶׁהָלְכוּ וְנִתְמַעֲטוּ הַלְּכָבוֹת עוֹד בִּימֵי רַבְּנוּ שֶׁהַתְּחִיל אוֹר הַבְּעַל־שֵׁם־טוֹב לְשָׁקוּעַ אֲזַ נִכְמְרוּ רַחֲמֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְאֹד וְשֶׁלַח אֶת רַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ שֶׁאָמַר שֶׁכָּבֵר הַכִּיָּן כְּלַיִם לְמִשִּׁיחַ צְדָקְנוּ, וְאָמַר שֶׁמִּמֶּנּוּ כָּבֵר לֹא יִהְיֶה עוֹד חֲדָשׁוֹת עַד מִשִּׁיחַ צְדָקְנוּ שֶׁיָּבֹא בְּמַהֲרָה כִּימֵינוּ וְתִהְיֶה גְּאֻלָּה שְׁלֵמָה, אָמֵן.

ג – תלו

יְדוּעַ הִיָּה בֵּין אַנ"ש, שִׁיּוּדַע רַאבְּר"נ מֵה"מְגִילַת סְתָרִים" שֶׁל רַבְּנוּ, פְּעַם בְּעַת שֶׁדְּבָרוֹ עָמוּ מִקֶּץ הַגְּלוּת וּבִיאַת הַמְּשִׁיחַ, נִעֲנָה וְאָמַר "עֲדִין אֵינִי רוֹאֶה אֶת סְבוּ שֶׁל הַמְּשִׁיחַ".

ג – תלו

פְּעַם, בְּהִיוֹתוֹ יָלֵד קָטָן לְקַחוּ אָבִיו עָמוּ לְהַשְׁתַּטַּח עַל צִיּוֹן רַבְּנוּ, בְּדִרְךָ זָרְקוּ עָלֵיהֶם הַמַּתְנַגְּדִים אֲבָנִים הַרְבֵּה, עַד כְּדֵי סִכְנַת נַפְשׁוֹת מִמֶּשׁ, פָּשַׁט רַבִּי נַחֲמָן טוּלְטְשִׁינְעֵר אֶת מְעִילוֹ וְסִכְךָ עָמוּ עָלָיו בְּהַפְטִירוֹ, "אֲנִי כָּבֵר זְקֻנָתִי אוֹלָם אוֹתָךְ עוֹד יִצְטָרְכוּ בְּנֵי הָעוֹלָם".

שיח שרפי קודש / ראבר"נ ז"ל

קעג

ג – תלח

וְהִנֵּה עֲנִין זֶה הוּא דִּרְךָ וְהִתְחַזְקוֹת נִפְלָא לְגַאֲלָתוֹ שֶׁל כָּל אָדָם בְּאִפְסוֹ פִּרְטִי, שְׁכַשְׁרוּאָה הָאָדָם שֶׁבְּכָל פַּעַם הוֹלֵךְ וְיוֹרֵד מִטָּה מִטָּה, יָדַע וַיֵּאֱמִין שְׂאֵף-עַל-פִּי-כֵן כָּל מָה שֶׁהוּא עוֹשֶׂה הֲלָאָה אֶת שְׁלוֹ לְקָרֵב אֶת עֲצָמוֹ לֵה' יִתְבַּרֵךְ וַאֲיֵנוּ רוּאָה חֵס וְשְׁלוֹם תּוֹעֵלֶת וְאֲדַרְבָּא וְכוּ', אַזִּי הִרְחַמְנוֹת שֶׁל הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ גְּדוֹל עָלָיו יוֹתֵר וְיוֹתֵר, עַד שֶׁלְפַעְעָמִים ^{הִתְחַזְקוֹת} כְּשֶׁנִּמְצָא הָאָדָם בְּדִיּוּטָא הִתְחַתּוּנָה, אִזּוֹ מִתְעוֹרֵר עָלָיו רַחֲמָנוֹת גְּדוֹל מְאֹד עַד שֶׁיְכוֹל לְצֵאת מִגְלוֹתוֹ וְלִזְכּוֹת לְגַאֲלָה שְׁלָמָה (סְפוּרִים וּמְשָׁלִים).

ג – תלט

וְהִנֵּה זֶה הַמְשָׁל מוֹעִיל מְאֹד לְעֲנִין עֲבוּדַת ה', תְּפִלָּה וְהִתְבּוּדוֹת, וּבְעֲנִין שְׁבִירַת תְּאוּוֹת וּמַדּוּת, שְׂאֵף-עַל-פִּי שִׁיגַע כְּבֹר כְּמָה שְׁנִים, וְעָשָׂה מָה שֶׁעָשָׂה וְנִדְמָה לוֹ שֶׁעֲדִין לֹא פָעַל כְּלוּם, אֵף-עַל-פִּי-כֵן יִתְחַזַּק וְיִתְחַזַּק לְעֲשׂוֹת אֶת שְׁלוֹ עַד שִׁיגְמֵר, וְכֵן בְּעֲנִין דִּרְךְ-אֲרִץ וְהִפְרִנְסָה, כְּמוֹ שְׂאֵמְרוֹ חֲכָמֵינוּ ז"ל: ג' דְּבָרִים צְרִיכִין חֲזוּק וְכוּ', וּמְשָׁל זֶה נִצְרָךְ לְכָל הָעֲנִינִים (סְפוּרִים וּמְשָׁלִים).

ג – תמ

עַל הַמּוֹבָא לְעִיל סִימֵן תְּקִפּוֹ, אָמַר: שִׁישׁ נוֹסְחָא אַחֲרַת שְׁמַעְשָׂה זֹו לֹא הִיְתָה עִם רַב אֱלָא עִם אָדָם פְּשוּט אַחַד.

ג – תמא

לְעַת זְקִנְתוֹ שְׁאָלוּ פַּעַם רַבִּי מִשֶּׁה שְׁמוּאֵל, הָרִי אֵין רוּאִים אַתְּכֶם כָּלֵל לְלַמֵּד (פִּי הִיָּה אִזּוֹ חוּלָה בְּעֵינָיו וְלֹא יְכוֹל הִיָּה לְהַבִּיט כָּלֵל בְּסִפֵּר), עָנָה לוֹ רַבִּי אֲבָרְהָם שְׁזָה מְחַמַּת שְׁחוּלָה אֲנִי בְּעֵינֵי, אוּלָם תּוֹדָה לְאֵל לּוֹמֵד אֲנִי בְּעַל-פִּה.

ג – תמב

בָּא פַּעַם רַבִּי לְוִי יִצְחָק ז"ל לְאִימָאן בְּרֹאשׁ-חֹדֶשׁ אִייר וְנִשְׂאָר לְשָׁהוֹת שָׁם מְשָׁךְ שְׁנֵי שָׁבוּעוֹת, וְהִיָּה חֲפִץ לְהִשְׂאָר שָׁם גַּם לְשָׁבוּעַ

השלישי, מחמת שחל אז ל"ג בעומר באמצע השבוע. אמר לו רבי אברהם: "סע וחזור לביתך, ואל תשמע לקול המיעצים לך להשאיר אלא חזור לביתך וכשתכסף להשתטח שוב על הציון, תחזור ותבוא שוב", כי הקפיד לקיים צויו של אביו רבי נחמן טולטשינער ז"ל שלא נתן לסרים למשמעתו לשהות באומאן יותר משני שבועות ברציפות, מחמת שלרב השהיה נעשה קל בעיני האדם קדשת המקום.

אוצר החכמה
19/08/2018 11:08

ג — תמג

פעם כשקרא רבי אברהם בן רבי נחמן את המגילה באומאן, קראה בטעמים ובנפסח ובדבקות נפלאה שאין לשער.

ג — תמד

רבי אברהם בן רבי נחמן היה נזהר מאד לבלי לדבר דבורים גבוהים בעניני רבנו עם פשוטי אנ"ש, והמתיק סוד בזה רק עם בעלי כשרונות גדולים, כרבי שלמה גבריאלי ז"ל, ורבי מרדכי מסוקולוב ז"ל, ורבי שלמה וועקסלער ז"ל, וכדומה.

ג — תמה

ביום השנה "יארצייט" של אביו רבי נחמן טולטשינער, היה נוהג להשתטח בציון רבנו הקדוש, והיה מזכיר שם בשבח צדקת אביו, שהיה זהיר מאד בהדלקת ה"נר-תמיד" שלא יכבה נרו, ובקש שיזכר לו זכות זה לטובה.

ג — תמו

מספרים שכשהיה באדעס, הלך שם לרופא שנים לבדק אם שניו בריאים ומתוקנים, כי סבר שעסקו ברפואה זו שהיא רפואה חיצונית בלבד, לא חל עליה עגן הרחוק מלהשתמש ברפואת הרופאים המובא בספרי רבנו.

ג – תמו

אמר: זה שאמר רבנו נצחתי ואנצח, הולך גם על אנ"ש היקרים שאם מתעקשים הם באיזהו דבר וענין שבקדשה, הם מנצחים לבסוף, אכל צריך לרצות ולרצות הרבה עד שמנצחים.

ג – תמח

אמר: בכל מקום שמזכיר רבנו בדבריו את העכו"ם, הפונה גם על הרחוקים מבני ישראל שיש להם ממדות העכו"ם.

ג – תמט

ספר רבי בן-ציון אפטר ז"ל, שפעם שהה עם ראבר"נ בין נכרים, ושחקו מהם הנכרים מאד, נענה לו ראבר"נ ואמר: "וכי מהו צחוק חתיכת בשר עולה וחתיכת בשר יורדת וכיניהם נתראה תבה מלאה שנים"? ואם כן מה לנו להתפעל מצחוק.

ג – תנ

היה משבח את חותנו (הוא רבי נפתלי כהן שהיה אדריכל במקצועו), בזה שעסק בעבודתו רק בימות הקיץ וחסך ממון כל ימות הקיץ כדי שייספיק לו לימות החורף, ויהיה ביכלתו לעבד את ה' בתורה ותפלה, ללא שום דאגת הפרנסה.

ג – תנא

כשהיה ראבר"נ ז"ל פעם בבארדיטשוב בין אנשי-שלומו בקש אם יכולים להשיג עבורו מעט שמנת חלב (הנקרא: "סמעטינע"), שהיה נצרך לו לבריאותו, היתה שם איזה שכנה שהיה לה מזה, אולם אמרה מוכנה אני לתת זאת, אולם בתנאי שיבטיחני שאפקד בכנים, כי עדין לא זכחה לכנים זה כמה שנים. כשאמרו לו זאת אמר כמה פעמים: "איזה שמנת יקרה היא זאת", וסיים: "נו שתתן שתתן", "סע טייערע סמעטינע סאיז, נו זאל זי גיבן, זאל זי גיבן". ונתנה, ואכן נפקדה.

אשר החממתו

ג — תנג

בסוף ימיו של ראבר"נ לא היה הולך הרבה לציון רבנו בהטעומו: "מפחד אני ללכת לציון רבנו שמה יבא לי לבכות ודמעות הבכי יזיקו לעיני החלשות.

15/08/2018AM

ג — תנג

פעם ביום ראש השנה היה צריך רבי געציל ליופכנא ז"ל לערוף סעודת ברית מילה לבנו שנולד לו למזל טוב, ורצה לקימו לפני התקיעות, כמובא בשלחן ערוף, אולם גבירי טשעריץ לא הסכימו עמו ואמרו לו שמחמת טרחא דצבורא יעשה את הברית אחר התפלה, ומי שיחפץ להשאר בעת הברית, ימתין וישאר, ואל יעכב את כל הצבור בגלל הברית. לאחר שלא נתפשרו בניהם הוחלט שישאלו את דעתו של ראבר"נ ז"ל, כשפנו אליו בשאלתם, ענה בענוה ואמר: מה אתם שואלים אותי בזה? עשו כפי שמצוה השלחן ערוף. "קוקט אריין אין שלחן ערוף". ולא רצה לצוות ולומר דעתו בפרוש.

ג — תנד

ספר רבי אלטער מטעפליק ז"ל, שפעם כששעה אצלו ראבר"נ, ראה איה שיושב וממלל תורה לעצמו, נגש סמוך אליו לשמוע דבריו, והבין שאומר ומשנן לעצמו ממשניות שבסדר טהרות, הלך ולקח משניות לבדוק אם אכן אומר נכון, וראה איה שאומר בעל פה מלה במלה פהלשון ממש. וכן פעם כשדברו עמו הבחורים מאיזה פרוש מבעל הש"ך שבהלכות טרפות, אמר להם את הש"ך בעל פה מלה במלה כלשון הש"ך בדיוק.

ג — תנה

השפין פעם רבי אברהם ברחמתי, שלום בביתו של רבי נחום שוסטער ז"ל בינו לבין זוגתו, שפעם כשבקר בביתם והתחלה לגער

בו ולחרפו ולגדפו בפניו, פנה רבי אברהם ואמר לרבי נחום: "זוגתך היא הצודקת בטענותיה ודבריה, והיא בשמעה דבורים אלו יוצאים מפיו, שמחה על זה ופנתה לבעלה ואמרה לו: רואה הנך אפלו רבי אברהם מסכים לדברי, אחר-כך פנה אליה ואמר לה: אף על פי שבודאי הצדק עמך, אבל בכל זאת הרי אישך רבי נחום הוא איש פשר ונכבד, והתחיל לפרוט לפניך את שבחיו ומעלותיו של בעלה הכשר, שמהראוי שיכבדו זה לזה וכו', ובדרך חכמה זו השכין שלום בבינתם. ודרך פיוס זה היה מדבר בין רבי אברהם ורבי נחום מקדם.

ג — תנו

דבר פעם ראבר"נ בגדל חשיבות עם ישראל הכשרים החפצים לעבד את ה', שמתגברים ובאים עליהם יסורים שונים, כל אחד ויסוריו, ואמר: כן הדבר נוהג בעולם, "אם גוי הנך הרי ששקט ושלום ילווה, אולם אם יהודי אתה, הרי שצרות רבות יקיפוה ללא הרף, ואם רצונך להיות רק יהודי ללא קיום המצוות, נו לא תסבל הרבה (כי תקבל שכר מצוותיך בעולם הזה), אולם אם חפץ הנך להיות יהודי כשר, הרי שסבל רב תסבל. ואם יהודי פשוט רצונך להיות, גם סבל זה מעט יהיה נגד היהודי הכשר המפלג החפץ להתעלות בתורה ועבודה ולהיות קשור ודבוק בגדולי הצדיקים פרננו ותלמידיו, וכל זה מחמת רב הטוב הצפון לעתיד לאלו שיגיעים וחפצים להתעלות מעלה מעלה". "ביסטו א גוי, נו, וילסטו אבער זיין א יוד!! וילסט זיין א פראסטער יוד, נו, וילסט אבער זיין א ערליכער יוד!! וכו'.

ג — תנו

שהה פעם ראבר"נ ז"ל באיזה שבת אחת בעיר בריסק, והתאכסן אצל חסיד אחד שגמר תפלתו בשעות הצהריים המאחרות, וכשהתחיל לומר זמירות שבת התלהב מאד בתיבות "אסדר לסעודתא בצפרא דשבתא" וחזר כמה פעמים על תיבות "בצפרא

דשבתא", רמז לו ראבר"נ בצחות לשונו, וכי כעת "צפרא דשבתא" הרי כבר שעת בין הערביים עתה.

ג — תנח

רבי משה לירסמאן ז"ל מאומאן, אירס את בתו עם רבי פישעל בר מרדכי באברניצער, לאחר השדוף ישב עמהם ראבר"נ (פי רבי משה ה"ה מאנשיו הקשורים בו מאד) וכדרכו, דבר הרבה בהתלהבות ממעלת ארץ ישראל, באמצע פנה אליו רבי טוביה אביו של רבי מרדכי ואמר לו, "אברהם מספיק! מספיק!" כי ה"ה ראבר"נ מדבר הרבה תמיד ממעלת ארץ ישראל, עד שהטריד אותו דבר זה, והפסיק ראבר"נ בדבורו, תיכף אחר כך נענש רבי טוביה ונצטרע, וכמו שמובא בספר המדות: "המבזה תלמידי חכמים נעשה מצורע", ונתקים באביו עונש זה עד יום מותו, ה"י.

ג — תנט

כששאלו את רבי אברהם, מדוע אינו ממשיך לכתב חדושו על לקוטי מוהר"ן, ענה ואמר: כל חדושי שפכתתי, פכתים ביצרות ומתוף בכיות שפכיתי לפני כל חדוש וחדוש שהתחדש לי וכעת בזקנותי אין בכחי לבכות כך, משום כך פסקתי מלכתב.

ג — תס

פעם בתפלת שחרית של שבת, נגש באומאן ר' בנימין פרבר ז"ל מתושבי בארדיטשוב להתפלל פשליח צבור לפני העמוד, והנה בבארדיטשוב נסח ומנגינת התפלה היתה אחידה מהודו עד תפלת השמונה עשרה, והתפלל הלה כהרגלו בנסח בארדיטשוב, ולא בנסחתנו וכמנהג העולם לשנות את הנסח מ"ברכו" ולהלן. לאחר התפלה נגש אליו ראבר"נ והעיר לו על זה שלא נכון עשה, ואמר לו: "כאן באומאן, נסח התפלה משתנית לאחר ברכו". כי פידוע הקפידו אנ"ש על נסח התפלה ונגונה, וכדי שלא לבלבל את צבור המתפללים.

שיח שרפי קודש / ראבר"נ ז"ל

11/08/2018 11:08

קעט

ג – תסא

ספר פעם רבי אלטער טעפליקער איז מעשה בשם רבנו, לא מצא הדבר חן בעיני רבי נחמן חזן, המכנה רבי נחמן נעמירובער, ונגש לשאל את רבי אברהם מה דעתו על ספור זה ואם הוא מרבנו, חיף לו רבי אברהם ולא ענה לו בפרוש שאינו מרבנו (אלא כמרמז לו שאף-על-פי שהמעשה נכון אולם אינו מרבנו).

ג – תסב

התבטא פעם ראבר"נ ז"ל על עצמו ואמר: "ברוך ה', עברתי על כל הלקוטי מוהר"ן כצווי רבנו", דהינו להיות שקוע איזה משך זמן עם תורה אחת, "געהן מיט א תורה", ושכל עשיותיו ולמודו יהיו על פי תורה זו. ומספרים שעם תורה ס"ו שבלקוטי מוהר"ן חלק א', חי בדרך זה במשך חצי שנה ברציפות.

ג – תסג

בשחזר פעם ראבר"נ ז"ל מארץ ישראל ונודע לו על המחלקת והופוח שהיתה בין שנים מחשובי וגדולי אנ"ש, נענה ואמר, "לשניהם אין התבודדות", כי כל אחד מתפלל ומבקש מה' יתברך שיתגלה צדקתו הוא, ולא כן הוא האמת הנכון הצריך להיות, כי כל אחד צריך לבקש ולהתפלל שתתגלה האמת הרצויה, ממי שהוא.

ג – תסד

יודע היה ראבר"נ ז"ל במדויק היכן היה מקום מגוריו של רבנו, בכרסלב ובמעדוועדיבקע והיה הולך למקומות אלו בעת התבודדותו וכדומה. וכן ידע מקום הסתלקותו המדויק באומאן, [שם גדל עץ גדול ונאה הקים ועומד עד היום הזה]. וכן ידע היכן היה מקום דירתם של רבי יעקב יוסף חותן רבנו ז"ל ושל רבי בער מטשערין תלמיד רבנו.

ג — תסה

בַּעַת שְׁהִיָּה רֵאבְר"ג בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל, הָיָה נִסְתָּר מְאֹד מְעִינֵי בְּנֵי אָדָם, וְהִחְבִּיא אֶת גְּדֻלּוֹתָו מְאֹד, שְׁלֹא יִכִּירוּ וְיִרְאוּ אֶת גְּדֻלּוֹתָו, וּמִשׁוּם כֵּן לֹא הָיָה לוֹ בְּמָה לְפָרְנֵס אֶת בְּנֵי בֵּיתוֹ, וְהִגִּיעוּ הַדְּבָרִים לְיַדֵּי כֵּן שְׁפָעַם בְּאִמְצַע הַשַּׁבָּת קִנְטָרָה אוֹתוֹ וּזְנָתוֹ מְאֹד עַד שְׁשֻׁלְחָה אוֹתוֹ מִבֵּיתוֹ, וְהִלֵּךְ לְבֵית רַבִּי מֵאִיר אֲנָשִׁין ו"ל, וְכִשְׁפָּר לוֹ מִמָּה שֶׁעָבַר עָלָיו הַתְּפִלָּא רַבִּי מֵאִיר מְאֹד, נִעְנָה לוֹ רֵאבְר"ג בְּהַמְלִיצוֹ עַל מַעֲשֵׂה זְנָתוֹ, וְאָמַר בְּצָחוֹת: אֵלֹו לֹא הָיָה אַבְרָהָם אָבִינוּ מְפָרְנֵס אֶת שָׂרָה אִמָּנוּ גַם הִיא הִיָּתָה מְשֻׁלַּחַת אוֹתוֹ מִבֵּיתוֹ.

ג — תסו

בַּעַת הַקְּדוּשָׁה עַל הַיַּיִן בְּלֵיל שַׁבָּת, הָיָה מְתַלְהֵב מְאֹד, וְלִפְנֵי פְתָחוֹ אֶת פִּיו לְקִדְשׁ הָיָה עוֹמֵד בְּדַמְמָה מְשֻׁף זְמַן. פֶּעַם כִּשְׁעָמַד כֵּן כְּדָרְכוֹ, הִפְרִיעַ בֵּן אַחֲוֹתוֹ (אָחִיו שֶׁל אָבִא לִישִׁינְסְקִי), אֶת הַשְּׁקֵט, כִּי הָיָה דְבָרָן מִטְּבָעוֹ, גָּעַר בּוֹ רַבִּי יִשְׂרָאֵל מְקַאֲרָדָן ו"ל וְאָמַר לוֹ: שֵׂא, שֵׂא, וְתִיכֶף רְאוּ הַעוֹמְדִים אִיךָ שֶׁנִּשְׁתַּנּוּ פְּנֵי רֵאבְר"ג ו"ל וְתִיכֶף וּמִיד אָמַר אֶת הַקְּדוּשָׁה. לְמַחְרַת כִּשְׁפָּגַשׁ רֵאבְר"ג אֶת רַבִּי יִשְׂרָאֵל, אָמַר לוֹ מַעֲט בְּקִפְיָהּ: מָה חוֹשֵׁב הַנֶּה? אַתָּה תַּעֲשֶׂה אוֹתִי לְמַפּוֹרָס וְתַחְלוֹק לִי כְבוֹד וּבְתִמוּרָה גַם אֲנִי אַעֲשֶׂה לְךָ כֵּן?! כִּי בָרַח מִכָּל שְׂמִיץ גְּאוּנָה כְבוֹד וּפְרָסוּם.

ג — תסז

סָפַר רַבִּי אַבְרָהָם בֵּן רַבִּי נַחֲמָן ו"ל, שְׁפָעַם הִיָּתָה מִגַּפַּת יְלָדִים (טִיפּוּס) בְּאוּמָאן, עַד שֶׁכָּל בֵּית שְׂאָחַד מְבַנְיָה נִפְגַּע בָּהּ, הָיוּ מוֹצִיאִים אֶת כָּל בְּנֵי הַבַּיִת מִתּוֹכָהּ וְאוֹטְמִים אֶת הַדִּירָה לְמִשְׁךָ זְמַן, גַּם בְּבֵית אָבִיו רַבִּי נַחֲמָן מְטוּלְטְשִׁין ו"ל, נִפְגַּעוּ כַּמָּה מִיְלָדֵי הַבַּיִת מִמַּגִּיפָה זוֹ, אוּלָם הַעֲלִים רַבִּי נַחֲמָן אֶת הַדְּבָר מִתּוֹשְׁבֵי הָעִיר, וְהִלֵּךְ וְסָגַר אֶת בְּנֵי בֵּיתוֹ מִבְּפָנִים וְלֹא נָתַן לְאֶף אַחַד מִבְּנֵי הַבַּיִת לְצָאָה, וְשָׁהָה עִמָּהֶם

שיח שרפי קודש / ראבר"נ ז"ל

מִשָּׁף זְמַן וְהַפְצִיר בְּתַפְלָה, עַד שֶׁנִּתְרַפְּאוּ מֵעֲצָמָם וְלֹא נִזְקְקוּ לְשׁוּם טוֹפּוֹל רְפוּאֵי כָּלִל וְכָלִל, וְהָיָה הַדְּבָר לְפֶלֶא.

ג – תסח

בַּעַת שֶׁהָיָה רֵאבֶרֶ"ג מִתְפַּלֵּל עִם כָּלִל בְּנֵי הָעוֹלָם הָיָה נוֹפֵל נְפִלְת־אֲפִים עַל יְדוֹ הַשְּׂמֵאלִית כְּמִנְהַג אַנ"ש, אוֹלָם הָיָה מִסְתִּירוֹ עִם יְדוֹ הַיְמָנִית וְכַדִּי שֶׁלֹּא יִבְחִינוּ בְּכָף שָׂאָר הַמִּתְפַּלְלִים.

ג – תסט

כְּשֶׁשָּׁהָה פַּעַם רַבִּי אַבְרָהָם ב"ר נַחֲמָן בְּעִיר רֵאדוֹזִין, בִּקְרֹ שֶׁ אֶצֶל הָרַב, הֲלֹא הוּא הָרַב מֵרֵאדוֹזִין "בַּעַל הַתְּכֵלֶת", הַתְּלַהֵב וְהַתְּפִלֵּא הָרַב מִמֶּנּוּ מֵאֵד עַד שֶׁצִּוָּה לְאַנְשֵׁי שִׁיתְּפִרוּ עֲבוּרוֹ בְּגַד מְשֵׁי כְּדָרָף הָרַבָּנִים, כְּשֶׁנִּודַע הַדְּבָר לְרֵאבֶרֶ"ג עֹזב תִּיכָף אֶת הָעִיר. כָּל כֶּף בְּרַח מִשְׂמַץ פְּרָסוּם וְכָבוֹד.

ג – תע

אָמַר פַּעַם עַל פִּי הַמְּבוֹאָר בְּכַתְבֵי הָאֲר"י שֶׁכִּרְתִּי וְכִתְרִי הֵם אוֹתָם אוֹתִיּוֹת וְכוּ' שֵׁשׁ בְּזֶה רָמַז גְּדוֹל וְהַתְּעוֹרְרוֹת נִפְלֵא לְאָדָם, כִּי דִּיקָא כְּשֶׁהִגִּיעַ הָאָדָם לְבַחֲיַת "כְּרַת" הַמְרָמֵז עַל תְּכֵלֶת תְּכֵלֶת הִירִידָה, אֵף עַל פִּי כֵן אִם יִתְחַזַּק וַיַּעֲמֵד עַל עֲמָדוֹ וְלֹא יִתְיַאֵשׁ, רַק אֵף-עַל-פִּי-כֵן יִמְשִׁיף לְהַשְׁתַּוְּקֵק וְלְהַתְּפַלֵּל אֶל ה' וַיִּקְוֶה לְטוֹב, יִתְהַפֵּף אֶצְלוֹ צְרוּף אוֹתִיּוֹת כִּרְתִּי לְכִתְרִי, הַמְרָמֵז עַל תְּכֵלֶת תְּכֵלֶת הָעֲלִיָּה, וּבְבַחֲיַת מֵה שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ ז"ל שֶׁעַל יְדֵי תְּשׁוּבָה מֵאֲהָבָה יְדוֹנוֹת נַעֲשִׂים לוֹ כְּזִכְיוֹת.

ג – תעא

אָמַר פַּעַם: "מְבַחֵין אֲנִי בְּאַנ"ש הַשְּׂמֵחִים וְרוֹקְדִים, שְׂרוֹקְדִים וְשְׂמֵחִים הֵם כְּדַבְּקוֹת וּבְהַתְּלַהֲבוֹת מִסִּבַּת הַהַתְּעוֹרְרוֹת הַמִּתְנַוְּצִין בְּלִבָּם, אֲבָל לֹא מִחֲמַת מִדַּת הַשְּׂמִיחָה וְהַהִתְחַזְּקוֹת". אִיךָ זְעָה אַ רְקוּד פּוֹן דְּבִקּוֹת אֲבַעַר נִישְׂט אַ רְקוּד פּוֹן שְׂמִיחָה". כִּי עָקַר

הַרְקוּדִין וְהַשְׁמָחָה צְרִיכִים לְהִיּוֹת בְּעֶקְרוֹ מַחְמַת הַשְׁמָחָה וְהַהֲתַחְזָקוֹת כְּפִשׁוּטוֹ.

ג — תעב

נִעְנָה פֶּעַם עַל עֲצֻמוֹ, וְאָמַר: מַחְמַת שְׂיֹדֵעַ אֲנִי כָּל־כֶּף מִשׁוּם כֶּף עוֹבְרִים עָלַי מֵעֹבְרִים אֲחֵרִים לְגַמְרִי. "וַיִּיל אֵיךְ וַיִּיֵּס דָּאֵס אֲלֵעַס קֶאָכְט זֶאךְ מִיט מִיר גָּאָר עֶפְעַס אַנְדֶּערֶשְׁט" (כְּדַבְרֵי מוֹהֲרַנ"ת). הוּא הָיָה אָדָם חָלֵשׁ עוֹד מְנוֹעֲרִיו, וּבְהִיּוֹתוֹ עוֹד יָלַד קֶטָן נֶפֶל הַרְבֵּה לְמִשְׁכָּב.

ג — תעג

נוֹהֵג הָיָה בְּעֵת לְמוֹדוֹ בְּסִפְרֵי "לְקוּטֵי מוֹהֲרַנ"ן" אוֹ "סְפוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת", לְבָלִי לְהַפְסִיק בְּאֲמִצֵּעַ קִטֵּעַ אוֹ סְעִיף, אֲלֵא הָיָה אוֹמֵר בְּהַתְּרַגְּשׁוֹת וּבְהַתְּלַהְבוֹת אֶת כָּל הַקִּטֵּעַ אוֹ הַסְּעִיף, וְאַחַר כֵּן הָיָה מְרַחֵב דְּבוּרָיו וְחַדוּשָׁיו לְפָנֵי הַשׁוֹמְעִים עַל הַנְּאֻמָּה, כִּי לֹא רָצָה לְהַפְסִיק בְּדְבוּרוֹ אֶת דְּבָרֵי רַבְּנוֹ.

ג — תעד

דְּבַר פֶּעַם בְּיוֹם ט"ו בְּשִׁבְט מְעַנֵּין יוֹם זֶה, וְאָמַר, שְׁט"ו בְּשִׁבְט הִיא כְּנֶגֶד בְּחִינַת הַבַּת־עֵינַן, כִּי הַד' תְּקוּפוֹת הֵם כְּנֶגֶד גְּלַגְלֵי הַעֵינַן, וְתְקוּפַת טֵבֶת הִיא כְּנֶגֶד הַבַּת עֵינַן, וְאֲמִצֵּעַ תְּקוּפַת טֵבֶת הִיא ט"ו בְּשִׁבְט, וְעַל כֵּן הוּא מְרַמֵּז בְּיוֹתֵר עַל בְּחִינַת הַבַּת־עֵינַן. וְהַרְחִיב הַדְּבוּר בְּזֶה וְנִשְׁכַּח תּוֹכְנוֹ.

ג — תעה

הַפְּצִיר פֶּעַם רֵאבֶר"נ בְּרַבֵּי מִיכָל ז"ל שֵׁיִסֵּעַ הוּא עִם בְּנָיו וְיַעֲלֶה לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְלֹא הִסְכִּים עִמּוֹ רַבֵּי מִיכָל בְּהִטְעִימוֹ שְׁחַפֵּץ לְהַשְׁאֵר בְּחוּץ לְאֶרֶץ וְכַדִּי שֵׁיבֹאוּ בְּנָיו וּנְכַדִּיו לְהַתְּפַלֵּל בְּקַבּוּץ אֲנָשֵׁי־שְׁלוֹמֵנוּ בְּרֵאשֵׁי־הַשָּׁנָה בְּאוּמָאן, עֲנָה לוֹ רֵאבֶר"נ בְּגִעְרָה: "שְׁכַף יַחֲיוֹ שׁוֹנְאֵי צִיּוֹן אִם נְכַדִּיךָ יִסְעוּ וְיָבֹאוּ לְאוּמָאן", כִּי יָדַע וְהִבִּין שֶׁמַּחְמַת תְּנוּעַת הַקוֹמוּנִיסְטִים שְׁקָמָה אַז, יִסְחָפוּ רַבִּים, חֲלִילָהּ, וְיִפְלוּ מִדְּרֹךְ הַתּוֹרָה, וְכַךְ הָיָה, רַחֲמָנָא לְצַלָּן.

ג – תעו

^{אמר המורה}
ספר רבי נחמן נעמירובער, שפעם כִּשְׁשָׁה אָצְלוּ רַבֵּי אַבְרָהָם (פי הֵיָה מִתְאַכְסֵן אָצְלוּ בְּכָל עַת בּוֹאוֹ לְנַעֲמִירוֹב), הַשְּׂאִירוֹ פֶּעַם לְבַדּוֹ בְּבֵית, הַבְּחִין אַחַר כֵּף ר' אַבְרָהָם שֶׁהַשְּׂאִיר בְּבֵית גַּם אֶת יְלָדָתוֹ הַקְּטָנָה שֶׁהִיָּתָה כְּבַת שְׁלֹשׁ שָׁנִים, בְּרַח תִּיכֵף רַאבְר"נ הַחוּצָה וְהִלֵּךְ לְמָקוֹם עֲבוּדָתוֹ שֶׁהִיָּה מְנַהֵל חֲשֻׁבֹנוֹת בְּמִקְצוּעוֹ, וְנָעַר בּוֹ אִיף עֲשִׂיתָ כְּזֹאת.

ג – תעז

^{19.08.2018}
רַאבְר"נ ז"ל הִיָּה לוֹ לֵב בּוֹעֵר כָּל לַעֲנָן אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְלַעֲנָן צִיּוֹן רַבְּנוֹ, עַד שֶׁהָיוּ מְשׁוֹלְכִים וּמַחְכְּרִים אָצְלוּ שְׁנֵי עֲנִינִים אֵלּוֹ כְּאֶחָד מִמֶּשׁ, שֶׁכְּשֶׁהָיָה שׁוֹהָה בַּחוּץ לְאֶרֶץ רַב דְּבוּרָיו וְגַעְגּוּעֵיו הָיוּ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וַיְכַמוּ כֵּן בְּשָׁנִים שֶׁשָּׁהָה בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, הִיָּה מְרַבֵּה לְדַבֵּר מַגְדֵּל מַעֲלַת הַהִשְׁתַּטְחוֹת וְהַעֲלִיָּה לְצִיּוֹן רַבְּנוֹ ז"ל.

ג – תעח

פֶּעַם בְּרֵאשֵׁי-הַשָּׁנָה בְּעַת שִׁיחָתוֹ שֶׁל רַאבְר"נ ז"ל אַחַר תְּפִלַּת הַ"תְּשֻׁלִּיךְ", בֵּין יוֹם רֵאשׁוֹן לְיוֹם שְׁנֵי דְרֵאשֵׁי-הַשָּׁנָה, כְּנֶהוּג אָצְלָ אַנ"ש, נִדְחָף רַבֵּי יִצְחָק בְּאַבְרִינִיָּצֵר לְשִׁמוּעַ אֶת דְּבָרָיו, וְאֵף עַל פִּי שִׁידַע שֶׁלֹּא יִצְלִיחַ לְשִׁמוּעַ הַיֵּטֵב, מִחֲמַת רַבּוֹי הַקְּהֵל שֶׁעָמְדוֹ סְבִיבוֹ, וְהַטְּעִים אַחַר כֵּף מַעֲשָׂהוּ זֶה וְאָמַר: אִם לֹא אִצְלִיחַ רַק לְשִׁמוּעַ אֶת קוּלוֹ שֶׁל רַאבְר"נ, גַּם זֶה דִּי לִי, אֵף עַל פִּי שֶׁלֹּא אָבִין וְאֲשַׁמַּע אֶת דְּבָרָיו, (כִּי גַם קוֹל הַיּוֹצֵא מִבֵּר דַּעַת דְּקַדְשָׁה מְסַגֵּל לִירְאָה, כְּמוֹכָא בְּסֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת דַּעַת).

ג – תעט

מְסַפְּרִים אַנ"ש, שְׂאָמַר פֶּעַם: אֶת סִפְרֵי "בְּאוֹר הַלְּקוּטִים" חֲבַרְתִּיו לֹלֵא לַחֵם וּמִים – שֶׁלֹּא הִיָּה לוֹ אֶפְלוֹ כְּדִי פִּרְנָסְתוֹ בְּלַחֵם וּמִים כְּרֵאוּי, וְאֵלּוֹ הִיָּה לִי לַחֵם וּמִים בְּשִׁפְעַ הִיָּיתִי כּוֹתֵב יוֹתֵר וְיוֹתֵר חֲדוּשִׁים וּבְאוּרִים עַל כָּל הַתּוֹרוֹת.

שיח שרפי קודש / ראבר"נ ז"ל

ג — תפ

אמר, כש'לומדים ועוסקים בספרי רבנו בתחלת היום, מקבלים על ידי זה חשק והתעוררות נמרץ לשאר הלמודים הקדושים של התורה שלומדים אחר-כך במשך היום.

ג — תפא

הפליג ראבר"נ ז"ל בשבחו של הרב רבי יוסף חיים זאננפלד רבה של ירושלים ז"ל, ואמר: יש לירושלים רב הנאה לה.

ג — תפב

כשגערו פעם כמה מאנ"ש בְּרַבִּי גַעְצִיל ז"ל על הרעשתו בצעקותיו ובמחיאת כפיו, עד שנאלץ מחמת זה לצאת מחוץ לבית המדרש להתפלל, יצא אליו ראבר"נ ז"ל וחיזקו ואמר לו: "קבלה יש לנו מרבנו שאברהם צריך לצעק ולצעק". כאומר לו, שלא תחלש דעתו מאלו הגוערים בו, אלא ימשיך בעבודתו לצעק ולצעק אל ה' בכח וגבורה וכו'.

ג — תפג

כששאל פעם רבי געצי ז"ל את ראבר"נ ז"ל מה פגנת רבנו בענין "משפט" המובא בתורה ב, ענה לו: להשגיח על הקאפיקע של השני (קאפיקע — שם מטבע הקטנה ביותר ברוסיה), "היטן יענמ'ס קאפיקע".

ג — תפד

לענין מה שאמר רבנו בשיחות הר"ן (סימן רפז), שסדר עבודת איש הישראלי צריך שיהיה, להתפלל וללמוד ולהתפלל, "דאוינען און לערנען און דאוינען", אמר בדרך רמז: שזהו שתקנו חז"ל חובת הקריאה בתורה בשבת בין תפלת שחרית ומוסף, והוא בפתינה הנ"ל — להתפלל ללמוד ולהתפלל.

ג — תפה

פעם כִּשְׁשָׁאֵל ר' מִיכָל ב"ר יֶצְחָק אֶת רֵאבֶרֶן ז"ל הָאֵם נֶכוּן הַשִּׁיחָה מֵה שְׁאוּמְרִים בְּשֵׁם רַבְּנֵי שְׁאֲמֵר "אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל אֲבָעַר אוֹמְאֵן" ... "אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, אוֹ אוֹמְאֵן" נִעֲנַע לוֹ רֵאבֶרֶן בְּרֵאשׁוֹ, כְּאוֹמֵר הֵן, אוֹלָם אַחַר כֵּן אָמַר רֵאבֶרֶן לְכֻמָּה מֵאֲנִי שׁ: דְּכָרְיוֹ נְכוּנִים, רַק הָרִים רַבִּי מִיכָלִי יוֹתֵר מְדִי אֶת הַטּוֹן בְּחִיבוֹת "אֲבָעַר אוֹמְאֵן", כִּי רַבְּנֵי אֲמָרֵם בְּנִיחוּתָא: "אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, אוֹ אוֹמְאֵן".

ג — תפו

בְּדַבְּרוֹ פִּעַם בְּשִׁבְחוֹ שֶׁל מוֹהֲרֵן תָּ, עָנָה וְאָמַר: "מִדּוּעַ קָבַל מוֹהֲרֵן תָּ מִרַבְּנֵי מְלֵא חֲפְנִים, מִשּׁוּם שֶׁהָיָה שֶׁפֶל בְּעֵינַי עֲצֻמוֹ כְּגוֹשׁ בּוּץ" "פֶּאֶר וְוֹאֵס הָאֵט רַבִּי נִתָּן גִּינוֹמְעֵן פּוֹן רַעְבָּן אֲזוּי מִיט שְׁעַפִּיל אוֹן לְעַפִּיל, וְוִייל עַר אִיז גִּיווּעֵן בֵּי זִיךְ אֶ שְׁטִיק בְּלֵאטֶע". וְאָמַר זֹאת גַּם עַל אֲבִיו רַבֵּן ז"ל, שֶׁקָּבַל מִמוֹהֲרֵן תָּ יוֹתֵר מִכָּלֵם, מִכֻּבָּה זוֹ. וְכֵן אֲנִי שֶׁהִפִּירוֹ אֶת רֵאבֶרֶן שֶׁבְּחוּהוּ בְּמִדָּה זוֹ.

ג — תפז

כְּשֶׁדַּבֵּר פִּעַם מְגַדֵּלֵת רַבְּנֵי וְתִלְמִידוֹ מוֹהֲרֵן תָּ, אָמַר: כְּמוֹ שְׁלֵא הָיָה רַבִּי כְּרַבְּנֵי בְּעוֹלָם, כְּמוֹ כֵּן לֹא הָיָה תִלְמִיד כְּמוֹהֲרֵן תָּ, "אֲזֵא רַבִּי אִיז נֶאֱדָר נִישְׁט גִּיווּעֵן אוֹן אֲזֵא תִלְמִיד אִיז נֶאֱדָר נִישְׁט גִּיווּעֵן".

ג — תפח

אָמַר: בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הָרִי נִמְצָא הַ"כֶּתֶל הַמְעַרְבִי" שֶׁשָּׁם שׁוֹרָה הַשְּׂכִינָה, וְהַצְדִּיקִים הֵם אֲנִפֵי שְׂכִינָתָא, כְּמוֹכָא בְּזִהֵר (ח"ב קסג: ח-ג רכ.), אִם כֵּן הָרִי רַבְּנֵי וְכָל הַצְדִּיקִים נִמְצָאִים שָׁם.

ג — תפט

פֶּרֶשׁ פִּעַם רַבִּי אַבְרָהָם הַתִּיבּוֹת שֶׁבְּזֹמֵר "אֲסֵדֵר לְסְעוּדָתָא" "רְבוֹ

יתיר יסגיי לעלא מן דרגיה ויסב בת זוגיה דהות פרישא, על פי המבאר בדברי רבנו שכל מה שהצדיק עולה יותר, מגלה יותר רחמנות השם יתברך שיש בעולם אף על הפחותים בתכלית הפחיתות. ועל כן יכול הצדיק לקרב את כל אחד מישראל יהיה מי שיהיה, כי מגלה התפארות השם יתברך שיש לו אף בפחות שב(עליונות) ישראל וכמבאר בתורה יז חלק א. וזהו "רבו יתיר יסגיי" שהרב והצדיק מתעלה מדרגא לדרגא ועל-ידי-זה "ויסב בת זוגיה דהות פרישא" יכול להעלות את אלו הנמוכים הרחוקים מהשם יתברך, שמגלה להם שהשם יתברך עמם ואצלם אף אם הם כמו שהם, וכזה נעשה יחוד קודש-א-בריה-הוא ושכינתיה בכחנת "ויסב בת זוגיה דהות פרישא".

ג — תצ

אמר: היכן שלומדים בספר לקוטי מוהר"ן מענין הצדיק צריכים לכסוף למשיח, — "דארף מען זארף פארביינקען נארף משיח".

ג — תצא

שנה אחת לא הביא רבי ברוך בארדיטשובר ז"ל שהיה מאנ"ש הדבוקים בראבר"נ ז"ל, את בנו רבי יוחנן לקבוץ אנ"ש באומאן בראש-השנה, אף על פי שהפציר בו בנו מאד שיקחהו עמו, כי חשש רבי ברוך, שמא יתפשוהו השוטרים בדרך, מחמת שהיה עריק מהצבא. כשבא לאומאן שאלו תיכף ראבר"נ: היכן יוחנן בנה, ענה לו שלא הביאו מסבה הנ"ל. אמר לו ראבר"נ: חבל! הרי אם היית מביא אותו היית מקים דבר נשגב כזה כהעקדה שעקד אברהם את יצחק בנו. "וואלסטו מקים גיווען די עקדה". כששמע זאת רבי ברוך התחרט ונשבר בלבו מאד, על שלא עמד בנסיון לקחת את בנו הקטן החפץ לבוא להתפלל עם אנ"ש בראש השנה.

ג — תצב

בעת שחזר ראבר"נ ז"ל מארץ ישראל בסוף קיץ שנת תרע"ד

שיח שרפי קודש / ראבר"נ ז"ל

קפו

וְרָאָה אֶת הַבְּחֻרִים הַחֲדָשִׁים שֶׁבָּאוּ מִמְדִּינַת פּוֹלְנְיָא וְנִתְקַרְכוּ מְקֻרֹב, שָׂמַח בָּהֶם מְאֹד, כִּי רָאָה שֵׁשׁ עִם מִי לְדַבֵּר, וְהָיָה מְרֻבָּה לְדַבֵּר עִמָּהֶם. וְאִף עַל פִּי כֵן בְּפַעַם אַחֲרַת בְּעַת שֵׁשֶׁב וְדַבֵּר עִמָּהֶם כְּנִל, נִעְנָה וְאָמַר לְעַצְמוֹ: וְכִי עִם מִי אֲנִי מְדַבֵּר? עִם רִוְקִים! "מִיט וְעַמְעֵן רַעַד אֵיךְ דָּא מִיט בְּרוּדִיאַקְעִס".

ג — תצג

אָמַר, כְּשֵׁיבֹא מְשִׁיחַ וְיֹאמַר תּוֹרָה יִזְכִּיר בְּדַבְּרֵי תוֹרוֹת מְלֻקוּטֵי מוֹהֲרֵ"ן, וְיֹאמַר: "כְּדֹאִיתָא בְּלֻקוּטֵי מוֹהֲרֵ"ן".

ג — תצד

אָמַר פַּעַם: "בְּצִיּוֹן רַבְּנוּ רְאִינוּ מוֹפְתִים וּפְסָקִים (הֵינּוּ עֲנָשִׁים), וְהוּא מַחְמַת זֶה שְׁלֵא נִזְהָרִים הַמְשַׁטְטָחִים בְּקִדְשַׁת הַצִּיּוֹן.

ג — תצה

וּפַעַם אָמַר, כְּשֶׁמִּתְעַקְשִׁים בְּתַפְלָה וּבִקְשָׁה בְּצִיּוֹן רַבְּנוּ, פּוֹעֲלִים מֵה שְׁרוּצִים, "אִז מִ'שְׁפֹּאֲרֵט זִיךְ אוֹיפֵן רַעֲבִינְס צִיּוֹן פּוֹעֲלֵט מַעַן".

ג — תצו

אָמַר: רַבְּנוּ אָסַר לָנוּ לְהַבִּיט וּלְלַמּוֹד בְּסִפֵּר "מוֹרָה נְבוּכִים" וְלַעֲסוֹק בְּחֻקֵּי רֹת, אוֹלָם אָדָם שְׂאִינוּ מְקִים אֶת עֲצַת הַהִתְבּוֹדָדוֹת כְּדַבְּרֵי רַבְּנוּ לּוֹמֵד עִמוֹ יִצְרוּ הָרַע מוֹרָה נְבוּכִים בְּעַל פֶּה, כִּי בְּזָה שְׂמִתְבּוֹדָד וּמְפָרֵשׁ שִׁיחְתּוֹ לְפָנָיו יִתְבַּרַךְ נַחֲקָק בּוֹ אֲמוֹנָה אֲמִתִּית בְּרוּרָה וְנִקְיָה, וְנִצּוֹל מִחֻקֵּי רֹת וּסְפָקוֹת.

ג — תצז

אָמַר פַּעַם: אֲבָרַךְ צָרִיךְ שִׁיחֵיהָ לוֹ סֵדֵר בְּחַיִּים, אוֹלָם שְׂכַף יַחֲיוֹ שׁוֹנְאֵי צִיּוֹן, אֵיךְ יָכוֹל לְהִיּוֹת לְאַבְרָהָם סֵדֵר. "א יוֹנְגֵעֵר מֵאֵן דֹּאֲרַךְ צוֹ הָאֲבָן אֶ סֵדֵר, אָבֵעֵר שׁוֹנְאֵי צִיּוֹן זֶאֲלֵן אַזוֹי לְעַבְדֵן, וּוִי קַעַן

א יונגערמאן האבן א סדר". כאומר, שאברן בהכרח שיהיה לו סדר, אולם בכל זאת מחמת עבודתו את ה' בכחות ויגיעות וכו', בהכרח לו גם לצאת לפעמים מהסדר הרגיל.

ג — תצח

פעם בליל שבת אחת אחר התפלה, בקש אחד מאנ"ש מראבר"נ ז"ל שיתפלל על חולה שיש לו בתוך ביתו. אמר לו ראבר"נ: עתה על ידי נקודת השבת, הינו על ידי עניני שבת כהקדוש והזמירות של שבת וכו', יכול לפעול את רפואתו של החולה (והוא מבאר על פי תורה ל"ד שבלקוטי מוהר"ן חלק א') מענין "הנקודה השייכת ללבו בעת הזאת".

ג — תצט

פעם התופח אחד מאנ"ש עם ראבר"נ בנוגע לענין קימת חצות שאמר הלה שיותר נכון לקום יותר מוקדם לפנות בוקר, ולהיות געור עד לאחר התפלה מלקום בחצות ולחזור לישן ולקום שנית לתפלה, ולא הסכים לדעתו בשום אופן.

ג — תק

בדרך הלוייתו, אמר רבי ישראל כהן ז"ל: שומר הברית כמו רבי אברהם אין בנמצא פיוס — לכל הפחות נקרע אנו את הקנה (בצצקות) כמו שהיה צועק רבי געציל, ששכב אז כבר חולה רתוק למטתו, "אזא שומר הברית ווי רבי אברהם איז היינט נישט דא — לאמיר זיך חאטש איין רייסן די קיילע און שרייען ווי רבי געציל האט געשריגן".

ג — תקא

מגדל חפתו ואהבתו לארץ ישראל היה לובש בראש השנה בעת הקבוץ וכן בשאר יום טוב, מלבושי ארץ ישראל, כמנהג אנשי ירושלים.

ג – תקב

ר' משה שמואל ז"ל שרת את ראבר"נ בסוף ימיו ולוהו בכל מקום לכתו. פעם כשהביאו לציון רבנו, שמע אותו מתפלל ואומר מעומקא דלבא: "רבנו של עולם, עזור לי שאתאהב בך, שאירא ממך", "רבנו של עולם העלף מיר איך זאל זאך ליבען אין דיר, איך זאל זאך פארקטען אין דיר".

ג – תקג

דבר פעם ראבר"נ ז"ל עם כמה מאנ"ש מחסרון הדבר שהולכים לציון רבנו ללא טבילת מקנה קדם, כששמע זאת רבי ישראל כהן התאנח ואמר: "כאשר אבדתי אבדתי", פי היה אדם חלוש ולא יכול היה להקפיד בטבילת מקנה הקר, בימות החורף (והוא על פי המבאר בלקוטי הלכות בכור בהמה טהורה ד, טו). אמר לו ראבר"נ: אם הנך הולך עם ההלכה הזאת (הינו ההלכה שבלקוטי הלכות הנ"ל) מתר לך ללכת אף כף לציון.

ג – תקד

בתורה ח' שבלקוטי מוהר"ן חלק ב' שנאמרה בראש השנה האחרון לחיי רבנו מבאר שם גם מענין שבועות. והסביר ראבר"נ ז"ל שהוא גם מפני שבשבועות האחרון לא אמר רבנו תורה, ועל כן כשאמר תורה בראש השנה הזכיר את ענין שבועות וכדי למלא את החסר, ועין גם בפרפראות לחכמה על תורה זו.

ג – תקה

אמר פעם לאחותו רחל, אשת רבי יחיאל, שהיתה מכנסת אורחים מופלגת מאד: "מנע רבים מתוך ביתך" (בלשון שאמר בן סירא), ואמר לה תיבת "ביתך" בלשון נקבה, ומשום שהיו באים אורחים רבים לאכל אצלה.

ג — תקו

ספר אחד מאנ"ש, שראה פעם את רבי אברהם לומר את תקון חצות וחדר הרבה על תיבות "היו בני שוממים". כידוע נסתלקו כל בני פארץ ^{אורי החכם} ישראל.*

ג — תקז

בערב שבת שלפני ראש-השנה תרע"ח שחל להיות ביום ראשון, התעלף רבי אברהם ונפל למשכב, והעבירוהו לבית אחותו רחל, ושכב שם בתליו עד יום פטירתו, ומעת נפילתו היה כבד עליו הדבור. וספר ר' לוי יצחק ז"ל, שבכל שנה היה נותן לו פדיון בערב ראש-השנה, אולם בשנה זו משום מה נתן לו הפדיון ביום הקדם, ואכן אחר כך נחלה מאד כאמור שבכר לא יכל לדבר יותר. וכאשר נתן לו הפדיון נענה לו רבי אברהם מעצמו ואמר לו: לשנה הבאה כבר יהיה לך בן, אף על פי שלא ספר לו רבי לוי יצחק שלא נפקד עדין בורע של קמא, ואכן בחדש אלול שנת תרע"ט נולד לו בנו ר' משה ז"ל.

ג — תקח

בראש-השנה תרע"ה הגיע לקבוץ אנ"ש זקן מופלג אחד, והבחין רבי לוי יצחק ז"ל, איך שנמש אליו רבי אברהם ושאלו: היכן היית בראש-השנה העבר? ענה לו הזקן איזה תרוץ, נענה לו רבי אברהם ואמר לו: "זוהי אבדה שאינה חוזרת". אחר-כך שאל רבי לוי יצחק ז"ל את רבי אברהם מי הוא הזקן הלז? ענהו, שהוא אחד מאנ"ש שמעיר טרהוויץ, ועתה דר בעיר אלכסנדרווקע, והוא עוד זכה בהיותו ילד, לקבל את פני מוהרנ"ת, נחעורר רבי לוי יצחק ורצה להכירו מקרוב היטב, פי תיכף לאחר ראש-השנה חזר הזקן לעירו. ונסע אליו באמצע החורף ובא לביתו — שהיה מרתף חשוף ועזוב — לבקרו, ומצאו שוכב חולה וכבר היה סגי נהור. כשהבחין בנכנס, שאלו מי הוא? ענהו רבי לוי יצחק: "אחד מאנ"ש שמעיר

שיח שרפי קודש / ראבר"ג ז"ל קצא

אומאן" וְשִׂמְחָה מְאֹד לְקִרְאָתוֹ, עַד שֶׁיֵּרֵד מִמִּטָּתוֹ וְרָקַד עִמּוֹ מְעַט.
וְסִפֵּר לוֹ שֶׁבְהִיּוֹתוֹ יָלַד קָטָן זָכָה וְקָבֵל לְזִכְרוֹן וְכִסְגְּלָה מִטְּבַע
מִמּוֹהֲרָנִי"ת וְ"ל, בְּדֶרֶךְ הַצְּדִיקִים, וְשָׁמַר עָלָיו כָּל יְמֵי חַיָּיו, וְזֶה עֵתָה
נִעְלָם מִמֶּנּוּ, וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ הֵיכָן מִטְּבַע זֶה.

ג – תקט

אָמַר: אֶפְשָׁר וְרְאוּי לְלַכֵּת וּלְהִשְׁתַּטַּח עַל צִיּוֹן אָבִי, כִּי בְּאֵמַת הָיָה
צְדִיק, אוֹלָם אֵינִי הוֹלֵךְ וּמִשְׁתַּטַּח עַל צִיּוֹנוֹ מִשׁוּם שֶׁקְבוּרִים וּטְמוּנִים
בְּסֻמּוֹף לוֹ עוֹד אֲנָשִׁים שׁוֹנִים, וְאִם חָפֵץ אֲנִי לְהִשְׁתַּטַּח עַל צִיּוֹנוֹ בְּיוֹם
הַיֶּאֱרָצִיט, יְכוּלְנִי לַעֲשׂוֹת זֹאת גַּם בְּהִיּוֹתִי עַל צִיּוֹן רַבְּנוֹ וְ"ל.

ג – תקי

רַבִּי אַבְרָהָם בְּדֶרֶךְ כָּלֵל לֹא הָיָה מִתְּפִלָּל כְּשָׁלִיחַ צְבוּר, פְּעַם
הִתְפַּלֵּל לְפָנָי הַעֲמוּד בְּשִׁמְנֵי עֲצַרֵת שְׁאֲצָלוֹ הָיָה אֹז שִׁמְחַת תּוֹרָה, כִּי
נִהְגָה בְּעֲצָמוֹ כְּתוֹשֵׁב אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, וּבִקְשָׁ שְׁיִתְּנוּ לוֹ מִפְּטִיר, וְאַחֲר־כֵּן
הִתְפַּלֵּל מוֹסֵף וְ"טֵל" כְּנִסְחַ הַנִּגּוֹן שֶׁחִבֵּר עַל־יְדֵי רַבִּי סַעֲנַדְעָר
טְרַהוּוִיצְעָר, וְהִתְפַּלֵּל כְּנִסְחַ בְּדִיִּקְנוֹת.

ג – תקיא

בְּסוּף יְמָיו בָּעֵת שֶׁהוֹתוֹ בְּאוּמָאן מְרַחֵק מִבְּנֵי בֵּיתוֹ, כִּי כָּבֵר לֹא
הָיָה בְּכַחוֹ לְחֹזֵר וּלְנֹסֵעַ לְאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, וְגַם מִחֲמַת שְׁהִיָּה אֹז בְּאֲמִצֵּעַ
הַמְּלַחְמָה הָעוֹלָמִית, נִעְנָה פְּעַם וְאָמַר: שְׁמָא חוֹשְׁבִים אַתֶּם שֶׁמִּתְּנַעֲנַע
אֲנִי לְבְנֵי בֵּיתִי? בְּרוּךְ־הַשֵּׁם יֵשׁ לִי מוֹחִין אַחֲרִים.

ג – תקיב

אָמַר שֶׁהַיְהוּדִים הַקּוֹמוּנִיסְטִים תּוֹעִים בְּשִׁטְתָּם, וְגַם הַצִּיּוֹנִים
תּוֹעִים כְּמוֹתָם, אוֹלָם טְעוּתָם שֶׁל הַצִּיּוֹנִים הוּא לְפָחוֹת בְּעֵינֵי אֶרֶץ־
יִשְׂרָאֵל.

ג – תקיג

רַבִּי שְׁמַעוֹן זַעֲלִיחוּבְעָר, שְׁהִיָּה הַמְּשַׁגִּיחַ הַרוּחָנִי בִּישִׁיבַת חֲכָמֵי

קצב שיח שרפי קודש / ראבר"ג ז"ל

לובלין, היה אדם גדול במפרסם, אמר פעם לרבי אלחנן ספקטור:
הפנת' חסיד אחד שלכם שהיה גאון בנגלה ובנסתר, בהתפוננו לרבי
אברהם. "איך האב גיקענט אייערער א חסיד וואס איז
גיורען א גאון בנגלה ובנסתר".

ג — תקיד

אמר פעם לאנ"ש: הנהרו מפני שנת תרצ"ו. "איר זאלט זיך
היטן פון תרצ"ו". תרצ"ו אותיות צרות. וכן הנה ש'אז עלו
הנאצים לשלטון פידוע, ובאותה שנה גם סגרו הקומוניסטים את
הקלויז באומאן. והבינו אנ"ש מדבריו שהוא יודע זאת מה"מגילת
ספרים".

ג — תקטו

בעת מלחמת העולם הראשונה שמעו פעם את רבי אברהם איך
שצועק מרה בציון רבנו: "כבר מספיק דם נשפך". "שוין גינוג
בלוט פארגאסן".

ג — תקטז

אמר פעם: ידוע הדבר שזוגתו של הפעל-שם טוב לא ידעה
להתפלל ואף-על-פי-כן היתה פזו צדקת.

ג — תקיז

אמר: משול הוא ענין רבנו לגלגל רוח המסתובב מעצמו ללא
הרף, ומי שחפץ יכול להפנס לגלגל ויתגלגל עמו, ומי שלא רוצה
שלא יפנס, אולם בכל מקרה הגלגל ימשיך להתגלגל הלאה.

ג — תקיח

כשנחקו פעם בראש-השנה כמה מאנ"ש כדי לשמע דבוריו
הגלהבים של רבי אברהם, נלחץ על ידם רבי אלטער טעפליקער ז"ל,
פנה אליהם רבי אלטער ואמר להם, בניחותא: הניחוני נא לשמעו,

שיח שרפי קודש / ראבר"נ ז"ל קצג

אתם הרי יש לכם אותו מִשָּׁף כָּל יְמוֹת הַשָּׁנָה. כִּי חֲבַב וְהוֹקִיר מְאֹד אֶת רַבֵּי אַבְרָהָם וְרָצָה מְאֹד לְשַׁמֵּעַ נוֹעַם דְּבוּרָיו.

המחברים

ג — תקיט

זְקַנֵי אֲנִי שֶׁהִפִּירוּ אֶת רַבֵּי אַבְרָהָם עוֹד בְּצַעֲירוּתוֹ, סִפְרוּ שְׁבַצְעִירוּתוֹ לֹא יָכְלוּ כָּלֵל לְדַבֵּר עִמּוֹ מְרַב פְּרִישוּתוֹ וּקְדוּשָׁתוֹ שֶׁהָיָה מִמַּעַט מְאֹד בְּדַבּוּר, וְהָיָה מִתְבּוֹדָד בִּיעֲרוֹת שְׂמֵחוֹן לְעִיר מִשָּׁף כָּל יְמוֹת הַשָּׁבוּעַ.

המחברים

ג — תקכ

בְּהַלְוִיתוֹ שֶׁל רַבֵּי דוֹד צָבִי הַמְּכַנֶּה דוֹד הִירֵשׁ דְּאִשְׁוּוֹסְקָע, שְׁנַפְטָר בְּשָׁנַת תרע"ג, בְּעַת הַהִמָּתְנָה שֶׁהִמָּתִינוּ אֲנִי שֶׁעָבַר טְהֵרַת גּוֹפוֹ, אָמַר בְּשִׁבְחוֹ רַבֵּי אַבְרָהָם: זֶה הָיָה יְהוּדִי שֶׁהָיָה לוֹ בְּכָל יוֹם שְׁעָה הַתְּבוֹדָדוֹת. הָאֵט דָּאֵס אִיזו גִּיווּעֵן אַ יוֹד וְוֹאֵס הָאֵט גִּיְהָאֵט אֵלַע טָאג אַ שְׁעָה הַתְּבוֹדָדוֹת".

ג — תקכא

הַבְּחוּרִים שֶׁהִתְקַרְבוּ וּבָאוּ מִפּוֹלִין לְאוּמָאן, הָיוּ פּוֹנִים אֵלָיו וְאוֹמְרִים לוֹ: רַבֵּי אַבְרָהָם אָמַר נָא לָנוּ אֵיזָה שִׁיחָה, עֲנֵה לָהֶם פַּעַם בְּצִיחוֹת: אֵין לִי פִיס עִם שִׁיחוֹת. "אֵיךְ הָאֵב נִישְׁט קִיִּין קַעֲשִׁינַע מִיט שִׁיחוֹת", כְּאוֹמֵר — שְׂאִין מַה לְהוֹסִיף וּלְחַדֵּשׁ עַל הַשִּׁיחוֹת וְהַסְּפוּרִים הַקְּיָמִים, וְצָרִיךְ לְהַשְׁתַּמֵּשׁ לְעֵבֹדֶת ה' יִתְבָּרַךְ עִם הַנּוֹדְעִים כָּבָר.

ג — תקכב

אִמּוֹ שֶׁל רַבֵּי מֹשֶׁה בְּעַר רוֹזֶנְפֶּלְד ז"ל הַפְּצִירָה בְּרַבֵּי אַבְרָהָם בֶּן רַבֵּי נַחְמָן שֶׁיִּבְרָכָה שֶׁיִּנְצְלוּ בְּנֵיהַ מִהַצָּבָא. אָמַר לָהּ: "אֵת בְּנֵי מֹשֶׁה בְּעַר לֹא יִקְחוּ וּבְנֵי הַשָּׁנִי יִנְצְלוּ". וְכֵן הָיָה, שְׂאֵת רַבֵּי מֹשֶׁה בְּעַר לֹא לְקַחוּ מִשׁוּם מָה, וּבְנֵי הַשָּׁנִי לְקַחוּ וְחֹזֵר מִהַמְּלַחְמָה פֶּשְׁכָּל בְּגָדָיו קְרוּעִים מְרִסְסֵי הַבְּדוּרִים, אוּלָם לֹא נִפְגַּע לְרַעָה.

ג – תקנג

רבי אברהם ב"ר נחמן כבד והעריץ מאד את רבי שמשון בארסקי ז"ל, מחמת היותו נכד רבנו ז"ל. וכיום טוב וכדומה היה הולך אליו לברכו בברכת יום-טוב, ורבי שמשון היה מדבר לפניו בעבודת השם יתברך. אף-על-פי שהיה ר' אברהם מבוגר ממנו יותר מעשרים שנה.

ג – תקכד

רבי אברהם היה נזהר לא לדבר בפרטיות משום אדם ועל שום אדם, אף לא לשבת, ואף לעתים רחוקות שמעו ממנו לדבר מאחרים.

ג – תקכה

בעת שחפצו כמה מאנ"ש ליסד את ה"אנשי מעמד", הינו לתמוך בכמה מחשובי אנ"ש שישבו בקלוז ויעסקו רק בתורה ותפלה, כשהתיעצו בזה עם רבי אברהם ב"ר נחמן לא הסכים לדבר זה, בהטעימו שזה יגרם למחלקות בין אנ"ש. וכן היה.

ג – תקכו

ספר, שבהיותו בארץ ישראל התאכסן פעם באיזה שבת אצל אחד מגדולי וחשובי רבני הספרדים, והגישו לפני הרב הנ"ל לכבוד השבת קערה מלאה דגים, וכן קערה מלאה מבשר, וכמו כן הגישו לו וכבדו אותו באכל רב, והפציר בו הרב מאד שיאכל את הכל, ולא היה יכולת בידו לאכל כל כך הרבה, כי היה אוכל רב מאד, אולם הרב הספרדי אכל את הכל עד תמו. אחר כך ראה רבי אברהם איך שמתישב הרב לעסק בתורה, ולמד בהתמדה רבה כל הלילה. וכשראה הרב הנ"ל איך שרבי אברהם מכין עצמו ללכת לישון, אמר לו: "באכילתכם פן תורתכם", כי הוא ישב ועסק בתורה בהתמדה משך כל הלילה.

שיח שרפי קודש / ראבר"נ ז"ל

קצה

ג – תקכו

באומאן דר בעל בית אחד שהיה לו בית תה, הוא היה מחבב תלמידי חכמים והיה מחלק להם תה בחנם. מנהגו היה לקצץ מעט את זקנו, פעם פשה היה לו יאר-צייט בא לקלוז ובקש מאנ"ש שיניחיהו להתפלל לפני העמוד בנהוג, וכשרצה אחד מאנ"ש לדחותו מחמת שהיה מגולח בזקנו, הקפיד עליו רבי אברהם ונענה ואמר: מי כבר בא להתפלל אצלינו? וכשכבר בא אחד להתפלל אצלנו רוצה אתה לדחותו? "ווער קומט שוין צו אונז דאוונען? און אז איינער קומט שוין ווילסטו אים מדחה זיין?"

ג – תקכח

אמרו אנ"ש בשבחו: אין אבר אחד בגופו שאינו ספוג ומלא מרבנו ותורתו.

ג – תקכט

זריו נפלא היה בכל עניניו, ובטבילתו במקוה הזדרז כל כך עד שבחורים צעירים לא יכלו להשיגו. שעד שפשהספיק מאן-דהו לטבל, כבר היה רבי אברהם לבוש אחר טבילתו, והמשיך בזריזות לעסק בעבודתו הקדושה.

ג – תקל

אמר: מנהג זה שנהג רבנו לבלי לצוות לאנ"ש בדוקא לעשות כף או כף, כמבואר כמה פעמים בספרי רבנו, נהג כן למען כח הבחירה של השואל.

ג – תקלא

סמוך לפטירתו בעת ששכב חולה מאד על מטתו, נכנס רבי געצי לבקרו, כשנפרד ממנו ונתן לו את ידו לפרדה, אחזו רבי אברהם בידו משך זמן בידידות רבה, כשיצא אחר כך ר' געצי אמר: "תפיסתו ואחיזתו את ידי משך זמן מפחיד אותי מאד". ואכן, נפטר

רבי געצ'י בשביעי של פסח הסמוך, בהיותו אף בגיל ארבעים וארבע שנים, רבי אברהם עצמו נפטר בימי החנכה הקודם.

ג — תקלב

כשאמרו לו פעם אנ"ש שמפולין: מדוע הולך הנך לבוש בבגד פשוט כל כך, כי מהראוי לו ללכת בבגד חשוב יותר. ענה להם: ובכן אזכה ויתקיים בי מאמר רבנו שאמר (ליקו"מ סימן ו): "עקר התשובה הוא שישמע בזיונו ידום וישתק".

ג — תקלג

זקני אנ"ש שהפירוהו וזכרוהו עוד בצעירותו בעת שיגע בעבודת השם יתברך, אמרו: אלולי היה עוד בדורו של רבנו הקדוש, היה מתלמידיו המובהקים.

ג — תקלד

בזמן שהותו בארץ ישראל לא קבע מושבו בבית כנסת אחד, אלא היה מעתיק מושבו מפעם לפעם מבית-כנסת לבית-כנסת אחר, ובכדי שלא יתפרסם.

ג — תקלה

כששאלו רבי שלמה וועקסלער ו"ל אם ינהג גם הוא כמוהו לצאת מארץ ישראל לנסע לאומאן לראש השנה, ענה לו רבי אברהם "אין בזה ברור הלכה".

ג — תקלו

בכל עת שהיה מדבר בשבחה של ארץ ישראל ומגדל מעלתה, היה מתלהב מאד מאד שאין לתארה.

ג — תקלז

כשדבר ממעלת ארץ ישראל, היה מרבה להזכיר ולבאר מאמר הזהר, שבעת שהראה לו הקדוש-ברוך-הוא למשה את ארץ ישראל

שיח שרפי קודש / ראבר"נ ז"ל

קצו

וְאָמַר לוֹ: "הֲרֵאִיתִיךָ בְּעֵינֶיךָ וְשָׁמָּה לֹא תַעֲבֹר" — פְּתִיב אַחֲרָיו מִיָּד: "וַיָּמַת שָׁם מֹשֶׁה", שְׁתִּיכָךְ פְּשָׁשְׁמַע מֹשֶׁה שְׁלֹא יִזְכֶּה לְפָנֶיךָ לְאָרֶץ יִשְׂרָאֵל, מִיָּד מֵת מֹשֶׁה וְנִכְלַל בְּאֶרֶץ בְּמִיתָתוֹ (וְעַיִן בְּלִיקוּ"מ סִימָן 19/08/2018תתקכ"ט). קנה).

ג – תקלח

הָיָה אוֹהֵב מְאֹד אֲנָשִׁים שְׂמֵחִים, וְלִסְפָּה זֶה הָיָה נוֹהֵג לְבֹא וְלִנְסֹעַ מִפְּעַם לְפְעַם אֶל רַבֵּי אַהֲרֹן קִיבְלִיטְשֶׁר ז"ל שֶׁהָיָה כְּיָדוּעַ אִישׁ שְׂמֵחַ מְאֹד, וְכַדֵּי שְׂיָבֹא עַל יָדוֹ לְשִׂמְחָה. וּמִסְפָּה זֶה אָהֵב וְקָרַב גַּם מְאֹד אֶת רַבֵּי בֵּן צִיּוֹן אֶפְטֶר ז"ל.

ג – תקלט

הָיָה אִישׁ חוֹלָה עוֹד מְנַעוּרָיו וּמְחַמֵּת זֶה הָיָה נוֹהֵג לְפָרוֹשׁ מִמַּאֲכָלִים שְׂאִינָם בְּרִיאִים, וְהָיָה נוֹהֵג לְהַחֲלִיף אֶת לֶחֶמוֹ הַרְּךָ וְהַטְּרִי בְּעַד לֶחֶם קָשָׁה. וְכֵן הָיָה שׁוֹתֵה תֵּה מְחַמֵּת שֶׁהִיא טוֹבָה לְחוּלֵי הַמַּעֲיִם, וְהָיָה אוֹמֵר: אַחַר שְׂאָסֵר עָלֵינוּ רַבְּנוּ לְפָנוֹת לְרוֹפְאִים וְלִהְשַׁתְּמֵשׁ בְּרְפוּאוֹתֵיהֶם, עָלֵינוּ לְהַשְׁתַּדֵּל וּלְהַקְפִּיד לְאָכַל רַק אֶת הַדְּבָרִים הַבְּרִיאִים.

ג – תקמ

כְּשֶׁנִּתְיַסְדָּה הַמַּפְלָגָה הַקוֹמוּנִיסְטִית וְעָלוּ וְהִצְלִיחוּ בְּשִׁטְתָם, רָאָה אִיךָ שְׂכַמָּה מְאֹד שֶׁצָּחְקוּ וְלָעָגוּ עָלֵיהֶם בְּאִמְרָם: בְּמַכָּה אַחַת שְׂיִקְבְּלוּ מֵאַרְצוֹת הַמַּעֲרָב יָפְלוּ וַיֵּאבְדוּ לְגַמְרִי. אָמַר: כֶּף! כֶּף! חוֹשֵׁשׁ אֲנִי שֶׁרַק מְשִׁיחַ יִשְׁבֹּר אוֹתָם. "אָזוּי! אָזוּי! אִיךָ הָאֵב מוֹרָא אֲז נָאֵר מְשִׁיחַ וְוַעֲט זַי צוּבְרַעֲכֵן".

ג – תקמא

דִּבֵּר הַרְּבֵה עִם אֲנִ"שׁ שִׁישְׁתַּדְּלוּ לְנִסְעַ וְלַעֲלוֹת לְדוֹר בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, אֶף-עַל-פִּי שְׁנַמְצָאִים שֶׁם הַצִּיּוֹנִים הַחִפְשִׁיִּים, שְׂדַעְתָם נִגְדַּת הַתּוֹרָה, כִּי אֶף עַל פִּי כֵן יוֹכְלוּ לְהַשְׁאֵר שֶׁם בְּאִמוּנָה יוֹתֵר מֵאֲשֶׁר תַּחַת מְשַׁלֵּת הַקוֹמוּנִיסְטִים יִמַּח-שָׁמָּם.

ג – תקמב

אמר לענין הציונים שיסדו ענינם בענין ארץ ישראל, דומים הם באדם ההולך לרדות דבש המתוק, אולם צריך אז להשמר היטב מעקיצת הדבורים. פן הם הציונים נתפסו על ארץ ישראל שהיא ארץ זבת חלב ודבש, אולם נעקצו בידי הדבורים.

ג – תקמג

דבר פעם מגדל הענין איך שצריכים להזהר בקדשת ציון רבנו לכבודו ולנהג בו במורא וכו', וספר ואמר: לנו היה רבי בהתפוננו על רבי מאיר ליב בלעכער, שהיה רבו בנגלה שנהג להכין את עצמו [בתורה ובתפלה] שלשה ימים לפני שהלך להשתטח על ציון רבנו. "גיהאט האפן מיר א רעפן וואס האט זיך צוגיגרייט דריי טאג פאר ער איז גיגאנגען צום רעפן אויפן ציון". והפטיר ואמר בצער: "וכיום הולכים לציון ללא טבילת מקוה". "און היינט געהט מען אהן מקוה".

ג – תקמד

אמר בכל מקום שמדבר רבנו מענין "מפרסמים של שקר", צריך כל אחד מאנ"ש לכוון ולחשב זאת על עצמו, שיזהר וישגיח כל אחד שלא יעשה חלילה שום פעלה של פרסום וכבוד ושישגיח שלא יעשוהו אחרים למפרסם של שקר, ולא יתן שיטעו בו אחרים.

ג – תקמה

אמר במליצה: "שבת נאך" ראש השנה, איז "נאך" א ראש השנה, שבת החל להיות במוצאי ראש השנה הרי הוא ראש השנה נוסף. [בלע"ז תיבת 'נאך' מתפרשת ב'אחרי' וגם בלשון "עוד"].

ג – תקמו

כשהגיע ובה פעם רבי ישראל אבא רוזנפלד ז"ל לקבוץ אנ"ש

בראש־השנה, שפך את מר לבו לפני רבי אברהם בר"נ בזה שעברה עליו השנה במעוט תורה ועבודה, מחמת שהיה טרוד מאד במסחרו וכו', נחמו רבי אברהם במאמר רבנו ז"ל, שאמר: מעט הוא גם טוב. "אביסל איז אויך גוט". חדרו משמעות דבריו בלבו והחיהו בדבריו המעטים כל כך, עד שהלך וספר זאת בשמחה להרבה מאנ"ש.

ג — תקמו

כששאלוהו פעם כמה מאנ"ש: הרי רבנו ז"ל הבטיח למוהרנ"ת ולרבי נפתלי בנסעו ללעמבערג שיזכה לאריכות ימים. "לאנג לעבן זאלסטו", והיכן הוא אריכות ימים של מוהרנ"ת? כי חי כידוע רק ששים וחמש שנים. אמר להם כי אכן זכה לזה, כי לפי החולי מעים הקשה שהיה למוהרנ"ת משך שנים קדם הסתלקותו, הרי שששים וחמש שנות חייו אכן נחשבות לאריכות ימים.

ג — תקמח

רבי אברהם בן רבי נחמן נולד בשנת תר"ט ונפטר ערב־ראש־חודש טבת שנת תרע"ח, והיו ימיו ששים ותשע שנים.

ג — תקמט

לאחר שלמד פעם רבי אברהם עם כמה מאנ"ש בתורה ס"ו שבלקוטי מוהר"ן חלק א', התלהבו מדבריו אנ"ש השומעים, כל כך, עד שנענה רבי ישראל כהן ואמר: "אם נזכה לשמע ממשיח רק כאלו תורות, הרי שבאמת כבר כדאי להתגעגע ולצפות אליו".

ג — תקנ

כספרו אנ"ש לרבי אברהם בהיותו בארץ ישראל מסתירתו ובניתו מחדש את הקלויז בשנת תרס"ג, לא מצא הדבר חן בעיניו, ואמר שלא היה נצרך לסותרו ולבנותו מחדש, כי היה בנין חזק שבנאהו רבי סענדער טרהוויצער בשנת תרכ"ו, והיה יכול לעמד עוד

שיח שרפי קודש / ראבר"נ ז"ל

ימים הרבה. אולם כְּשֶׁסָּפְרוּ לוֹ גַם מִגְדַל הַשְּׁמֵחָה וְהַרְקוּדִין שֶׁהָיָה בֵּין אַנ"ש בְּעֵת הַנְּחִת אֲבָן הַפְּנֵה, פִּי הָיְתָה בַּל"ג בְּעֵמֶר וְהַתְּקַבְּצוֹ שֶׁם כָּל אַנ"ש מִכָּל הָעִירוֹת וְעָשׂוּ סְעוּדָה גְּדוֹלָה כְּנֶהוּג, הַפְּטִיר וְאָמַר: אִם כָּף הָרִי שֶׁהָיָה כְּדָאִי. וְאָמַר בְּרַמְזוֹ: "תִּרְס"ג" אוֹתִיּוֹת "תְּסַגְר", הִיא כְּבַר "תְּסַגְר" "זִי וְעֵט שׁוּיָן וְעֶרְבָן פֶּאֶרְמֵאכֵט". וְכֵן הוּא, כְּמִפְרָסֵם, שֶׁסָּגְרוּ וְחִתְמוּ הַשְּׁלֹטֹנוֹת אֶת הַקְּלוּיָו בְּשָׁנִים הָאֲחֵרוֹנוֹת וְלֹא יְכוּלִים עוֹד אַנ"ש לְהַמְשִׁיךְ וּלְהַתְּפִיל שֶׁם.

ג – תקנא

לְרַבֵּי אַבְרָהָם הָיָה אַח צָעִיר מִמֶּנּוּ שֶׁדָּמָה לוֹ מְאֹד בְּפָנָיו, בְּשֵׁם רַבִּי יִשְׂרָאֵל בּוּל, שֶׁשִּׁינָה אֶת שְׁמוֹ מִשׁוּם שֶׁרָצָה לְהַשְׁתַּמֵּט מֵהַצָּבָא, הוּא הָיָה סוֹחֵר וְדָר בְּטַעֲפְלִיק, וְנִרְצַח עַל-יַדֵּי הַבּוֹלְשֵׁבִיקִים בְּבֵיתוֹ שֶׁל רַבִּי אֶלְטָעֶר טַעֲפְלִיקֶעֶר. רַבִּי אַבְרָהָם הָיָה מְכַבְּדוֹ מְאֹד, וּכְבוֹאוֹ לְטַעֲפְלִיק הָיָה מִתְאַכְסֵן אֶצְלוֹ. הָיָה לוֹ חֵתָן אֶחָד בְּשֵׁם רַבִּי הַעֲרָשֶׁל. וְרַבִּי לױי יִצְחָק הָיָה מְלַמֵּד לְבָנָיו הַיְקָרִים שֶׁהָיוּ יְרֵאִים וְשְׁלָמִים, הִי"ד.

מצוה החמישי

19/08/2018nnx

ג – תקנב

רַבִּי אַבְרָהָם חֲזַר מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל בְּפַעַם הָאֲחֵרוֹנָה בְּיוֹם ז' אָב שְׁנַת תרע"ד עִם הָאֲנִיָּה הָאֲחֵרוֹנָה שֶׁבָּאָה מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְעַם אֲנִיָּה זוֹ עֲצָמָה חֲזַר רַבִּי יִשְׂרָאֵל מִקְאָרְדָּאָן לְאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל. וְאִזּוֹ הַחֲלָה מִלְחַמַת הָעוֹלָם הָרֵאשׁוֹנָה, וּבְחֻדְשׁ אֱלוּל שֶׁאֲחֲרֶיהָ הִגִּיעַ רַבִּי לױי יִצְחָק ז"ל מִפּוֹלְנָיָה לְאוּמָאָן.

ג – תקנג

אֶסְתֵּר שִׁינְדֵל, זִוְגָתוֹ הַשְּׁנִיָּה שֶׁל רַבִּי נַחְמָן טוֹלְטְשִׁינְעֶר, הָיְתָה אִמּוֹ שֶׁל רַבִּי אַבְרָהָם. בְּסוֹף יָמֶיהָ הִתְעוּרָה בְּעֵינֶיהָ רַחֲמָנָא לְצִלָּן, וְרַבִּי אַבְרָהָם הָיָה זְהִיר בְּכַבּוּדָה מְאֹד מְאֹד, וְהָיָה מְבִיא לָהּ לְאָכַל וּמִתְחַנֵּן לְפָנֶיהָ שֶׁתֵּאכַל וְכֻדּוּמָה.

ג – תקנד

אָמַר וּבְאֵר פַּעַם שֶׁגִּדְלַת סֶפֶר הַ"לְקוּטֵי תְּפִלוֹת" שֶׁחֲבַר מוֹהֲרַנ"ת,

חשובה ונעלית במעלתה יותר מספריו "לקוטי הלכות", כי תפלה אמיתית אי אפשר לחבר רק אם יש השתפכות הנפש בשעת הפתיכה ממש, ואכן כף כתבה מוהרנ"ת שבעת פתיכתו אז ממש התפלל תפלה זו עצמה עם כל הרגשותיו ושברון לבבו, מה שאין פן חדושי תורה שאפשר לחשב ולהרהר בה קדם, ורק אחר כף לכתב.

ג — תקנה

רבי אברהם היה נסתר והצנע לכת מאד, עד שאפלו הרבה מאנ"ש לא הכירו מעלתו, ורק זאת ידעו ממנו שנוהג לאכל לחם קשה ותה חזק, בגלל החולי מעים שסבל ממנה.

ג — תקנו

אמר ראבר"נ: "כשהייתי בארץ הרגשתי היטב חבורם של שלשה בחינות אלו: בחינת אדם, ובחינת מקום, ובחינת זמן.

ג — תקנו

אמר: עוד לפני ביאת הגואל כבר יהיה קבוץ וישוב גדול של ישראל בארץ ישראל, ובביאת הגואל יתוספו עליהם שאר קבוצי ישראל שבוחרו לארץ, ודיק זאת מהנאמר בפתוב: "עוד אקבץ עליו לנקבציו", הינו שהקדוש-ברוך-הוא יוסיף לקבץ בביאת הגואל את ישראל מפוזריו שבכל העולם אל הקבוץ המקבץ כבר בארץ ישראל.

ג — תקנח

רבי אברהם היה בידידות רבה עם הרב מביאלע, שהיה מפרסם בעולם לבצעל רוח הקדש נוסף על למדנותו וגאונותו המפלגת, והיה אומר: בעיר ביאלע דר רב אחד שיש לו הרגשה גדולה בענין רבנו. רבי לוי יצחק הפיר את חתנו של הרב בהיותו בטשקנט, וספר לו שחוננו היה מרבה לשבח ולהוקיר דרך וענין רבנו.

ג — תקנט

כשיצא לאור ספרו של הרב מראדזין בענין פתיל תכלת

רב שיח שרפי קודש / ראבר"נ ז"ל

בציצית, אמר ר' אברהם שאינו צריך לראיותיו, כי יש לו יסודות חזקים עוד יותר, לחזק לבישת התכלת. והיה נראה מדבריו שאומר זאת מחמת ידיעתו את ה"מגילת סתרים" שגלה רבנו.

ג – תקס

בעת מלחמת העולם הראשונה, חזק רבי אברהם את אנ"ש באמרו: כל מי שיעסק בתפלה ינצל וימלט, בהסמיכו לזה הכתוב: "כל אשר יקרא בשם ה' – הינו תפלה – ימלט".

ג – תקסא

היה אומר: צריך האדם להרבות בהתבודדות כצווי רבנו אף על פי שאין לו דבורים, ועל-ידי-זה בעצמו עוזרו לבסוף השם יתברך ומאיר לו את התפלה, והסמיו לזה את המזכר בתורה כ' מענין לב העליון שהוא בחינת צור, וצריך להרבות בדבורים עד שנפתח לב העליון וכו', כי לבסוף נפתח ונשפעים מלב העליון בבחינת צור לבבי, דבורים חמים כגחלי אש, עין שם.

ג – תקסב

רבי אברהם עלה בפעם הראשונה לארץ-ישראל בשנת תרנ"ד בהיותו בגיל ארבעים וחמש שנים.

ג – תקסג

רבי אברהם סבר שאלו היה נמצא בארץ ישראל והדרך לאומאן היתה סגורה ואי אפשר היה לבוא לראש-השנה לקבוץ – לא הפסיד בזה.

ג – תקסד

כשדבר פעם רבי מרדכי סוקולובער עם רבי אברהם מגדל מעלת הזוכה לדרגת גילוי אליהו הנביא זכור לטוב, רמו לו רבי אברהם בדבריו שיש בעולם דברים גדולים מזה.

שיח שרפי קודש / ראבר"נ ז"ל

רג

ג – תקסה

לשלושה דברים הבחינו שמצפה להם בכליון עינים: לעת חצות לילה, פי היה מקפיד לקום ולהתעורר בעת נקודת חצות הלילה ממש, ואחר-כך לעת זמן הנחת הטלית לתפלה, ולקבלת השבת שהיה מצפה לבוא השבת בכלות הנפש.

ג – תקסו

כשספר פעם המעשה מרבי יודל, שהתוכח עם אחד בגדלת רבנו זכו [לעיל סימן שטו], היה נראה לשומעים שהאמונה שיש היום לאנ"ש הדבוקים באור רבנו, גדולה מהאמונה ברבנו שהיתה לתלמידי רבנו. עד ששאלו אותו בעצמו על זה, ענה ואמר: האמונה שהיתה לתלמידי רבנו ברבנו היתה הרבה יותר בעומק מהאמונה שיש לנו כיום ברבנו.

15/08/2018 11:00

ג – תקסז

ספר רבי מרדכי סוקולובער ז"ל שהלך פעם עם ראבר"נ ז"ל, ועוד כמה מאנשי-שלומנו ברחוב הראשי שבעיר ברדיטשוב, באמצע פנה ראבר"נ מהדרך ונכנס לרחוב אחר וראו שם איזה איש שעמד, שזמם לעבר עברה, רחמנא לצלן, ומחמת שראה אותם, מנע עצמו והסתלק, וחזר תכף ראבר"נ לדרך הנצרך.

ג – תקסח

אמר: מה טעם נקרא חג הסוכות "זמן שמחתינו" יותר משאר המועדים, ובאר: מחמת שבחג הפסח עדין לא היתה שמחתינו שלמה משום שעדין לא קבלנו את התורה, ובשבועות שפכר קבלנו את התורה, נשבת שמחתינו בעוון חטא העגל שעשו לאחריה, ורק בחג הסוכות שפכר קבלנו את הלחת השניות למחרת יום הכפורים, ושוב לא נשברו ונפגמו, משום כך נקרא החג בשם "זמן שמחתינו" כי אז נשלמה שמחתינו.

ג—תקסט

כְּשֶׁדָּבַר פַּעַם מִמַּעַלְת אָבִיו רַבִּי נַחֲמָן טוֹלְטְשִׁינְעֵר, אָמַר: אָבִי נִכְנָס לְגִיל שְׁבַעִים, כְּאוֹמֵר שְׁזָכָה גַם לְאֲרִיכוֹת יָמִים.

ג—תקע

עַל קִבְרוֹ שֶׁל רַבִּי נַחֲמָן טוֹלְטְשִׁינְעֵר ז"ל, חָרְטוּ אַנ"ש: פ"נ אִישׁ תָּם רַבִּי נַחֲמָן ב"ר אֲבָרְהָם הַלְוִי. וְעַל קִבְרוֹ שֶׁל רַבִּי אֲבָרְהָם הָיָה חָרוּט: פ"נ ר' אֲבָרְהָם ב"ר נַחֲמָן הַלְוִי מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. כִּי כִּן הָיוּ אַנ"ש מְכַנִּים אוֹתוֹ: ר' אֲבָרְהָם מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל.

ג—תקעא

פְּעָמִים הִלְךְ לְהִשְׁתַּטַּח עַל צִיּוֹן רַבְּנוּ, אַף כַּמָּה פְּעָמִים בְּיוֹם אֶחָד.

ג—תקעב

בְּתוֹ שֶׁל רַבִּי אֶהְרֹן קִיבְלִיטְשֵׁעֵר ז"ל, שֶׁנִּשְׁאַף לְרַבִּי לױ יִצְחָק, חָלְתָה פַּעַם בְּמַחְלַת יְלָדִים קְשָׁה מְאֹד, שֶׁכַּמָּה מִיְלָדֵי הָעִיר מָתוּ מִמַּחְלָה זוֹ, וְהָרוּפְאִים שֶׁדָּדְקוּ אוֹתָהּ אָמְרוּ לְרַבִּי אֶהְרֹן שְׂאִין לָהּ סְכוּיִים לַחַיּוֹת. וְהִנֵּה בְּלִילָה אֶחָד מִיָּמֵי מַחְלַתָּה שֶׁנַּחֲלָשָׁה אֲזַ מְאֹד, הוֹפִיעַ וּבָא לְשֹׁהוֹת בְּבֵיתָם רַבִּי אֲבָרְהָם וְשָׁמְשׁוּ וּכְבָדוּ רַבִּי אֶהְרֹן מְאֹד, וְדָאג לְכָל צָרְכּוֹ, כִּי סָבַל אֲזַ מַחּוּלֵי מַעִים וְהָיָה צָרִיף אוֹכֵל מִיָּחָד, וְאַחֲר־כֵּן לְמַחְרַת בְּבִקֵּר קָמָה הִבַּת בְּרִיאָה וְשָׁלְמָה לְלֹא שׁוּם סִימְנֵי מַחְלָה וְחוּלְשָׁה, וְכָל בְּנֵי הַבַּיִת יַחֲסוּ גַם מִפְּרָסָם זֶה לְזַכּוֹתוֹ שֶׁל רַבִּי אֲבָרְהָם, כִּי רָאוּ בְּעִלְיִל שֶׁנִּרְפְּאָה תִּיכָף לְבִיאָתוֹ לְבֵיתָם.

ג—תקעג

רַבִּי שְׁמִשׁוֹן בְּאַרְסְקֵי ז"ל נִהַג לְדַבֵּר בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּלִיל שְׁבַת לְאַחַר תְּפִלַּת עֲרֻבִית, עִם כַּמָּה מְאַנ"ש הַמְקַרְבִּים אֵלָיו, וְאָמַר עַל זֶה רַבִּי אֲבָרְהָם, שְׁמוּכָא בְּכַתְבֵי הָאֲר"י שְׂאֵת אֹר קִדְשַׁת הַשְּׁבַת

שיח שרפי קודש / ראבר"נ ז"ל

מקבלים על ידי הקדוש על היין על-פן אין זה מן הנכון לדחותו אלא צריך להודרו תיכף לאחר התפלה לקדש על היין.

ג – תקעד

ידוע היה שלמד כמה שנים על פי סדר דרך הלמוד של רבנו המוכא בשיחות הר"ן סימן עו.

ג – תקעה

על המוכא בזהר ומוכא בדברי רבנו לענין התפלה, זמנין דשמע וזמנין דלא שמע וכו', אמר, שבזה שאמרו "זמנין דלא שמע", אין הכונה שאין התפלה נתקבלת כלל, אלא שאין עונין ועושין בקשתו של המתפלל תיכף ומיד, רק לפעמים אומרים לאדם להמתין ולצפות עוד עד שתצא לפועל ממש תפלתו ובקשתו, ולפעמים יש שממלאים בקשתו תיכף ומיד.

ג – תקעו

רק לעתים רחוקות היה לומד ודורש ברבים לפני אנ"ש.

ג – תקעז

אמר: אחרי שהאדם עושה איזה מעשה עם מסירות נפש צריך הוא להזהר לא להתמהמה ולפל מהמעשה. "נאף א מסירות נפש דארף מען זאף זייער היטן". כדי שלא יתגברו עליו המניעות יותר מלפני המסירות נפש.

ג – תקעח

רבי אבא בן רחל אחות רבי אברהם, היה בחור תמיר וחסון, וקבל צו התיצבות לצבא, והנה בדרך הטבע לא היה שום סכרא שיקבל פטור מהצבא. בצור לו נסע ובא להתפלל על זה בציון רבנו, ופגש שם ברבי אברהם דודו, והשיח לפניו את צערו, אמר לו רבי אברהם, לך ופזר את כל ממונך לצדקה ולא תשאיר אצלך אפלו פרוטה אחת, לרב אמונתו בדבריו, קיים את דבריו בשלמות. כשהגיע

ג – תקעט

אמר: אין לנו שום השגה כלל וכלל כּמה היינו מקבלים מאור רבנו אלו היה בינינו אהבה ואחדות.

ג – תקפ

כשנפטר נכדו של רבי אייזיק מאומאן בנו של פיניע חתנו (פיניע זה היה בנו של רבי אשר באפליע), בהיותו אברך וצעיר לימים, אמר רבי אברהם בעת הלוייה, שבעת הלוייתו של אדם צריכים לדבר רק בשבחו וממעלותיו של הנפטר, וספר רבי אברהם בשבחו שהיה נכנס אליו לשמשו ולסייע לו מחמת חליו, וכדומה.

19/08/2018

ג – תקפא

אמר: ענין ההתבודדות קל יותר סדר מנהגו בארץ ישראל מבחוץ לארץ, בהתכוננו על ענין ההתבודדות מחוץ לעיר שאמר רבנו להתבודד חוץ לעיר, ומשום שארץ ישראל כל אורה טהור וקדוש וקדושתה בכל מקום, מה שאין כן בחוץ לארץ, יש חלוק רב מאד בין העיר לחוצה לה.

ג – תקפב

ספר שכשהיה בארץ ישראל היה קורא ואומר לעצמו בשמחה ובהתלהבות: אברהם היכן אתה הולך? בארץ ישראל! היכן אתה אוכל? בארץ ישראל! כל כך הרגיש והתלהב משמחת היותו בארץ ישראל. "אואו גיי איך? אין ארץ ישראל, אואו עס איך? אין ארץ ישראל".

ג – תקפג

ספר פעם, שבאחת מנסיעותיו שנסע לארץ ישראל עבר דרך מקום אחד שהיה נקרא בפי היהודים "מקום האבנים". פי הערכים שבמקום ההוא היו זורקים אבנים על היהודים שבספינה שעברה במקום ההוא, וספר שהיה צריך פעם לעבור במקום ההוא, ודרך

04/08/2018 18:44

וסוכב בדרך נסיעתו אצל אנ"ש פשהיה מבקרים מדי שנה ומחזקים ומעוררים לתורה ועבודה, אולם בעת חליו בשנת תרע"ז, אמר: "אם אבריא ואזכה לנסע ולבוא שוב לארץ ישראל, אדר בנדר על דעת רבים' לבלי לשוב ולצאת עוד לחוץ-לארץ".

ג — תקפד

רבי אברהם עלה בפעם ראשונה לארץ ישראל בשנת תרנ"ד, והיה נוסע ויבא מדי שנה לימי ראש-השנה לאומאן, משך עשרים שנה עד ראש-השנה של שנת תרע"ה, שאחריה כבר לא חזר לארץ מחמת המלחמה העולמית הראשונה שפרצה אז.

ג — תקפה

הזכיר ורמז רבי אברהם בפסוק "ודור רביעי ישובו הנה", לענין רבנו, בהתכוונו להדגיש שדור הרביעי מרבנו כבר ישובו וידורו בארץ ישראל.

ג — תקפו

רבי אברהם רצה לחבר ספר פרוש על ה"פרי מגדים", אולם אחר שיצא לאור עולם הספר היקר "משמרת שלום" חזר בו מפונתו ולא חברו.

ג — תקפז

כשרצה רבי אברהם לעלות לארץ ישראל לא הסכימה עמו זוגתו, וגרשה כדין התורה, שבכדי לעלות לארץ-ישראל מתר לגרש את האשה, אף-על-פי שהבטיח לה שבאם תעלה עמו לארץ ישראל תזכה שם לבנים, כי לא נפקדו כמה שנים בבנים. היא התחתנה אחר-כך עם אחד מתושבי אומאן.

ג — תקפח

כשנפטר רבי אברהם היתה בהלויה, ושמעו איך שאמרת: אני ידעתי מי היתה... "איך ווייס ווער דו ביסט גיווען".

ללשפת הגיוס חלקו מספרים לכל המתניצבים, ומתוך נס קבל הוא את המספר האחרון, והיה נהוג שאדם זה המקבל את המספר האחרון הריהו פטור מלשרת בצבא, וכך נצל.

ג— תקפט

רבי אברהם התחתן בזווג ראשון עם בתו של רבי נתן טעטעווסקי, ורבי לוי יצחק עוד הפירו.

ג— תקצ

בהיותו בארץ ישראל, וקבל פעם מכתב עם מעות מחוץ-לארץ, לא המתין רבי אברהם, אלא הלך מיד בבקר לדאר כדי לקבל את המכתב עם הכסף, ונתן טעם לדבר על פי המכאר בדברי רבנו בלקוטי מוהר"ן חלק א סימן כה, שעל ממון ישראל יש חן, וכשעובר לרשות העכו"ם נחשף אורו, עין שם. ועל כן מהר להוציא מידיהם וכדי שיוחזר להם חנם האמתי.

ג— תקצא

ספר פעם: כשנסעתי מארץ-ישראל לבוא לאומאן על ראש-השנה וראיתי את כל הבלבולים והתערובות אנשים ונשים שיש על הספינה, לקחתי בדי את הספר "לקוטי מוהר"ן" ביפו, והגיתי בו בדרכי מתחילתו, וסגרתיו בהגיעי לאודיסה. "האב איך איהם גיעפינט אין יפו און פאר מאכט אין אדעס".

ג— תקצב

כשהיה רבי אברהם מדבר מתורה ה' שבלקוטי מוהר"ן חלק א, היה אומר: מאמר זה הוא מאמר קשה ועמוק (א"ה, ראה דבריו על מאמר זה בספרו הנפלא "באור הלקוטים").

ג— תקצג

אמר, נוסע אני לארץ ישראל וחוזר ויוצא ממנה וכא לחוץ לארץ, כי אצלי זה שאלה של תלמוד תורה דרבים, כי היה הולך

שיח שרפי קודש / ראבר"נ ז"ל

רט

הספינה הייתה לעצור ולנסע לאט במקום ההוא, ופחד שלא יזק מהאבנים ואז היה עת סעודה שלישית של שבת ושר אז את הזמירות, וכון היטב בתבות "לאיטמרא בגו כיפין", ועברה הספינה במהירות במקום ההוא ולא עצר רב החובל את הספינה ועבר את המקום ההוא בשלום.

19/08/2018nht

ג – תקצד

בספר ימי מוהרנ"ת סימן ל"ט, מספר במה ששאל רבנו בשנת תק"ע בשבת פרשת נח איזה סדרא קורין בשבת והשיבו לו פרשת נח, ענה ואמר אתחיל לומר תורה בכל שבת, והתחיל ואמר בראשית הוא הספד על נח וכו' עין שם, כפי הידוע לא נאמרה אחר כך תורה בכל שבת, ובאר בזה ראבר"נ, שפונת רבנו הייתה שאמירת תורתו תהיה באפן שמוהרנ"ת יהיה נכח בעת אמירתו את התורה, ואז יאמר תורה מדי שבת, אולם מוהרנ"ת לרב שפלותו לא שם לבו שפונת רבנו הייתה שדוקא הוא יהיה נכח, ועל פן לא נמשך סדר אמירת תורתו בכל שבת, והראשי פרקים הנמצאים בלקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ע"ט הם ראשי פרקים מהתורות שהכין רבנו לעצמם לאמרום בשבתות הסמוכים כמאמרו הנ"ל. (וכנראה בפנים סדר התורה לפי סדר הפרשיות).

ג – תקצה

אמר: צריך האדם לדעת שהשם יתברך יגמור בודאי כפי רצונו גם מבליעדי האדם, ועבודתינו הוא שנוזפה שיגמור השם יתברך גם על ידינו, ושיהיה גם לנו חלק בגמר תקון העולם.

ג – תקצו

כמו פן אמר: רבנו יגמור את ענינו בודאי, אולם צריכים אנו להשתדל ולכסוף שיגמור רבנו את ענינו גם על ידינו, ושנוזפה שגם לנו יהיה חלק בגמר חפצו. "דער רבי וועט אויס פיהרן זייני'ס,

רי

שיח ^{החסידי} צרפתי קודש / ראבר"נ ז"ל

אָבער יעדער איינער דארף צו זעהן אז דער רבי זאל אויס
פיהרן דורך אים אויף."

ג — תקצז

כשנסע רבי לוי יצחק ז"ל עם ראבר"נ לעיר טשערין, אמר לו
ראבר"נ קדם הנסיעה שיקנה כמה מחפרות עם כלי כתיבה כדי
שיכתב כל השיחות שיאמר לו, כי בזקנותו לא יכל היה כבר לכתב
מחמת קשי הראיה שסבל ממנה, אולם אחר כך בדרך התישב בדעתו
לעסק בעבודת ה' יתברך ודחה את הדבר לזמן אחר, ולא יצא הדבר
לפעל.

מוצור החכמה
שיח שרפי קוו"ש

סיפורי צדיקים זצ"ל

ג – תקצח

מִצְאוּ פַעַם קָמִיעַ שֶׁנֶּתַן רַבִּי נִפְתָּלִי בֶּן יִצְחָק נֶגֶד אֵיזָה רוּחַ שֶׁנִּתְלַבֵּשׁ בְּאִישׁ אֶחָד, וְהָיָה כְּתוּב בּוֹ "לֵךְ אֶל אוֹמִין פֶּלֶף קִיּוֹב אֶל יַעַר גְּרַעֲקוֹב כִּי שֵׁם מְקוֹמָךְ". (וְרָאָה בְּחַיֵּי מוֹהֲרָן מַה שֶּׁאָמַר רַבְּנּוּ שֶׁעִיר אוֹמִין הוּא בְּכַחֲנִית קִצָּה הַקְּדוּשָׁה בְּכַחֲנִית "עִיר קִצָּה גְבוּלָךְ" עֵינַי שֵׁם).

ג – תקצט

כִּידוּעַ הַסְּתַלְק ^{אביר חסידות} רַבִּי נִפְתָּלִי בֶּן יִצְחָק בְּעַל "סְמִיכַת חֲכָמִים" בְּעִיר סְטֵאנְבוּל בְּדֶרֶךְ נְסִיעָתוֹ לְאַרְצֵי־יִשְׂרָאֵל, מִחֲמַת הַפְּרֶסוּם הָרַב שֶׁהָיָה לוֹ בְּבוֹאוֹ לְסְטֵאנְבוּל, כִּי בָּאוּ לְקַבֵּל פָּנָיו אֲלֵפִים מִיִּשְׂרָאֵל, וּמְסַפְּרֵי שְׁלִפְנֵי הַסְּתַלְקוֹתוֹ בְּשִׁכְבוֹ עַל עֵרֶשׁ דָּוִי, נִכְנַס אֶחָד לְבוֹשׁ בְּמַעֲלֵל פְּרוּהָ מִהַדָּר לְחַדְרוֹ, בְּרָאוֹת אוֹתוֹ רַבִּי נִפְתָּלִי ז"ל פָּנָה אֵלָיו בְּקַפְיָה וְאָמַר לוֹ: "וְכִי מִי הָרָשָׁה לָךְ לְכַנֵּס לְכֶאֱנָן, צֵא מִכֶּאֱנָן", וְיָצָא וְתִיכְף לְהִטָּה אֵשׁ סָבִיב מִטָּתוֹ וּבְרָחוּ כָּל הָעוֹמְדִים מִחַדְרוֹ, וּכְשֶׁחֲזְרוּ אַחֲרָיֶךָ לְמִטָּתוֹ כָּבַר הָיָה אַחַר הַסְּתַלְקוֹתוֹ.

ג – תר

בְּעַת הַפְּרָעוֹת וְהַגְּזוּרוֹת שֶׁבִשְׁנַת ת"ח-ת"ט הִצְלִיחוּ הַרְשָׁעִים לְהַרְגׁ כְּשִׁלִישׁ מֵהַיְהוּדִים תּוֹשְׁבֵי הָעִירוֹת שְׁבִאוֹקְרַאינָא, וְאָז נִרְצְחוּ בְּאַכְזוּרִיּוֹת שְׁנַיִם מַעֲמוּדֵי הָעוֹלָם, הָרֵאשׁוֹן הֵלֵא הוּא הַקְּדוֹשׁ רַבִּי שְׁמִשׁוֹן מְאוֹסְטְרוֹפּוֹל, הַיִּיִד. וְהַשֵּׁנִי הַקְּדוֹשׁ רַבִּי יַחִיאֵל מִכָּל מְנַעֲמְרוֹב רַבְתֵּי הַיִּיִד (נִקְרָאָה בְּשֵׁם "רַבְתֵּי" כִּי נִכְלְלוּ תַּחְתֵּיהָ גַם הָעִירוֹת טוֹלְטְשִׁין וּבְרֶסְלָב), שֶׁהָיָה צַדִּיק וְחָכֵם מְפֻלָּג, וְהִנֵּה אָמְרוּ גְדוּלֵי הַדּוֹר שֶׁבְּהַרְיָגָתָם שֶׁל שְׁנֵי גְדוּלֵי עוֹלָם אֵלּוּ נִצְלוּ שְׁנֵי שְׁלִישׁ יִשְׂרָאֵל, וְאָף עַל בְּעַל הַשִּׁיף ז"ל הִיָּתָה הַגְּזֵרָה לְהַרְגׁ עַל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם, אוֹלָם אָמוֹ

מנעתו מזה, ויש אומרים שהוא עצמו מנע עצמו מזה בטענו שערין לא גמר את חבורו הגדול על השלחן-ערוף.

ג – תרא

בשנת תקכ"ח בימים ו' ז' ח' תמוז, היו הקוזאקים האכזריים בעיר אומאן, והעמידו חפה בחצר בית-הכנסת וצלם שתי וערב תחתיו, והכריזו שכל יהודי הנכנס תחתיו ינצל. אולם שום יהודי ללא יוצא מהכלל לא נכנס תחתיו, ורצחו את כל היהודים תושבי העיר, כששלים אלף נפש, והיה זה קדוש השם מפלג. וקברו את הנרצחים בבית-הקברות בקבר אחים גדול, בסמוך לציון רבנו.

ג – תרב

דבר פעם הבעל-שם-טוב עם אחד ונמשכו דבריו עד אמצע הלילה פנתה אליו בתו מרת אדל ואמרה לו "אבא! מה יהיה עם קימת חצות?" ענה ואמר לה בניחותא "נו פעם צריכים גם לתקן את חצי הלילה הראשון", "נו אמאל דארף מען פארעכטן די ערשטע האלבע נאכט". ומספור זה טעו הטועים לומר שבעתים הללו צריכים להיות דוקא ניעור בחצי לילה הראשון, וכבר צוחו על זה גדולי עולם שסילפו ועקמו בונתו הקדושה, כי באמת היה הבעל-שם-טוב זהיר מאד בקימת חצות.

ג – תרג

פעם התפלל הבעל-שם-טוב תפלתו ונשארה איזה שעה על אזנו, וכידוע מהזהר (ח"ג קלא. באירא רבא) שצריך להקפיד שלא תשאר שום שעה על האזן, חפץ היה אחד מתלמידיו להורידה, אולם כאשר נגש להורידה אזי מרב פחדו מרבו הבעל-שם-טוב חזר למקומו, אחר התפלה פנה אליו הבעל-שם-טוב ואמר לו: "אז ס'איו דא עפעס א קלקול אין אצילות ווילסטו דו מיט דיינע הענט דאס פאר רעכטן"? "כשיש איזה קלקול בעולם האצילות רוצה אתה בידיך לתקנו?".

ג – תרד

אמר הבעל-שם-טוב "אלמלא היה לי את האשת נעורים, הייתי [אך] פושט את רגלי [ומגיע] לארץ-ישראל", "ווען איך וואלט גיהאט מיין אשת נעורים, וואלט איך אויסגישטרעקט מיינע פיס צו ארץ ישראל".

ג – תרה

נגש פעם הבעל-שם-טוב לשואב המים שהיה כבד איש בא בימים, ושאלו אמר נא לי רבי אנשיל: "מה שלומך?" ענה לו רבי אנשיל בשמחה: "ברוך השם, הנה עזרני השם יתברך גם עתה לעת זקנתי שעדין אני בכחי וביכלתי לעבד ולהתפרנס מיגיע כפי ואיני צריך למתנת אחרים". למחרת שאלו שוב הבעל-שם-טוב לשלומו? התאנח קשות וענה לו: "ראה נא איך יהודי זקן כמוני צריך בעצמו לעבד ולהתיגע עבור פרנסתו". נענה הבעל-שם-טוב ואמר: הנה אמרו רבותינו זכרונם לברכה, אדם נדון בראש השנה ורבי יוסף אמר, אדם נדון בכל יום, ועתה במעשה זו התישב לי שני מאמרי חז"ל אלה, וימר אמר חדא וימר אמר חדא ולא פליגי, פי באמת רבי אנשיל זה נדון בראש השנה שפרנסתו תהיה כשואב מים, אולם נדון בכל יום אם יהנה ממלאכתו אם לאו, וכמעשה זה שאתמול היה שמח בחלקו ועליו במלאכתו, והיום התאנח קשות, ובדבר זה אדם נדון בכל יום.

ג – תרו

רבי נפתלי כץ ז"ל אמר פעם בגנות המתפארין עצמן בגדלות בפרסום של שקר, שכאשר חורטים על מצבתם "צדיק ולמדן", שואגים בשמים ומכריזים: "שקרן וכזבן".

ג – תרו

הבעל-שם-טוב צנה לתלמידיו ללמוד בספר שלחן ערוך עד

שִׁידְעוּ אֶת דְּבָרֵי הָרַב הַמְּחַבֵּר וְהַרְמֵ"א בְּעַל פֶּה כִּי נִכְתָּב וְחִבֵּר בְּרוּחַ

הַקִּדְוָה
לְצוּר הַחֲכִימָה

ג – תרח

אָמַר פֶּעַם הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב וְ"ל עַל לְמִדָּן אֶחָד, הוּא כְּזֶה מִתְמִיד
עַד שְׂאִין לוֹ כָּלֵל פְּנָאֵי לְחֻשׁוֹב וְלְהִרְהַר עַל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

ג – תרט

בְּסִפּוּר הַמַּעֲשֶׂה שֶׁל נְסִיעַת הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב לְאַרְץ-יִשְׂרָאֵל, מְסַפֵּר
עוֹד שֶׁלְפָנָי נִסְעָם בְּסַפִּינָה אָמַר הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב לְרַבִּי צְבִי וְלִבְתּוֹ אָדָל,
"שִׁיּוּדֵעַ" שֵׁם קְדוּשׁ שֶׁיִּכּוֹל עַל יָדוֹ לְפָרֵס חֲתִיכַת בַּד עַל הַיָּם וְלַעֲבֹר
בּוֹ אֶת הַיָּם וְלְהַגִּיעַ עַד עִיר הַנֶּמֶל יְפוֹ שְׁבָאֲרָץ יִשְׂרָאֵל, אוּלַם בְּתַנְאֵי
שֶׁלֹּא יִפְסִיקוּ בְּמַחְשַׁבְתָּם בְּכַוֵּנַת שֵׁם זֶה אִף לְשָׁנִיָּה אַחַת", נִעְנְתָה בְּתוֹ
וְאָמְרָה, שֶׁהִיא מוֹכֵנָה לְקַבֵּל זֹאת עַל עֲצָמָהּ, אוּלַם רַבִּי צְבִי אָמַר
שֶׁמִּפְחָד לְקַבֵּל עַל עֲצָמוֹ דָּבָר זֶה.

ג – תרי

בְּעַל הַ"תּוֹלְדוֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף" חֵי מֵאָה וְעֶשֶׂר שָׁנִים כְּבָרְכָתוֹ שֶׁל
רַבּוֹ הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב, בְּהַמְלִיצוֹ עָלָיו עוֹד בְּחַיּוֹ אֶת הַפְּתוּב (כְּרֵאשִׁית
מט): "וַיָּמַת יוֹסֵף בֶּן מֵאָה וְעֶשֶׂר שָׁנִים".

ג – תריא

כְּשֶׁשְׂאֵלֵהוּ פֶּעַם מֵדוּעַ כּוֹתֵב בְּסִפּוּרוֹ פְּעָמִים: "שִׁמְעָתִי מִמּוֹרֵי"
וּפְעָמִים "מִפִּי מוֹרִי" וְכְדוּמָה, וּמָה בְּוִנְתּוֹ בְּשָׁנוּיֵי הַלְשׁוֹן,
עָנָה, כְּשֶׁהִיטִי בְּהַשְׁגָּתוֹ שֶׁל רַבִּי הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב, כְּתִבְתִּי בְּלְשׁוֹן כְּזֶה,
וּבַעֲת שֶׁלֹּא הִיטִי בְּהַשְׁגָּתוֹ כְּתִבְתִּי לְשׁוֹן הַשָּׁנִי.

ג – תריב

הַצְּדִיק הָרַבִּי מְקַאמִינְקֵעַ, תִּלְמִיד הַבְּעַל שֵׁם-טוֹב, וְצ"ל, אָמַר
פֶּעַם בְּדֶרֶךְ צַחוּת: "אֵינִי מִבֵּין מַה מוּבָן הַמְּלָה 'לְרֵמוֹת', מִמָּה נִפְשָׁה,
אִם בְּכַוֵּנְתָךְ לְרֵמוֹת אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הֲרֵי שְׂאִין הַדְּבָר

באפשרותך, כי אותו יתברך אין יכולים לרמות, ואם מטרתך לרמות את חברך, הרי שגנב אתה, ואם מרמה אתה את עצמך, הרי שטפש הנך. וכך מה פרוש הדבר לרמות ואת מי אנו מרמים".

ג — תריג

יהודי פשוט אחד חיט במקצועו היה בפולנאה וקנה לעצמו חלקה בבית-הקברות, ומדי יום ביומו היה נוהג ללכת למקום קבורתו ואמר שם את כל התהלים בהתעוררות ובהשתפכות הנפש, כשעבר פעם בעל התולדות ליד מקום זה הרגיש באור גדול השוכן במקום זה, עד כדי כך ששלח לאנשי החברא-קדישא שליח לאמר, שחפץ לקנות מקום זה, הודיעו לו אנשי החברא-קדישא שמקום זה כבר מכור ליהודי הנ"ל, שלח אליו בעל התולדות שליח לקרוא לו, ושאלו אם יסכים למכרו לו, לא אבה יהודי זה למכרו בשום אופן, בטוענו, "מתיגע אני כבר עשרה שנים עבור קבורתי במקום זה ואיך אמפרהו לכם", וספר לו הנהגתו הנ"ל, הפטיר ואמר לו בעל התולדות: "משום כך תקבר ליד מקומי", והלך וקנה מאנשי החברא-קדישא את החלקה הסמוכה. חיט זה אף על פי שפבר ידע שמקום קבורתו סמוכה היא לקבורתו של בעל התולדות המשיך בנוהגו כמקדם, לומר מדי יום את כל ספר התהלים במקום קבורתו, וכך עברו עוד עשר שנים, פעם עבר שם בסמוך הצדיק רבי ליב "בעל המוכיח מפולנאה" ואף הוא הרגיש והבחין בקרשת המקום וחפץ היה גם הוא להטמן במקום זה, וברר את הדבר ושוב הודיעו לו פנ"ל, שמקום זה כבר מכור ליהודי זה, וקרא לו ושאלו פנ"ל ושוב לא הסכים וכתענתו הנזכרת בהוסיפו כעת, "כבר עשרים שנים מתפלל אני במקום זה ואיך אמפרהו", הפטיר אף לו "הבעל-מוכיח", אם כך תשכב לידי, והלך וקנה את המקום מצד השני של קברו. אחר-כך המשיך יהודי זה בנוהגו הטוב עוד שמונה שנים, ונפטר וקברוהו בחלקתו במקום אשר בחר בו בחיים חיותו, במקום

שֶׁשָׁפַף אֶת לְבוּוֹ בַּחֲפִלָּתוֹ מִשֶּׁךְ עֲשָׂרִים וּשְׁמוֹנֶה שָׁנִים, בֵּין שְׁנֵי צַדִּיקֵי הַדּוֹר הַנִּזְכָּר.

ג — תריד

בְּבֵית הַקְּבָרוֹת שֶׁבְּבֵית־טְשׁוּב קָבוּר צַדִּיק אֶחָד גָּדוֹל וְנוֹרָא בְּשֵׁם רַבִּי לִיבְעָר, הוּא הָיָה רַב בְּעִיר קָדִם נְשִׂיאֹתוֹ שֶׁל הַרְבּ מִבְּבֵית־טְשׁוּב, וְהָיוּ אַנְ"שׁ מְרַבִּים לְהַשְׁתַּטַּח עַל קְבָרוֹ (שֶׁהָיָה סְמוּךְ וְקָרוֹב לְבֵית הַכְּנֶסֶת שֶׁל אַנְ"שׁ שֶׁבְּבֵית־טְשׁוּב), וּמְסַפְּרִים שֶׁפַּעַם הוֹפִיעַ בַּחֲלוֹם לְהַרְבּ מִבְּבֵית־טְשׁוּב וְאָמַר לוֹ, הֵיטֵב שֶׁהָיָה שָׁמֵשׁ אֶחָד בְּבֵית הַכְּנֶסֶת בְּעִיר שֶׁהָיָה תָּמִים מְאֹד בְּמַעֲשָׂיו וְדְבוּק בְּעֲבוּדָתוֹ עֲבוּדַת הַקֹּדֶשׁ, וְלִרְב אֶהְבְּתוֹ וּשְׁמַחְתוֹ שֶׁהָיָה לוֹ בְּהַדְלָקַת הַמְּנוֹרוֹת הַתְּלִיּוֹת שֶׁבְּבֵית־הַכְּנֶסֶת, הַתְּקַרְב בְּכֹונָה יוֹתֵר מְדִי לְמְנוֹרוֹת עַד שֶׁאֲחִזָּה בּוֹ הָאֵשׁ וְנִשְׂרַף לְמוֹת לְמַעַנּוֹ יִתְבָּרַךְ. וְהָיָה נִשְׁמָתוֹ שֶׁל הַשָּׁמַשׁ, נָדָה וְנִעָה כְּכֹר לְמַעְלָה מִשְׁמוֹנִים שָׁנָה לְלֵא תִקְוֵן אֶף עַל פִּי שֶׁעָשָׂה דְבָר זֶה לְשֵׁם שָׁמַיִם, וְעַל כֵּן בָּא אֵלָיו שִׁישְׁתַּדֵּל לְתִקְוֵנוֹ, וְתִקְוֵן נִשְׁמָתוֹ שֶׁל הַשָּׁמַשׁ יִהְיֶה בְּזֶה שִׁישְׁבּוֹל הַרְבּ עֲצָמוֹ לִיד קְבָרוֹ שֶׁל רַבִּי לִיבְעָר, וּבְזֶה יוֹכַל רַבִּי לִיבְעָר לְתַקֵּן אֶת נִשְׁמַת הַשָּׁמַשׁ. וְצִוָּה הַרְבּ לְחַפֵּר בּוֹר לִיד קְבָרוֹ שֶׁל רַבִּי לִיבְעָר, וְתִיכֵף שִׁפְתָחוּ בַּחֲפִירָה יֵצְאוּ מִהַקְּרָקַע מֵיִם רַבִּים, אִוִּלֵם נָפַל וְחִזַּר הָעֶפֶר וְכֶסֶה אֶת הַבוֹר, וְכֵן הָיָה כְּמָה וְכְמָה פְּעָמִים, כְּשֶׁרָאָה הַרְבּ מִגְדָּל הַמְּנִיעוֹת הַרְבּוֹת לְדַבֵּר זֶה, הִתְאַמֵּץ מְאֹד וְתִיכֵף כְּשֶׁהִתְחִילוּ שׁוֹב לְחַפֵּר וְיָצָא מֵיִם, תִּיכֵף הִנִּיחַ רַגְלָיו בְּמָקוֹם הַחֲפִירָה, וְכֵן הִמְשִׁיכוֹ לְחַפֵּר עַד שֶׁטָּבַל בּוֹ הַרְבּ, וְנִשְׂאָר חֲפִירַת הַבוֹר לִיד הַקְּבָר עַד לְזִמְן הָאַחֲרוֹן, וְרַבִּי לוי יִצְחָק ז"ל עוֹד רָאָהוּ שָׁם.

ג — תרטו

הַרְבּ מִבְּבֵית־טְשׁוּב וְצ"ל, הָיָה יוֹשֵׁב וְעוֹסֵק בַּתּוֹרָה עִם חֲבֵרוֹ בְּשֵׁם רַבִּי יוֹסֵף, שֶׁהָיָה לְמַדָּן וְצַדִּיק מְפֹלֵג, אִוִּלֵם חֲסָרוֹן הָיָה לוֹ שֶׁהָיָה מְרַבָּה בְּדַבְרֵי לִיצְנוּת וְכַדוּמָה, פַּעַם הִתְנַפְּחוּ בְּאִיזָה סוּגְיָא שֶׁבְּגִמְרָא

ולא הגיעו לעמק השווה, עד שנענה הרב ואמר לו, דע לך שבשמים מפרשים את הגמרא כמוני, ענה לו חברו בהלצה: "וכי גם בשמים יכולים לטעות", הוכיחו ויסרו הרב ואמר לו, "ראה להיכן הביאך מדת הליצנות שבוך", כשעמד על טעותו התמרמר בקרבו כל כך עד שקבל על עצמו לא לדבר עוד יותר שום דברי הלצה, ומחמת שהיה רגיל בכך מאד ייסר אותו פרישתו זו שפרש לגמרי מדברי הלצה עד שנחלה במחלת הרזון ר"ל, וחלה כל כך שפעם כשפקר במקוה בטולטשין ראו איה שהרזה כל כך עד שנשקף מגופו אכריו הפנימיים, וכששאלוהו על כך, נענה ואמר בדרך צחות על פי דברי המשנה שבאבות (פרק ב), שאמרו "אל תאמין בעצמך עד יום מותך", וקראו "אל תאמין בעצמותיך" אף שרזים הם כל כך, כי אם אחזור לדרכי ואומר שוב רק הלצה אחת, אשמין במקדם.

17/08/2018:11

דואר החכמה

ג – תרטז

תושבי עיר בארדיטשוב היו אומרים אחד לחברו בצחות בעת תפלתו של הרב מבארדיטשוב, היכן עומד רבנו בתפלה, בתבות "ברוך גזור ומקיס" או בתבות "ברוך אומר ועושה" (שבכרפת "ברוך שאמר), לרב יגיעתו הגדולה בתפלתו.

ג – תריז

כשהגיע פעם הצדיק רבי מיכל מזלאטשוב לקאריץ ודרש לתושבי העיר דברי תוכחה ומוסר קשים, פנה אליו רבי פנחס ואמר לו: מדוע מוכיח אתה אותם קשה, ראה נא איה יהודים עניים מרודים כמותם באים לבתי פנסיות בחורף קר כזה בנעליהם הקרועות וללא מלבוש הולם, וכך מדי יום ביומו במסירות נפש, לך ופתח את ארון הקודש וצעק בקולך לפני השם יתברך שיש לו בנים יקרים כאלה וראויים הם שכבר יבוא המשיח לגאולם, ולמה אתה מיסרם בדברי תוכחה?

ג – תריח

בְּשֶׁבֶקֶר פֶּעַם הַצַּדִּיק רַבֵּי מְרֻדְכֵי מִטְשַׁעֲרָנָאבִיל וְצ"ל אֶצֶל רַבֵּי לֵיִב מִסְטְרַעֲסְטִינְעֵץ וְצ"ל, רָאָה אִיף שְׁשׁוֹרֵר בְּבֵיתוֹ עֲנִיּוֹת עֲצוּמָה, כִּי אֶפְלוּ צִלְחוֹתָיו וּפְמוּטָיו הָיוּ עֲשׂוּיִים מִחֶרֶס עַד שְׁשָׁאֵלוּ רַבֵּי מְרֻדְכֵי עַל דָּבָר זֶה, שְׁאֵלוּ רַבֵּי לֵיב בַּחֲנֻרָה: "נֹו, וְאִיף אֶצֶלְךָ בְּבֵית", עָנָה לוֹ רַבֵּי מְרֻדְכֵי: "לֵי בְּבֵיתִי יֵשׁ צִלְחוֹת עֲשׂוּיּוֹת מִכֶּסֶף וּפְמוּטֵי כֶּסֶף", הִפְטִיר רַבֵּי לֵיִב וְאָמַר: "אֶצֶלְךָ פְּמוּטֵי הַכֶּסֶף בְּבֵית וְעַל כֵּן הִנֵּה עֲצָמָךְ נֶעַ וְנָגַד בְּדַרְכֵיכִים, (כִּי־דוּעַ הִיָּה רַבֵּי מְרֻדְכֵי נוֹסַע הַרְבֵּה בְּדַרְכֵיכִים), אוֹלָם אֶצְלִי פְּמוּטֵי וְצִלְחוֹת הַכֶּסֶף נִמְצְאִים בַּחוּץ וְעַל כֵּן יוֹשֵׁב אֲנִי בְּבֵיתִי" – עַל הַתּוֹרָה וְהַעֲבוּדָה.

ג – תריט

הַרְבֵּ הַצַּדִּיק, רַבֵּי לֵיב מִסְטְרַעֲסְטִינְעֵץ וְצ"ל, הָיָה חוֹתְנֹו שֶׁל רַבֵּי יוֹדֵל, וְהָיָה אָדָם צַדִּיק מִפְּלֶג מְאֹד עַד-כְּדֵי-כֶּף, שֶׁפֶּעַם אַחַת, בָּעַת שֶׁהָיְתָה גֹזְרָה רָעָה עַל יִשְׂרָאֵל, אָמַר הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב וְצ"ל, שֶׁהוּא מִכְרַח לְשִׁתְּףָ עִמּוֹ אֶת רַבֵּי לֵיב בְּשִׁבִיל לְהַמְתִּיק אֶת דִּין הַגֹּזְרָה. וְסִפֵּר ר' לִוִי יִצְחָק ו"ל, שֶׁרָאָה מִכְתָּב שֶׁכָּתַב אֵלָיו הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב וְצ"ל.

ג – תרכ

הַצַּדִּיק רַבֵּי מְנַדְלֵי מוּיִטְעֶפֶסֶק ו"ל, הָיָה מְהֵדָר מְאֹד בְּמַלְבוּשָׁיו, וְאָמַר עָלָיו רַבֵּי פִּנְחָס קוֹרִינְעֵר ו"ל: "עַר בְּאַהֲלֹט זִיף אֵין זִיין גִּיפּוּצְקִיִּיט". נִחְבָּא הוּא בְּמַלְבוּשָׁיו הַמְהוֹדָרִים.

ג – תרכא

בֵּין הַצַּדִּיק רַבֵּי בְּרוּךְ מִמְעֻזְבוֹ לְבֵין הַצַּדִּיק רַבֵּי לִוִי יִצְחָק מִבְּאֲרֵיטְשׁוֹב, הָיָה אֵיזָה זְמַן מַחְלָקַת. כְּשָׁבָא פֶּעַם אֶחָד מֵאַנְשֵׁיו שֶׁל רַבֵּי בְּרוּךְ לְסַפֵּר לוֹ שֶׁרָאָה אִיף שֶׁהָרַב מִבְּאֲרֵיטְשׁוֹב הִבִּיט בְּשַׁעוֹנוֹ בְּאִמְצַע קִדְשַׁת כְּתָר, בְּהַתְּכַוְּנוֹ בְּזָה לְדַבֵּר עָלָיו סָרָה, סָתַר אוֹתוֹ רַבֵּי בְּרוּךְ וְעָנָה וְאָמַר לוֹ: "כָּל כֶּף דְּבוּק הָרַב בַּתְּפִלָּתוֹ עַד שֶׁיִּכּוֹל לְגוֹזַע

שיח שרפי קודש / סיפורי צדיקים רכא

חס־ושלום וחֵיב הָיָה הַרְבֵּ לְהַפְסִיק אֶת הַדְּבָקוּתוֹ, וְעַל־כֵּן הַבֵּיט
בְּשִׁעוֹנוֹ כְּדִי לְכַלְכֵּל אֶת הַדְּבָקוּתוֹ שֶׁלֹּא יִסְתַּלַּק חֲלִילָה מִהָעוֹלָם.

ג – תרכב

שָׁכְנוּ שֶׁל רַבִּי זוֹשָׁא הָיָה סַנְדְּלָר בְּמַקְצוֹעוֹ, וְהָיָה עוֹבֵד בְּמַנְעָלָיו
עַד מְאַחַר כַּלְיָלָה לְאַחַר חֲצוֹת, וְשִׁבְחוּ רַבִּי זוֹשָׁא וְאָמַר: טוֹב שֶׁהוּא
עַר, יַעֲסֵק הָאָדָם אִז בְּמָה שֶׁיַּעֲסֵק, הָעֵקֶר שֶׁלֹּא יִישָׁן.

ג – תרכג

לְנִכְדֵי הַרְבֵּ "בְּעַל הַתְּנִיָּא" וְצ"ל הָיָה מְלַמֵּד מִיַּחַד לְלַמּוּד
הַגְּמָרָא, פְּעַם כְּשֶׁעָבַר הַרְבֵּ לְיַד חֲדָר לְמוּדָם, שָׁמַע אִיךָ שֶׁמְתַיַּנֵּעַ
הַמְּלַמֵּד מְאֹד בְּפְרוּשׁ הַגְּמָרָא, נִכְנַס לְחֲדָר וְלָמַד עִם הַמְּלַמֵּד אֶת
הַגְּמָרָא וְהָאִיר אֶת עֵינָיו בְּבָאוֹר נִפְלָא, אַחֲר־כֵּן הִתְעַמַּק עוֹד יוֹתֵר
הַרְבֵּ וּבָאָר לְמַלְמֵד פְּרוּשׁ אַחַר בְּגְמָרָא, אוּלָם מְשׁוּם מַה לֹּא עָרַב
לְהַמְּלַמֵּד פְּרוּשׁוֹ הַשְּׁנִי עַד שֶׁאָמַר לְרַב "הַפְּרוּשׁ הָרֵאשׁוֹן שֶׁל הַרְבֵּ הָיָה
יוֹתֵר יָפָה", עָנָה לוֹ הַרְבֵּ "פְּרוּשׁ הָרֵאשׁוֹן הָיָה יוֹתֵר יָפָה אוּלָם הַפְּרוּשׁ
הַשְּׁנִי נִכּוֹן יוֹתֵר".

ג – תרכד

רַבִּי פְּנַחֵס קָאֲרִיץְעַר, הָיָה מְכַנֶּה אֶת לֵילוֹת הַחֲרָף הָאֲרוּכִים בְּשֵׁם
לֵילוֹת הַזְּהָב "גְּאֹלְדִינְעַ נְעֻכְט", כִּי יְכַלֵּת עֲבוֹדַת ה' שְׁבָהָם רַב
מְאֹד. וְעַקֵּר עֲבוֹדַת אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי לְקוּם אִז בְּחֲצוֹת לֵילָה לְעֲבוֹדַת ה'.
וְהָיוּ מְרַבִּים אֲנִ"ש לְדַבֵּר מִזֶּה, כְּדִי לְהַתְעוֹרֵר לְקַיֵּם הַנְּהִיגָה קְדוּשָׁה זוֹ
בְּפִרְט בְּלֵילוֹת הַחֲרָף.

ג – תרכה

רַבִּי פְּנַחֵס מְקוֹרִיץ וְצ"ל נְעֻנָה פְּעַם וְאָמַר עַל הַכְּתוּב (שְׁמוֹת כב)
"בְּלַתִּי לֵה' לְבָדוֹ", "עַד שֶׁזְּכִיתִי לְהַגִּיעַ מִבְּחִינָה זוֹ שֶׁל "בְּלַתִּי לֵה"
עַד לְבַחֲיַנַּת "לְבָדוֹ" מִמָּשׁ, עֲבַדְתִּי אֶת ה' כְּמָה וְכְמָה שְׁנַיִם" (וְנֻקַּב
סְכוּם רַב שֶׁל שְׁנַיִם).

ג — תרכו

הרב מחמעלניק זצ"ל השתדף עם ר' ברוך ממעזבזו, בעת החפה פנה ר' ברוך אליו ושאלו: מחתן, מדוע מתחתנים, ענה לו הרב משום שצריך למות. הפטיר ר' ברוך ואמר: מתחתנים משום שנלמד כיצד לאהוב את הקדוש-ברוך-הוא.

ג — תרכז

פעם בא אברך אחד להרב הצדיק רבי מרדכי מטשרנוביל ובקש ממנו עצה להנצל מפגם הברית, ונתן לו איזה עצה, אמר לו האברך שפבר קים את העצה הזאת, ולא הועיל לו, ונתן לו עצה אחרת, אמר לו האברך שפבר קים גם עצה זו ולא הועילה לו, אמר לו רבי מרדכי: "אם כן אין לי עוד עצה עבורך". והלך ממנו האברך, קרא אותו שוב רבי מרדכי ואמר לו: יש לי עבורך עוד עצה אחת, והיא בודאי תועיל לך, "קנה את הספר 'לקוטי מוהר"ן' ולמד בו מדי לילה לפני השנה, אף-על-פי שיחלקו עליך".

ג — תרכח

פעם בשבת אחת כשראה הרב ה"צמח צדק" מליובאוויטש זצ"ל את שוחט העיר מנשק מחמת הסח הדעת את ידו אחר שנגע במקום התפלין באמצע קריאת שמע, כנהוג בימי החל, פטרו תיכף ממשרתו, בטענו אם יכול הנף להסיח דעתך בתפלה, כמו כן יכול הנף להסיח דעתך בשחיטה חלילה.

ג — תרכט

פעם כשהביט רבי גרשון העניף מראדזין בלקוטי מוהר"ן נענה ואמר, "רבי נחמן!! מה החדוש שחולקים עליכם מאחר שאתם משפילים את הגדולים במעלה ומראים להם שעדין הם רחוקים מה' יתברך ולהפך לקטנים במעלה אתם מראים שהם קרובים וסמוכים לה' יתברך"!!!.

ג—תרל

הגיע פעם מפורסם אחד לבקר אצל רב אחד, וכך בישבם הבחין הרב המפורסם בקופסת טבק עשויה מכסף מנחת על השלחן, ולקחו והביט בו וכדומה, והיו חקוקות על הקופסא איזה אותיות, שאל הרב המפורסם את הרב מה חרוט כאן? ענהו הרב חרוט כאן תיבות "לא תחמד".

ג—תרלא

ספר רבי נתן בייטלמאכער ז"ל, ספור שהיה מפורסם בצעירותו, שפעם אחת נגנו מנגני המלכות לפני הצאר ניקולאי איזה נגינה נפלאה מתוים הכתובים לפניהם, אולם לא יכלו לנגנו מדיק היטב, וכל כמה שנסו בדבר לא עלתה בידם והתיאשו מלנגנו, ואמרו למלך "רק בין היהודים תוכל למצוא נגן אחד שינגן עבורך היטב נגון מסבך זה, פי בירושה להם חכמת הנגינה עוד מזמן בית-מקדשם". חפשו עד שמצאו נגן מומחה, שהיה יהודי פשוט, ונתנו לו לנגן נגון זה, ואכן נגנו היטב, עד כדי התפעלות. והנה בת הקיסר נמשכה אחריו מאד עד שאמרה לאביה שחפצה להנשא ליהודי זה, תרה הדבר לאביה מאד ונסה בכל כחו למנע זאת ממנה, אולם היא באחת שאינה חפצה להנשא לשום אדם אם לא ליהודי זה, קרא הצאר ליהודי ואמר לו: "הפוך עצמך לנוצרי כאחד מאתנו, ואתן לך את בתי לאשה", אולם יהודי זה דחה הצעתו מכל וכל, והיה זאת למלך לבזיון עצום, שיהודי שפל אינו חפץ להשתדף עמו, בעת שיכול לזכות להיות חתן המלך ולזכות בכל טוב, אולם המלך בלית בררה לא הניחו והפציר בו עד מאד עד כדי איומים שמחייב לקבל דת הנוצרים, לא יכול היה יהודי זה להפטר ממנו עד שאמר לו שמסכים, הכין המלך את הכומרים שיקחו אותו לטבילה בנהר כדי שיקבל עליו דתם, והנה דרך הטבילה עברה על גשר שעבר מעל הנהר, והלכו עמו כל השורים והכומרים עם המלך ללוותו לטבילה,

כְּשֶׁהִגִּיעוּ לַגּוֹבֵה הִגָּשָׁר פָּרַץ הִיְהוּדֵי מִתּוֹכֶם עָלָה עַל הַגָּשָׁר וְקָפַץ לְתוֹךְ הַנְּהַר וְטָבַע בּוֹ, וְהָיָה מַעֲשֵׂה זֶה קְדוּשָׁה ה' נוֹרָא, וּבְזֵיוֹן עֲצוּם לַמֶּלֶךְ, כִּי דִבְרוּ מִזֶּה בְּכָל הָעוֹלָם, שִׁיְהוּדֵי פְּשׁוּט מְסֹר נִפְשׁוּ עַל יְהוּדוּתוֹ וְכִדֵּי שְׁלֵא יִשְׁתַּדֵּף עִם הַקִּיסָר שֶׁשָּׁמְעוּ הוֹלֵךְ בְּכָל הַמְּדִינוֹת.

ג — תרלכ

הַצַּדִּיק רַבִּי זָאֵב הַמְּכַנֶּה וְוַאלֵף קִיָּצִים תַּלְמִיד הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב ז"ל, הָיָה בַּעַל הַדְּרֹת פָּנִים מוֹפְלָגָת, וְלָרֵב קִדְשָׁתוֹ אַחַר צִאתוֹ בְּעָרֵב שַׁבַּת מִהַמְּרַחֵץ שֶׁטָּבַל בּוֹ לְכַבוֹד שַׁבַּת נִשְׁתַּנָּה צוּרְתוֹ, וְכִלַּט הַדְּבָר כָּל פֶּה עַד שֶׁהָיוּ נִעְמָדִים הָאֲחִים הַיְקָרִים בַּעַל הַדְּגָל מַחֲנֵה אֶפְרַיִם וְרַבִּי 'בְּרוּךְ' לְהַבִּיט בְּיוֹפֵי זֵיו פָּנָיו הַקְּדוּשִׁים לְרֵאוֹת וְלִהְבַּחִין בְּשִׁינוּי צוּרְתוֹ, פַּעַם כְּשִׁיָּצָא וְהִבְחִין בְּהַבְּטָתָם בּוֹ, נִעְנָה לָהֶם בְּדֶרֶךְ מְשָׁל וְאָמַר לָהֶם: פַּעַם בְּחוּרְךָ הַתְּגַלְגַּל וְהַשְׁתַּכְשֵׁף הַשׁוֹעֵל בְּשִׁלְג וְצַחְצַח אֶת עוֹר פְּרוּתוֹ, בְּרֵאוֹת חֵיוֹת הַיָּעַר אֶת יוֹפֵי עוֹרוֹ נִעְנְוּ לוֹ וְאָמְרוּ: "שׁוֹעֵל רֵאָה נָא כַּמָּה הַדְּוִרָה פְּרוּתָךְ, עָנָה לָהֶם הַשׁוֹעֵל בְּצַחֲוֹק, כַּעַת עוֹרֵי יָפֵה? הַמְּתִינוּ נָא וְרֵאוּ כְּשִׁיָּצוּד אוֹתִי הַצֵּד וְיִהְיֶה גוֹפֵי וְיִפְשִׁיט אֶת עוֹרֵי וְיִשְׂרְהוּ בְּפִיד וְשָׂאֵר הַתְּקוּנִים הַנִּצְרָכִים לְעַבּוֹד הָעוֹר, וְאִזּוּ יִקַּח אֶת הָעוֹר וְיִבְיָאֵהוּ אֶל הַיְרִיד הַגָּדוֹל וְיִפְרוֹס אוֹתוֹ לְהִרְאוֹתוֹ לְקוֹנִים, וְכְשִׁיָּצַעַק הַמּוֹכֵר לְקוֹנִים 'בְּלִנְק' כְּאוֹמֵר, רֵאוּ יוֹפֵי שֶׁל עוֹר' אִזּוּ אֲכֵן תִּרְאוּ מֵה יָפֵה עוֹרִי". וְהַפְּטִיר רַבִּי וְוַאלֵף קִיָּצִים ז"ל וְאָמַר לָהֶם: "הִנֵּה כִּי כֵן כְּשִׁיָּגִיעַ עַת פְּטִירְתִּי מִן הָעוֹלָם וּמִלְאָךְ הַמּוֹת שֶׁהוּא הַצֵּד הַגָּדוֹל שְׁבַע עוֹלָם יְצוּדְנִי, וְגוֹפֵי יִסְרַח וְיִבְיָאוּ אֶת הַדְּרֹת עוֹרֵי לְעוֹלָם הַבָּא שֶׁשֵּׁם הוּא הַיְרִיד הַגָּדוֹל, וְאִזּוּ כְּשִׁיָּצַעְקוּ שֵׁם עַל עוֹרֵי 'בְּלִנְק' אִזּוּ יִהְיֶה לָכֶם מֵה לְהַסְתַּפֵּל עַל יוֹפֵיו שֶׁל עוֹרִי", וְכְאוֹמֵר לָהֶם, מֵה לָכֶם לְהַתְּפַעֵל מִמְּרֵאָה הַדְּרֹת פָּנָי קוֹדֵם שֶׁהִנְעַנּוּ לַיְרִיד הַגָּדוֹל' שְׁבַע עוֹלָם הָאֵמֶת.

ג — תרלג

נִסַּע פַּעַם הַצַּדִּיק רַבִּי דָּוִד מְלַעְלוֹב זצ"ל לְשַׁבּוֹת אֶצֶל רַבּוֹ הַחוּזָה

שיח שרפי קודש / סיפורי צדיקים רכה

מלויבלין, אולם מחמת קשי הדרך לא הספיק להגיע ונשאר לשבות בכפר אחד, נחם את עצמו ביגונו, ואמר: "הנה אני מאמין שהרבי שלי הוא הרבי של כל העולם. כמו כן יודע אני, שאני הקטן שבתלמידיו וכשיושבים כל כף הרבה אנשים אצל שלחן הרבי, הרי שמתארך השלחן מאד ובאריכותו מגיע עד למקומי, כי אני הקטן והאחרון שבתלמידיו, ואם כן, הרי שבאמת יושב אני כן אצל שלחנו הקדוש והטהור". כשספרו זאת לפני מוהרנ"ת, שבח דבור זה מאד מאד בהפליגו, שאכן תמיד נמצאים כלם אצל הצדיק.

19/08/2018 18:00

ג – תרלד

הצדיק רבי אלימלך מליזענסק אכל משך שש שנים לחמו כשהוא טבול בדמעותיו.

ג – תרלה

פעם נפל ברעיונו של הצדיק בעל המחבר ספר "יסוד ושרש העבודה" איזה רעיון לשדוף, באמצע תפלתו, עבור עשיר אחד, והרהר בנפשו להמליץ על השדוף, פי יוכל להרויח מחמת פן ממון רב, אחר כך בטל את התעסקותו בשדוף זה.

ג – תרלו

זוגתו של רבי נחמן מהורדענקע זצ"ל ששדף אותה לו הבעל שם טוב זצ"ל, היתה אחותו של רבי יצחק דראביטשער זצ"ל.

ג – תרלז

ידוע בשם הרב הקדוש בעל דברי חיים מצאנז זצוק"ל שהפליג מאד בקדשת הספר לקוטי מוהר"ן עד שקרא עליו "ספר השבת שלי", "מיין שבת ספר".

ג – תרלח

דבר פטירת ה'אור החיים' נודע על ידי הבעל-שם-טוב פיודע,

ומעשה שהיה כף ה'ה: כשנטל הפעל-שם טוב ו"ל באותו עת את ידיו לסעודה התלהב מאד מאד בין הנטילה לברכת המוציא, ואחר כף אמר שנפטר בעל 'אור החיים', "כי יש סוד אחד שאין יודע זאת כי אם רק חד בדרא, ובעל 'אור החיים' היה חד בדרא הזה, ועמה נתגלה לי סוד זה, ובהכרח שנסתלק". ואמרו אנ"ש שסוד הזה הוא בענין סוד הפדיון הכולל המובא בתורה רטו, עיי"ש.

ג — תרלט

ספר רבי לוי יצחק ו"ל, שפשהיה בלובלין בקר בבית מדרשו של הצדיק רבי צדוק מלובלין וצ"ל, ראה שבאמצע הבית מדרש יש ארבה העולה לחדר עליון, וספרו לו שם הזקנים שעשו זאת עבורו, מחמת שבסוף ימיו היה חולה ברגליו מאד ולא היה יכול לעמד על רגליו, ועל כן התקינו את חדרו למעלה מבית המדרש, ולכל תפלה היו משלשלים אותו למטה.

ג — תרמ

בכפר אחד ליד ברסלב בשם זאשקיבע דר יהודי אחד בשם רבי נתנאל והיה מכנה "רבי נתנאל זאשקיבער", הוא היה צדיק נסתר וזכה ללמד עם אליהו הנביא אחר חצות לילה, ונודע הדבר על ידי מעשה זה: שפכיתו דרה משרתת שהיתה משרתת את בני הבית לכל צרכיהם, פעם בישבו ללמד אחר חצות לילה, נכנסה המשרתת והכניסה לו פהרגלה שתיה חמה, אולם שנתה מהרגלה והכניסה לו שני פוסות לשתייה. ושאלה: "עבור מי הבאת את הפוס השניה?" ענתה ואמרה לו: "עבור זה היושב לצדכם". והשתומם על ראיתה, ומני אז החל להחשיבה והשתדל לא להכפיד עמה בעבודתה, כשהבחינה בזה זוגתו החלה להציקו בדבר זה, והגיעו הדברים לידי כף, שהלכה להתאונן על בעלה לפני רב העיר, קרא אותו רב העיר ושאלו לפשר הדבר ומה בפיו נגד טענות זוגתו, ספר לרב את כל המעשה. והוכיח לרב בהוכחות את צדקתו, קרא הרב לזוגתו ואמר

לה את דברי בעלה ושאין לה מה לחשש בנדון, כי צדיק בעלה. אחר כך אמרה לו זוגתו: "מאחר שאתה זוכה ללמד עם אליהו הנביא, מדוע שלא תבקשו שיברכנו בבנים, כי היו חשובי בנים, ענה לה בעלה: "הוא יודע מעצמו מזה שלא נפקדנו בבנים, ואין לי מה לבקשו על זה, אם את חפצה, הפצירי בו, אף-על-פי שלא תראי אותו." וכך עשתה, שנעמדה בתפלתה לבקשו שיברכם בבנים, אמר לו אליהו הנביא: "אם תגרש את זוגתך ותשא את המשרתת, תזכה לבנים." והסכימה זוגתו לגרושין, וחלקו את ממונם שוה בשוה ונשא את המשרתת לאשה ונולדו להם בנים צדיקים מפלגים גדולים במעלה מאד. רבי נחמן נעמירובער ז"ל שספרה זכה והפיר מבניהם.

ג — תרמא

בעת המחלקת על הבעל שם-טוב הייתה אשה אחת שתפסה אבן כדי לזרקה על הבעל שם-טוב, וכשלא יכלה להרימה מחמת כבד האבן, ענתה ואמרה: "רבנו של עולם, יהי רצון מלפניך שיהיה כאלו זרקתיו עליו." אמר הבעל שם-טוב: "בעולם הבא יש שעשועים גדולים ממדת האמת שלה."

ג — תרמב

אמר פעם החוזה על אחד שחלק עליו: "הבעל דבר שמר אותו משך עשרים ותמש שנים מהרהור עברה כדי שיוכל לחלק עלי.".

ג — תרמג

היו הצדיקים אומרים בצחות: אין ארבע אמות במעזבוו שלא פסע והלך בו אליהו זכור לטוב.